PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, ČETRTEK, 31. MAJA 1973
LETO XV. ● ŠTEVILKA 146 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 7. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Slovenija pozdravila iranski cesarski par

Šahanšah Irana Mohamad Reza Pahlavi Ariamer in šahbanu Farah sta prispela na obisk v Slovenijo — Obisk v Iskri — Slavnostno kosilo v Ljubljani

LJUBLJANA, 30. maja — Z beograjskega letališča v Batajnici je dopoldne odpotoval s posebno caravello Jugoslovanskega vojnega letalstva v Slovenijo iranski šah Mohamad Reza Pahlavi Ariamer s soprogo Farah. Spremljal ga je gostitelj predsednik SFRJ Josip Broz Tito in njegova žena Jovanka. Na letališču Brnik so ugledne goste pozdravili predstavniki Slovenije, dobrodošlico pa jim je izrekel predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher. Po sprejemu na letališču so se iranski šahanšah in šahbanu ter predsednik Tito z ženo odpeljali na Brdo pri Kranju.

Opoldne — v času, ko je cesarica Farah obiskala novi kliniční center v Ljubljani — si je iranski šah s spremstvom ogledal tovarno Iskra v Kranju. Nato sta se cesar in cesarica udeležila slavnostnega kosila, ki ga je priredil v prostorih skupščine SRS v Ljubljani predsednik skupščine Sergej Kraigher in ob tej priložnosti izmenjal z uglednim gostom zdravico.

»Tudi SR Slovenija, ki meji kot najsevernejša jugoslovanska republika na tri države z različnimi družbenimi in političnimi sistemi, razvija na svojih mejah široko sodelovanje s sosedi in prispeva na ta način ter daje tudi drugače svoj delež in vso podporo jugoslovanski neuvrščeni politiki in krepitvi miru v tem delu Evrope,« je med drugim poudaril v svoji zdravici Sergej Kraigher. (Zdravico objavljamo na 3. strani skupaj s poročilom našega posebnega poročevalca o obisku iranskega šaha v Sloveniji.) Ob koncu kosila je gostom v avli skupščine zapel še Slovenski oktet.

Zvečer pa je iranski šah priredil slavnostno večerjo v hotelu Golf na Bledu v čast predsednika Tita in njegove žene Jovanke.

„Da" za predlog Burgibe

Izraelski voditelji so se pripravljeni sestati s Habibom Burgibo

JERUZALEM, 30. maja (AFP, PA) — Izraelski voditelji so se pripravljeni sestati s tunizijskim predsednikom Burgibo in se pogovoriti o rešitvi krize na Bližnjem vzhodu. Tako je danes sporočil izraelski zunanji minister Aba Eban in omenil, da njegova vlada pričakuje, da bo tunizijski predsednik predlagal kraj in datum sestanka.

V Parizu zaključek

Minićev uradni obisk v Franciji končan — Sprejem v pobratenem mestu

OD NAŠEGA PARISKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 30. maja — Podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić je danes končal uradni obisk v Franciji in popoldne s svojimi sodelavci odpotoval v Beograd. Na letališču se je od njega poslovil francoski zunanji minister Michel Jobert. Med obiskom sta Minića sprejela tudi premier Pierre Messmer in predsednik republike Georges Pompidou.

Jugoslovanski zunanji minister se je danes dopoldne sestal s predstavniki jugoslovanskih organizacij v Parizu, potem pa je obiskal Vreteill, mesto s 100.000 prebivalci 20 km jugovzhodno od Pariza, ki je pobrateno z Novim Beogradom. Tu je Minića sprejel župan mesta, golistični poslanec Pierre Billotte, med vojno načelnik de Gaullovega štaba, danes pa eden izmed voditeljev »gibanja za socializem s participacijo«, ki ga animira levo krilo golistov.

ANDREJ NOVAK

Pompidou odhaja v Islandijo

Na sestankih z Nixonom bo največ govora o odnosih med ZDA in EGS

PARIZ, 30. maja (UPI) — Francoski predsednik Georges Pompidou se danes odpravlja v Islandijo na dvodnevne pogovore z ameriškim predsednikom Richardom Nixonom. Bela hiša je sporočila, da bosta predsednika Nixon in Pompidou imela jutri in v petek tri sestanke ter da bosta na njih govorila o trgovinskih stikih med Združenimi državami Amerike in evropsko gospodarsko skupnostjo. Predvideno je, da bosta obravnavala tudi druge politične in obrambne probleme, vštevši transatlantsko zavezniško politiko.

Dajmo Rdečemu križu

Pod geslom »Dajte Rdečemu križu, česar ne potrebujete več«, bo danes od 17. do 19. ure že petič po vrsti v vseh večjih mestih in krajih naše republike akcija Rdečega križa za zbiranje rabljenih oblačil, obutve, posteljnine in drugega.

Vsa ta leta nazaj se je ta akcija izkazala za izredno učinkovito, saj je v njej sodelovalo na stotine požrtvovalnih aktivistov Rdečega križa, ki so v pičlih dveh urah zbrali, prepeljali v zbirne centre, odtod pa v skladišča RK na tone najrazličnejšega blaga. Še več, akcija je imela izreden odmev med občani, saj malone ni bilo hiše, ki so jo obiskali zbiralci, v kateri ne bi bilo v vežah pripravljenih vsaj po nekaj zavitkov ali večjih zavojev blaga. Gospodinje so z veseljem napravile red v svojih omarah in predalih ter odbrale oblačila, obutev ali druge predmete, ki so jih na primer otroci prerasli ali pa jih je družina nadomestila z boljšimi in bolj modernimi, pa so bili še celi in uporabni in jih je bilo škoda zavreči. Rdeči križ Slovenije pa je vse to zbral, sortiral in uskladiščil, ali pa takoj oddal naprej tistim občinam, v katerih živijo še revnejši in take pomoči potrebni ljudje. Doslej se je tudi že izkazalo, da je to blago ob večjih elementarnih nesrečah, ko najrazličnejše ujme čez noč prizadenejo in osiromašijo ljudi, še kako dobrodošlo v tej največji stiski.

Pomoč pa ni potrebna samo ob nesrečah. Doslej je Rdeči križ pomagal z obutvijo in obleko tudi prenekaterim starim ljudem v domovih počitka, pa tudi iz zaporov odpuščenim zapornikom, da so se lahko primerneje oblečeni hitreje vključili v normalno življenje. Skratka, pomoč je potrebna stalno, in če so skladišča RK primerno založena, je v sili kje vzeti in lahko pomagati.

Letos je Rdeči križ zaprosil občane za več otroških oblačil in obutve ter za več postelj in posteljnine, ker je ugotovil, da so potrebe po teh predmetih največje in najnujnejše. Kakor se morda čudno sliši, pa je pri nas le še mnogo ljudi, ki ne premorejo primernega ležišča.

Prav gotovo bo tudi ta današnja akcija uspešna in gotovo bomo pripravili zanjo vse tisto, česar sami ne potrebujemo več oziroma tisto, kar lahko pogrešimo, če pomislimo, da bomo s tem pomagali nekomu, ki ima manj kot mi in je pomoči potreben. Na srečo naši ljudje znajo čutiti ter so odprtih rok in dobrih src. Beseda solidarnost zanje ni prazna beseda. To so dokazali že neštetokrat, ko so se z lahkim srcem odrekali marsičemu, če je od koder koli prišel klic na pomoč. Doma ali iz tujine, od prizadetih zaradi vojnih grozot ali zaradi drugih nesreč. Zaupajmo jim torej, tudi danes se bodo izkazali.

VANDA ŠKODNIK

Večerja na čast Heatha

Pogovor kanclerja Brandta in premiera Heatha o evropskih problemih

BONN, 30. maja (AFP) — Zahodnonemški kancler Willy Brandt in britanski premier Edward Heath sta se sinoči v Bonnu pogovarjala o evropskih problemih, o konferenci o evropski varnosti ter predlogu o novi atlantski listini, s katerim je pred nedavnim nastopil Henry Kissinger. O tem sta razpravljala na večerji, ki jo je Willy Brandt priredil na čast britanskemu premieru Heathu.

Zahodnoevropske države so zavzele do Kissingerjevega predloga dokaj različna stališča.

SPREJEM NA LETALIŠČU BRNIK — Od leve proti desni: predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Šentjurc, Jovanka Broz, šahbanu Irana Farah Pahlavi, šahanšah Irana Mohamad Reza Pahlavi Ariamer in predsednik republike Josip Broz Tito. Foto: S. Busić

Poziv Pabla Nerude

Nobelov nagrajenec opozarja na nevarnost državljanske vojne

SANTIAGO, 30. maja (TASS) — Čilski pesnik Pablo Neruda, dobitnik Nobelove nagrade za literaturo, je danes pozval čilsko inteligenco, naj pomaga ljudstvu pri njegovem odporu zoper sile, ki ga skušajo pahniti v vrtinec državljanske vojne.

»Čilsko inteligenco bi rad opozoril na vso težo sedanjega položaja, zlasti zaradi priprav v Čilu in tujini, da bi v naši državi izzvali ljudi k oboroženim bojem,« je opozoril Neruda v svojem pismu, ki ga je danes objavilo glasilo

PABLO NERUDA: položaj je težak

čilske komunistične partije El siglo.

Pablo Neruda je komunist. Pozval je tudi umetnike in intelektualce v vsej Latinski Ameriki, ZDA, Kanadi, Evropi, Aziji in Afriki, naj s svojimi izjavami pomagajo čilskemu ljudstvu v njegovem boju za osvoboditev in mir, v boju proti državljanski vojni in fašizmu.

Pogovor o aktualnih problemih

Razprava o dvostranskih stikih med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 30. maja (Tanjug) — V Sovjetski zvezi se je med 27. in 30. majem mudil pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Raif Dizdarević.

Dizdarević je z namestnikom zunanjega ministra ZSSR Nikolajem Rodionovom prijateljsko in prisrčno razpravljal o razvoju dvostranskih stikov med Jugoslavijo in SZ in o možnosti za njihovo nadaljnje izboljšanje. Govorila sta tudi o aktualnih mednarodnih problemih in zunanji politiki Jugoslavije in SZ.

Ne več kot sto raket

Prvi sestanek ameriško-sovjetske posvetovalne komisije SALT

ŽENEVA, 30. maja (UPI) — V Ženevi je bil danes prvi sestanek ameriško-sovjetske posvetovalne komisije, ustanovljene zaradi nadzora nad sporazumi, sklenjenimi v prvem krogu pogajanj o omejevanju strateškega oboroževanja (SALT).

Prvi krog pogajanj SALT se je končal 26. maja lani s podpisom sporazuma o omejitvi protiraketnih oporišč, tako da bi bili na vsaki strani samo dve in da bi vsako imelo največ sto raket, sedanjega števila ofenzivnih raket pa naj ne bi povečali.

ŠE VEDNO PREMALO STROJEV

Kljub vsakoletnim zagotovilom domače industrije traktorjev, da jih bodo izdelali dovolj za domače potrebe, teh iz leta v leto bolj primanjkuje. Pri ljubljanski Agrotehniki bi letos lahko prodali 3000 traktorjev, od IMP iz Beograda pa jih bodo dobili le 600. Kljub temu pa domači proizvajalci onemogočajo trgovini, da bi uvažala traktorje. Zato cvete zasebni uvoz, z njim pa prihajajo k nam najrazličnejši traktorji, tako da imamo v Sloveniji že skoraj vse svetovne znamke traktorjev. Na nenormalnost sedanjega položaja na tržišču traktorjev opozarja Rajko Ocepek v komentarju na 5. strani. »Veljalo bi razmisliti, ali je bolje uvoziti traktorje, ki jih naše kmetijstvo nima, ali pa hrano?«

Boj do zmage

Demanti veleposlaništva kraljevine Kambodže v Beogradu v zvezi z govoricami o stikih z Lon Nolovo vlado

NORODOM SIHANUK: nobenih pogajanj z Lon Nolom

BEOGRAD, 30. maja. (Tanjug). Veleposlaništvo kraljevine Kambodže v Beogradu je uradno zanikalo poročila, ki so se zadnje tedne pojavljala v nekaterih tujih časopisih, da imajo predstavniki kamboškega odporniškega gibanja baje stike in pogovore z marionetsko Nolovo vlado.

Kamboški veleposlanik v Beogradu Huot Sambat, ki je tudi član političnega biroja centralnega komiteja združene kamboške nacionalne fronte in član Sihanukove vlade nacionalne enotnosti, je ob tej priložnosti izjavil:

»Stališče kamboškega narodnega odpora — gibanje ima zdaj pod nadzorstvom več kot 90 odsotkov vsega kamboškega ozemlja, na katerem živi 5,5 milijonov prebivalcev, vseh pa je 7 milijonov — se ni spremenilo vse od zgodovinske deklaracije, ki jo je 23. marca 1970 objavil šef države princ Norodom Sihanuk.«

V deklaraciji so kot glavni cilji zastavljeni:

»Povsem osvoboditi Kambodžo izpod ameriškega imperializma, strmoglaviti in uničiti izdajalski, protinarodni, protinacionalni in fašistični režim v Phnom Penhu, katerega glavni voditelji so Lon Nol, Sirik Matak, Son Ngok Tan, Ceng Heng in In Tam, ter zgraditi neodvisno, suvereno, miroljubno, nevtralno, neuvrščeno, demokratsko in napredno Kambodžo, ki bo obdržala vse svoje ozemlje.«

„ZVEZNE" BANKE MOLČIJO

Bivše zvezne banke so bile v zvezi z odpravljanjem neproračunske bilance federacije dolžne predložiti najpozneje do 1. aprila letos uskladene zaključne račune za leto 1970 in 1971. Vsak čas bo junij, a o tem še ni ne duha ne sluha — če izvzamemo Jugobanko, ki je prve dni maja predložila samo zaključni račun za leto 1970. Banke se izgovarjajo na obsežnost dela in ne vedo niti približno povedati, kdaj bodo uresničile sklep ZIS. »Zastavlja se vprašanje, kdo je resnično odgovoren za takšno zavlačevanje in nespoštovanje sprejetih dokumentov, kdo je tisti, ki bi moral zdaj vendarle že nekaj ukreniti,« piše v komentarju na 5. strani Marko Jakše.

Kanada se umika iz komisije

Kanadska vlada je nezadovoljna z nadzorom premirja v Vietnamu

SAIGON, 30. maja (UPI) — Kanadski minister za zunanje zadeve Mitchell Sharp je sinoči v parlamentu izjavil, da bo Kanada do 31. julija umaknila svoje člane iz mednarodne četverne kontrolne komisije o Vietnamu. Vlada v ostavki je ta korak napovedovala že prej, ker je bila z delom komisije nezadovoljna.

Indonezija je že izjavila, da bo kljub umiku Kanade ostala še naprej v komisiji. Saigonsko vojaško poveljstvo je sporočilo, da je bilo zadnjih 24 ur 88 kršitev sporazuma o ustavitvi ognja.

Politični umor v Jemenu

Član republikanskega sveta Jemena Mohamed Ali Osman ubit iz zasede

SANA, 30. maja (AFP) — Člana republikanskega sveta republike Jemena Mohameda Alija Osmana so danes ob svitu blizu njegovega doma umorili, je sporočil radio Sana.

Mohameda Alija Osmana so pričakali v zasedi. Neznanci so ga napadli z avtomatskim orožjem in bazukami, nato pa so se pognali v beg. Radio Sana navaja, da so storilci ljudje, ki so prišli iz neke druge države.

Zaradi umora tega člana sveta jemenske republike so v državi razglasili žalovanje. Po vseh vladnih stavbah visijo državne zastave na pol droga.

Morilska povodenj v Turčiji

Po nepopolnih podatkih je v južni Turčiji doslej utonilo 14 ljudi

ISTANBUL, 30. maja (AFP) — Strahovite povodnji so povzročile na jugu Turčije v provinci Adana velike povodnji, v katerih je doslej po nepopolnih podatkih utonilo štirinajst ljudi, precej pa jih še pogrešajo.

Voda je naraščala tako naglo, da so se ljudje reševali z begom na strehe hiš in tam čakali, da se je zdanilo. Šele tedaj so jih lahko rešili z vojaškimi helikopterji. V akcije, ki so trajale vso noč, so namreč pritegnili tudi oddelke vojske.

Ocen o gmotni škodi še ni, vendar je že zdaj jasno, da je škoda velikanska.

NIZOZEMCI — TRETJIČ ZAPORED — Amsterdamsko nogometno moštvo Ajax je že tretjič zapored osvojilo pokal evropskih nogometnih prvakov. V sinočnjem finalu proti torinskemu Juventusu, so Nizozemci že v 5. minuti povedli z 1:0 in s tem rezultatom tudi končali tekmo. Njihov najslovitejši igralec Cruyff (na sliki desni v dvoboju z Italijanom Causiom), ki je bil tokrat tudi kapetan moštva, je tako lahko znova sprejel najpomembnejšo evropsko nogometno lovoriko, ki jo bo Ajaxu tudi težko odvzeti... Telefoto: UPI

Pokal — Cruyffu

Finalna nogometna tekma za pokal evropskih prvakov morda celo razočarala — Ajax premagal Juventus z 1:0

BEOGRAD, 30. maja — Igralec v črno-beli majici Juventusa je dvignil pokal visoko nad glavo, na prepolnih tribunah pa so slavili Nizozemci. Evropski pokal je namreč znova osvojil branilec naslova amsterdamski Ajax, le da je njegov kapetan Cruyff še pred slovesno podelitvijo lovorike na štadionu Crvene zvezde zamenjal svojo rdečo majico z eno izmed Juventusovih. S častnim krogom Ajaxovega moštva je bil velik spektakel, finalna tekma za evropski pokal nogometnih prvakov, v kateri je Ajax zmagal z 1:0, končan. Pravzaprav pa je po zanimivosti vse to, kar se je spletlo okrog tega srečanja, prekosilo tisto, kar je bilo nazadnje videti na igrišču. To je sicer bila demonstracija modernega nogometa, toda prave zanimivosti ni bilo.

(Podrobnosti na 10. strani).

paloma®
toaletni papir

873 1973
sladkogorska
sladki vrh

Pisma bralcev

Padec in krik

Bilo je v nedeljo, 27. maja ob pol sedmih zvečer na vrtu motela v Šiški. Žena in hčerka sta sedeli pri mizi, 26 mesecev star sinček Andrejček pa se je igral. No, potem sta žena in hčerka šli k točilni mizi plačat račun. Tisti trenutek je Andrejček zašel nekam v ozadje in padel v kake tri metre globoko jamo. Pozneje sem jo namreč šel pogledat, zdelo se mi je, da je bilo v njej kak meter umazane vode.

Vidite, in zato pišem to pismo. Padec in krik otroka je slišal neki moški v bližini in mi otroka rešil. V zmedenosti se ni nihče spomnil, da bi ga vprašal, kdo je, oziroma da bi mu rekel: Hvala!

Zato bi se mu rad zahvalil v časopisu.

BOŽO HARIS, Ljubljana, Runkova 3

Portorož in varstvo okolja

V Portorožu lepem in pomembnem letovišču, postavljajo velike posode za odpadna živila in drugo šaro na zelo neprimernih mestih; tam stoje nepokrite, povrh pa jih še neredno odvažajo, no, in kaj se v toplih dneh ob tem dogaja, ni težko uganiti. Omenil bom samo nekaj primerov. Hotel Palace ima prvo tako, več kubičnih metrov veliko posodo pri vili Dori na popolnoma odprtem prostoru ob zelo prometni ulici, drugo pa v parku pri vhodu v novi bazen!

O tem sem govoril s tamkajšnjimi zdravniki. Zatrdili so mi, da so na to že večkrat opozorili, vendar zaman.

Kdo je kriv, da je tako? Povzročitelj hotel Palace, komunalno podjetje v Piranu, ki posod večkrat pravočasno ne odvaža, ali sanitarna inšpekcija v Piranu oziroma Kopru, ki to dovoljuje, to naj prizadeti sami razčistijo. Menim pa, da je dolžnost vsakogar, zavzemati se za pristno podobo našega Portoroža in za čistočo v njem.

Tudi pločevinaste čebre za odpadke, ki jih imajo posamezniki, zvozijo delavci komunalnega podjetja na določena mesta ob prometnih cestah, kjer, napolnjene in na pol odprte, stoje tudi po več dni!

Portorož je z naravo bogato obdarjeno letovišče, bujna vegetacija skrbi za prijetno okolje. Iz mnogih vrtov duhtijo vrtnice in druge cvetice, v drevoredih lipe pošiljajo v okolico svoje dišave, na obronkih gričev pa akacije in drugo grmičevje, vse to povečuje dobro počutje. Omenjene brezbrižnosti pa vse to kvarijo.

V Portorožu živijo mnogi od turizma, tudi tisti, ki so jim te vrstice namenjene. Zato naj takoj poskrbijo, da bodo odpravili znatne pomanjkljivosti, ki ne sodijo v portoroški okvir. Bil sem navzoč, ko si je skupina turistov pri vili Dori tiščala robce na nos. Kritike, ki so jih v tujem jeziku izrekili, tu ne kaže ponavljati.

DRAGO PUR, profesor, Ljubljana, Tavčarjeva 4

Premišljujem in predlagam

Vsak dan berem, kako nekorektni šoferji povzročajo avtomobilske nesreče. Zato premišljujem, kako bi take nesreče omejili, če že ne preprečili. Prišel sem na misel, da bi isti šoferji, ki zaradi neprevidnosti, malomarnosti, pijanosti itd. povzročajo nesreče, plačevali višje obvezno zavarovanje, in to progresivno, pač glede na število nezgod, ki so jih povzročili. Kaj bi tako dosegli?

Tako povečano obvezno zavarovanje bi krilo vsaj del škode, ki se dogaja vsak dan na naših cestah; progresivno obvezno zavarovanje bi take voznike opominjalo, da bi na cestah bolj pazili in tako napravili manj nesreč; končno bi bili nagrajeni tudi tisti vozniki, ki bi plačevali normalno obvezno zavarovanje, saj sedaj plačujejo tudi škodo, ki jo povzroče nekateri šoferji.

Marsikaj smo že povzeli po tujini. Tudi progresivno obvezno zavarovanje ne bi bilo pri nas nobena novost, saj poznajo tako zavarovanje v vrsti evropskih držav, ki imajo glede na različno kvalitteto in število udeležencev v prometu prav gotovo velike izkušnje.

SILVO RAVNAK, Celje

Odgovori na vprašanja

Dodatek za postrežbo in tujo pomoč

V. T., Lj. — Kolikšen je dodatek za postrežbo in tujo pomoč vojaških invalidov?

ODGOVOR- Po odredbi o znesku dodatka za postrežbo in tujo pomoč v letu 1973 (Uradni list SFRJ, št. 17/1973) je dodatek za postrežbo in tujo pomoč od 1 januarja 1973 za vojaškega invalida, razvrščenega v prvo stopnjo dodatka, 2.179 din, razvrščenega v drugo stopnjo dodatka 1.676 din, in razvrščenega v tretjo stopnjo dodatka 1.173 din.

Stare cene za dopust

Penzioni ob Jadranu letos od 59 dinarjev — 10—20 % popusta

ZAGREB, 30. maja (Tanjug) — Tajnik turistične zveze Hrvatske Ante Topić je izjavil, da so letošnji pogoji za letovanje naših ljudi ugodnejši, ker so cene penzionov v hotelih in pri zasebnikih ostale enake kot v preteklem letu. Tako se bodo cene kompletnih penzionov gibale od 59 do 90 dinarjev, medtem ko bo prenočišče v zasebnih sobah stalo v glavni sezoni od 24 do 60 dinarjev. Poleg tega je Topić še opozoril, da so mnogi hoteli na Jadranu in v kontinentalnem delu Hrvatske najavili pripravljenost, da domačim gostom odobrijo poseben popust od 10 do 20%.

Povečana posojila občanom

KB Maribor: 3-mesečni krediti tudi za denar na žiro računih občanov

MARIBOR, 30. maja — Danes je izvršilni odbor Kreditne banke Maribor sklenil, da bo banka odslej dajala 50 namesto dosedanjih 35% od hralnih vlog kot potrošniška posojila občanom. Razen tega bo banka dala iz svojih sredstev 100 milijonov dinarjev za konverzijo kratkoročnih kreditov v trajna obratna sredstva.

Novo je tudi, da bodo odslej lahko občani s tekočimi računi dobili trimesečni kredit do višine enomesečnega povprečnega vplačila. Občinskim skupščinam so predlagali imenovanje odbora za upravljanje s sredstvi za stanovanjsko izgradnjo, ki se zbirajo v banki, delovnih organizacijah in solidarnostnem skladu.

MARJAN KOS

Zagreb: prvi ‚pod streho'

Prva solidarnostna stanovanja — V 10 letih 8-krat dražji m²

ZAGREB, 30. maja (Tanjug) — Zagrebčani so s simpatijami pospremili prve družine v stavbo, zgrajeno s sredstvi solidarnosti, posebej še, ker so tu stanovanja nenavadno draga.

Čeprav je, na primer, cena kvadratnega metra stanovanja v tej stavbi nekaj več kot — za njene stanovalce nedosegljivih — 3.400 dinarjev, je ta znesek za zagrebške razmere — nizek.

V zadnjih desetih letih se je cena kvadratnega metra stanovanja povečala od 800 dinarjev na lanskih 4.721 in letošnjih 6.500 dinarjev za kvadratni meter.

Dražja nafta in plin?

O višjih cenah nafte in plina bo ZIS razpravljal predvidoma junija

ZAGREB, 30. maja (Tanjug) — Obstaja možnost, da se bodo v kratkem povečale cene nafte in plina na domačem tržišču.

V korist povečanju cen govori poleg drugega tudi dejstvo, da je domača nafta danes znatno cenejša od cen na mednarodnem tržišču.

Predlog novih cen, kakor se je zvedelo, je že dobil zeleno luč na zveznem komiteju za trg in cene, tako da do novih višjih cen ostane le še ena stopnica — to je razprava v zveznem izvršnem svetu, ki bo najbrž v mesecu juniju.

Pričakuje se, da se bodo cene plina povečale nekoliko več kot cene nafte.

Opatija: invazija gostov

V hotelih Kvarner-Ekspresa in avtokampih 6.000 gostov

OPATIJA, 30. maja (Tanjug) — V naslednjih nekaj dneh bo v hotelskih objektih podjetja »Kvarner - Ekspres« na opatijski rivieri, ki imajo skupaj kakih 3500 postelj, težko dobiti prostor, ker so navalili turisti iz Italije. V hotelih »Kvarner - Ekspresa« je zdaj 4000 gostov, v glavnem tujcev, v dveh avtokampih — v Medvedji in Moščeniški Dragi — pa se jih je nastanilo še 2000. »Kvarner-Ekspres« tako z uspehom nadaljuje turistično leto, saj so do 24. maja registrirali že 256.000 prenočitev, t. j. kar 100.000 več kot lani v tem času.

Slinavka: konec omejitev

Prepoved uvoza živalskih izdelkov velja v SRS le še za prehod Jurij

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) — Zvezni sekretariat za kmetijstvo je izdal sporočilo, v katerem je rečeno, da s 30. majem preneha veljavnost omejitev za prehod potnikov in promet z živino, surovinami in izdelki živalskega izvora čez mejne prehode proti Madžarski, Romuniji in Bolgariji.

Omejitve so uvedli nedavno zaradi nevarnosti vnosa in širjenja slinavke in parkljevke.

Še naprej pa je potnikom iz Avstrije v Jugoslavijo prepovedan uvoz živalskih proizvodov in surovin (razen konzerv) preko mejnega prehoda Jurij pri Mariboru in vseh prehodov vzhodno od madžarske meje.

Vlak še dlje na elektriko

Jutri odprt elektrificiran odsek proge Celje—Ponikva

CELJE, 30. maja — V petek dopoldne bodo na železniški progi Zidani most—Maribor slovesno odprli na novo elektrificiran odsek proge med Celjem in Ponikvo, dolg 18 km. Zadnja slovesnost na tej progi je bila sredi maja 1971. leta, ko je električni vlak pripeljal do Celja.

Podaljšanje električne vleke proti Mariboru sicer zamuja. Zadržek je v v pomanjkanju investicijskih kreditov. Z elektrifikacijo se bo med drugim zmanjšalo število parnih lokomotiv. Celje pa še dolgo ne bo moglo brez parne vleke, ki bo še ostala na enotirni železniški progi do Velenja.

FRANJO KRIVEC

Subjekt v rasti

Sekretariat CK ZKS o tem, kako naj se mladina organizira v prihodnje — Novi oddelki politične šole

LJUBLJANA, 30. maja. Mladina je subjekt v rasti, je na današnji seji sekretariata CK ZKS opozoril njegov član Franc Šali. Kot je pokazala razprava, pomeni to vsaj dvoje. Mladina naj bo organizirana tako, da bo resnično subjekt, se pravi, da bodo njeni pristni interesi prišli do veljave. Hkrati je potrebno storiti vse, da bo rod, ki raste, deležen socialistične vzgoje tako, da se bo lahko aktivno vključeval v samoupravno družbo.

Predsednik CK ZKS France Popit je ob predlogu, naj bodo mladinski aktivi v delovnih organizacijah del sindikata — med drugim poudaril, da delavskega razreda ni mogoče cepiti na stare in mlade. V interesu mladine same je, da to dilemo presežemo. Vključenost mladih v sindikalno organizacijo bo namreč omogočila, da se mladi uveljavijo, dobe ugled, tako da bi ne bo treba voliti v vodstva in samoupravna telesa zaradi strukture, marveč zato, ker jih bodo vsi volivci pripoznali kot sestavni del delavstva v tovarni.

V celoti so namreč interesi enaki: tako mladi kot odrasli delavci so enako zainteresirani glede napredovanja na delovnem mestu, stanovanj, strokovnega usposabljanja, samoupravnih odnosov, delitve dohodka. Hkrati pa tako zasnovana organizacija ne bi obšla specifičnih mladinskih vprašanj, marveč samo preprečevala izolacijo mladine, ki je le-tej samo v škodo.

Drugo načelo, na katero so še posebej opozorili na seji, je — kot je dejal Vlado Janžič — nasprotovanje temu, da bi bila mladinska organizacija nekakšen splošen politični predstavnik, ki bi zagotavljal dejavnost samo vodstev in manjšega dela mladine. Nasprotno, organiziranost mladine gre zastaviti tako, da bodo zapopadeni interesi vseh delov mladine, kar je tudi pogoj množičnosti in organskega vključevanja v samoupravne družbene tokove.

Pri tem pa ima, kot je med drugim opozoril sekretar Franc Šetinc, veliko nalog zveza komunistov. Praktično to pomeni, da bodo delovali aktivi ZK v vseh mladinskih organizacijah — delavskih, kmečkih, srednješolskih, študentskih, pa tudi v specializiranih organizacijah.

Prav tako je potrebno zagotoviti vodilno vlogo delavske mladine, so poudarili.

Na seji so tudi odobrili načrt, da bodo jeseni odprli po Sloveniji šest oddelkov politične šole pri CK ZKS. Prvi letnik te šole zdaj uspešno končuje 39 slušateljev. Jeseni pa bo v vseh oddelkih okoli 200 delavcev komunistov iz proizvodnje.

JOŽE ŠIRCELJ

Kredit za ŽTP Beograd

21,5 milijona dolarjev kredita za modernizacijo železnic

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) — Beograjska banka in železniško transportno podjetje Beograd sta dobila 21,5 milijona ameriških dolarjev kredita konzorcija tujih bank v Londonu.

Ta kredit, ki ga bodo porabili za financiranje programa modernizacije železnic, spada med najugodnejše finančne aranžmaje, ki so jih jugoslovanske banke sklenile v inozemstvu v zadnjih nekoliko letih, poudarjajo v beograjski banki. Rok odplačila bo sedem let in pol, črpali pa ga bodo lahko skupaj, in sicer pet dni po podpisu pogodbe.

Obisk za proge

Delegacija mednarodne banke pri ljubljanski ZŽTP — Za posojilo po obsegu opravljenega prevoza — Zahteve MB

LJUBLJANA, 30. maja — V sredo 6. junija, bo prišla na nekajdnevni obisk v Ljubljano delegacija mednarodne banke, ki se že nekaj časa v Jugoslaviji pogovarja o dodelitvi četrtega posojila za modernizacijo železnice.

V Ljubljani se bo delegacija pogovarjala s predstavniki slovenskega IS o pogojih, ki jih banka zahteva za dodelitev posojila, hkrati pa bo ocenila načrt modernizacije. Mednarodna banka namreč med drugim zahteva, da bi Jugoslavija zagotovila železnici take prevozne cene, ki bi omogočale tudi razširjeno reprodukcijo, denarno soudeležbo, pokritje dosedanjih izgub železnice, razumno razmerje med cestnim in železniškim prometom ter zaposlitev le nujno potrebnega števila železničarjev.

ZŽTP Ljubljana se zavzema za razdelitev posojila po ključu, po kakršnem so delili že prvo posojilo te banke leta 1964. Tedaj so slovenske in istrske železnice dobile 15,5 odstotka celotne vsote. Všeč jim je tudi delitev po obsegu opravljenega prevoza. Nikakor pa niso za delitev na osnovi predračuna nedokončanih del pri modernizaciji, ker bi bila pri tem na boljšem tista ŽTP podjetja, ki so za modernizacijo do zdaj storila najmanj. ILJA POPIT

Razpisna komisija ZPSŽ

ŽELEZARNA ŠTORE
ŠTORE

razpisuje

(ni reelekcije)

skladno s čl. 91 Statuta ter čl. 29 Pravilnika o delovnih razmerjih Železarne Štore zasedbo prostega delovnega mesta

DIREKTORJA kadrovskega sektorja

Po uspešno izvršeni rekonstrukciji in modernizaciji podjetja vabimo kandidate na razpisano delovno mesto, ki bi po izdelanem organizacijskem konceptu uresničili sodobno organizirano kadrovsko funkcijo na naslednjih področjih dela:

— Področje delovnih razmerij: pridobivanje kadrov in planiranje potreb po strokovnih kadrih, skladno z razvojnim programom podjetja in proizvodnje z uporabo analitskih metod
— Področje izobraževanja: planiranje potreb po izobraževanju, priprava izobraževanja, uvajanje in štipendiranje novih sodelavcev za delovna mesta
— Področje nagrajevanja: proučevanje, izbira in uvajanje sistemov nagrajevanja
— Področje družbenega standarda: stanovanjska, rekreacijska in preventivno-zdravstvena dejavnost
— Področje študijsko-analitske dejavnosti: industrijska psihologija, sociologija in analitska dela v proizvodnih procesih

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
a) visokošolska izobrazba pravne, politološke, sociološke ali psihološke smeri in 5 let prakse ali višješolska izobrazba pravne, politološke, organizacijske ali socialne smeri in 10 let prakse na organizacijsko-kadrovskih vodstvenih poslih
b) da ima ustrezne gospodarske in organizacijske sposobnosti ter moralno politične kvalitete.

Kandidati naj priložijo kratek opis dosedanjega strokovnega in družbeno-političnega dela.

Kandidati imajo vpogled v organizacijski elaborat kadrovskega sektorja v podjetju.

Prijave z dokazili o strokovnosti in potrebni praksi naj kandidati pošljejo v 21 dneh od dneva razpisa na naslov: ZPSŽ Železarna Štore, 63220 Štore — razpisni komisiji: za delovno mesto »kadrovskega direktorja«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v predpisanem roku.

4812

ŠE ENKRAT: DELNA ODMRZNITEV OD — NAJVEČ ZA 12 ODST.

LJUBLJANA, 30. maja. Sekretariat IS za informacije nam je k svojemu včerajšnjemu sporočilu (objavili smo ga na tej strani z naslovom »Delna odmrznitev OD — največ za 12 odstotkov«) danes poslal naslednje dopolnilo:

Na podlagi določil zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o začasni omejitvi OD v nekaterih organizacijah združenega dela, interesnih skupnostih, državnih organih ter družbenopolitičnih in drugih organizacijah je izvršni svet na zadnji seji obravnaval vloge organizacij združenega dela: Iskra — zavod za avtomatizacijo, Ljubljana; Slovenija-vino, Ljubljana; Iskracommerce, Ljubljana; ČGP Delo, Ljubljana; Združeno podjetje PTT Ljubljana; Podjetje PTT Koper; Jeklotehna, Maribor in Kočna, Kamnik o prenehanju začasne omejitve osebnih dohodkov. Drugih vlog izvršni svet ni prejel.

Ko so na seji obravnavali vprašanje odmrznitve OD, je bilo poudarjeno, da je republiški izvršni svet vselej obravnaval zamrznitev osebnih dohodkov kot prehodni ukrep in se načeloma zavzemal za sistemsko urejanje osebnih dohodkov.

Glede na to, da nobena izmed navedenih organizacij združenega dela ni presegla ravni, izračunane po merilih samoupravnega sporazuma in da so vse v preteklem obdobju občutno povečale akumulativnost ter dosegle dobre gospodarske rezultate, OD pa imele zamrznjene le nekaj pod ravnijo, določeno s samoupravnimi sporazumi, je izvršni svet sprejel sklep, da lahko od 1. maja dalje osebne dohodke dvignejo, vendar pa ne smejo preseči ravni sredstev za osebno in skupno porabo, do katere so upravičene po merilih sprejetih samoupravnih sporazumov. V nobenem primeru pa povišanje OD ne sme preseči 12 odst nad sedanjo ravnijo.

Ker se v zvezi s sklepom zadnje seje izvršnega sveta o odmrznitvi OD v nekaterih delovnih organizacijah obračajo predstavniki posameznih delovnih organizacij na republiški sekretariat za delo za pojasnila, vam posredujemo dopolnitev poročila o seji izvršnega sveta z dne 29. maja 1973.

Kosovo: kje so programi graditve stanovanj?

PRIŠTINA, 30. maja (Tanjug) — Večina delovnih organizacij na Kosovu še nima programov stanovanjske graditve, kar povzroča pri delavcih občutek negotovosti in nezadovoljstva in v marsičem slabo politično ozračje. Tako so ugotovili na današnji skupni seji komisije za družbenogospodarske in samoupravne odnose pri PK ZK in komisije za življenjske in delovne pogoje pri konferenci ZS Kosova. Pred dvema letoma je Kosovu primanjkovalo več kot 100.000 stanovanj. Pričakujejo, da se bo položaj popravil v letu 1975, ko bodo imeli 36.000 novih stanovanj, v načrtu je namreč, da jih v petih letih zgradijo po 7200 na leto.

Kritika s težo

Predsedstvi srbske skupščine in sveta sindikatov: stabilizacijski uspehi so nesporni, vendar pa šele začetni

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 30. maja. Hrana se je letos v Srbiji podražila že za 10 odstotkov glede na enako lansko obdobje. To pa je tudi najbolj prizadelo življenjsko raven, kajti celotni življenjski stroški so narasli že skoraj do polovice tistega, kar je sicer predvideno za celo leto. Začasna brezposelnost narašča, v tujino je šlo delat več ljudi kot lani v takem času.

Teh nekaj ugotovitev s seje predsedstev srbske skupščine in sveta sindikatov, kjer so razpravljali o uresničevanju nalog iz pisma, deluje morda enostransko ob sicer najbolj prvih uspehih za ustalitev gospodarstva, vendar imajo svojo težo že zaradi tega, ker občutno posegajo v družbeno varnost delovnih ljudi, brez katere pa si tudi temeljite stabilizacije ni moč zamisliti.

Predsednik sveta ZS SR Srbije Dušan Bogdanov je uvodoma naglasil, da je potrebno pospešiti uveljavljanje samoupravljanja posebno v integriranih podjetjih, bankah, zavarovalnicah itd. V bivu še ni nič storjenega, kar zadeva preoblikovanje skladov na samoupravni podlagi. Vzlic nespornim stabilizacijskim uspehom pa je zadolženost gospodarstva še vedno visoka.

Milenko Bojanić, predsednik vlade, najprej navedel uspehe pri ustanavljanju gospodarstva: negospodarske obveznosti do gospodarstva so 98,5-odstotno izvršene, letos se prvič bolj redno plačuje razvoj nerazvitih območij, proizvodni odnosi se začenjajo globlje spreminjati itd. Odstopanja od začrtane gospodarske politike pa se kažejo v neugodnih gospodarskih gibanjih (počasnejša rast proizvodnje) in ogroženi življenjski ravni prebivalstva. Bojanić je napovedal ukrepe, ki bodo zadevali zboljšanje gospodarskega položaja (decentralizacija državnega kapitala, izvajanje sporazuma o cenah), spodbujanje izvoza in ustanavljanje skladov za kreditiranje prodaje blaga na domačem trgu ter za investicijsko porabo.

Razpravljalci so opozarjali na majhno učinkovitost proizvodnje in na previsoke stroške ob njej, pa na to, da že tolikokrat najavljeni ukrepi v kmetijstvu čedalje bolj zamujajo, ko bi vendarle lahko ogromno polzaposlenih kmetov usmerili v živinorejo, ker je povpraševanje po mesu tudi na evropskem trgu veliko; a v Srbiji je iz leta v leto manj živine.

ANDREJ ARKO

Konverzija v BiH

SARAJEVO, 30. maja (Tanjug) — Svet guvernerjev Narodne banke Bosne in Hercegovine je že sklenil spremeniti 443,2 milijona dinarjev kratkoročnih in dolgoročnih posojil. Ta sklep je podprl tudi republiški izvršni svet. Ocenjujejo, da bo ta korak pomenil ureditev vprašanja trajnih obratnih sredstev gospodarstva.

Goriška: ožete pipe

Novogoriška bolnišnica, gostinstvo, industrija in občani brez vode — Pet šestin vode se izgubi v omrežju

NOVA GORICA, 30. maja. Goriška bolnišnica in z njo vsa šempetrska industrija ter gostinska in trgovinska dejavnost je ostala davi ob deveti uri brez vode. V Prvačini in na Taboru pri Dornberku imajo suhe vodovodne pipe že več dni. Prav tako imajo težave z vodo v vrsti vipavskih vasi. Goriški vodovodi pa so bili prisiljeni ustaviti dobavo vode tudi na Kras.

Na upravi vodovodov so nam danes povedali, da niso pričakovali tako zgodnje krize z vodo. Sušno vreme je namreč v zadnjih dneh zelo povečalo njeno porabo pri občanih, saj so začeli z vodo zalivati vrtove. Tako pri hubeljskem kot pri mrzleškem vodovodu pa imajo primarno omrežje dotrajano in s preskromnimi zmogljivostmi, da bi lahko zadostili potrebam.

Iz Hublja denimo, gre v primarno omrežje okrog 60 litrov vode na sekundo, med potrošnike pa je pride le okoli 10 litrov. Iz mrzleškega vodovoda pa dovajajo v omrežje v Šempeter in Vrtojbo okrog 2400 kubičnih metrov vode na dan, medtem ko znaša njena dnevna poraba že 4000 kubičnih metrov. Dosedaj so nekako krili potrebe z nočnim polnjenjem rezervoarjev.

Danes opoldne so zaprli vodo za široko potrošnjo v Šempetru in Vrtojbi. Cevi bodo prazne do jutri zjutraj. Poslej pa jih bodo imeli zaprte vsako noč, da bi tako zadostili vsaj potrebam bolnišnice in podjetij.

Pri Goriških vodovodih pravijo, da bo preskrba z vodo za Šempeter, Vrtojbo in Miren iz mrzleškega vodovoda rešena v nekaj tednih, saj postavljajo prav sedaj cevi večjih dimenzij med Novo Gorico in Šempetrom, niso pa še našli skupnega jezika ajdovska, novogoriška in sežanska občina pri snovanju načrta za razširitev zmogljivosti hubeljskega vodovoda.

LOJZE KANTE

Kmetijstvo: za 16% višje cene

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) — Cene kmetijskih pridelkov so se namreč lani povečale v primerjavi z letom 1971 za 16 odstotkov. Kakor je rečeno v analizi SDK, je glavni razlog te podražitve v tem, da so se lani precej zvišale tudi cene reprodukcijskega materiala in storitev v kmetijstvu.

Zgodilo se je

31. maja

Danes je četrtek, 31. maja, 151. dan v letu 1973; do konca leta je še 214 dni. Na današnji dan se spominjamo tudi teh dogodkov iz preteklosti:

1970 — Strahoten potres je opustošil velik del Peruja od obale do Andov. Umrlo je 67.000 ljudi, 200.000 pa je bilo ranjenih. Potres je zravnal s tlemi nekaj deset mest in vasi.

1964 — Jugoslavija in republika Čad sta navezali diplomatske stike.

1962 — V jetnišnici Romleh pri Tel Avivu so usmrtili Adolfa Eichmanna, obtoženega, da je kriv umora več kakor 6 milijonov Židov.

1942 — Slovenski partizani so imeli hude boje z okupatorjevimi vojaškimi enotami med Višnjo goro, Stično in Trebnjem.

1942 — Italijanski okupatorji so odpeljali iz vojaških zaporov v Ljubljani 260 zapornikov v Gonars.

1935 — Katastrofalen potres je razdejal okrog sto naselij v Indiji in terjal okrog 60.000 smrtnih žrtev.

1902 — Končala se je burska vojna.

1854 — V Zagrebu je umrl skladatelj Vatroslav Lisinski (rojen 1819), avtor prve hrvaške opere Ljubezen in zloba.

1819 — Rodil se je ameriški pesnik Walt Whitman (umrl 1892).

1809 — Umrl je nemški skladatelj Josef Haydn.

1764 — Umrl je slovenski baročni slikar Franc Jelovšek.

1594 — Umrl je italijanski slikar Tintoretto (pravzaprav se je pisal Jacobo Robusti), eden največjih mojstrov beneškega slikarstva.

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), **Jak Koprivc** (odgovorni urednik), **Ante Mahkota** (pomočnik glavnega urednika), **Vlado Jarc** (notranja politika in gospodarstvo), **Janez Stanič** (zunanja politika), **Tit Vidmar** (kultura), **Miro Zakrajšek** (dopisništvo, lokalna kronika), **Evgen Bergant** (šport), **Vojko Černelč** (centralna redakcija), **Jaka Štular** (nedeljska izdaja »Dela«), **France Vrečar** (sobotna priloga), **Bogo Sajovic, Olga Ratej, Ivan Kranjc** (kronika, reportaža), **Aco Pasternjak** (poslovna stran)

OBVESTILO

ZDRUŽENO ŽELEZNIŠKO TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

obvešča cenjene potnike, da se bodo s 1. junijem 1973 povečale vozne cene v potniškem prometu na mreži JŽ za 20 % odvisno od vrste prevoza.

Dodatne cene za brze, poslovne in ekspresne vlake bodo ostale nespremenjene.

ZŽTP LJUBLJANA 4902

GRADIS

STANOVANJSKA GRADNJA NOVE JARŠE PRODAJA STANOVANJ:

LJUBLJANA, KVEDROVA 30, TELEFON 310-585

795

Slovenija prisrčno sprejela šahanšaha

Na letališču Brnik so predstavniki Slovenije sprejeli iranski cesarski par, ki je z gostiteljem predsednikom Titom prispel na obisk v SR Slovenijo

LJUBLJANA, 30. maja. V posebni caravelli Jugoslovanskega vojnega letalstva, ki je danes ob 10.40 pristala na Brniku, je predsednik SFRJ Josip Broz Tito pospremil svojega gosta iranskega šaha Mohamada Rezo Pahlavija v Slovenijo. Po sprejemu na letališču so se iranski šah in šahinja ter predsednik Tito s soprogo odpeljali na Brdo. Šah je opoldne obiskal tovarno Iskro v Kranju in zatem s cesarico in spremstvom prisostvoval slovesnemu kosilu, ki ga je priredil v prostorih skupščine SRS v Ljubljani predsednik skupščine Sergej Kraigher. Zvečer je bila slovesna večerja iranskega šaha in šahinje v čast predsedniku Titu in njegovi soprogi v Golf hotelu na Bledu.

V temnomodri civilni obleki je iz letala, ki je prispelo na letališče Brnik s polurno zamudo, najprej stopil iranski šahanšah Mohamad Reza Pahlavi, Ariamer, nato pa predsednik Tito skupno z iransko cesarico Farah in Jovanko Broz. V imenu Slovenije je uglednim gostom izrazil dobrodošlico predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher z Lidijo Šentjurc, članico sveta federacije, nato pa so se iranski gostje rokovali še z Mitjo Ribičičem, članom predsedstva SFRJ, Andrejem Marincem, predsednikom izvršnega sveta SRS, in generalnim podpolkovnikom Francem Tavčarjem. Mala kranjska pionirka je izročila šahu šopek velikih rdečih makov, trije pionirji pa pisano cvetje cesarici Farah, Jovanki Broz in predsedniku Titu. Iranski šah se je seznanil zatem s podpredsednikom skupščine SRS dr. Jožetom Brilejem in podpredsednikom izvršnega sveta SRS Rudijem Čačinovičem, ki bosta spremljala iranska suverena med bivanjem v Sloveniji.

Slok, z očali in intelektualnim nasmeškom se je šah pozdravljal s predstavljenimi osebnostmi, ko pa je vojaška godba zaigrala himni, se je strumno zravnal. Žena Farah v živozelenem modnem kostimu je pospešila korak, da se je še postavila možu ob bok, ko je zadonela milo poskočna iranska himna, zatem pa še jugoslovanska, nakar sta predsednik Tito in šah pregledala častno četo JLA.

Ko se je šah pozdravil še z vrsto drugih predstavnikov javnega življenja SR Slovenije, se je dolga kolona avtomobilov odpravila proti Brdu. Že spotoma, še posebej pa v Kranju, okrašenem z jugoslovanskimi in iranskimi zastavami, so goste toplo pozdravljali domačini.

Kljub zakasnitvi je šah s spremstvom — v času ko je cesarica Farah obiskala novi klinični center v Ljubljani — skoraj celo uro posvetil ogledu tovarne Iskra v Kranju, kjer sta ga pozdravila predsednik skupščine občine Kranj Slavko Zalokar in v minikrilni reklamni uniformi mlada delavka s cvetjem.

V hitrem tempu si je šah pod strokovnim vodstvom generalnega direktorja tovarne Vladimirja Logarja ogledal v več nadstropjih oddelke za proizvodnjo relejev in telefonskih central. Ob razstavljenih vzorcih finalnih izdelkov telefonije, televizorjev in gospodinjskih aparatov, se je zadržal posebej pri novem avtomatskem telefonu za primere nesreč na avtomobilskih cestah. V imenu kolektiva so mu podarili novi prototip telefona s horizontalno številčnico na tipke. »Obisk v vaši tovarni je bil zame zelo zanimiv in poučen,« je dejal šah Mohamad Reza Pahlavi Ariamer ob odhodu iz Iskre, ki že zdaj izvaža letno za okrog 140 tisoč dolarjev telefonskih aparatov v Iran in ki ima težnjo, da bi poleg svojega zastopstva v Iranu v kratkem tam postavila tudi manjšo kooperacijsko tovarno telefonije.

Številni Ljubljančani so pozdravili iranske goste, ko so se peljali po ljubljanskih ulicah; še posebej gost špalir pa se je nabral pred poslopjem skupščine, kjer je goste sprejel predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher. Med slovesnim kosilom v skupščini sta predsednik Sergej Kraigher in iranski šah Reza Pahlavi izmenjala zdravici.

Ob koncu kosila je iranskemu šahu in šahinji pred vrnitvijo na Brdo v avli skupščine zapel še Slovenski oktet. Vzhičena nad pesmijo, sta šah in šahinja vsem pevcem čestitala.

Zvečer je bila v hotelu Golf na Bledu slovesna večerja, ki sta jo iranska suverena priredila na čast svojima gostiteljima predsedniku Titu in Jovanki Broz. Bled pa je zablestel v ognjemetu.

BOGDAN POGAČNIK

Levkemiji - šteta leta?

Presenetljiva ugotovitev na simpoziju o imunopatologiji v Cavtatu

CAVTAT, 30. maja. Približno 150 raziskovalcev, zbranih na simpoziju o imunopatologiji, že tretji dan posluša in razpravlja o rezultatih, doseženih v največjih raziskovalnih centrih na svetu. Čeprav so njihova prizadevanja posvečena najrazličnejšim virusom, se pravi, najrazličnejšim boleznim, pa zbujajo kot ponavadi največ pozornosti raziskave virusov raka.

Zato ni presenetljivo, da je včeraj izzval posebno pozornost prof. Miescher, ki je zatrdil, da bo levkemija že v petih letih premagana. Prof. Miescher upa doseči to na podlagi raziskav, ki jih je delal s cepivom BSG. To cepivo, ki se je doslej uporabljalo samo proti tuberkulozi, je prof. Miescher s svojimi sodelavci dajal v rednih presledkih na najrazličnejše dele kože in tako dosegel lepe rezultate pri zdravljenju levkemije. Marsikdo med udeleženci ugovarja drzni trditvi dr. Mieschera, češ da stvar ne bo tako preprosta. Vendar je znano, da na različnih ameriških klinikah uporabljajo cepivo BSG na najrazličnejše načine, celo z direktnim injeciranjem v tumorje.

Toda kot nam je danes povedal prof. dr. Good z inštituta za raziskavo raka v New Yorku, se pojavlja velik problem. Pri njih so dosegli že izredne rezultate pri zdravljenju levkemije, vendar pa so morali po treh letih ponavadi priznati, da uspeh ni bil popoln. Bolezen se je namreč po tem času povrnila, kajti medicina danes še ne zna odstraniti peščice zadnjih rakavic celic, ki ponavadi ostanejo v človeškem organizmu. Zato predstavlja imunologija in imunopatologija posebno upanje na tem področju, kajti raziskovalci so prepričani, da se bo prav z obrambo telesa samega moč ubraniti tistim poslednjim rakavim celicam, ki jih doslej niso znali odstraniti.

ALENKA PUHAR

Cene v okvirih dogovorjenega

Zvezni izvršni svet je med drugim sprejel sklep o načinu oblikovanja tistih cen, ki so bile maksimirane

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) — Zvezni izvršni svet je na današnji seji pod predsedstvom dr. Jakova Sirotkovića sprejel dokument o pripravi predpisov in drugih ukrepov, katerih namen je uresničiti naloge, ki izhajajo iz ocen in stališč ZIS o gospodarskih gibanjih v prvem trimesečju tega leta.

Predlagani ukrepi ZIS naj bi vplivali na gospodarska gibanja, tako da bi zagotovili uresničenje ciljev in nalog resolucije zvezne skupščine o temeljih gospodarske politike za letos. Njihov namen je izboljšati reproduktivno sposobnost gospodarstva, izpopolniti sistem razširjene reprodukcije in prestrukturirati investicije, odpraviti vzroke nelikvidnosti, nanašajo pa se tudi na drugo področja gospodarske politike. Težišče predlaganih ukrepov je na razpredelitvi narodnega dohodka, z namenom, da se okrepi reproduktivna sposobnost gospodarstva. V tem sklopu so predvideni ukrepi za postopno ukinitev državnega kapitala in zmanjšanje pogodbenih in zakonskih obvezonsti gospodarstva.

ZIS je sprejel tudi sklep o načinu oblikovanja cen proizvodov in storitev, ki bo omogočil, da se bodo cene, za katere je pristojna federacija in ki so bile maksimirane, spreminjale z družbenimi in samoupravnimi dogovori, toda v okviru nedavno sklenjenega dogovora republik in pokrajin o izvajanju politike cen v letu 1973. Enako se bodo lahko spreminjale tudi cene, ki so se potem, ko so bile maksimirane, že spremenile s sklepi ZIS, vendar le toliko, kot je določal splošni dogovor.

Kar zadeva cene, ki so v pristojnosti republik in pokrajin, se je ZIS postavil na stališče, da ostanejo pod družbenim nadzorstvom kot maksimirane toliko časa, dokler pristojni organ republik, pokrajin in občin ne sprejmejo sklepe o načinu spreminjanja teh cen.

Razpravljali so tudi o položaju na tržišču živine in mesa in sklenili, da bosta zvezni sekretariat za tržišče in cene ter zvezni sekretariat za kmetijstvo predlagala ukrepe za boljšo preskrbo domačega trga z mesom.

Svet je izoblikoval predlog zakona o finansiranju zavarovanja izvoznih kupčij proti nekomercialnemu riziku, ki določa, da bo denar za povrnitev škode, nastale zaradi nekomercialnega tveganja, zagotovila federacija. Izvoznik oziroma zavarovanec pa bi prevzel 10% nastale škode.

KJE NAJ ZAČNEMO, ČE ŽELIMO ORGANIZIRATI NOV „NIGHT-KLUB“?

Najprej morate odpotovati v Trst in obiskati eno od trgovin firme »Universaltecnica«.

V trgovinah boste dobili vsa potrebna pojasnila o najmodernejših instalacijah za diskoteke in »night-klube«: splošno opremo z vsemi tehničnimi sestavnimi deli, ki so nujno potrebni za moderne lokale.

Informacije, nasveti in proračuni so brezplačni ter brezobvezni. Razen tega so cene in plačilni pogoji taki, da bi jih drugod zaman iskali.

UNIVERSALTECNICA

club TRST

PIAZZA GOLDONI 1 — CORSO SABA 18 — VIA ZUDECCHE 1

Zdravica

Predsednik skupščine Socialistične republike Slovenije Sergej Kraigher je imel na slavnostnem kosilu v čast šahanšahu Mohamadu Reza Pahlaviju in šahbanu Farah Pahlavi naslednjo zdravico:

»Vaše cesarsko veličanstvo šah Irana, Vaše cesarsko veličanstvo šahinja Irana, gospe in gospodje, dovolite mi, da vam izrazim prisrčno dobrodošlico v SR Sloveniji. V veliko zadovoljstvo nam je vaša odločitev, da med vašim kratkim bivanjem v SFR Jugoslaviji obiščete tudi našo republiko, da se seznanite z uspehi, ki smo jih dosegli in da vidite vsaj del naravnih lepot naše ožje domovine.

Slovenski narod, tako kot drugi jugoslovanski narodi, goji prijateljska čustva do iranskega naroda, spoštuje njegovo veličastno zgodovino in se veseli napredka v njegovem razvoju, ki je viden posebno v zadnjem obdobju.

Jugoslovanski narodi visoko cenijo prispevek Irana h krepitvi miru in k razvijanju mednarodnega sodelovanja ter k utrjevanju in širjenju politike neuvrščenosti in njegova prizadevanja za hitrejši napredek dežel v razvoju. Naši narodi so na podlagi svojih življenjskih izkušenj prišli do prepričanja, da edino s politiko neuvrščenosti lahko v polni meri uveljavljajo svojo neodvisnost, svoj svoboden notranji razvoj ter svoje politične, gospodarske in druge interese.

Tudi SR Slovenija, ki meji kot najsevernejša jugoslovanska republika na tri države z različnimi družbenimi in političnimi sistemi, razvija na svojih mejah na teh temeljih široko sodelovanje s sosedi in prispeva na ta način ter daje tudi drugače svoj delež in vso podporo jugoslovanski neuvrščeni politiki in krepitvi miru v tem delu Evrope.

Naše prijateljstvo temelji dalje na medsebojnem sodelovanju na gospodarskem, kulturnem in drugih področjih. Želimo, da bi se sodelovanje med našima državama še naprej in še bolj uspešno razvijalo, saj smo ponekod šele na začetku.

Prepričani smo, da pomeni vaš obisk bistveni prispevek k poglabljanju sodelovanja med Iranom in Jugoslavijo tako v meddržavnih stikih kot na širšem mednarodnem torišču.

Vaše cesarsko veličanstvo, dovolite mi, da še enkrat Vam, Vaši soprogi in spremstvu želim prijetno bivanje v Sloveniji. Z najboljšimi željami dvigam to čašo na zdravje njegovega cesarskega veličanstva Reza Pahlavija, njenega cesarskega veličanstva Farah Pahlavi in za prijateljstvo med Iranom in Jugoslavijo.«

Cesar Irana je v svoji zdravici poudaril lepoto dežele, ki jo je odkril v Sloveniji in ki hkrati s človeškim potencialom odpira velike možnosti. Izrazil je upanje, da se bo prijateljstvo med narodi Jugoslavij in Irana tudi v prihodnje samo še poglabljalo in dvignil čašo na zdravje predsednika Tita.

Pada manj dreves

SARAJEVO, 30. maja — V bosansko hercegovskih gozdovih, ki so v družbeni lasti, so lani posekali 5,066.000 kubikov metrov iglavcev, in listavcev, to je za 1,63 % manj kot leto poprej. Po srednjeročnem načrtu družbenega razvoja Bosne in Hercegovine od 1971—1975 bi morala rasti eksploatacija gozdov v družbenem sektorju po stopnji 6 %, kar pomeni v letu 1970 5,600.000 kubičnih metrov, v letu 1971 pa 6,292.000 kubikov. Kot rečeno, načrt ni uresničen; celo več: obseg sečnje je bil lani celo manjši kot leta 1971, ki je osnoven pokazatelj. Posek je manjši tudi od prirastka — predlani je na primer zrastlo v bosansko hercegovskih družbenih gozdovih 6,317.000 kubikov novega lesa.

MARJAN BAUER

Še bolj enotni

Četrta konferenca ZK Makedonije sprejela sklepe in končala delo — Veliko razpravljalcev — Izvolili nove člane

OD NAŠE SKOPSKE DOPISNICE

SKOPJE, 30. maja. Četrta konferenca ZK Makedonije je danes nadaljevala delo z razpravo. Sprejeli so poročilo o delu ZKM med 3. in 4. konferenco in ocenili, da je težišče idejno političnega delovanja ZKM do X. kongresa ZKJ in VI. kongresa ZKM še vnaprej v uresničevanju nalog pisma.

Treba je omeniti, da je bilo med diskutanti veliko neposrednih proizvajalcev, ki so na konkretnih primerih pokazali in obsodili negativne pojave. Glavna vprašanja, o katerih so razpravljali, so bila: politična enotnost, gospodarska stabilizacija, socialna politika, borba proti grupiranju in proti samoupravnim, protisocialističnim ter vsem drugim silam in težnjam.

Nadaljnja krepitev enotnosti in učinkovitosti idejno-političnega delovanja ZKM, kot poudarjajo sklepi 4. konference, ostaja trajna naloga vseh članov, organov in organizacij ZKM. V ta namen se morajo posebej angažirati za nadaljnji razvoj demokratičnih dopolnil. Bojevati se bo do morali proti birokratskim, tehnokratskim, liberalističnim in drugim protisamoupravnim silam in težnjam kot tudi proti pojavom, ki vodijo do kršitve moralnih načel naše socialistične samoupravne družbe.

Druga skupina nalog, ki stoje pred članstvom ZKM, je njihovo angažiranje za sprejem nove ustave in dosledno uveljavljanje ustavnih dopolnil, kjer posebej zaostajajo v bankah, organizacijah zunanjega in notranjega prometa, zavarovalnicah in drugih organizacijah širšega družbenega pomena.

Stabilizacija gospodarstva ostaja še naprej pomembno področje angažiranja ZKM. Za dosledno izvajanje teh nalog je posebej treba zagotoviti večjo reproduktivno sposobnost gospodarstva, trajne vire obratnih sredstev, razbremenitev prevelikega zajemanja dohodka, vračanje gospodarstvu imobilizirana sredstva in še veliko drugih nalog.

Posebej pomembno področje angažiranja ZKM je področje socialne politike. Organizacije in organi ZKM so dolžni poskrbeti za bolj intenzivno graditev delavskih stanovanj, na področju zaposlovanja, kjer je treba zagotoviti prednost delavcem z nižjimi družinskimi osebnimi dohodki.

Po včerajšnjih kadrovskih spremembah, ko so delegati med drugim sprejeli odstop Slavka Milosavljevskega s funkcije člana CK ZK Makedonije in člana predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, Ljupča Arnaudovskega iz članstva komisije za statutarna vprašanja ZK Jugoslavije Tomislava Čokrevskega iz članstva stalnega dela konference ZK Makedonije in Milana Nebkova iz članstva statutarne komisije Makedonije so danes delegati 4. konference izvolili 14 novih članov v organe ZKJ in ZKM. Strinjali so se, da je novi član predsedstva ZKJ Krste Markovski.

Delegati so se pridružili splošnim zahtevam komunistov in makedonskega naroda ter vse naše dežele, da na X. kongresu tovariša Tita ponovno izvolijo za predsednika ZKJ. Sklepni govor na konferenci je imel predsednik ZK Makedonije Angel Čemerski.

BOJANA POPOVSKA

Kazen za direktorja

ZAGREB, 30. maja (Tanjug) — Člani konference ZK znanega jugoslovanskega izdelovalca barv in lakov zagrebškega kombinata »Cromos — katran — kutrilin« so bili sinoči nezadovoljni zaradi vrste slabosti v poslovni politiki, ustanavljanju samoupravnih organov, oportunizma, manipuliranja, slabih medsebojnih odnosov ter nazadnje zaradi neuveljavljanja ustavnih dopolnil v kolektivu.

Zaradi vsega tega so v nekajurni, izjemno odprti razpravi zahtevali, da partijsko kaznujejo najodgovornejše funkcionarje kombinata skupaj z generalnim direktorjem Tomislavom Salopkom.

Proti osameli akciji

Zveza komunistov na zagrebški univerzi zahteva organizirano delovanje članov — Moti se, kdor misli, da je lahko bolj levo usmerjen kot je ZK

ZAGREB, 30. maja. (Tanjug). Partija na zagrebški univerzi ni več pretežno usmerjena v razčiščevanje z nacionalizmom v tem okolju, vendar bo reagirala in reagira povsod, kjer se nacionalizem pokaže. Tako je dejal sekretar univerzitetnega komiteja ZK Tomislav Jantol in poudaril, da se univerza zdaj opredeljuje za drugo fazo politične konsolidacije, čeprav še ni premagala vseh težav, pomanjkljivosti in napak prehojene etape.

Tomislav Jantol je članom univerzitetne konference pojasnil dosedanje politične akcije univerzitetnega komiteja in zlasti spregovoril o delovanju bivšega predsednika zveze študentov Zagreba Zorana Malenica. Govoril je tudi o tako imenovanem levem nasprotovanju. Odločili smo se, je poudaril, da se bomo postavili po robu opoziciji levih in desnih sil, pri čemer je vsekakor treba biti z levimi potrpežljiv, razpravljati s njimi brez sektašenja, ne smemo pa pri tem izgubljati izpred oči, da se moti, kdor misli, da je lahko bolj levo usmerjen od ZK, zunaj partije, ali da je celo mogoče delovati levo samo zunaj partije. Glede na to, da se levičarska gibanja v temelju vendarle navdihujejo pri komunističnih opredelitvah in pojmovanju, pa moramo biti, kot meni Jantol, izredno potrpežljivi pri spopadanju, vendar jasni in odločni v spoznanju, da v partiji zahtevamo organizirano delovanje in da ne bomo trpeli nikakršne solistične akcije. Vsakemu članu ZK mora biti jasno, da leva poza še ni leva akcija, če pa se takšno stališče razodeva kot akcija, ki otežuje uveljavljanje partijske politike, potem je to politično nasprotovanje.

Jantol je nato govoril o razmerju med univerzitetnim komitejem in bivšim študentovskim vodstvom, o čemer so pripravili tudi posebno informacijo. Po oceni sekretarja univerzitetnega komiteja so nekateri posamezniki iz bivšega študentovskega vodstva odšli predaleč v boju proti transmisijskim povezavam med ZK in ZŠ, kakor da bi bila študentovska organizacija nekakšen rezervat, v katerega partijski vpliv naj ne bi segal. Ko bi tako nadaljevali, bi prišli v navzkrižje s članstvom, s čimer bi spodkopali doseženo enotnost.

V razpravi so govorili predvsem o treh temah: o razmerju med študentovsko in partijsko organizacijo, o levici in desnici ter o nekaterih sestavkih in težnjah v filozofskem časopisu Praxis.

Sekretar izvršnega komiteja CK ZKH Josip Vrhovec je med razpravo rekel: »Dejstvo, da se je začela zanimiva razprava o nekem ekscesu, opozarja na vrenje v univerzitetnem okolju, kar je dobro, ker je partija v boju, ki kaže rezultate.« Vrhovec je obenem opozoril, da je govorjenje o razmerju med bivšim študentovskim vodstvom in univerzitetnim komitejem tukaj obrobnega pomena, vendar ne bi smeli dovoliti, da bi ta problem še naprej obstajal. Dodal je, da je univerzitetni komite pravilno reševal nesporazume. Ocena o tem, ali so nacionalizem na univerzi razbili ali ne, pa bi nas lahko zapeljala na krivo pot. Vrhovec je poudaril, da je najpomembnejša naloga partije do kongresa njena obnova in usposabljanje.

Sekretar izvršnega komiteja CK ZKH je nato dejal, da je ZK upravičeno reagirala na politične akcije skupine v časopisu Praxis in okrog njega. Kajti če se kdo ukvarja s politiko, potem je na to mogoče tudi politično reagirati.

Vrhovec je obliko delovanja te skupine primerjal z delovanjem teoretikov nacionalizma, ki so govorili — medtem ko so se ukvarjali s politiko, vendar z drugo vsebino — da so kulturni delavci, in so vsak napad na svoje politično delovanje razglašali za napad na kulturo. Kadar organizirana družba reagira na politično akcijo, ni razloga za preplah, to, da še zmeraj ni kritike teoretičnih izhodišč Praxisa, pa je po Vrhovcu znamenje slabosti naše marksistične kritike.

Po večurni razpravi so člani univerzitetne konference ZK sprejeli predlog univerzitetnega komiteja, po katerem Zoran Malenica ne more zastopati njihove organizacije v mestni konferenci ZK in mora prevzeti partijsko odgovornost za svoje delovanje, čeprav je njegova osnovna organizacija ZK sprejela drugačen sklep.

Povzetek govora dr. Stipa Šuvarja objavljamo na 6. str.

DANES
Jana
SODOBNI ŽENSKI TEDNIK

Pogovor Kostića in Gordejeva

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) — Član republiškega IS Srbije in predsednik komiteja republiškega IS za odnose s tujino inž. Peter Kostić se je danes pogovarjal z namestnikom sovjetskega ministra za zunanjo trgovino Borisom Stepanovičem Gordejevom, ki se v Jugoslaviji mudi na povabilo zveznega sekretariata za zunanjo trgovino. Razpravljala sta o razvoju trgovine, zlasti o menjavi blaga široke potrošnje.

Škodljiv odliv iz kmetijstva in ribištva

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) — Iz kmetijstva in ribištva se je prek tako imenovane primarne delitve lani prelilo v druge gospodarske dejavnosti okrog 1227 milijonov dinarjev. Tako se je praktično v dokajšnji meri skazil pozitivni finančni rezultat kmetijskih organizacij družbenega sektorja v lanskem letu, družbenogospodarski položaj kmetijstva je slej ko prej ostal razmeroma neugoden. To je ena glavnih ugotovitev v analizi poslovanja delovnih organizacij v kmetijstvu v letu 1972, ki jo je pripravila zvezna SDK.

Sporne skupne službe

Dvodnevno posvetovanje predsednikov občinskih sindikatov o TOZD

VELENJE, 30. maja — Predsedniki občinskih odborov sindikatov Slovenije so danes zaključili dvodnevno posvetovanje v Velenju. Osrednja tema tega strokovnega posvetovanja je bilo vprašanje, kako ustanoviti TOZD v posameznih organizacijah samoupravljanja.

V razpravi se je izkazalo, da je največ nejasnosti glede oblikovanja TOZD skupnih služb. Splošen zaključek te dvodnevne razprave bi bilo mogoče strniti v ugotovitvi, da morajo sindikati Slovenije glede tega vprašanja oblikovati splošno zavezujoče merilo, seveda v skladu z duhom ustavnih amandmajev. V razpravi so posvetili precej časa tudi drugim vprašanjem, kot naprimer odgovornosti in kontroli, zakonu o združevanju kmetov, odnosih med proizvodnjo in trgovino, konfliktnih situacijah itd.

PETER BOŽIČ

oglašujte v dnevniku
DELO

ANGROSERVIS
trgovsko podjetje za promet blaga na veliko in malo
BEOGRAD, ul. Nušićeva 3/IV
telefona 338-718 in 339-856

OGLAŠA
prosta delovna mesta za:

1. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA REFERENTA za delo pri prometu tehničnega in elektrotehničnega blaga ter materiala s sedežem v Beogradu
2. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA REFERENTA za delo pri prometu kmetijskih izdelkov, kolonialnega blaga, živil in drugo s sedežem v Beogradu
3. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Ljubljani
4. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Zagrebu
5. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Sarajevu
6. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Kopru
7. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem na Reki
8. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Novi Gorici
9. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Postojni
10. SAMOSTOJNEGA KOMERCIALNEGA PREDSTAVNIKA s sedežem v Boru
11. DIPLOMIRANEGA PRAVNIKA-CO za delo pri pravnih in splošnih opravilih v direkciji podjetja.

POGOJI:
— za delovna mesta od 1. do 10.: visoka ali višja šolska izobrazba z delovno prakso nad 5 let oziroma srednja strokovna izobrazba z delovno prakso nad 10 let pri opravilih prometa trgovskega blaga;
— za delovno mesto pod 11.: pravna fakulteta z delovno prakso nad 3 leta pri pravnih in splošnih opravilih v gospodarstvu;

Posebni pogoji:
— Vsi kandidati, ki bodo poslali prijave za sprejem v delovno razmerje, morajo priložiti dokazila o nekaznovanju in da niso v kazenski preiskavi.
— Kandidati, ki konkurirajo za samostojne komercialne predstavnike, morajo imeti obvezno svoj avtomobil in telefon v stanovanju.
— Osebni dohodek in nadomestila namesto osebnega dohodka bodo uredili po pravilniku o razdelitvi dohodka in osebnih dohodkov.
— S samostojnimi komercialnimi predstavniki bodo sklenili poseben sporazum o načinu nagrajevanja in izplačila osebnih prejemkov po ustvarjenih ekonomskih dosežkih v prometu trgovskega blaga.
— Delovno razmerje takoj ali po sporazumu.
— Prijave pošljite po pošti ali oddajte osebno.

»ANGROSERVIS« — BEOGRAD
4405

Samo baloni?

Le dva dni po tistem, ko je ameriški veleposlanik Sullivan odletel iz Saigona v Washington, kjer je poročal o rezultatih indokitajske turneje, so iz Saigona pricurele novice, da južnovietnamska vlada »načeloma soglaša z enajstimi točkami sporazuma.« Ta sporazum sta bojda sredi meseca med šestdnevnimi pogovori v Parizu »dosegla« Le Duc Tho in Henry Kissinger. Saigonski in ameriški viri vedo povedati, da sporazum še ni »docela uglašen«, do česar naj bi prišlo med drugim krogom pogovorov Tho—Kissinger.

Zanimivo je, da tako v Washingtonu kot v Hanoju skrbno molčijo o sporazumu enajstih točk, ki ga oglašajo iz Saigona. Ta sporazum naj bi vseboval pravzaprav vse tiste točke, ki jih vsebuje tudi januarski pariški sporazum o Vietnamu, katerih pa zaradi znanih homatij doslej niso uspeli uresničiti. Nixonov svetovalec Kissinger je po vrnitvi iz Pariza posredno namignil, da utegne priti do podpisa sporazuma, ko je povedal, da so sredi maja dosegli v Parizu »pomemben napredek«, pogovore pa da nameravajo zaključiti v naslednji seriji razgovorov.

Po novem in hkrati starem sporazumu naj bi ZDA en dan po podpisu ustavile vse polete nad ozemljem DR Vietnama, v roku petih do desetih dni po podpisu pa naj bi začele ponovno odstranjevati mine izpred severnovietnamskih pristanišč ter obnovile pogovore o gospodarski pomoči Hanoju. Med pomembnimi točkami domnevnega sporazuma so tudi tiste, ki govorijo o razmejitvi demilitariziranih območij, o procedurnih pripravah na volitve v Južnem Vietnamu in o nadaljnji izmenjavi vojnih in civilnih ujetnikov. Ob tem so iz Saigona sporočili, da so se predstavniki začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama in Saigona sporazumeli o razdelitvi območij, ki jih bo nadzirala ta ali ona stran. Ravno to je bil doslej eden glavnih kamnov spotike in vprašanje je, če ta novica ni zgolj poskusni balonček Saigona.

Plazu saigonskih sporočil se je pridružila še novica, da bo Kanada po 31. juliju umaknila svoje predstavnike iz četverne nadzorstvene komisije. Tudi to, da Kanadčani z umikom niso pretirano ihtavi, je zgovorno znamenje, da utegne junijski dialog marsikaj razbistriti. A. PUDGAR

Doba zrelosti

Deseti jubilejni vrh organizacije afriške enotnosti je — dan kasneje kot predvideno — končal z delom; sredi burnih zaključnih razprav sicer, ki so nekako potisnile v senco nedvomno zelo pomembne odločitve glede prihodnjega desetletnega obdobja afriškega razvoja. A že sama pomiritev na koncu srečanja 22 predsednikov, desetih podpredsednikov ali premierov, enega cesarja, enega kralja in sedmih drugih visokih funkcionarjev črne celine je nedvomno potrdila besede nigerijskega predsednika Gowona, da je »Afrika stopila v obdobje zrelosti, bolj enotno kot kdaj prej pripravljena na boj zoper rasizem, neokolonializem ter nerazvitost.«

Somalsko-etiopski obmejni spor bo do prihodnjega vrha, ki bo junija 1974 v somalskem glavnem mestu Mogadišu, poskušal razrešiti poseben odbor osmih afriških držav. Po somalskih očitkih, da si je Etiopija svojčas — po dogovoru z italijanskimi in britanskimi kolonialnimi oblastmi — prisvojila z nafto in plinom bogato ogadensko področje, kjer žive somalska plemena, so se na mejah med obema državama začele kopičiti čete. Rožljanje je bilo slišati celo do same Adis Abebe — kjer so naposled le dosegli kompromis.

Splošno pobotanje: v roko sta si segla Ugandec Amin in Tanzanijec Njerere, Egipčan Sadat in Sudanec Nimeiri, Etiopec Selassie in Somalec Baré . . . Enotni cilji: odločna politična, materialna in vojaška podpora osvobodilnim gibanjem v portugalskih kolonijah; zavzemanje za rešitev namibijskega vprašanja (pri čemer je OZN doživela ukor zaradi prepičle dejavnosti); nenavadno odločna podpora arabskim stališčem v sporu z Izraelom (ki je bil malone izenačen s kolonialnimi silami na jugu Afrike, saj predvidevajo zoper njega, v primeru, da se ne bo pripravljen brezpogojno umakniti z zasedenih ozemelj, politične in ekonomske sankcije). In ne nazadnje: črna celina napoveduje okrepljeno politično dejavnost v sklopu neuvrščenega gibanja in v združenih narodih.

V novo, desetletno obdobje zrelosti pa vstopa črna celina tudi z vse bolj jasnimi skupnimi gospodarskimi cilji: čim bolj povezati doslej razbito in preveč na nekdanje kolonialne metropole naslonjeno afriško gospodarstvo, obdržati doma čim več iz dozdaj prejkone nenačrtno izkoriščanih naravnih bogastev, prepresti celino s številnimi kulturnimi, telekomunikacijskimi in drugimi nitmi. T. DOBERŠEK

TIM GAUGUIN 1973

Francoski jedrski poskusi v Pacifiku. »L'Express«, Pariz

Srečanje na pol poti

Sestanek med Nixonom in Pompidoujem v Reykjaviku naj bi dal »ton« Nixonovi jesenski turneji po Evropi in olajšal »pomladitev« atlantske zveze

Včeraj, v sredo, se je v Reykjaviku na Islandiji začel precej nenavaden sestanek, nenavaden predvsem zaradi izbire kraja. Predsednika Nixon in Pompidou si za sestanek nista izbrala ne Washingtona ne Pariza, ampak nekaj »vmesnega« — otoško državico z 210.000 prebivalci. Tisti, ki so odgovorni za varnost predsednikov, bodo imeli lažje delo, toda to ni bil razlog za sklicanje sestanka na Islandiji.

»Izsiljevanje«

Nixon in Pompidou sta si izbrala Islandijo za kraj sestanka, ker se očitno nista mogla sporazumeti, da bi bil sestanek v Washingtonu ali Parizu. Edward Heath, Giulio Andreotti in Willy Brandt so sicer prišli v Washington, toda francoski predsednik je privolil, da pride Nixonu naproti samo pol poti. Nixon pa ni hotel obiskati »Evrope«, ker namerava to storiti oktobra letos. Želel pa se je prej posvetovati tudi s predsednikom. Uradni krogi v Washingtonu so namreč prepričani, da brez Francije in njenega predsednika ne bo mogoče »pomladiti« Evrope in postaviti atlantsko zavezništvo na nove temelje. Nixon bi se rad jeseni pogodil z evropskimi zavezniki za sklenitev nove pogodbe, ki bi kot »paket« zajemala vsa vojaška, ekonomska in politična vprašanja.

Predsednik Pompidou ni navdušen nad »paketi«. Tako kot drugi zahodnoevropski voditelji tudi on želi, da bi ameriški vojaki ostali v Evropi. Nasprotuje pa temu, da bi evropsko obrambo povezovali s takimi vprašanji, kot sta trgovina in položaj dolarja.

Številni evropski politiki, med njimi so tudi precej visoki funkcionarji francoske vlade, označujejo prizadevanje ZDA, da bi povezale ekonomska in vojaška vprašanja v en »paket«, kot navadno »izsiljevanje«. Celo Britanija, ki noče biti več »ameriški trojanski konj« v Evropi ali vsaj veljati za trojanskega konja, se nagiba k temu mnenju, čeprav v Londonu ni slišati besede »izsiljevanje«.

Kissinger pojasnjuje

Tik pred Nixonovim odhodom na Islandijo je njegov zunanjepolitični svetovalec Henry Kissinger poskušal pomiriti evropske zaveznike, predvsem Francijo. V pogovoru z novinarji je priznal, da se v Parizu in glavnih mestih drugih evropskih držav bojijo, da bi ZDA poskušale izsiljevati atlantske zaveznike s tem, da bi za svojo udeležbo pri obrambi Evrope zahtevale ekonomske koncesije od nje.

»Združene države ne trdijo, da bi na enih samih velikih pogajanjih obravnavali hkrati vsa vprašanja. Gotovo je primerneje, da se lotimo ločeno posameznih vprašanj. Toda ZDA vztrajajo pri trditvi, da so ta vprašanja organsko povezana, toda ne zaradi politične volje ZDA in ne po izbiri, temveč iz nujnosti.«

Kissinger je priznal, da se Francozi želijo zdaj nadrobno pogovoriti o čimprejšnji vrnitvi na trdne menjalne tečaje in na konvertibilnost dolarja v zlato.

ZDA ne nasprotujejo trdnemu tečaju — je rekel Kissinger, »radi pa bi imeli kak avtomatski faktor prilagojevanja, če bi prišlo do neuravnoteženosti«. Konvertibilnost pa lahko po mnenju Washingtona nastopi šele po temeljiti reformi svetovnega monetarnega sistema, ne pa pred njo.

Za Ameriko in posebno za predsednika Nixona, ki ga je afera Watergate politično že oslabila, je od francoskega stališča v marsičem odvisno »pomlajevanje« Evrope, kot si ga zamišljajo v Washingtonu. Položaj je dokaj zapleten in Američani se nadejajo, da bosta Nixon in Pompidou v Reykjaviku dala »ton« jesenskim pogajanjem, »ko bo šlo zares«. Ne na tej, ne na oni strani Atlantika se nihče ne slepi, da bodo pogajanja o ekonomskih zadevah, predvsem o trgovini, lahka.

Evropski zavezniki ZDA pa se ne bojijo samo ameriškega »izsiljevanja«, to je povezovanja ekonomskih vprašanj z nadaljnjo ameriško navzočnostjo v Evropi.

Zahodna Evropa se tudi boji, da bi jo ZDA »stlačile« v svoj novi koncept sveta tako, da ne bi mogla pri reševanju usodnih vprašanj sodelovati kot subjekt, ampak kvečjemu kot objekt. Skratka, da bi ostalo pri treh super silah, ki bi se nad glavami svojih zaveznikov pogovarjale o bistvenih zadevah, od katerih je navsezadnje vse odvisno. Sestanek v Reykjaviku ne bo razpršil vseh teh dvomov in nezaupanja. Ne more pa škodovati prizadevanjem Zahodne Evrope, da bi odslej igrala manj podrejeno vlogo pri oblikovanju jutrišnje podobe sveta.

BOŽIDAR PAHOR

Lopez Bravo na Finskem

HELSINKI, 30. maja (Reuter) — Španski zunanji minister Gregorio Lopez Bravo je prispel na tridnevni uradni obisk na Finsko. Bravo je prvi Francov zunanji minister ki je obiskal katero skandinavskih držav.

Domnevajo, da se bo Bravo pogovarjal s predstavniki finske vlade o dvostranskih stikih in o bližnji konferenci o evropski varnosti in sodelovanju.

Zgledno sodelovanje

Zdravici predsednika Tita in šahanšaha Pahlavija — SFRJ in Iran obsojata agresivnost Izraela — Vse večje razlike v razvoju so največji problem

BEOGRAD, 30. maja. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito in Jovanka Broz sta sinoči priredila slovesno večerjo na čast iranskemu šahanšahu Mohamadu Rezi Pahlaviju in šahbanu Farah Pahlavi. Med večerjo sta predsednik Tito in cesar Pahlavi izmenjala zdravici.

Zdravica predsednika Tita

Predsednik Tito je v svoji zdravici med drugim dejal, da jugoslovanski narodi pozdravljajo iskrenega prijatelja, borca za izgradnjo in preobrazbo Irana in zagovornika sodelovanja in miru na svetu. Jugoslavija in Iran dajeta zgled, kako lahko dve državi, ne glede na geografske razdalje in različne družbene sisteme, plodno in koristno sodelujeta v obojestransko korist.

Spričo prizadevanja obeh strani sta se gospodarstvo Jugoslavije in Irana zdaj bolj zbližali, kar je velikega pomena za nadaljnji gospodarski razvoj obeh držav. Možnosti in zavzetost so na obeh straneh, posebno velja to za sodelovanje na področju naftne industrije, rudarstva, kmetijske in industrijske kooperacije.

V zadnjih letih so nastale v mednarodnih odnosih pozitivne spremembe, ki se kažejo v popuščanju napetosti v posameznih delih sveta, v premagovanju hladne vojne in v tem, da se čedalje bolj uveljavlja miroljubno poravnavanje mednarodnih sporov in politika pogajanj, posebno med posameznimi velesilami. To pa seveda budi upe miroljubnega človeštva, je dejal predsednik Tito.

Toda ne da bi zmanjševali pomen tega, kar je bilo na tej poti doslej doseženega, menim, da smo še vedno daleč od trdnega miru in dejanske varnosti na vsem svetu. Med najnevarnejša žarišča spada kriza na Bližnjem vzhodu, zaradi agresivne in ekspanzionistične politike Izraela, ki se noče umakniti z zasedenega arabskega ozemlja in noče sprejeti politične in miroljubne ureditve krize ob spoštovanju zakonitih pravic arabskih dežel, vštevši tudi arabsko ljudstvo Palestine.

Rad bi tudi opozoril na čedalje tehtnejši problem mednarodnih gospodarskih odnosov, pri čemer so posebno prizadete dežele v razvoju. Prepad med razvitimi in gospodarsko nerazvitimi se še naprej vznemirljivo poglablja. Razvite dežele niti dandanes še ne kažejo razumevanja za vso tehtnost tega problema. Poleg tega pa zaradi sedanjih odnosov dežele v razvoju ne morejo enakopravno sodelovati pri reševanju mednarodnih trgovinskih, monetarnih in drugih gospodarskih problemov. V prizadevanju, da bi takšnemu stanju napravili konec, smo od nekdaj prisojali poseben pomen razvijanju čimbolj vsestranskega sodelovanja med deželami v razvoju tudi na gospodarskem področju.

Neuvrščene dežele so s svojo dosedanjo dejavnostjo dale velik prispevek k prizadevanju za ohranitev miru, ublažitev napetosti na svetu, zboljšanje mednarodnega sodelovanja in sploh k uveljavitvi načel miroljubne in aktivne koeksistence. Zato bi bilo zmotno misliti, da se v sedanjih pogojih popuščanja in pogajanj zmanjšuje pomen politike neuvrščanja in vloge neuvrščenih dežel.

Narobe, v sedanjem svetu globokih sprememb postaja neuvrščena politika opredelitev in praksa čedalje širšega kroga dežel z vseh celin. Neuvrščene dežele pozdravljajo popuščanje in pogajanja med velesilami, zavzemajoč se za to, da bi popuščanje zajelo vsa območja in da bi se aktivna koeksistenca razširila na vse dežele sveta, kakor tudi, da bi neuvrščene države in države v razvoju, ki predstavljajo velik del človeštva, enakopravno sodelovale pri urejanju vseh najvažnejših problemov miru, varnosti, gospodarskega razvoja. Samo tako je mogoče ustvarjati demokratične mednarodne odnose.

Po mojem prepričanju bo 4. konferenca voditeljev neuvrščenih držav in vlad, ki bo v začetku septembra v Alžiru, pomenila nov važen prispevek neuvrščenih dežel k reševanju perečih mednarodnih problemov in k okrepitvi miru na svetu.«

Zdravica šahanšaha Pahlavija

V odgovoru na zdravico predsednika Tita je iranski šahanšah Mohamad Pahlavi v svoji zdravici med drugim dejal, da Iran iskreno podpira politiko sodelovanja in mednarodnega razumevanja, da je v sedanjem svetu to najvažnejša dolžnost sleherne dežele in slehernega naroda. Spričo takšne politike sta naši dve deželi ne samo dosegli pomembne gospodarske, družbene in kulturne uspehe, marveč dajeta tudi očiten zgled, kako naj države delajo za mir, razumevanje in mednarodno sodelovanje.

Zato je povsem jasno, da ni samo monopol nekaterih velesil, tako imenovanih »držav velikank«, da delajo za to. Na srečo imata naši dve deželi spričo svojega kulturnega in zgodovinskega izročila v sebi moralno, duhovno in intelektualno moč, ki jima omogoča aktivno sodelovati v boju za napredek.

Žal so še vedno razna žarišča kriz in napetosti v svetu, čeprav so bili v zadnjih letih storjeni pomembni koraki za ublažitev napetosti in za to, da bi miroljubno izravnavali vse razlike v mnenjih. Eden najvažnejših takih problemov je kriza na Bližnjem vzhodu. Svoje stališče sem uradno izrazil nekaj dni po šestdnevni vojni junija 1967. leta, je dejal šahanšah R. Pahlavi. Rekel sem, da naše obdobje ni obdobje vojaške prevlade in da vojaška zmaga ne more biti izgovor za okupacijo tujega ozemlja. Naša politika nam je vedno narekovala, da podpiramo resolucijo OZN z dne 22. oktobra 1967. Prepričan sem, da je tudi zdaj treba urediti iskati na tej podlagi.

Med resnimi krizami in mednarodnimi problemi je morda najvažnejši prepad med razvitimi deželami in deželami v razvoju, ki se nenehno poglablja. Sodobni svet je neposredno soočen s tem problemom, zato je treba, da se ga razvite dežele, če hočejo preprečiti tak razvoj, stvarneje in pravilneje lotevajo, zlasti na gospodarskem, trgovinskem in industrijskem področju, enako pa tudi dežele v razvoju. To bi bilo v korist vsemu človeštvu, deželam v razvoju še posebej.

Več kanadskih predstavnikov

OTTAWA, 30. maja (Reuter) — Kanadski zunanji minister Mitchell Sharp je v parlamentu izjavil, da bo Kanada do 31. julija povečala število svojih vojaških predstavnikov v mednarodni nadzorni komisiji v Vietnamu. V komisiji so še predstavniki Indonezije, Poljske in Madžarske.

Pot dogovorov

Egiptovski zunanji minister Zajat odpotoval iz Moskve — SZ spet napada »notranjo in zunanjo reakcijo«

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 30. maja. Egiptovski zunanji minister El Zajat je končal svoj »leteči obisk« v Moskvi. Politični opazovalci v sovjetski prestolnici menijo, da pogovori med ministroma za zunanje zadeve niso potekali gladko, čeprav so bili predvsem informativni.

Zajat je prispel v Moskvo, da bi se kar najneposredneje seznanil s sovjetskim mnenjem glede Bližnjega vzhoda tik pred napovedanim srečanjem med Brežnjevom in Nixonom ter pred napovedano akcijo v varnostnem svetu. Sovjeti že ves čas od podpisa pariškega sporazuma v Vietnamu poudarjajo, da je prišel čas tudi za reševanje bližnjevzhodne krize. Nobenega dvoma ni, da bo to vprašanje uvrščeno kot izredno pomembno tudi na dnevni red washingtonskega »sestanka na vrhu«.

Ali sta SZ in ZDA pripravljeni uporabiti svojo avtoriteto in vpliv pri svojih varovancih na Bližnjem vzhodu, da bi dosegle kakršnokoli rešitev ali pa bosta iskali rešitev skozi napovedano akcijo v varnostnem svetu? Kakorkoli že, Sovjeti so že ves čas bližnjevzhodne krize zavzemajo za mirno politično rešitev na osnovah znane resolucije varnostnega sveta iz 1967. leta, medtem ko v Egiptu zlasti v zadnjem času niso istega mnenja. Tik pred Zajatovim prihodom v Moskvo je Ali Sabri v kairskem »Al Ahbaru« nedvoumno napisal, da se Egipt ne strinja s sovjetsko oceno, da morajo Arabci zaupati v miroljubna sredstva pri iskanju rešitve za krizo na Bližnjem vzhodu.

Zajatov obisk v Moskvi je sovpadel z drugo obletnico podpisa sporazuma o prijateljstvu med SZ in Egiptom. Sovjetski tisk je izkoristil to priložnost, da bi poudaril »vzajemni interes« za politično, gospodarsko in drugačno sodelovanje kakor tudi pomen trajnosti in dolgoročnosti tega sporazuma. Hkrati s tem pa so Sovjeti izkoristili priložnost za napad na vse tiste, ki mečejo polena pod noge sovjetsko-egiptovskemu prijateljstvu. Pri tem v Moskvi mislijo tako na »zunanjo kakor na notranjo reakcijo«. Odkar so namreč pred nekaj manj kot letom dni sovjetski vojaški strokovnjaki in svetovalci morali v 24 urah zapustiti egiptovsko ozemlje, je Moskva pripravljena odkrivati sovražnika sovjetsko-egiptovskega prijateljstva tudi med nekdanjimi priznanimi prijatelji tega sodelovanja.

Pred dobrima dvema mesecema so na primer tukaj ostro napadli znanega urednika »Al Ahrama«, Mohameda Hejkala, češ da širi neresnico o vsebini sovjetsko-egiptovskih odnosov ter da skuša zasejati dvom v iskrenost sovjetskega ravnanja in prijateljstva do Egipta. Podobno namigovanje na njegov račun je bilo mogoče prebrati tudi pred dnevi v znani sovjetski zunanjepolitični reviji »Novoje vremja«.

Po drugi plati pa je Zajat že tretji visoki egiptovski predstavnik, ki je prišel v Moskvo po lanskoletnem julijskem »ohlajevanju« med SZ in Egiptom. Lani oktobra je bil v Moskvi predsednik egiptovske vlade Sidki, februarja pa posebni svetovalec egiptovskega predsednika za vprašanja nacionalne varnosti Hafez Ismail. Vse to pomeni, da kljub težavam v odnosih in razlikam v stališčih obe strani vztrajata pri medsebojnih političnih konsultacijah. MARKO KOZMAN

Prva seja parlamenta

DAMASK, 30. maja (AFP) — Novi ljudski svet Sirije (parlament) se bo prvič sestal 9. junija. V novem parlamentu, ki ima 186 sedežev, je 122 nedavno izvoljenih poslancev vladajoče stranke Baas, osem sedežev imajo poslanci KP, šest pripadniki »arabske socialistične unije«, tri arabski socialisti, enega pa socialistični unionisti. Teh pet strank sestavlja »nacionalno napredno fronto«.

„Tretja sila"?

Kärntner Tageszeitung trdi, da pomeni ustanovitev kluba slovenskih odbornikov napad na občni zbor NS

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

CELOVEC, 30. maja — Klub slovenskih občinskih odbornikov, ki so ga ustanovili pred desetimi dnevi v Tinjah in ki povezuje občinske odbornike, izvoljene na slovenskih krajevnih listah, je zbudil veliko pozornost tudi med večinskim narodom na Koroškem, predvsem pa med večinskimi političnimi strankami.

Večina koroških časopisov je o ustanovitvi kluba obširno poročala, glasilo socialistične stranke na Koroškem »Kärntner Tageszeitung« pa ve začuda povedati tudi, da je Ljubljana oziroma Jugoslavija uporabila ustanovitev kluba slovenskih občinskih odbornikov kot »množičen napad« na jutrišnji redni občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev.

»Kärntner Tageszeitung« temelji takšne povsem nerazumljive trditve na članku, ki ga je v zvezi z ustanovitvijo kluba objavilo »Delo« in ki v bistvu samo sooča stališča in mnenja za in proti klubu ter izraža bojazen, da bi se klub lahko sprevrgel v takoimenovano »tretjo silo« med koroškimi Slovenci.

Težko je reči, kje je časopis »Kärntner Tageszeitung« našel povezavo med ustanovitvijo kluba in narodnim svetom koroških Slovencev, ko leta v članku o ustanovitvi kluba sploh ni omenjen, predvsem pa, kje je našel vzrok za trditve, da pomenijo določeni sumi v umestnost kluba, ki so izraženi v članku »množičen napad« na narodni svet koroških Slovencev oziroma na njegovo letno skupščino.

Časopis »Kärntner Tageszeitung« prinaša tudi izjavo sekretarja novega kluba slovenskih občinskih odbornikov, Rudija Vouka, ki je ponovil to, kar je že prej izjavil predsednik kluba Filip Warasch, da namreč klub ne predstavlja nove politične sile zunaj obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, hkrati pa je Rudi Vouk poudaril, da bo moral klub znotraj obeh osrednjih organizacij zastopati tudi zamisli občinskih odbornikov, ki so bili izvoljeni na slovenski listi.

ZVONE ZORKO

Dražji krediti v ZRN

Centralna banka zvišala obrestno mero od 6 na 7 % — Proti inflaciji

FRANKFURT, 30. maja (UPI) — Zahodnonemška centralna banka je danes zvišala obrestno mero od 6 na 7 odstotkov. Ta ukrep je sprejela z namenom, da bi omejila kredite in zavrla inflacijo.

Predsednik zahodnonemške centralne banke Karl Klassen je danes izjavil, da bo centralna banka poleg tega povečala tudi lombardno mero od 8 na 9 odstotkov, in sicer s 1. junijem tega leta. Gre za obrestno mero, ki jo centralna banka odvzema bankam, katerim posoja denar za obdobje, dalje od 90 dni.

Svojci Sihanuka prosti

Lon Nolov režim izpustil iz zapora Sihanukovo mater in otroke

PNOMPENH, 30. maja (UPI) — Lon Nolov režim je danes izpustil iz zapora v Phnom Penhu 30 ljudi, med njimi mater princa Sihanuka, kraljico Kosamak, in petero Sihanukovih otrok. Zaprli so jih 19. marca letos, dan po tistem, ko je letalo, ki ga je pilotiral Sihanukov nečak, bombardiralo Lon Nolovo palačo. Pri tem je bilo ubitih 47, ranjenih pa 50 ljudi.

„Pravda": obisk bo uspešen

Komentar moskovskega lista pred srečanjem Brežnjev–Nixon

MOSKVA, 30. maja (Tanjug) — Moskovska »Pravda« danes napoveduje uspeh bližnjega obiska generalnega sekretarja CK KP SZ Leonida Brežnjeva v ZDA. »Sovjetski ljudje pričakujejo, da bo obisk Brežnjeva v Ameriki nova etapa na poti zagotovitve zanesljivih mirnih odnosov med Sovjetsko zvezo in ZDA, na podlagi načel miroljubne koeksistence, saj so za to ugodne stvarne možnosti.«

»Pravda« piše, da se pozitiven razvoj v sovjetsko-ameriških stikih kaže na različnih področjih. List pri tem tudi navaja, katera so vprašanja, ki je Sovjetska zveza zanjo najbolj zainteresirana. Na prvem mestu je ustavitev oboroževalne tekme, sledijo trgovinski odnosi. Trgovinski in gospodarski odnosi z ZDA niso omejeni samo na menjavo dobrin, marveč si obe državi tudi prizadevata najti popolnejše oblike sodelovanja.

Samo naivneži lahko mislijo, da priznanje načel miroljubne koeksistence pomeni, da bo ideološki boj dveh svetov na mednarodnem prizorišču izgubil svoj pomen, zaključuje »Pravda«.

CARNEX

MESNA INDUSTRIJA

Kadrovska komisija

VRBAS

OGLAŠA

prosta delovna mesta v predstavništvu Ljubljana:

1. VODITELJA skladišča — Ljubljana
2. SKLADIŠČNIKA skladišča — Ljubljana

POGOJI:

pod 1.: višja ekonomsko-komercialna izobrazba in 5 let prakse; VKV trgovski delavec živilske stroke in 8 let prakse; srednja ekonomsko-komercialna izobrazba in 10 let prakse. Obvezen osebni avto.

pod 2.: srednja ekonomska izobrazba in 3 leta prakse; KV trgovski delavec živilske stroke in 8 let prakse.

Prednost imajo kandidati s stanovanjem v Ljubljani. Osebni dohodki in potni stroški po pravilniku podjetja. Ponudbe sprejemamo na naslov: Mesna industrija »Carnex«, Predstavništvo Ljubljana, Tržaška 67, v 15 dneh oziroma do zasedbe objavljenih delovnih mest. Informacije po telefonu 63-977.

JAKA ŠTULAR:

Horoskop za socialiste?

Navidez je šlo za malenkost, pravzaprav za komunalno odločitev na ravni naših referendumov za krajevni prispevek, v resnici pa — za kamen v plazu, ki se počasi, a vztrajno vali na avstrijsko socialistično stranko (SPÖ).

Najprej pojasnilo; kajti gre za politično zvezdogledje. Dunajčani, ki jim domala trideset let vzorno vodi glavno mesto (hkrati je Dunaj tudi ena avstrijskih dežel) socialistična stranka, so odločili: 57,4 odstotka jih je zoper predlog dunajske občine, da bi na obširnem, obzidanem parku dunajske zvezdarne (Sternwarte), postavili za osrednjo avstrijsko univerzo zoološki institut.

Malenkost.

Na Dunaju, »vodenični glavi« male Avstrije, živi skoraj petina vsega avstrijskega prebivalstva in če socialistična uprava, ne le mestna, temveč tudi zvezna, ki je tu neposredno prizadeta, s svojim predlogom propade, ni majhna stvar.

Posebno še, če se izkaže tako mnenje občanov po vrsti porazov vladajoče stranke v zadnjem času, po občinskih volitvah v Salzburgu, v Gradcu in na Koroškem. Bližajo se tudi volitve na Zgornjem Avstrijskem, kjer utegne koalicija ljudske in svobodnjaške stranke potegniti tehtnico na svojo stran. In kaj šele čez dve leti, ko so na vrsti državnozborske volitve, ko bo na tehtnici usodno vprašanje — samostojna vladavina socialistov, taka ali drugačna koalicija s socialisti ali pa celo — koalicija brez socialistov?

Tudi če voditelj stranke in vlade, zvezni kancler dr. Kreisky, hladnokrvno pove radovednim reporterjem, da je tak poraz zmaga za predlagatelja referenduma, se pravi za socialiste, češ ravnali smo demokratično in v tem duhu je za nas odločitev državljanov obvezna. Če so se odločili prav ali narobe, je druga stvar . .

»Zdaj, ko je športni del zadeve mimo, je že vidno, da je odločitev zgrešila cilj.« piše v svojem komentarju glasilo koroške SPÖ Kärtner Tageszeitung in nadaljuje: »Politična mobilizacija prebivalstva pač nima samo svojih svetlih plati, ampak tudi senčne, tako recimo da se je ob parku dunajske zvezdarne posrečil dokaz, da je mogoče prebivalstvo tudi danes s pomočjo lepega gesla in z malenkostnim propagandnim naporom še vedno manipulirati.« Avstrijski socialisti se tolažijo, da ima dunajski referendum (ki pravzaprav pomeni volitve) kljub temu, da je zanje grenka pilula, vendar tudi pozitiven učinek. Takole sodijo: »Smo za pobudo občanov in za obveščanje javnosti, smo pa zoper manipulacijo.«

Dunajčani so torej nasedli in tu imajo politiki SPÖ najbrž prav. Vendar niso docela nedolžni, če so njihovi nasprotniki dobili Dunaj na limanice.

Dokončni preskus je po mnenju tega socialističnega glasila že pred vrati: referenduma zoper drugo pristajalno stezo na dunajskem letališču in zoper podzemsko garažo pred velesejmsko palačo utegneta pokazati, kdo obvlada javno mnenje glavnega mesta Avstrije — in ne samo tega.

Težko bi se namreč strinjali z mnenjem, da bi kdo drug, neka druga mestna ali zvezna uprava drugače obravnavala pereče probleme razvoja dunajske univerze, pa tudi s tem ne, da sta rastoča inflacija in nenehna rast življenjskih stroškov vzrok za neugodno konstelacijo zvezd, ki se kažejo ta hip v horoskopu socialistične stranke Avstrije ob vprašanju dunajske »Sternwarte« (zvezdarne).

Problemi so taki, da je vprašanje, če bi jih kdo drug znal reševati in razrešiti bolje od socialistov, več kot utemeljeno. Navsezadnje avstrijsko gospodarstvo kljub vsemu še nikoli ni bilo tako stabilno, šiling še nikoli tako čvrst in tudi življenjski ravni pravzaprav ni kaj oporekati.

Torej bo razlog nekje drugje.

Najbrž je najboljši odgovor dal v ponedeljek zvečer v odgovoru televizijskemu reporterju vodja ljudske stranke (ÖVP) dr. Schleinzer, da gre za boj zoper „Obrigkeitsstaat« — zoper samovoljo socialistov. Torej, zgolj za boj za oblast.

Res je, da po treh letih samostojne vladavine zvezde socialistom v Avstriji ne kažejo najbolje. Drznili bi si reči, da zato, ker so spregledali nekatera znamenja na nebesu: ker so v imenu »vzorne zahodne demokracije« popuščali ozkemu malomeščanskemu duhu avstrijskega občana, ker se niso zadosti potrudili za poraz nepremagane preteklosti in ker so zamujali korak s časom, ki je prav pri vzornikih SPÖ, nemških socialnih demokratih, odločno preskočil navidez neprehodne zidove in pustili, da se je za njihovim hrbtom počasi kovala zarota desnice, ki dobiva vse bolj otipljive oblike. Mar naj še enkrat — kot tolikokrat — omenimo Koroško, ker se je nemara prav tam začel spreobračati njihov horoskop, ki bi bil lahko danes bolj obetaven kot se zdi v tem trenutku?

Ne za Avstrijo ne za njene občane, pa tudi navzven ne bo dobro, če se bodo zvezde obračale še naprej tako, kot so se zavrtele ob glasovanju zavoljo instituta na vrtu dunajske zvezdarne.

MAKS TOBOLJEVIČ: PRED ODMRZNITVIJO OSEBNIH DOHODKOV

JOŽE PETEK:

Sedem jalovih let?

Pogosto poslušamo razprave, da delovni kolektivi gospodarskih organizacij nočejo uresničiti dobrih želja in celo dobro pripravljenih načrtov, kako naj bi si pomagali z integracijo. Takih odporov je precej zlasti v kmetijskih in tistih gospodarskih organizacijah, katerih dejavnosti so povezane s kmetijstvom. Na zadnji seji medobčinskega sveta Zveze komunistov za Pomurje so omenjali, ko so razpravljali o integraciji vsega pomurskega kmetijstva, celó sedem let jalovih razprav. A še niti dve kmetijski organizaciji od sedmih predvidenih oz. načrtovanih se nista združili ali kako drugače ustrezno poslovno povezali.

Po takih izkušnjah — čeprav so še vedno pri razpravah in pripravah programa za integracijo — bo menda končno le moči najti tako obliko, s katero se bodo strinjali delovni kolektivi. Vsaj nekateri, če ne vsi. Zaključek razprave pa ne daje veliko upanja. Člani medobčinskega sveta so menili, da je projekt o povezavi in razvoju pomurskega kmetijstva dober, slabi so le tisti delovni kolektivi, ki ga nočejo sprejeti. Zato naj po ponovnih poglobljenih razpravah v prihodnjih dveh mesecih predložijo pismene ocene in jasna stališča o svojem razvoju.

Na mariborskem območju se združuje 5 oz. 6 gospodarskih organizacij kmetijstva in živilske industrije. Predvidevali so, da bi že v marcu razpisali referendume, pa se še vedno niso sporazumeli o vseh stvareh. Priprave so sicer veliko krajše kot v Pomurju, a vzlic temu tudi te že dajejo misliti.

Ne bi ocenjeval projekta o pomurskem kmetijstvu. Razprave so pokazale, da je poleg gospodarske in strokovne plati treba upoštevati tudi razpoloženje delovnih kolektivov. Če se ne morejo ogreti za uresničitev dobrega integracijskega načrta, je treba poiskati vzroke in jih odpraviti. Ali delovni kolektivi oz. njihova vodstva ne razumejo dobrih strani integracije? Ali ne zaupajo drugim kolektivom? Zakaj? Ali morda kdo zavaja delovni kolektiv? Ugotavljanje in odpravljanje vzrokov je menda pomembnejše kot le ponavljanje, kaj pomeni integracija.

V pomurskem in mariborskem primeru je opaziti še nekaj, česar načrtovalci velikih integracij nočejo upoštevati. Kmetijska zadruga v Križevcih pri Ljutomeru je bila navdušena za združitev ali drugačno povezavo s kmetijsko industrijskim kombinatom Pomurka v Murski Soboti. Občinski in drugi organi pa so bili proti taki, delni integraciji, češ da je stvari treba urediti kompleksno, po programu. Podobno je bilo ob pripravah na združitev kmetijskega kombinata Ptuj in tovarne mesnih izdelkov Košaki v Mariboru. Tako preprečujejo delne integracije, kompleksnih pa jim ne uspe uresničiti.

Postavlja se vprašanje: ali odobriti delne in postopne integracije za uresničevanje širšega programa ali take integracije odrivati tako dolgo, dokler se ne bodo vsi, ki so zajeti v programu, odločili za ustanovitev agroživilskega kompleksa?

Obe rešitvi imata dobre in slabe strani. Kompleksna integracija bi sicer uredila vse naenkrat, nihče pa ne ve, kdaj se bodo sporazumeli za njo. Ali sedem let jalovih razprav — pa tudi če so le tri — ni predolgo čakanje? S postopnim ali delnim uresničevanjem integracijskega načrta bi v Pomurju in na mariborskem območju že izvedli manjše združitve. Možno je, da bi potem predolgo ostali le pri njih ali bi postale celo ovira za nadaljnjo integracijo. Lahko pa bi se tudi zgodilo, da bi tak začetek pospešil širšo integracijo. To ni odvisno toliko od načrtovalcev kot od delovnih kolektivov. Zato so taki pomisleki lahko prav tako jalovi, kot so bili nekateri načrti.

Izkušnje kažejo, da se dve gospodarski organizaciji laže sporazumeta kot hkrati pet ali sedem. Pri velikih integracijah pa je slabo še to, da lahko dogovor zavlačuje ali razbije ena sama gospodarska organizacija, ki se ne strinja z vsem. To bi bilo treba bolje oceniti, kadar razpravljajo o integracijah občinski in medobčinski organi.

MARKO JAKŠE:

Kdo bo onemogočil zavlačevanje?

Kmalu bo dve leti, odkar je zvezna skupščina sprejela zakon o prenosu sredstev, pravic in obveznosti federacije za gospodarske investicije na republike in avtonomni pokrajini, čemur pravimo »po domače« neproračunska bilanca federacije. Šele januarja letos pa je bil dosežen tudi medrepubliški sporazum o odprtih problemih prenosa, s čimer so bili opredeljeni ključi za razdelitev obveznosti. Zaradi gmotnih obveznosti, ki jih republike in obe pokrajini prevzemajo (in ki so za obdobje 1971 do 1975 pretežno večje kot sredstva), je bil sprejet tudi zakon o ureditvi prenesenih obveznosti (po domače pravimo temu konverzija). Ta zakon daje SR Sloveniji možnost, da najame pri Narodni banki Jugoslavije 42 milijonov dinarjev posojila in še poseben kredit v znesku 80 milijonov dinarjev. Prvi kredit oziroma namen, zakaj bo uporabljen, je že zakonsko opredeljen, kar pomeni, da bi se sredstva, ki se bodo sprostila za našo republiko v letih 1974 do 1978, uporabila za izpolnjevanje obveznosti, ki so bile po neproračunski bilanci federacije prenesene na Slovenijo.

Slovenski izvršni svet je predlagal skupščini, naj sprejme omenjena odloka, da bi drugo posojilo v znesku 80 milijonov dinarjev prav tako uporabili za pokritje prevzetih obveznosti. V prvi vrsti gre za poravnavo inozemskih posojil, ki jih je v imenu federacije najela Narodna banka Jugoslavije. Denar je bil porabljen za potrebe federacije po starem sistemu financiranja splošne in skupne porabe Jugoslavije, del teh posojil oziroma ustrezni del dinarske protivrednosti pa za financiranje investicij v vsej državi (modernizacija železnic, graditev cest in energetskih objektov ipd.). Razen tega so prenešene tudi obveznosti, ki izvirajo iz komercialnih kreditov, ki jih je v imenu države najemala v tujini jugoslovanska investicijska banka in za katere je značilno, da so njihovi uporabniki znani; obveznosti v zvezi s temi krediti prevzemajo republike po dogovorjenem ključu.

Slovenski izvršni svet je predložil skupščini še tretji odlok — o najetju posojila 58,834.800 dinarjev kot del dinarske protivrednosti mednarodnega posojila v znesku 30 milijonov dolarjev.

O vseh treh odlokih razpravlja in sklepa danes republiški zbor slovenske skupščine. Povedati kaže, da so poslanci že v razpravah v posameznih skupščinskih odborih vpraševali kakšna je usoda neproračunske bilance federacije in kakšno uresničevanje sklepov, ki jih je v zvezi s tem sprejela skupščina že lani in letos.

Na začetku sem omenil, da so bili šele januarja letos sprejeti ključi za razdelitev obveznosti, ki izvirajo iz prenosa neproračunske bilance Jugoslavije na Slovenijo. S temi ključi so se sicer odprla vrata za prenos vseh sredstev in obveznosti oziroma pravic in dolžnosti na republiko, ostaja pa vprašanje kako uresničiti sprejete sklepe. Odgovor na to vprašanje sem poskusil dobiti na republiškem sekretariatu za finance. Tam pravijo, da so bile vse bivše zvezne banke, potem ko je bil sklenjen medrepubliški dogovor in sprejet odlok ZIS, dolžne predložiti republikam in avtonomnima pokrajinama uskladene zaključne račune za leto 1970 in 1971, in to najpozneje do 1. aprila letos.

Vsak čas bo junija, a o tem še ni ne duha ne sluha — če izvzamemo jugoslovansko banko za zunanjo trgovino (Jugobanko), ki je prve dni maja predložila samo zaključni račun za leto 1970. Tudi korespondenca med Slovenijo in bivšimi zveznimi bankami kaže, da se te banke izgovarjajo na obsežnost dela v zvezi s prenosom neproračunske bilance in ne vedo povedati niti približno, kdaj bodo uresničile sklep ZIS.

Najbrž se lahko upravičeno vprašamo, ali je bil sklep ZIS realen, ali pa morda tiči zajec v tem, da bivše zvezne banke le niso pripravljene uresničiti vseh sprejetih političnih stališč in predpisov. Tu nam — hočeš, nočeš — spet pride tista misel, kako bi zajcu na rep natresli soli. Bivše zvezne banke se namreč izgovarjajo, da niso organizacijsko sposobne opraviti naloge v predpisanem roku, ki je, kakor rečeno, že zdavnaj potekel, čeprav gre za uresničitev vsebine že skoraj pred dvema letoma sprejetih ustavnih dopolnil in zakona o prenosu neproračunske bilance federacije.

Slovenija se je v skladu z lani sprejetim republiškim zakonom o prenosu neproračunske bilance Jugoslavije opredelila, da so vsa sredstva in obveznosti iz tega prenosa dohodek in obveznost tako imenovanega računa za posege in da mora republiški sekretariat za finance skleniti do konca leta 1972 vse potrebne pogodbe z bivšimi zveznimi bankami. V duhu sprejetega zakona so bile oblikovane posebne komisije za prenos te bilance — to pa je, žal, vse, ker Slovenija ne razpolaga z dokončnimi zaključnimi računi bivših zveznih bank, ki bi bili podlaga za primopredajo.

Isti zakon je (pred dvema letoma) tudi predvidel, da se na republike in avtonomni pokrajini prenesejo sredstva tako imenovanega anonimnega dela državnega kapitala, ki je nastal po poslovanju s sredstvi federacije (kreditni in posebni skladi pri bivših zveznih bankah). Tudi to še do danes ni urejeno, ker se republike niso mogle sporazumeti o roku, do kdaj naj bi jim bila tako oblikovana sredstva vrnjena.

Praksa gre kar svojo pot, kakor da ne bi bili že leta sprejeli ničesar. In pri tem se spet postavlja vprašanje, kdo je resnično odgovoren za tako zavlačevanje in nespoštovanje sprejetih dokumentov, kdo je tisti, ki bi pa moral zdaj vendarle že nekaj ukreniti. Logično bi bilo, da bi vsi tisti, od zvezne skupščine in ZIS do republik, ki so sklepe sprejeli, onemogočili to očitno zavlačevanje, ki je še najbolj in zmeraj bolj podobno ljudski zgodbici o jari kači in steklem polžu.

RAJKO OCEPEK:

Z obljubami se ne da orati

Kljub vsakoletnim zagotovilom domače industrije traktorjev, da jih bodo izdelali dovolj za domače potrebe, teh iz leta v leto bolj primanjkuje. To še zlasti poudarjajo pri IMT Beograd, ki je sicer tudi naš največji izdelovalec traktorjev. Zaradi velikega povpraševanja po teh strojih pa se je pojavilo več kandidatov, ki bi bili pripravljeni izdelovati traktorje — samo v Sloveniji jih je nekaj, vendar je običajno ostalo le pri načrtih.

Ker tudi na raznih sestankih in forumih prevladuje mnenje, da lahko domača industrija izdela dovolj traktorjev za domače potrebe, seveda omejujejo uvoz, medtem ko kmetje in drugi delovni ljudje v kmetijstvu ostajajo brez traktorjev.

Tako se je zgodilo tudi letos. Kmetje, ki so že pozimi prodali konje in drugo živino in naročili traktorje za spomladansko setev, so sedaj ostali brez delovne živine, pa tudi brez traktorjev oziroma denarja. Trenutno je pri Agrotehniki kar 120 takih, ki čakajo na traktorje, čeprav so jih nekateri vplačali že pred štirimi do petimi meseci. Kakor so nam povedali pri Agrotehniki, nič ne kaže, da bi jih v kratkem dobili in izročili svojim naročnikom.

Zastoj v izdelavi tega osnovnega kmetijskega stroja je nastal baje zaradi nesporazuma med IMT Beograd in tovarno motorjev Rakovica, ki izdeluje motorje za njihove traktorje. Rakovica hoče namreč podražiti motorje, s čimer pa se ne strinja IMT Beograd, ker ne dobi dovoljenja za podražitev traktorjev. Zaradi tega so skoraj povsem ustavili dobavo, tako da jih trenutno ni nikjer. Agrotehnika je npr. zadnji domači traktor izročila kupcu v začetku aprila.

Agrotehnika ima z IMT pogodbo o letni dobavi traktorjev. Letos jih bodo dobavili 600, kar je za Slovenijo zelo malo, saj bi jih samo pri Agrotehniki lahko prodali okoli 3000. Ker pa IMT zahteva predplačila, se je v tovarni nabralo že preko 5 milijonov din, oziroma 120 slovenskih kmetov kreditira IMT Beograd, ki svojih obveznosti ne izpolnjuje tako, kot je zapisano v pogodbi.

Razmere na trgu pa so še toliko slabše, ker tudi iz uvoza traktorji ne prihajajo redno. Čehi, kjer smo naročili traktorje s 35 KM, za katere je pri nas največje povpraševanje, jih namreč nimajo dovolj. Tako bodo večje pošiljke prišle šele v drugi polovici leta.

Ker teh traktorjev v drugih državah na Vzhodu ni, je Agrotehnika zaprosila za uvoz 500 traktorjev iz Zahodne Nemčije in Italije, da bi vsaj delno omilila krizo. Ne glede na to, da IMT Beograd ne izpolnjuje obveznosti in da traktorjev zelo primanjkuje, pa si pri Agrotehniki ne obetajo preveč. Iz dosedanjega dela grupacije pri zvezni gospodarski zbornici, ki daje priporočilo zveznemu sekretariatu za zunanjo trgovino za uvoz, je namreč razvidno, da le-ta ščiti očitno nesposobno domačo industrijo. Sicer pa vsa procedura okoli uvoza traja zelo dolgo, razen tega pa so možnosti za dovoljenje zelo majhne.

Take razmere na našem trgu pa spretno izkoriščajo razni posredniki v zamejstvu, ki v zadnjih letih prodajo samo na slovenskem trgu okoli 2000 traktorjev letno. Preko zasebnega uvoza prihajajo k nam različni tipi — novi in stari, tako da imamo v Sloveniji skoraj vse evropske znamke traktorjev. Za vse tipe traktorjev pa seveda nimamo servisne službe, rezervnih delov itn. Poleg tega pa se ti traktorji kupujejo brez vsakršnih strokovnih nasvetov, tako da se čestokrat izkaže, da je bila investicija zgrešena.

Povsem jasno je, da se bodo kmetje zaradi takih mahinacij naše industrije traktorjev raje odločali za zaseben uvoz, ki ga zaradi naštetih slabosti vsekakor ne bi smeli podpirati. Zato bi bil že zadnji čas, da se v proizvodnji traktorjev postavimo na realna tla. Prazne obljube ne koristijo nikomur, najmanj pa IMT Beograd, ki zaradi vedno večjega povpraševanja pač ni sposoben izdelati toliko traktorjev kot jih rabimo.

Sicer pa bi glede na razmere v našem kmetijstvu, ki niso nič kaj rožnate, veljalo razmisliti ali je bolje uvoziti traktorje, ki jih naše kmetijstvo vedno več potrebuje ali pa hrano. Eno pa je zagotovo — z besedami in obljubami se ne da orati. Zato si je po vseh teh letih težko predstavljati, da so ravno kmetje tisti, ki morajo povrh vsega kreditirati še industrijo traktorjev.

JANEZ STANIČ:

Kulturne nekulturnosti

Na svetu je dosti čudnih in nerazumljivih stvari, ki jim razum povprečnega zemljana ni kos. Povprečnega pravim zato, ker so mnoge stvari bržda vendarle v dosegu človekove moči razsojanja in dojemanja, seveda, če jim posveti dovolj časa, truda in proučevanja. Vendar pa vsi ne moremo biti strokovnjaki na vseh področjih in se poglabljati v vsako stvar, ki se nam vsiljuje, pa čeprav se nam vsiljuje kot nekaj nedojemljivega, nerazumljivega ter s tem buri našo radovednost.

S tem uvodom mislim na zame nedojemljivo prakso slovenskih kulturnih polemik, zavedajoč se, da utegnem biti deležen očitka, da se vtikam v stvari, ki se me prav nič ne tičejo. Toda morda ni preveč neskromno, če si domišljam, da sem kot branja vešči Slovenec vendarle nekakšen potrošnik kulture in imam kot tak neke vrste samoupravljalsko pravico do mnenja o tistem, kar trošim. Zlasti, ker stvari niso povsem preproste in nedolžne.

Mislim, na primer, da je povsem normalno, če se ljudje ne strinjajo vselej in povsod, mislim, da je normalno, da se različna mnenja javno soočajo in spopadajo, da sta kritika in polemika normalna sestavna dela normalnega javnega življenja na vseh področjih, ne le v kulturi. Mislim celo, da je normalno, če se ljudje kdaj tudi motijo in da mora biti pravica do zmote v zdravi družbi sestavni del človekovih osebnih in družbenih svobočin. S tem hočem samo reči, da se mi zdijo nasprotujoča si mnenja in posamezne zmote tudi v kulturi normalna stvar, tako kot se mi zdi normalna tudi raznolikost načinov soočanja in polemik. Povrh se mi zdi taka raznolikost še močno zaželena — če že ne drugače, vsaj kot osvežitev po mučni monotonosti.

Žal slovenske kulturne polemike bolehajo na hudi enostranosti. Domala vselej in povsod velja en sam obrazec: ta in ta se z mano ne strinja, torej je ta in ta duševno omejen in moralno pokvarjen; ne gre mu za stvar, ampak za karieristične, policijsko-ovaduške, osebne in podobne pokvarjenosti; ne ve nič in ne zna nič; je nesposoben, patološki zavistnež in nenormalno zloben . . .

To je seveda samo neznaten izbor iz polemičnega duha slovenske kulture, kajti človek, ki je v kulturi samo potrošnik, navadno nima dovolj bogatega besednjaka psovk, podtikanj in sramotil, da bi lahko varno posnel duha in besedo slovenskih kulturnih bojev.

Komur ni jasno, kaj imam v mislih, naj se zateče k zadnjim številkam tako uglednih slovenskih javnih občil, kot so Naši razgledi, Komunist ali Delo. Tako bo bralec Naših razgledov v nedavnih številkah tega štirinajstdnevnika za izobraženstvo našel polemiko med Jožetom Javorškom in Jolko Milič. Iz nje bo izvedel, da je slednja »literarna avša«, ki se ukvarja z nekakšnim »ritnim harakirijem«, »gleda v tuje hlače«, da je »bolestno zavistna«, da je »tisto popolno bitje, ki je lahko raziskovalo moška in ženska mednožja«, da uporablja »snažilske metode« in še mnogo podobnega. O Javoršku pa bo izvedel, da je »denunciant« z »odvratnimi navadami«, v katerem ni »ne vere, ne prepričanja in ne fanatizma«, ki je obseden z »infantilno maščevalnostjo«, uporablja »finte, švindle, nizke udarce« in še in še . . .

V neki drugi — tudi najnovejšega datuma — polemiki v istem štirinajstdnevniku za izobražence zvemo iz prepira med dvema glasbenikoma, da se prvi ponaša s »ponarejenim strokovnjaštvom«, da je »brez kvalifikacij« pa je kljub temu dobil ugodne službe, da je hujskač in lažnivec, ki je povrh seveda tudi omejen. Drugi pa ima raje laž kot resnico, rad se šemi v preganjanega in zapostavljenega pravičnika, duši ga zavist, da »sladostrastno grebe za leta nazaj po neuspehih glasbenih kolegov — pa ne samo po umetniških neuspehih«, poleg tega onesnažuje okolje s svojo neumnostjo in nepoštenostjo . . .

V zadnji številki slovenske izdaje Komunista beremo značilen prispevek take vrste pod naslovom Kurantne zveze, ki je pogumno podpisan z začetnicama A. R. (upam, da gre za kakšnega kulturnika, kajti sicer bi bilo jalovo moje upanje, da se tak način polemik še ni razširil tudi med »nekulturniki«) in iz katerega izvemo toliko napol prikritih namigov na strokovno, človeško in politično sumljivost novinarja Andreja Inkreta in režiserja Žarka Petana, da se človek sprašuje, kako je mogoče, da tako skrajno sumljiva človeka (še) svobodno hodita po zemlji slovenski . . .

V zadnji sobotni prilogi Dela pa beremo pismo Dimitrija Rupla, naslovljeno novinarju Bogdanu Pogačniku, iz katerega izvemo, da Pogačnik ni samo nesposoben, ampak tudi neumen in zloben, da ne more dojeti in pravilno razumeti prav ničesar, da že leta goji kovarno sovraštvo do Rupla, da zlonamerno potvarja stvari in podobno . . .

Malce dolgočasno in mučno je naštevanje (sicer zelo nepopolno) teh primerov in bog ne daj, da bi jih bilo — pa četudi samo zaradi boljšega razumevanja — treba še kaj. Take stvari človek prebere in skuša hitro pozabiti, dasi kot neprijetna usedlina vendarle vselej ostane neko močno vprašanje brez odgovora. Pri tem navsezadnje niti ne gre toliko za izrazoslovje in človeško dostojanstvo (piscev in »objektov«) kot za neprijetno nejasnost zakaj naši kulturni možje (in žene) ne polemizirajo o stvareh, ampak, o političnih, moralnih in drugačnih čisto osebnih vrednotah drugih kulturnih mož (in žena)? Zakaj imajo delo za opravljeno, če drugače mislečega osebno oblatijo, obsujejo s poplavo podtikanj, žalitev, zmerjanja in podobnih neokusnosti? Kaj naj si potrošnik misli o kulturi, ki se medsebojno obdeluje na taki besedni, miselni in kulturni ravni? Kako naj nekdo, ki ni kulturnik, razume, zakaj mora biti tisti, ki se ne strinja z mano ali se celo objektivno moti nujno nevednež, omejen, zloben, zavisten, pokvarjen — skratka, kot človek popolnoma nevreden in škodljiv primerek svojega naroda, razreda in vrste?

Lahko bi sicer rekli, da je kultura pač posebno področje, ljudje, ki jo ustvarjajo, se imajo za nekaj posebnega — pa naj se pač tudi posebno obnašajo. To bi bilo čisto v redu in prav — če bi naše kulturnike lahko uspešno izolirali od širše, nekulturne javnosti. To pa ne gre. In v tem je vsaj neprijetnost, če že ne tudi kanček nevarnosti. Ljudje se namreč tudi na drugih področjih ne strinjamo vselej in povsod in če bomo kulturne metode medsebojnega obračunavanja prenesli še na druga področja, tja, kjer nastopajoči nimajo samo moči besede, ampak tudi moč oblasti, se bodo dogajale hude stvari. Spomnimo se samo časov in dežel — nekdanjih in sedanjih — kjer so bili drugače misleči vedno tudi moralno pokvarjeni, neumni, škodljivi in sploh manjvredni. Tam se obračuni niso končavali na popisanih listih papirja, ampak v zaporih, koncentracijskih taboriščih in celo na moriščih. Kadarkoli in kjerkoli se polemika o stvareh sprevrača v polemiko o moralni, umski in politični vrednosti ali nevrednosti posameznikov, se navsezadnje nujno sprevrže v nasilje!

Seveda še zdaleč ne mislim, da sta moč in vpliv naših kulturnih krogov tolikšna, da bi svoje metode obračunavanja lahko vsilili vsej naši družbi in tako napravili resno škodo. Toda tudi druga okolja, ki so sicer zrelejša, odgovornejša in dostojnejša, niso — in tudi nikoli ne bodo — brez vseh kali primitivizma, ki lahko povzroča dosti nevšečnosti. Prav nobenega pametnega razloga ne vidim, zakaj bi morala slovenska kulturna srenja s svojo polemično metodo neprestano buriti primitivne strasti, dajati zgled nedostojnih in človeka nevrednih osebnih obračunov ter tako vneto negovati in izzivati tisto, kar je v človeku kot družbenem bitju najslabšega — nestrpnost do njemu enakih.

Kmečki upori v slovstvu

Simpozij Slovenske matice v počastitev velike obletnice puntov

Med manifestacijo ob petstoletnici slovenskega in štiristoletnici slovensko-hrvaškega kmečkega upora je sodil tudi včerajšnji simpozij, ki ga je pripravila Slovenska matica. Problematiko je obravnaval s posebnega, predvsem literarnozgodovinskega vidika, pri čemer pa je bil organiziran tako, da je navzoče, predvsem za literarno zgodovinsko stroko zainteresirano občinstvo dobilo najprej širši vpogled v historično gradivo kmečkih puntov, ki ga je v predavanju »Problematika slovenskih kmečkih uporov v sodobni historiografski osvetlitvi« posredoval dr. Bogo Grafenauer. V dopoldanskem delu so se nato zvrstila še naslednja predavanja: dr. Anton Slodnjak — Trubarjevo stališče ob kmečkih uporih, dr. Boris Paternu — Od kmečke puntarske do partizanske pesmi (referat bo v skrajšani obliki objavljen v sobotni prilogi Dela) ter. dr. Jože Pogačnik, ki je govoril o problemih književnega oblikovanja v motiviki kmečkih uporov.

Popoldne so nekateri predavatelji tematiko skušali »konkretizirati« ob nekaterih literarnih delih, katerih motivika je zlasti zasidrana v kmečkih uporih. Sem sodijo analize Jožeta Koruze, ki je predaval o Kreftovi Veliki puntariji, dr. Lina Legiše (Pregelj in Bevk kot oblikovalca teme kmečkih uporov), dr. Marje Boršnikove (Aškerc, Stara pravda), medtem ko je v splošnejši obliki zasledoval razvoj motivov o kmečkih uporih Jaro Dolar.

Predavanja domačih literarnih izvedencev so tako izčrpno zarisala problematiko, ki v celem še ni raziskana, in tudi v tem je seveda dosežek te prireditve. Simpozij je vodil dr. F. Koblar, predsednik Matice. J. H.

Začetek likovnih razstav

V Zasavju več prireditev v okviru revije likovnih skupin Slovenije

V četrtek bo ob 18. uri v avli trboveljskega delavskega doma otvoritev prvega dela likovnih razstav v okviru revije likovnih skupin Slovenije. Do 7. junija 1973 bodo razstavljali v delavskem domu Lojze Zavolovšek, ak. slikar iz Velenja — 30 del, LIKOS-KUD »Štefan Kovač« iz Murske Sobote — 14 avtorjev, 45 del; LIKOS iz Murske Sobote, Koloman Beznec — 50 del. V osnovni šoli Trbovlje pa bo hkrati razstavljalo društvo likovnih samorastnikov iz Ljubljane na temo: Podoba Ljubljane, 18 avtorjev — 49 del. 1. junija 1973 pa bo ob 10.30 uri hkrati z otvoritvijo novih galerijskih prostorov v delavskem domu odprta tudi kolektivna razstava članov sekcije revirskih likovnikov RELIK pri Svobodi-Center. Na tej razstavi bo sodelovalo 20 avtorjev z 78 deli. Vsakokratno otvoritev likovnih razstav v okviru revije likovnih skupin Slovenije bo pospremil krajši kulturni program, na katerem bodo sodelovala vsa trboveljska delavskoprosvetna društva.

Istočasno bodo odprte razstave tudi v Hrastniku in Zagorju. Tudi tu bodo razstavljali svoja dela v osnovni šoli heroja Rajka v Hrastniku, osnovni šoli na Dolu pri Hrastniku in v prostorih ZKPO Hrastnik, v Zagorju pa v delavskem domu in v strokovnem izobraževalnem centru. T. LENARČIČ

Dvakrat manj obiskovalcev

V številnih broadwayskih gledališčih v zadnjih letih ugotavljajo, da je močno upadlo število njihovih gledalcev. Medtem ko je bilo v šestdesetih letih obiskovalcev teh gledališč več kot dva milijona na leto, so jih minulo leto našteli le okoli 900.000. Izmed 38 broawayskih gledališč v New Yorku jih je danes 18 zaprtih.

GOSTOVANJE LJUBLJANSKE DRAME — Igralci ljubljanske Drame bodo v okviru medrepubliških gostovanj v soboto obiskali Zagreb in v HNK uprizorili Molièrovi komediji »Improvizacija v Versaillesu« in »Scapinove zvijače«. Istega dne bo druga skupina igralcev nastopila v okviru 18. Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici na Krki s komedijo B. Shawa »Pygmalion«. Na sliki sta (od leve) Ali Raner in Aleksander Valič v prizoru »Scapinovih zvijač«. Foto: Mally

Makedonija išče 4000 let s folkloro

Skopski televizijski center se je v Portorožu predstavil z 11 oddajami — Duhovita reportaža »Diplome za okras«

OD NAŠE POROČEVALKE

Torek je bil dan skopske televizije, ki je za portoroško srečanje ostala v glavnem črno-bela, pripravila pa je širok izbor 11 oddaj, s katerimi je napolnila po pravilniku določen čas štirih ur in pol. Vsebinsko so bile oddaje pestre, in kar je še pomembnejše, v dokumentarno — feljtonistični zvrsti odprte v neposrednost današnjih vprašanj. Makedonska televizija se je s sončne in senčne plati predstavila kot zelo vitalen medij, ki išče nove možnosti in načine svojega sporočanja, se zna po eni strani smelo odločiti za klasično oziroma že ustaljeno oblikovanje, na drugi strani pa se odpira mikavnostim in nevarnostim eksperimenta.

V najboljših oziroma stilno najbolj čistih oddajah je skopska televizija pokazala, da se je veliko naučila od filma, posebej od dokumentarnega, da celo ohranja filmsko formo.

Gledali smo dve pavšalni folklorni oddaji, tri dobre dokumentarno-reportažne oddaje in prav tako tri nič slabše televizijske feljtone, dve zabavno glasbeni oddaji in eno dramo; zadnja skupina je zapustila zmedene vtise.

Zapomniti si velja ime režiserja Skendera Kulija; bil je avtor štirih najbolj zanimivih oddaj: »Patenta št. 949 in 298«, »Diplom za okras«, politične reportaže o Cipru z naslovom »V senci bajonetov« in »Spomina na neko potovanje«. Najboljši je v neposredno aktualni družbeno-kritični, satirično-duhoviti reportaži »Diplome za okras« o treh univerzitetnih diplomirancih, ki jim domača struška občina ni našla primerne zaposlitve in delajo na bencinski črpalki »z najboljšo kadrovsko zasedbo v Jugoslaviji«. Zelo lepa, zanimiva in skrbno oblikovana je njegova feljtonska oddaja »Spomini na neko potovanje«. To so spomini nekdanje ilegalke.

Dve oddaji, razpoloženjska »Razstava« in »Sotir Petrovski«, impresija o življenju izseljenca v Parizu, sta pravzaprav kratka, prava kinematografska filma.

Zabavno-glasbeni oddaji želita biti nekaj drugega, kot je to, kar že poznamo z zaslonov. Glasbeni skeč za dva glasova in andante« bi rad razbijal zvezdniški mit, pa je malce nejasen in odvisen od avantgardnih gledaliških prebliskov. »Little show number one« pa stilno neubrano uporablja elemente filmske risanke, od posrečenih do ponesrečenih, kičastih rešitev.

»Lutka« je drama, ki se žal ni posrečila. Že vsebinsko je nejasno razpeta med utopično dramo in grozljivko, pa še psihološki podtekst bi rada imela. Pravljica o mladeniču, ki se zaljubi v lutko, dandanes res sodi bolj v opero in balet, k Hofmannu in Coppelii kot pa v eksperimentalnost vizuelnih domislic o sodobnih medsebojnih odnosih.

Kaj snemajo v Skopju za otroke, na festivalu nismo izvedeli. Resna glasba je, kot kaže, televizijski tabu. Doslej se ji je festival skrbno izogibal.

STANKA GODNIČ

Folklora

Jutri se bo predstavila ljubljanskemu občinstvu »Ballet Folklorico de Mexico«, svetovno znana folklorna skupina, ki nam bo v plesu in glasbi predstavila bogato mehiško zgodovino v obdobju, ki sega 2000 let pred n. št. do mehiške revolucije ob začetku našega stoletja.

Nastanek, razvoj in uspehi te folklorne skupine so ozko povezani z likom Amalie Hernandez. V pesmi in plesih, ki jih je videvala v svoji mladosti širom po Mehiki, je spoznala kulturno in umetniško bogastvo svoje dežele. Čeprav je študirala in potem tudi dosegla velike uspehe kot plesalka klasičnega baleta, je leta 1952 zapustila mesto učiteljice in koreografinje v poznani umetniški ustanovi »Instituto Nacional de Bellas Artes« v glavnem mestu Mehike ter zbrala okoli sebe skupino študentov, s katerimi je ustanovila danes tako znano folklorno skupino. Obenem je to še danes edina folklorna skupina v Latinski Ameriki, ki uživa svetovni sloves. Samo od leta 1960 dalje je Amalia Hernandez sestavila koreografijo za več kot 50 plesov.

Leta 1961 je skupina prvič gostovala v Evropi, kjer je dobila prvo nagrado na festivalu narodov v Parizu. Od tedaj dalje je skupina prepotovala skoraj vse pomembnejše odre sveta, od Poljske in SZ, do Nove Zelandije, Kanade in Latinske Amerike.

»Ballet Folklorico de Mexico« danes sestavlja več kot 200 plesalcev, glasbenikov in pevcev. Razdeljen je v dve skupini: ena stalno nastopa v teatru »Palacio de Bellas Artes« v Ciudad de Mexico, pod vodstvom Norme Lopez Hernandez, odlične plesalke in hčerke Amalie Hernandez; druga skupina pa stalno gostuje v tujini.

Program skupine je sestavljen iz točk, ki obsegajo 4000-letno mehiško zgodovino: od majevskih plesov, ki so sestavljeni po pisanem izročilu, najdenem v svetih knjigah majev (Chinam Balam in Popol Vuh), kjer se prikažejo navade in običaji tedanjih prebivalcev Mehike, do motivov iz mehiške revolucije, ob katerih bomo imeli priložnost slišati pesmi, ki jih že poznamo, kot npr. »Adelita« in »Carabina 30—30«. Vsi plesi so izrazito pripovedni in vsebinsko bogati. Med njimi pa srečamo izrazni »ples jelena«, ki pomeni vrhunec imitacijskega plesa.

Folklora, ki nam jo bo prikazala mehiška skupina, ni tista, katero smo vajeni gledati in poslušati pri nas. Kot nam že samo ime »Ballet Folklorico de Mexico« pove, bo gledalec doživljal svojevrstno kombinacijo folklore, baleta in opere, ki nas bo ob bogatih nošah preselil za nekaj časa v deželo Montezume, Cortesa in Benita Huareza.

MATJAŽ MEDVEDŠEK

„Celjski" zbori

V tekmovalnem delu celjskega mladinskega pevskega festivala bo sodelovalo 22 najboljših jugoslovanskih zborov

V četrtek, 31. tega meseca, se bo, kot znano, v Celju pričel jubilejni deseti Mladinski pevski festival, na katerem bo v okviru zveznega tekmovanja nastopilo 22 najboljših jugoslovanskih zborov, od tega 10 slovenskih. Istega dne bodo popoldne v Muzeju revolucije odprli mednarodno razstavo mladinske glasbene literature, zvečer pa bo v Narodnem domu otvoritveni festivalski koncert, na katerem bodo sodelovali otroški zbor glasbene šole, II. in III. osnovne šole Celje ter zbori osnovnih šol iz Komna, Solkana in Velenja.

Po že utrjenem programu bo 1. junija dopoldne posvetovanje glasbenih pedagogov na temo problemi zborovske intonacije, ki jo je pripravil prof. Slavko Zlatić, ob 17. in 19.30 bo zvezno tekmovanje mladinskih zborov kategorije A, po treh koncertnih matinejah ob 9., 10,30 in 12. uri pa bodo drugega dne od 17. in 19.30 tekmovali mešani in dekliški zbori (B in C kategorija).

Za najvišja odličja — zlato, srebrno in bronasto plaketo — se bodo potegovali dekliški zbor Echo iz Beograda pod vodstvom Dragoljuba Šarkovića, zbor osnovne šole Josif Pančić, zmagovalec na festivalu v Šabcu, prav tako iz Beograda, ki ga vodi isti dirigent, pa zbor osnovne šole Dositej Obradović iz Niša (dirigent Milorad Veljković).

Makedonijo bosta zastopala zbor osnovne šole Todor Angelevski iz Bitole (dirigent Vasko Neumovski) in mešani mladinski zbor gimnazije Kliment Ohridski iz Ohrida, ki so ga ustanovili že 1945. leta, vodi pa ga Kosta Veruš.

Med večkratnimi udeleženci MPF bosta tudi tokrat zbor šole za glasbeno vzgojo iz Kotora (dirigent Nikola Čučić) in mladinski zbor glasbene šole iz Titograda, nosilec častnih diplom Brna in Šlapanice (zborovodja Rudolf Zakrajšek).

Poleg zbora osnovne šole Žarko Zrenjanin iz Novega Sada, ki sodi med najboljše vojvodinske otroške zbore (vodi ga Ljubica Šoklovački), in mešanega zbora glasbenega društva Josif Marinković iz Zrenjanina (vodja Slobodan Bursać), ki je na tekmovanju glasbenih šol Jugoslavije zasedel drugo mesto, bosta na MPF nastopila mladinski zbor glasbene šole Vatroslav Lisinski iz Zagreba pod vodstvom Vladimira Kranjčevića in zbor osnovne šole Rade Končar, trikratni prvak Zagreba (dirigent Stjepan Novačić). Prvikrat bo na celjskem festivalu nastopil dekliški zbor glasbene šole iz Sarajeva, ki ga vodi Milan Jeličanin.

Med slovenskimi udeleženci bodo mešani mladinski zbor slovenske gimnazije v Celovcu, ki ga je ustanovil pokojni dr. France Cigan, vodi pa ga njegov učenec Jožko Kovačič, dekliški pevski zbor pedagoškega šolskega centra in mešani mladinski zbor gimnazije iz Celja (zborovodja Boris Ferlinc in Ciril Vertačnik), dalje mešani mladinski zbor slovenske gimnazije v Kopru (vodi pa Mirko Šlosar), zbor osnovne šole Simon Jenko iz Kranja pod vodstvom Alojza Ajdiča. Že četrtič bo nastopil mladinski pevski zbor Maribor, ki si je pod vodstvom Branka Rajšterja doslej ustvaril sloves najboljšega zbora, med novinci pa sta zbora osnovne šole Senovo (vodi ga Mirko Šlosar), zbor novne šole Srečka Kosovela iz Sežane (pevovodja Egon Prinčič). Poleg drugouvrščenega dekliškega zbora velenjske gimnazije na zadnjem festivalu (dirigent Ivan Marin), bo med znanimi gosti festivala tudi mladinski zbor Vesna iz Zagorja ob Savi, ki je imel v zadnjih desetih letih več ko 100 celovečernih koncertov doma in v tujini. Zbor, ki ga vodi Rihard Beuermann, je med najboljšimi v republiki.

D. HRIBAR

Pogodba o sodelovanju

V Ljubljano sta prispela prorektor Akademije agrarnih znanosti iz Krakowa prof. dr. Władisława Niemzcikowa in dekan zootehniške fakultete prof. dr. I. Zastalinski, ki sta na biotehniški fakulteti univerze v Ljubljani podpisala pogodbo o sodelovanju med ustanovami na podlagi meddržavnega sporazuma o prosvetnokulturnem sodelovanju med Poljsko in Jugoslavijo. Pogodba predvideva brezdevizno zamenjavo učiteljev, znanstvenih sodelavcev in slušateljev, za prvo skupino 28 dni letno, za druge pa po dogovoru, nadalje skupno obravnavo nekaterih projektov z objavo rezultatov, zamenjavo literature in praktičnih izkušenj v agronomiji, gozdrastvu, urejanju prostora in agrarni ekonomiki. Podobno pogodbo je Biotehniška fakulteta sklenila letos v aprilu z univerzo agrarnih skupnosti v Kzesthelyu na Madžarskem.

Drama kmetstva

Po dolgem času Potrčeva »Kreflova kmetija« spet na odru - Uprizorili so jo amaterji Prešernovega gledališča

Za zadnjo premiero v letošnji sezoni je Prešernovo gledališče iz Kranja izbralo prvi del Potrčeve dramske trilogije »Kreflovo kmetijo«. Delo v stari Jugoslaviji ni smelo priti na oder, češ da »ruši stebre kmetstva«. Agonija Kreflov je Kantorjeva agonija. Njihov credo je braniti svojo zemljo, svojo bit z vsemi sredstvi in z vsakršnim orožjem.

Nasproti poenostavljenemu in šabloniziranemu kmečkemu življenju, kot ga je, z izjemo Cankarja, risala dotakratna slovenska dramatika, je postavil Potrč žive, celostno zarisane ljudi, ki jih tokovi novega časa trgajo od njihove življenjske substance. Potrč izpolnjuje Prežihovo stališče, da je »ofenziva kapitala na vas moralna in socialna propast ljudi«.

Kreflova kmetija je miljejska drama, napisana silovito, veristično, v moralnem ogorčenju zoper okolje, v katerem avtor ostro loči socialne sile, ali kot je zapisal 1938 V. Kralj: »... delo, ki je kar žehteko od razbičane dramatičnosti, resnične, nebrzdane strasti ... in globoko doživljanje tragičnosti«. Krefli branijo svoj grunt in status, branijo pred novotami zunanjega sveta in notranjim neskladjem. Ni jih strah Ivanove revolucionarnosti, pač pa so ogorčeni nad njegovim kršenjem »naravnih odnosov« in pravil. Da bi očuvali drevo, sekajo veje. Zločina zato ne sproži sovraštvo, marveč obupen poskus starega Krefla, da očuva posest.

Razčlemba drame bi gotovo razkrila prenekatero izpovedno in dramaturško kompozicijsko plitvino. Nasprotno pa je, da je trilogija v celoti (Kreflova kmetija, Lacko in Krefli, Krefli) »zgodba gruntarskega rodu v treh poglavjih, ali natančneje, agrarno-politični dialektični proces, kakor se očituje v usodi gruntarske domačije v določenem kraju in dobi« (V. Kralj).

Uprizoritev »Kreflove kmetije« v kranjskem gledališču ni presegla okvirov odrske solidnosti. Posebej režiser, Janez Drozg, bi moral pokazati še nekoliko več stvaritveljskega iskanja, čeprav mu ne kaže odrekati gledališke pedantnosti pri vodenju predstave. Verjetno ni bilo nujno, da je Potrčevo besedilo uprizoril tako zelo gledališko in z vso rekvizitno tradicijo gledališča. Režiserjeva zamisel, da naj gledalca uvede v predstavo igra otrok, je zanimiva, vendar je ostala nedodelana in v svoji nedodelanosti dolgočasna. Razvlečene so tudi retardacije, to pa je v grobem tudi vse, na kar režiser ni bil dovolj pozoren. Pohvaliti kaže njegovo zamisel, da je Potrčev literarni jezik prevedel v narečnega. Pogumno dejanje, kadar gre za nepoklicne igralce. V želji po verističnem poudarjanju dogajanja, je režiser ostro potenciral Milikino bledenje — to naj napove bližajočo se katastrofo — vendar je ostala scena banalnomučna. Pripomba seveda ne velja Miliki, ki jo je upodobila mlada Nataša Strniša.

Sceni Saše Kumpa in Janeza Drozga gre zameriti, da je Kreflovi družinski izbi vtisnila prej pečat uboštva, kot zanemarjenosti. Kostumi Anje Dolenc so ostali v okvirih napotkov, ki jih je za svojo dramo zapisal že Ivan Potrč.

Janez Drozg je našel v kranjskih nepoklicnih igralcih talentiran ansambel, ki je tudi to pot izpričal svojo izpovedno moč, s posameznimi kreacijami pa je na trenutke celo zbrisal pojma: poklicno-nepoklicno. Posebej velja omeniti Ireno Šiling, ki je z vlogo Lize prijetno presenetila. Njen lik je brez balasta lastne tragičnosti; vseskozi je trda, kmečka ženska; Kreflovka. Jože Kovačič je kot Jura Krefl uveljavil od začetka do konca predstave svoje polnokrvno (nepoklicno) igralstvo. Precej slabše je podal svojo vlogo Cvetko Sever kot Ivan. Njegova pretirana mimična govorica je, žal, mejila na komičnost, kar pa seveda ni značajska poteza Kreflovega Ivana. Občinstvo je predstavo pozdravilo z navdušenim aplavzom.

Prešernovo gledališče iz Kranja je Potrčevo »Kreflovo kmetijo« posvetilo praznovanjem ob 400-letnici kmečkih uporov in v počastitev 60-letnice avtorja.

MILAN MEDEN

»Tine Rožanc« v NDR

Amaterska folklorna skupina »Tine Rožanc«, ki jo sestavlja 60 plesalcev in glasbenikov, bo po nekajmesečnih pripravah drevi odpotovala na tritedensko gostovanje po NDR, in sicer kot predstavnica jugoslovanske folklore v kulturni izmenjavi med SFRJ in NDR. Letos je skupina že gostovala v Stuttgartu in Münchnu, gostovanje po NDR pa je prva daljša turneja v letošnji sezoni. Od 1. do 17. junija, bo folklorna skupina »Tine Rožanc« gostovala v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu, Potsdamu, Geri, Heiligenstadtu, Karl-Marxstadtu in Erfurtu. Najpomembnejši nastop pa bo vsekakor za televizijsko mrežo NDR. Celovečerni program, ki ga bo ob tej priliki izvajala ljubljanska folklorna skupina, bo v magnetoskopu prenašala celotna televizijska mreža NDR.

M. M.

Bistvo še uhaja

Dr. Šuvar: »Na zagrebški univerzi tratijo preveč energije z obrobnimi dogajanji, velika vprašanja se izmikajo«

Dr. Stipe Šuvar je med razpravo na konferenci ZK zagrebške univerze (bila je predsinočnjim) spregovoril o političnem položaju v tem okolju, kjer tudi sam deluje, v zvezi s tem pa o razmerju med ZK in ZS ter o levičarstvu in o časopisu Praxis.

Opozoril je, da na univerzi tratijo preveč energije in časa z obrobnimi dogajanji, velika idejna in politična vprašanja pa se jim izmikajo. To je za Šuvarja znamenje, da se partija tukaj počasneje izvija iz krize, kot bi bilo dopustno med revolucioniranjem politične klime v vsej ZK in naši družbi sploh. Partijska organizacija na univerzi še zmeraj pretežno živi in dela v svojih vodstvih in dokler bo tako, ne bo mogoče govoriti o obnovi partije in tudi ne o njeni usmerjenosti v bistvu dogajanja.

Kar zadeva razmerje med partijsko in študentovsko organizacijo, po Šuvarju problem ni in ne more biti v partnerstvu ali v podrejanju oziroma poslušnosti študentovskega vodstva partijskemu, temveč v celotnosti delovanja tako ZK kot ZS, v borbenosti in akcijski širini, v raznovrstnosti partijske organizacije ter v množičnosti in konkretni angažiranosti študentovske organizacije. Dokler tega ne bomo razumeli, bomo ustvarjali viharje v kozarcih vode, urejali položaj na ravni zaprtih vodstev, članstvo ZK in množice študentov pa bodo inertni ali daleč od vsega dogajanja, nezainteresirani.

O krizi študentovskih vodstev

Nato je Šuvar rekel: »Zadnjih pet ali šest let so vsi predsedniki študentovske organizacije na univerzi bodisi odstopili, bodisi bili odstavljeni. Že ta podatek opozarja na težnjo, da ožja vodstva študentovske organizacije povzročajo probleme in nato tudi padajo, resda zaradi različnih povodov in z različnimi kvalifikacijami. Nisem prepričan, da se bo popravilo, če predvsem mi komunisti ne bomo storili vsega za resnično poživitev študentovske organizacije — ne na ravni vodstev, temveč med množicami študentov.«

Šuvar sodi, da so krize vodstev študentovske organizacije ne le na zagrebški univerzi, temveč tudi drugje v Jugoslaviji površinski izraz globljih motenj v idejnopolitičnih razpoloženjih študentovske mladine in izraz dejstva, da so to bila in so pretežno vodstva brez članstva, brez resnično delujoče organizacije, ki bi zbirala in aktivirala večino študentov. Kadar so se študentje zares bolj množično zbirali okrog kakega programa, pa je šlo za izhodišča, ki niso bila v skladu z delovnim programom ZK, kar se je na primer dogajalo v tako imenovani junijski epizodi leta 1968 in v obdobju odkritega razmaha nacionalizma na univerzi leta 1971.

Nato je Šuvar govoril o levičarstvu, in to ne le o levičarstvu na zagrebški univerzi, temveč tudi na drugih univerzah, med študenti in mladimi ljudmi sploh. Po Šuvarju naj bi ločili »novo levico«, ki je v sorodu s podobno smerjo na Zahodu, in »staro levico«, ki je ostala v duhovni zvezi s stalinistično logiko in prakso socializma in je v bistvu dogmatsko-birokratska.

Iluzorno levičarstvo

Obe levici — ki nikakor nista organizirani formaciji, čeprav posamezniki in skupinice lahko delujejo organizirano — bi bilo mogoče ostro kritizirati. In res ju tudi moramo idejno razkrinkati. Če ne zaradi drugega, vsaj zaradi pomanjkanja smisla za tisto, kar je Lenin označil za »revolucionarni realizem«, ko je kritiziral levičarske poskuse v mladem komunističnem gibanju iz oktobra. S tem v zvezi je Šuvar rekel, da je politični smisel ekscesnih levičarskih gibanj natančno zadel Edvard Kardelj z oznako, da se »navadno končujejo in se morajo končati s to ali ono obliko birokratskega despotizma«. Iluzorno levičarstvo je po Šuvarju zlasti med mladino odsev globljih motenj v našem družbenem gibanju, reakcija na resne krizne trenutke in spodrsljaje v politiki organiziranih socialističnih sil. V takšnem levičarstvu sta prisotna tudi naravno nezadovoljstvo in plemenita revolta.

Nato je Šuvar govoril o časopisu »Praxis. »Partija je bila doslej nedvomno tolerantna do Praxisa in mislim, da je narobe, ker so nekateri njegovi uredniki in sodelavci pojmovali večje ali manjše denarno pomanjkanje, ki ga je ta časopis čutil, z nekakšno posebno politiko šikaniranja.« Šuvar se je zavzel za utemeljeno javno razpravo in dejal, da osebno sprejema veliko tistega, kar je revija Praxis objavila, ter da je veliko sodelavcev tehtno prispevalo k naši marksistični misli. Ravno tako pa ni nobenega dvoma, da posamezni sodelavci Praxisa pišejo politične pamflete ter da ti teksti, objavljeni v Praxisu, zaslužijo politično kvalifikacijo in kritiko. Nekaj ljudi okrog Praxisa je po Šuvarju prepričanih, da so samo oni dosledni in resnični marksisti pri nas, vsi drugi marksisti pa so bodisi birokrati ali njihovi hlapci.

Na koncu je Šuvar rekel, da se zavzema za pogovor o Praxisu brez političnega lova na čarovnice, a tudi brez pomislekov pri dokazovanju in utemeljevanju kritičnih pripomb. Praxis ima po Šuvarju lahko še zmeraj svoje mesto in vlogo v razvijanju naše znanstvene publicistike, če se bodo v tem smislu potrudili tudi komunisti, ki sodelujejo pri njegovem urejanju ali v njem pišejo ali pa tudi polemizirajo s posameznimi teksti, ki jih objavlja. (PO TANJUGU)

Nova knjiga o Škofji Loki

Muzejsko društvo Sk. Loka in kulturna skupnost Slovenije sta izdala knjigo dr. Pavla Blaznika »Škofja Loka in Loško gospostvo« od 973 do 1803.« Zgodovina predstavlja sintezo vseh dosedanjih avtorjevih študij o loškem ozemlju s posebnim ozirom na gospodarski in družbeni razvoj v časovnem obdobju, ki ga zgodovina zajema. Knjiga ima 564 strani, več slik in 10 zemljevidov. Poleg tega obsega še sezname loških skrbnikov in glavarjev, gradiščanov, kaščarjev, mestnih sodnikov ter seveda seznam freisinških škofov.

Razpisna komisija

Zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih
V LJUBLJANI, Vojkova 74

razpisuje
delovni mesti za:

1. DIREKTORJA zavoda
(reelekcija).
2. VODJO
avdio-logopedskega oddelka in vzgojno-varstvenih oddelkov (reelekcija).
3. VODJO
osnovne šole in doma (reelekcija).
4. VODJO
poklicne šole (reelekcija).
5. RAČUNOVODJO
(reelekcija).

Poleg splošnih pogojev in moralno-politične neoporečnosti morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1., 2., 3., 4.: višja ali visoka defektološka — surdo izobrazba in 10 let prakse.
pod 5.: a) visoka izobrazba (5 let prakse)
b) višja izobrazba (5 let prakse)
c) srednja izobrazba (10 let prakse).

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe z dokazilom o šolski izobrazbi, dosedanjih zaposlitvah in življenjepisom. Rok prijave je 15 dni. 4826

JUGOSLOVANSKA AVTOMOBILISTIČNA REVIJA

AVTO

INVESTICIJSKI BIROJI TRBOVLJE
Gimnazijska cesta 16
TRBOVLJE
SVET TOZD IP ELIT

razpisuje
vodilna delovna mesta za TOZD IP ELIT

1. VODJO sektorja prodaje
POGOJI:
visoka strokovna izobrazba ekonomske ali tehnične smeri in 6 let delovnih izkušenj
višja strokovna izobrazba ekonomske ali tehnične smeri in 8 let delovnih izkušenj
2. VODJO tehničnega sektorja
POGOJI:
visoka strokovna izobrazba tehnične smeri, 6 let delovnih izkušenj
višja strokovna izobrazba tehnične smeri, 8 let delovnih izkušenj
3. VODJO splošnega sektorja
POGOJI:
višja strokovna izobrazba upravne smeri, 6 let delovnih izkušenj
srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri, 8 let delovnih izkušenj
4. VODJO biroja za plan, kalkulacije in analize
POGOJI:
visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri, 6 let delovnih izkušenj
višja strokovna izobrazba ekonomske smeri, 8 let delovnih izkušenj
5. VODJO biroja za razvoj in standardizacijo
POGOJI:
visoka strokovna izobrazba tehnične smeri, 6 let delovnih izkušenj
višja strokovna izobrazba tehnične smeri, 8 let delovnih izkušenj
6. VODJO sektorja tehnične kontrole
POGOJI:
visoka strokovna izobrazba tehnične smeri, 6 let delovnih izkušenj
višja strokovna izobrazba tehnične smeri, 8 let delovnih izkušenj

Izvršilni odbor

TOZD SKUPNE SLUŽBE

razglaša prosta delovna mesta v Trbovljah za računski center IBT 11 30

2 ORGANIZATORJA-PROGRAMERJA
POGOJI:
visoka izobrazba tehničnih ali ekonomskih ved, praksa zaželena, poznavanje jezikov za programe;
2 PROGRAMERJA
POGOJI:
srednješolska izobrazba, poznavanje jezikov za programiranje; znanje angleškega jezika;
Prosta delovna mesta v komercialnem sektorju, delovna mesta v Ljubljani
a) ŠEFA zunanje trgovine
POGOJI:
višja šolska izobrazba — 5 let delovne prakse, srednješolska izobrazba — 10 let delovne prakse; aktivno obvladanje dveh svetovnih jezikov, izpolnjeni pogoji za opravljanje zunanjetrgovinskega poslovanja
b) REFERENTA izvoza
POGOJI:
srednja šolska izobrazba — 3 leta delovne prakse, aktivno obvladanje enega svetovnega jezika, znanje strojepisja; izpolnjeni pogoji zunanjetrgovinskega poslovanja

Na vseh delovnih mestih nudimo možnosti napredovanja v stroki in v podjetju. Ustrezne informacije o stanovanjskih vprašanjih in osebnih dohodkih bomo ustno posredovali kandidatom, ki bodo vabljeni na osebni razgovor.

Interesenti za objavljena prosta delovna mesta naj predložijo osebno ali po pošti splošno kadrovskemu sektorju IBT Trbovlje vlogo za sprejem na delo s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazilom o strokovni izobrazbi. Rok prijave 15 dni po objavi.
4817

Novice

Uspeh slovenskih fotografov

SARAJEVO — Pred nekaj dnevi se je v Sarajevu sestal umetniški svet Fotografske zveze Jugoslavije in presojal kolekcije fotografij, poslane iz vseh republik, ali so dovolj dobre, da bi njihovi avtorji zaslužili naslov mojstra ali kandidata mojstra fotografije. Pogoji za mojstra fotografije so 1000 točk, zbranih na razstavah, deset nagrad ter kolekcija 50 fotografij, medtem ko so pogoji za kandidata mojstra 500 točk, pet nagrad ter kolekcija 30 fotografij. Naslov mojstra fotografije sta med slovenskimi fotografi tokrat dobila Dragiša Modrinjak iz fotokluba Maribor ter Tihomir Pinter iz fotogrupe ŠOLT, Ljubljana, naslov kandidata mojstra fotografije pa so prisodili Janezu Korošinu in Jendu Štovičku iz fotogrupe ŠOLT, Ljubljana.

Nastop harmonikarja

LJUBLJANA — Drevi ob 20.15 uri bo v dvorani ZGBI, Vegova 7, nastopil absolvent oddelka za harmoniko srednje glasbene šole Zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje Franci Žibert, ki se je šolal v razredu profesorja Rudolfa Pillicha. Franci Žibert je prvouvrščeni na letošnjem zveznem tekmovanju harmonikarjev v Pulju in bo zastopal Jugoslavijo na svetovnem prvenstvu v Švici. Izvajal bo dela: Joh. Ph. Kreigerja, H. Herrmanna, H. Brehmeja, F. Broža, V. Melocchija in W. Jacobija.

Pedagoški seminar

LJUBLJANA — Društvo muzealcev in Skupnost muzejev Slovenije prirejata 30. in 31. maja 1973 v knjižnici Narodnega muzeja v Ljubljani seminar pedagogov iz muzejev in galerij Jugoslavije. V referatih in diskusijah, ki bodo podani na seminarju, se bodo izmenjale oblike in izkušnje muzejskih in galerijskih pedagogov s šolami in odraslimi obiskovalci. Seminar bo dal tudi smernice za nadaljnje pedagoško delo. V teh dneh bo ustanovljena tudi pedagoška sekcija pri Zvezi muzejskih društev in Skupnosti muzejev Jugoslavije.

Mlada koncertanta

LJUBLJANA — Festival Ljubljana prireja drevi v veliki dvorani Narodne galerije koncert dveh mladih slovenskih umetnikov. Violončelist Miloš Mlejnik je bil pred kratkim edini dobitnik prve nagrade v skupini violončelistov na jugoslovanskem tekmovanju mladih glasbenih umetnikov v Zagrebu. Sedaj dopolnjuje svoje znanje na Visoki šoli za glasbo v Kölnu pri mojstru prof. Siegfriedu Palmu. — Pianistka Vlasta Doležal-Rus je prav tako zaključila podiplomski študij na ljubljanski Akademiji za glasbo v razredu prof. Marijana Lipovška s samostojnim recitalom in koncertom z orkestrom. Izpopolnjevala se je še v Avstriji in pri francoski pianistki Monique Haas.

Literarni večer

LJUBLJANA — Gledališče Pekarna prireja drevi ob 21. uri v svojih prostorih na Tržaški cesti literarni večer Ferdinanda Miklavca. To bo šesti in zadnji literarno gledališki dogodek Pekarne v tej sezoni.

Nova fakulteta

NIŠ — Univerza v Nišu je sklenila s prihodnjim šolskim letom uvesti še eno fakulteto. To bo za zdaj nepopolna fakulteta tekstilne in kemijske smeri s sedežem v Leskovcu, ki bo delovala kot odsek strojne fakultete v Nišu, pozneje pa naj bi postala samostojna tehnološka fakulteta. Posebno zanimanje je za študij tekstilstva, ker je na leskovškem območju 30 tekstilnih podjetij.

Gledališča Koncerti Razstave

FESTIVAL LJUBLJANA

Drevi ob 20.15 bosta v veliki dvorani Narodne galerije nastopila mlada slovenska umetnika, violončelist MILOS MLEJNIK in pianistka VLASTA DOLEZAL-RUS. Izvajala bosta dela Beethovna, Brahmsa, Hindemitha, Lipovška in Debussyja.

Vstopnice so v prodaji od 11. do 13. ure in od 17. do 19. ure v Križankah ter uro pred začetkom koncerta pri blagajni Narodne galerije.

Gledališče

DRAMA SNG

Četrtek, 31. maja, ob 19.30: Čehov: TRI SESTRE. Gostovanje na Jesenicah. Predstava v gledališču Toneta Čufarja.

OPERA IN BALET SNG

Četrtek, 31. maja, ob 20. uri: Risto Savin: MATIJA GUBEC. Abonma H in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 2. junija, ob 20. uri: G. Donizetti: VIVA LA MAMMA. Gostovanje v okviru Annala 73 v Osijeku.

Ponedeljek, 4. junija, ob 15. uri: J. Massenet: DON KIHOT. Zaključena za Pedagoško gimnazijo Ljubljana. V naslovni vlogi gostuje basist Miroslav Cangalović, prvak beograjske Opere.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Četrtek, 31. maja, ob 15.30: D. Storey: OBLETNICA POROKE (socialna drama). Abonma Četrtek popoldanski.
Ob 20. uri: A. Hieng: LAŽNA IVANA (romantična komedija). Abonma red N.

Petek, 1. junija, ob 20. uri: D. Storey: OBLETNICA POROKE (socialna drama). Abonma Petek.
Od danes dalje so v prodaji vstopnice za gostovanje KUD dr. Ivan Tavčar iz Poljan nad Škofjo Loko, ki bo v nedeljo, 3. junija ob 20. uri, uprizorilo Torkarjevo dramatizacijo Tavčarjevih povesti RAVBARSKI CESAR. Rezervacije na telefon 24-313.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE GLEJ

KDOR SKAČ, TISTI HLAP — gostovanje 31. 5. 1973 — Kranj. 1. 6. 1973 — Celje.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE Glej

Nedelja, 3. junija ob 20.30: SPOMENIK G in LIMITE. Pred gostovanjem v Beljaku na gledališkem festivalu Spektrum 73 vas vabimo, da si ogledate obe predstavi združeni v enotni gledališki dogodek.

GLEDALIŠČE PEKARNA

Četrtek, 31. maja, ob 21. uri: LITERARNI VEČER FERDINANDA MIKLAVCA.

Petek, 1. junija, ob 23. uri: Peter Božič: KAKO SREČEN DAN.

Nedelja, 3. junija, ob 23. uri: Peter Božič: KAKO SREČEN DAN.

Gledališče PEKARNA, Tržaška 15, nasproti Tobačne tovarne (dvorišče). Prodaja vstopnic pol ure pred predstavo. Predprodaja in rezervacije pri KOMPASU, Titova 12, telefon 21-456. Študentje po polovični ceni.

POSEBNO OPOZORILO: predstave Petra Božiča KAKO SREČEN DAN so ob 23. uri!

MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Četrtek, 31. maja, ob 16. uri: Ben Minoli-Herbert Grün: VILINČEK Z LUNE — za OS Josip Broz Tito, Roje pri Domžalah, Heroja Staneta Hribarja, Stari trg pri Ložu in izven.
Vstopnice po 4 din. Rezervacije po telefonu 310-610 od 9. do 12. ure.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

MARIONETE, Levstikov trg 2

Četrtek, 31. maja, ob 10. uri: Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključena predstava za osnovno šolo ČERKLJE OB KRKI.

Sobota, 2. junija, ob 15. uri: Otfried Preussler-Jože Pengov: MALA ČAROVNICA — za izven. Zadnja uprizoritev te lutkovne igre za izven v letošnji sezoni.

ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36

Petek, 1. junija, ob 16. uri: Aleksander Marodić: KRIKEC IN PIKEC — zaključena predstava za osnovno šolo BARJE LJUBLJANA.
Predprodaja vstopnic za sobotno predstavo pravljične lutkovne igre MALA ČAROVNICA je vsak dan od 10. do 12. ure v upravi gledališča, Resljeva c. 36 in pol ure pred začetkom pgedstave pri blagajni v MARIONETNEM gledališču.
Rezervacije vstopnic so vsak dan od 10. do 12. ure po tel. štev. 312-020.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Četrtek, 31. maja: Ivan Potrč: KREFLOVA KMETIJA. Zaključena predstava za višje razrede osnovnih šol. V okviru praznovanj 400-letnice kmečkih uporov. V počastitev 60-letnice Ivana Potrča.

AMATERSKO GLEDALIŠČE »TONE ČUFAR« JESENICE

Četrtek, 31. maja, ob 19.30: A. P. Čehov: TRI SESTRE — gostovanje SNG Drame iz Ljubljane.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

Četrtek, 31. maja, ob 20. uri: Fran Detela: UČENJAK — za red Premierski in izven.

V četrtek, 31. maja 1973 ob 20. uri, bo v SNG v Mariboru zadnja dramska premiera v tej sezoni — komedija F. Detele UČENJAK.

Režiser Zvone Šedlbauer, scena Sveta Jovanovič, kostumi Anja Dolenčeva. Nastopajo: Evgen Car, Boris Brunčko, Franci Gabrovšek, Roman Lavrač, Pavla Brunčkova, Anica Vebletova, Janez Klasinc, Marjan Bačko, Jože Zupan, Nataša Sirkova, Jože Samec.

ZARADI TEHNIČNIH OVIR SMO MORALI PREMIERO PRESTAVITI NA ČETRTEK, 31. MAJA. VLJUDNO PROSIMO ABONENTE REDA PREMIERSKI, DA TO SPREMEMBO SPREJMEJO Z RAZUMEVANJEM.

Koncerti

GROBLJE 73 — Jutri bo v muzeju Jelovškovih fresk prvi koncert v ciklusu stilnih koncertov: pianist Aci Bertoncelj bo izvajal klavirska dela Fréderica Chopina. 4816-K

V petek, 1. junija, bo ob 20. uri v dvorani Tivoli nastopil slovit ansambel BALLET FOLKLORICO DE MEXICO — Mehiški folklorni balet. Vstopnice so na voljo v Križankah od 11. do 13. ure in od 17. do 19. ure. Rezervacije po telefonu 21-768.

Razstave

NARODNI MUZEJ LJUBLJANA

V razstavišču ARKADE, Trg revolucije 18, je do konca junija odprta razstava KMECKI PUNT NA SLOVENSKEM. Prirejata jo Narodni muzej in Arhiv Slovenije. Razstava vsebuje slikovni zgodovinski prikaz kmečkega gibanja in originalne dokumente petih velikih kmečkih uporov na Slovenskem.

Odprto je vsak dan od 10.—19. ure, v nedeljo pa od 10.—13. ure. Prijave za strokovno vodstvo skupin vsaj en dan poprej po telefonu 24 453. O

Ponorela množica

Apokalipsa poznih popoldanskih ur...

Naš beograjski dopisnik v pripisu: Videti bi morali, kakšen džumbus je tu, vse je noro, vse se dere, trobi — Tako je, kot da bi kdo džunglo razdražil

BEOGRAD, zgodovinskega 30. maja. Kakor se je sicer hrabro držala, se je morala naša zvezna prestolnica danes v zgodnjih popoldanskih urah vendarle predati. Ni mogla vzdržati čedalje hujših vdorov nepreglednih množic s severa in zahoda. Ko to poročamo, invazija še zmeraj traja ni niti ne jenja, ura je 16. Vreme je lepo.

Agresorji se vozijo kar z avtomobili in avtobusi, prihajajo z nepreglednimi vlaki, zelo trdovratno pa napadajo tudi iz zraka. Beograjska radijska postaja pravkar poroča, da je na Surčinu taka nepopisna gneča, da mora po nekaj letal vedno krožiti po zraku, preden se naredi prostor za pristanek.

Kljub temu vsa parkirišča sredi mesta še vedno niso povsem zasedena, na njih je skoraj več miličnikov, redarjev in prometačev kot pa avtomobilov. To pomeni, da najhujše šele pride. Sicer pa se skozi mesto že od ranega jutra valijo avtomobili z odprtimi strehami in razvnetimi navijači. Beograd se je žalostno spremenil v norišnico, a za zdaj še ni bilo neredov.

Obsedno stanje

Toda glavnina avtomobilske kolone je trenutno še nekje v Sremu in se bo zdaj, zdaj razlila po Beogradu. Že do polnoči je prestopilo našo mejo iz italijanske strani tisoč avtomobilov in 122 avtobusov z navijači Juventusa. Doslej pa se je začuda pripetilo le komaj nekaj več kot 50 lažjih prometnih nesreč, pokradli pa so tudi komaj pet avtomobilov in pri tem enega celo že vrnili.

Najhuje je okrog stadiona Crvene zvezde, imenovanega tudi Marakana, kajti kam pa bi prišli, če bi Beograd zaostajal za Riom de Janeirom. Polovica Voždovca in Dedinja je eno samo parkirišče in ne bo spala nocojšnjo noč. Nekatere vile so naravnost zabite s pločevino in povsem odrezane od sveta. Bližnja osnovna šola je odpovedala popoldansko izmeno pouka, da ne bi te dni slučajno imeli kakšnega pogreba. Med vso to pločevino pa se poganja policijska konjenica, okolico tudi nenehno prečesavajo dresirani nemški ovčarji.

Ob 9. uri dopoldne so dali v prodajo tisto malenkost vstopnic za stojišča, kolikor jih že niso pokupili tujci in domači preprodajalci. Navzlic navalu preprodajne cene padajo. Predvčerajšnjim so ponujali stojišča celo po 90 din, danes pa le še po 30, kolikor je tudi prava cena.

Glavni sodnik v ilegali

Glavni sodnik tekme Ajax : Juventus Milivoje Gugulović je že od včeraj popoldne zaprt v nekem beograjskem hotelu, za katerega ve le peščica najvišjih uslužbencev nogometne zveze Jugoslavije. Gugulovića bodo spustili šele 20 minut pred dogodkom, ki se v Beogradu pripeti enkrat v pol stoletja, kot se bahajo Večernje novosti.

Res je. Kaj vse so v ta dogodek vložili Beograjčani, zatrapani v žogobrc, ki ga imajo za »najvažnejšo postransko zadevo v življenju«, je težko popisati. To, kar se zdajle dogaja na ulicah naše prestolnice, je treba videti in slišati. To je treba doživeti in potem ni več daleč do blaznosti.

Kot v času mitingov se po bulvarjih valijo množice z zastavami in transparenti, hrup pa je nepopisen in krepko pljuska do visokih nadstropij. Grozljiva slutnja noči, ki bo sledila tekmi. Trobente, kravji zvonci, zvočniki, človeška grla in avtomobilski trušč se zlivajo v eno samo nejasno in gosto godljo apokalipse, oglušujočo in pretečo.

Zdi se, da so navijači torinskega Juventusa napadalnejši od amsterdamskih vrstnikov. Verjetno jih je tudi več kot Nizozemcev. Sleherni avto z italijansko registracijo sporoča kakšno svojo misel: Juve, juve, forza! Il futuro è nelle mani di Juventus (prihodnost je Juventusova, ali dobesedno: prihodnost je v rokah mladosti).

Trgovine se praznijo

Nad Beogradom so torej zagospodarili tujci, ki pa jih imamo radi, ker jih bomo tudi malo omolzli. Beograjčani so jim vljudno napravili prostor in umaknili svoja vozila iz mestnega središča. Tudi sami so se povečini umaknili. Toda to je šele predigra, ki pa se čedalje bolj stopnjuje. Drugi del velike predstave bo na Jugomarakani, tretji pa potem do jutra po beograjskih ulicah in kavarnah, ki po silovitosti gostov ne bo zaostajal za tekmo.

Trgovine, ki bodo odprte tudi ponoči, so dale v prodajo še vse tisto, kar poprej ni šlo v promet in kar se zdaj, pretiskano z besedama Ajax in Juventus, kupuje kot sveže žemlje.

Vedeti je namreč treba, da je nocojšnji direndaj ne le športni ampak tudi gospodarski veledogodek. Devize, ki se bodo natekle v naše nikdar odžejano gospodarstvo, naj nam bodo v uteho in opravičilo, če bomo tokrat že šport razvrednotili.

ANDREJ ARKO

BEOGRAD PRED DNEVOM »N« (nogomet) — Navijači za Ajax na ulici v razpoloženju južnoamerikanske torcide. Foto: Tanjug

Slovenija na današnji dan

Pred petindvajsetimi leti

MARIBORČANI SE NE BOJE SMRTI, AMPAK BOLJ pališču v Vrhovem so doslej neznani storilci iz vrst potuhnjene domače reakcije oskrunili skupni grob padlih partizanov, spomenik so podrli. Ti bedni ostanki belogardističnih hlapcev so se sicer potuhnili in se ne upajo na dan, zato pa kažejo na tak barbarski način svojo onemoglo jezico. Njihovo početje, ki je docela v duhu fašizma, pa nam je le dokaz, da se morejo spričo zavednosti našega ljudstva zatekati le še k tako podlim, v nočno temo zavitim dejanjem. (Slovenski poročevalec, 31. maja 1948).

Pred petdesetimi leti

MARIBORČANI SE NE BOJE SMRTI? AMPAK BOLJ POGREBNIH STROŠKOV — V tretji nadaljevalni seji mariborskega občinskega sveta se je vnela debata pri zvišanju plač uslužbencem pogrebnega zavoda, češ da so pogrebi že itak tako dragi, da se ljudje ne boje več tako zelo smrti same, ampak veliko bolj pogrebnih stroškov, ki jih rodbine ne zmorejo. Temeljne plače se zato ne zvišajo, so sklenili, ampak bodo nadure primerno honorirane. (Jutro, 31. maja 1923).

Odločitev

Nagrajenec z »zlato areno« za najboljšo moško vlogo (pred leti) Duško Janičijević se vrača na kmete:

— Naveličal sem se čakanja. Odločil sem se in odšel na posestvo svojih staršev. Lepo bo, lahko bom kaj koristnega delal, lovil pa kar z okna moje sobe. Samo da dobim še telefon in če me kdo potrebuje — naj me pošče!

Pred naj — naj tekmo

„Beograjski cirkus“: kdo bo glasnejši?

Beograd je te dni postal evropski nogometni center in navijalska Meka — Množice tujcev se zgrinjajo v mesto in že vnaprej slavijo zmago »svojih«

BEOGRAD, 30. maja. Glavni del »beograjskega cirkusa« je tukaj, prispel je že sinoči ali danes navsezgodaj. Številni navijači Juventusa so se že zjutraj začeli z avtomobili in avtobusi voziti po beograjskih ulicah, obloženi z rdeče belimi zastavicami, in med zavijanjem siren, bobnanjem ter drugim hruščem in truščem vpiti: Juve—Juve! Zdelo se je, kakor da so številni italijanski navijači že dopoldne, še pred tekmo med Ajaxom in Juventusom, proslavljali zmago.

Tudi navijači Ajaxa niso bili na beograjskih ulicah nič manj hrupni. Danes so dolgo sedeli na pločniku pred zvezno skupščino in tam so imeli pravi koncert: igrali, peli in vpili so tako glasno, kakor da ne bi bili severnjaki.

»Izjemen režim« zaradi tujcev

Sicer pa so bile beograjske ulice danes sorazmerno prazne, če ne upoštevamo množice vozil z italijansko registracijo. Motorizirani Beograjčani so upoštevali pozive mestnih oblasti in se danes razen redkih izjem ali voženj s taksijem niso odpravljali na ulice z avtomobili. To je dokaz, da so prebivalci Beograda veliko bolj disciplinirani, kot mislimo, čeprav so bili nekateri med njimi ogorčeni nad italijanskimi navijači ter nad njihovimi zastavami, sirenami in bobni.

Že zgodaj zjutraj so bila vsa parkirišča okrog stadiona Crvene zvezde polna. Promet je bil kar dobro organiziran — predvsem po zaslugi motoriziranih Beograjčanov, ki so avtomobile pustili doma— in tako ni bilo prehude gneče. Trg Marxa in Engelsa in ulice sredi Beograda, ki so bile določene za parkiranje vozil s tujo registracijo, so samevali do popoldneva. Mar ni to znamenje, da so mestne in druge oblasti posvetile preveč pozornosti tujim turistom, da je v Beogradu obveljal »izjemen režim« na račun njegovih meščanov?

Posebni varnostni ukrepi

Ker so samo zaradi velikega nogometnega, družbenega, a tudi gospodarskega dogodka, kakršen je finale tekmovanja za pokal evropskih prvakov, storili vse, da bi ustregli tujim gostom, so to občutili na svoji lastni koži tudi mnogi Beograjčani in njihovi gostje iz notranjosti Srbije, ki so postali »žrtve« posebnih varnostnih ukrepov. Precej sumljivih občanov se je znašlo v zaporu v Padinski Skeli. Danes so sporočili, da bo milica vozila v Padinsko Skelo tudi pijance, če bodo delali nered, in da bodo morali tam počakati na streznitev.

Današnjega beograjskega cirkusa s to tekmo in tudi same tekme na stadionu Marakani, na katerem bo 108.000 gledalcev (z 98.000 kupljenimi vstopnicami, drugi pa bodo miličniki, redarji, časnikarji in udeleženci zabavnega programa, ki bo pred tekmo) ne spremlja samo navijanje: Juve, Ajax — Juve, Ajax, temveč tudi znano geslo: »Kruha in iger . . .!«

ZDRAVKO ILIČ

Makedonija

Speče orlovo gnezdo

Pri slikovitem in večno svežem Kruševu se svet konča, a tu se je, natanko pred sedemdesetimi leti, začel nacionalni preporod makedonskega naroda

Na razpotju ven iz prašnega in kaotičnega Prilepa, zagatenega s tobačnim dimom (tu je središče makedonskega »žoltega zlata«) in polepšanega s številnimi belimi kipi (tu se sestaja mednarodna kiparska kolonija), stoji kažipot, ki kaže le v eno smer in nikamor naprej: Kruševo. Tam gori se svet konča — vsaj kar se cestnih povezav tiče. Tam pa se je tudi — natanko pred 70 leti — začel nacionalni preporod makedonskega naroda.

Asfaltni trak se naprej odvije kot preproga naravnost čez severni del Pelagonijske ravnine, mimo prostranih pustih pašnikov, koder se pasejo veliki tropi ovac; ob robu ceste je videti le kakšno počivajočo cigansko karavano ali osamljenega jezdeca na oslu. Nato se cesta, ki so jo pred leti okovali s kockami, nenadoma v ostrih vijugah zapodi navkreber in utaplja pod sabo v soparni meglici dolino, pred sabo pa razkriva pogled na prostrana obzorja gozdov, sredi katerih se, streljaj stran, posajen sredi pobočja, blešči beli samostan sv. Spasa, prazno samevajoč (v njem živi baje le ena nuna).

»Živelo ljudstvo!«

Nato se, kot pod čarobno palico, prikaže na nadmorski višini 1250 metrov (zaradi česar velja za eno izmed najvišjih mest v Jugoslaviji) starodavno Kruševo, ki se je s svojimi pisanimi, v makedonskem stilu grajenimi hišami in s svojimi strmo se vijugajočimi tlakovanimi uličicami razraslo v objemu hribov, na nekakšnem gorskem sedlu, kot orlovo gnezdo.

Tu je 2. avgusta 1903 v jeku splošne makedonske vstaje proti otomanskemu cesarstvu nastala kruševska republika z legendarnim predsednikom Nikolom Karevom, predsednikom vlade Vangelom Dinujem in vojvodo, vojaškim poveljnikom Pitujem Gulijem. Od tu naj bi se republika razširila na vso Makedonijo, ki je tedaj planila v boj proti premočnemu in bolj oboroženemu sovražniku z geslom: »Živelo ljudstvo! Živela svoboda!«

V tem nacionalno izredno strpnem mestu, kjer so od nekdaj živeli v slogi Makedonci, Aromuni (ki jim pravijo Vlahi) in drugi, so izdali slavni manifest, ki poziva k sodelovanju tudi Turke: »Pridite k nam, muslimanski bratje, pridružite se praporu avtonomne Makedonije . . .« Toda ideja je bila prelepa, da bi lahko postala resničnost. Pred naskoki turških garnizij, ki so drle gor proti Kruševu z več strani, se je upirala dvanajst dni. Vojvoda Pitu in njegova četa so se dali pobiti do zadnjega pri slavni utrdbi na Mečkinem kamnu. Na tem mestu bodo letos, med proslavljanjem 70. obletnice Ilindenske vstaje (2. avgusta je dan svetega Ilije), odkrili mogočni spomenik »Makedoniumu«, veliko cemetno kroglo, podobno morski mini, ki kraljuje nad mestom.

Pisani mozaik hiš

Pitu Guli, vlit v bron, stoji čvrsto vkopan v tla, z na strel pripravljeno puško, srščečo brado in brki — nizek a žilav — na drugi strani, na pobočju hriba, kjer sta v bližini zrasla, sto metrov nad mestom, dva nova, v alpskem stilu zgrajena hotela »Ilinden« in »Panorama« (nedaleč stran pospešeno dograjujejo tretjega); malo stran so skozi gozdno poseko potegnili žičnico, ki pelje do zimskih smučišč in poletnih izletišč. Od tu se, skozi vršičke črnih smrek odpre čudovit pogled na pisani mozaik hiš spodaj.

Mesto je najbrž prvotno zraslo spod rok podjetnih, spretnih in delovnih Vlahov, ki govore romunščini podoben jezik in nekaterih imena, končujoča se na značilni »u«, je videti na številnih mestnih trgovinicah in obrtnih delavnicah. Ti bogati trgovci so se pred Turki umaknili visoko v hribe, si tu zgradili slikovito, po mediteransko na kup stlačeno mesto (eno najbolj kompaktnih v Makedoniji) in tu ljubosumno čuvali svojo pravoslavno tradicijo (baje so si svojčas, da bi se ločili od Turkov, vtetovirali z iglo, namočeno v smodnik, sredi obrvi majhen križec). Dve cerkvi, sv. Nikole in Sv. Spasa, požgani leta 1903, nato pa skrbno obnovljeni, se dvigujeta sredi izredno snažnih, sveže opleskanih, s slapovi cvetja okrašenih in z marljivo obdelanimi vrtički ograjenih hiš.

Nedaleč od brivnice »Higijena« in frizerskega salona »Ubavina« (lepota) smo ob kiosku, kjer prodajajo hrustljive kikirikije, lešnike, rozine in oreške »lebiedžija«, trčili ob enega izmed najstarejših mestnih Vlahov, 83-letnega Hristuja. Škrbasti rumenozobi starec, ki pa se še žilavo spopada z življenjem (še zmeraj trguje s posteljami) je naziv Vlah jemal kot žaljivko in zatrjeval, da je »po prepričanju Makedonec«; sicer pa da govori makedonsko, vlaško, turško, grško albansko in celo malo italijansko.

Nostalgično se je spominjal časov pred Ilindensko vstajo, »ko je bilo Skopje stranišče Kruševa«: mesto je tedaj štelo 18.000 prebivalcev in po okoliških pašnikih so pasli 40.000 ovac (sam Hristu je imel velike črede). Med vstajo so Turki mesto oropali, porušili in zažgali — in četudi so ga marljivi meščani obnovili v skoraj vsem njegovem nekdanjem sijaju, je življenje v njem vendarle nekako zamrlo: zdaj šteje 6000 duš (in le poldrug tisoč ovac).

»Zaprto zaradi nehigijene«

Kruševo se je spremenilo v speče orlovo gnezdo. V vsem mestu ni ene samcate gostilnice, kjer bi človek posedel (razen upokojenskega doma, kjer je videti ob policih nekaj ljudi igrati karte) — zaprli so jih baje pred leti »zaradi nehigijene«. Ljudje se ubadajo s trgovino, malo obrtjo (videti je številne »konduradžilnice« — čevljarne, pa brivnice, krojačnice itd.), z izdelovanjem preprog (tu je velika »čilimarnaa) in predelovanjem tobaka (ki ga baje gojijo po sosednjih hribih). Čez dan je videti ljudi, kako zavzeto brkljajo okrog svojih hiš, po vrtičkih, kako gradijo nove hiše ali kako s ploskimi kamni škrilavca, položenimi na blato, prekrivajo manjše kolibe. Kar je prejkone redkost za ta del sveta: nobenega postopanja, nobene umazanije, nereda, malomarnosti.

Mesto pravzaprav oživi šele na večer, ko se po tlakovani ulici v samem središču začne kakih sto metrov dolg in dve uri trajajoč mediteranski korzo kruševske mladine — ta najstarejša ženitna posredovalnica na svetu, kjer kakih sto mladih, med nenehnim kroženjem gor in dol po ulici, ponuja ali povprašuje po — ljubezni.

Potem mesto znova zasanja svoje spomine, tiste nostalgične, ki preganjajo starega Hristuja, ki ne more pozabiti razcvetajočega se mesta pred Iindensko vstajo pa svojega sonarodnjaka Pituja, pogumnega branilca kruševske republike (»Bil je iz revne družine«, se spominja, »njegovi so služili po hišah. Majhen je bil, a drzen. Umrl je mlad, komaj 38 let star. Tri sinove je imel, ki so že vsi pomrli . . .«)

Na mesto sedejo beli oblaki, ki razlezejo po bližnjih smrekovih gozdovih — kjer med mahom poganjajo redke vijolice — prijeten, svež hlad: blagodejni objem za živčno prenapetega sodobnega človeka, ki se tam spodaj, v dolini, koplje v puhteči sončni kopeli. Čeprav nekako na koncu sveta, Kruševo vabi s to svojo večno svežino zraka, s svojo arhitekturalno slikovitostjo, s svojimi številnimi izletiščnimi kotički (med katere sodi tudi bližnje umetno jezero) in s svojo legendarno preteklostjo, ki oživlja na vsakem koraku.

TIT DOBERŠEK

V Trstu pri firmi »UNIVERSALTECNICA« naprodaj avtoradii za vse vrste avtomobilov po neverjetno nizkih cenah:

avtoradio GRUNDIG PHILIPS VOXSON BLAUPUNKT od 17.900 lir dalje

avtoradio s kasetami PHILIPS VOXSON od 48.000 lir dalje
magnetofoni, radio magnetofoni s kasetami EUROPHON, PHILIPS, PHONOLA,
GRUNDIG NATIONAL BASF od 21.000 lir dalje

HI FI Stereo kompleti GRUNDIG — PHILIPS — AKAI — AR — DUAL — EMPIRE — GALACTRON — GARRARD — HARMAN KARDON — HECO — JBL — KOSS — LEAK — LENCO — MARANTZ — PIONEER — RECTILINEAR — REVOX — SANSUI — SME — TANBERG — THORENS — TRANSCRIPTOR

gramofoni, kasete, magnetofoni z »dolby«
video magnetofoni, dodatni deli za odličen prenos

UNIVERSALTECNICA

club T TRST

Corso Saba 18 — Piazza Goldoni 1
Via Zudecche 1 — Via Machiavelli 3

Preferenčne sheme za dežele v razvoju

V preteklem desetletju se je dohodek na prebivalca v razvitih državah povečal za 650 dolarjev, medtem ko se je v državah v razvoju le za 40 dolarjev

Specialni komite za preferenciale, ki ga je oblikoval UNCTAD, je na sestanku aprila meseca ocenil rezultate dosedanje uporabe splošne sheme preferenčnega uvoza industrijskih proizvodov iz držav v razvoju na tržišče razvitih držav. Ker je splošna preferenčna shema v uporabi manj kot dve leti, in to različna po državah, še ni mogoče dati končne ocene. Uporaba sheme je imela ugodno dejstvo za tiste države v razvoju, ki razpolagajo z izvoznimi presežki industrijskih proizvodov, ki so zajeti v splošni preferenčni shemi; to ne pomeni da so vse te države v razvoju v enaki meri koristile ugodnosti splošne sheme, saj na njeno koriščenje vplivajo tudi drugi pogoji in okolnosti. Očitno je tudi, da se morajo države v razvoju boriti za razširitev splošne preferenčne sheme na čim večje število industrijskih proizvodov in polproizvodov kakor tudi na predelane kmetijske proizvode in celo na nekatere monokulture. Resno oviro nemoteni uporabi preferenčne sheme pomenijo tudi preostro postavljeni »plafoni«, tj. višina kontingentov, do katerih razvite države dovoljujejo brezcarinski uvoz teh proizvodov.

Ker bodo jeseni pričela multilateralna pogajanja v okviru GATT za reformo mednarodnega trgovinskega sistema in njegovo postopno liberalizacijo, morajo države v razvoju pravočasno intervenirati pri nerazvitih državah, in to enotno, da bi preprečile zmanjšanje že uveljavljenih ugodnosti v okviru preferenčne sheme z izgovorom, da bodo te ugodnosti uživale z napovedano liberalizacijo mednarodne trgovine. Nasprotno, pospešiti je treba uresničenje obljube s strani EGS, da bo priznala uporabo preferenčne sheme na nove predelane kmetijske proizvode; Japonska je že s 1. aprilom razširila uporabo preferencialne sheme za 11 kmetijskih proizvodov; Švica je napovedala ukinitev carin s 1. marcem prihodnjega leta za proizvode, ki sedaj uživajo zmanjšano carinsko stopnjo za uvoz industrijskih proizvodov in držav v razvoju.

Multilateralna pogajanja v okviru GATT

Za države v razvoju bo zlasti pomembna uresničitev preferenčne sheme, ki je napovedala s strani ameriške vlade, in ki je sestavni del zakona o reformi trgovine, o katerem bo odločal ameriški kongres 7. maja. ZDA in Kanada sta udeleženi s 40 odstotki industrijskega izvoza DVR v razvite zahodne države.

Multilateralna pogajanja v okviru GATT bodo dolgo trajala, saj gre za odklanjanje zamotanih ovir, ki ovirajo razvoj mednarodne trgovine in ekonomskih odnosov. Pogajanja so odprta za vse države, ne glede ali so članice GATT, kar omogoča udeležbo tudi socialističnim državam članicam SEV (ČSSR, Poljska GATT). Ta pogajanja so zlasti pomembna za države v razvoju; GATT omogoča državam v razvoju izvoz na tržišča razvitih držav brez priznavanja recipročnih trgovinskih in carinskih ugodnosti, kar je konkretno izraženo v splošni sferi preferencialov. To pomeni, da za države v razvoju ne velja rigorozna uporaba enega od temeljnih načel GATT, ki dovoljuje razgovore na osnovi recipročnih vzajemnih koristi. Preferencialni sporazum mora biti odobren s strani GATT in v osnovi nasprotuje načelu GATT; kljub temu pa je EGS uveljavila niz preferenčnih sporazumov, zlasti z afriškimi državami (Yaunde konvencija, ki povezuje 18 afriških držav, in Arusha konvencija, ki povezuje Kenijo, Ugando in Tanzanijo z EGS). Razen tega ima EGS sklenjen preferencialni sporazum s Španijo, Izraelom, Egiptom, Alžirom, Marokom, Tunizijo itd.

EGS namerava do 1. julija 1977 uresničiti cono svobodne trgovine z državami Magreba: Tunizija, Alžir in Maroko. Devetorica je sklenila sporazum o svobodni coni za industrijske proizvode z ostankom EFTE: Avstrija, Švedska, Švica, Portugalska in Island, čemur se bo verjetno pridružila tudi Finska. Pripravlja tudi sporazum o coni svobodne trgovine z državami Sredozemlja.

Anahronizem sedanje mednarodne delitve dela

Razširitev teh svobodnih con ogroža pomembnost uporabe splošne preferenčne sheme v korist držav v razvoju; o tem bo nujno resno razgovoriti se na multilateralnih pogajanjih v Ženevi. DVR morajo z vso odločnostjo zahtevati od razvitih držav razširitev ugodnosti in olajšav, sklicujoč se pri tem na dejstvo, da predstavlja 61 odstotkov prebivalstva sveta, medtem ko so v svetovni trgovini udeležene samo 17,7 odstotno, v bruto proizvodu pa celo s 14 odstotki (podatki evropske gospodarske komisije za leto 1970).

V preteklem desetletju se je povečal dohodek po glavi prebivalca v razvitih državah za 650 dolarjev, medtem ko se je v državah v razvoju povečal le za 40 dolarjev. Hkrati se je povečala zadolžitev držav v razvoju za več kot 65 milijard dolarjev. Razširitev in liberalizacija svetovne trgovine morajo omogočiti resnično enakopravne pogoje tudi za države v razvoju; deklaracija držav v razvoju, sprejeta v Limi, je obsodila anahronizem sedanje mednarodne delitve dela in pomanjkanje politične volje s strani razvitih držav, da se preneha z nadaljevanjem koeksistence revščine in bogastva v mednarodnem in v nacionalnem okviru. Za uresničitev načel strategije drugega desetletja razvoja Združenih narodov je predvsem potreba politična volja. Uveljavitev splošne preferenčne sheme (Generalized System of Preferences) za industrijske proizvode je samo prvi korak v tej smeri, ki pa ga je nujno dopolniti z novimi napori na liberalizaciji mednarodne trgovine na temelju polne enakopravnosti in na krepitvi javne pomoči. Ta režim se mora razširiti tudi na kmetijske predelane proizvode, ki pomenijo za dežele DVR edini izvir plačilnih sredstev.

Notranja kohezija »skupine 77«

Razširitev in utrditev ekonomskih integracij razvitih držav, ki so bile oblikovane za zagotovitev ekonomskih in političnih koristi držav članic, ima vse večje negativne posledice za države v razvoju. Uresničitev carinskih unij in območij svobodne trgovine ima za posledico zmanjšanje potrebe uvoza iz držav, ki niso članice te skupnosti, kar velja v prvi vrsti za države v razvoju in kar povzroča nenehno padanje cen izvoznih proizvodov DRV na svetovnih tržiščih. Regionalne integracije bi morale omogočiti nemoteni plasman vseh proizvodov iz držav v razvoju na svojem tržišču z zagotovitvijo stabilnih, pravičnih in rentabilnih cen za primerne proizvode.

Čeprav ne bi smeli podcenjevati doseženih rezultatov treh zasedanj UNCTAD, ki je najuniverzalnejši organ za reševanje problemov mednarodne trgovine in za demokracijo mednarodnih ekonomskih odnosov in čeprav je notranja kohezija »skupine 77« držav v razvoju pokazala potrebno enotnost in zdržala številne zunanje pritiske, se ne bi mogli zadovoljiti z doseženimi rezultati.

Težišče razvoja se vse bolj prenaša na ekonomsko-strateški teren

Bilo bi nujno, da neuvrščene države, ki so hkrati skoraj brez izjeme države v razvoju, kritično ocenijo vzroke neizvršenja zgodovinskih sklepov sestanka šefov držav in vlad v Lusaki, pa tudi na sestankih v Beogradu in Kairu, kakor tudi na ministrskem sestanku v Georgetownu. Razvoj mednarodnih dogodkov terja nove napore neuvrščenih držav, da bi problematika ekonomskega razvoja dobila prioritetno mesto pri razreševanju mednarodnih vprašanj, da se problematika hitrejšega ekonomskega razvoja politizira, saj se težišče razvoja vse bolj prenaša z vojaško-strateškega na ekonomsko-strateški teren. Politika neuvrščenosti in njena uveljavitev je najtesneje povezana in pogojena z ekonomskim in družbenim razvojem manj razvitih držav in regij, kar je hkrati pogoj za učinkovito dejavnost in enotnost držav v razvoju na mednarodnem področju.

DR. STANE PAVLIC

POSLOVNE VESTI

Ceršak: Modernizacija tovarne lesovine in lepenke

V tovarni lesovine in lepenke na Ceršaku končujejo dela pri rekonstrukciji in modernizaciji podjetja. Pravkar nameščajo nov stroj za izdelavo specialnih lepenk, s katerim bodo dnevno izdelali 25 do 30 ton specialnih lepenk. Računajo, da bodo nov stroj namestili do 15. julija. Po končani rekonstrukciji bodo občutno povečali izvoz specialnih lepenk. Vrednost izvoza bodo povečali od sedanjih 1 na okoli 2,5 milijona dolarjev.

Sedaj gradijo tudi nov obrat za pripravo grobe papirne snovi, obrat za fino mletje papirja, mazutno postajo, kotlarno in oddelek za predelavo lepenke. Celotna gradbena dela in novi stroji bodo veljali skupaj okoli 53 milijonov dinarjev.

Lima: Peru sklenil pogodbe s tujimi družbami

Perujska državna petrolejska družba »Petroperu« je sklenila prejšnji petek pet pogodb z družbami ZDA, Japonske in ZR Nemčije o raziskovanju in izkoriščanju naftnih najdišč v vzhodnem delu perujske džungle. S tem so število doslej sklenjenih pogodb s tujimi družbami, v glavnem z ZDA, za odkrivanje in črpanje nafte v Peruju povečali na 14. Nove pogodbe predvidevajo raziskovalno delo tujih družb na prostoru milijon hektarov.

Tokio: Azijske države o davčnih sistemih

Predstavniki devetih azijskih držav in sicer Japonske, Indonezije, Laosa, Kambodže, Malezije, Filipinov, Singapura, Tajske in Južnega Vietnama so se sešli v Tokiu na petdnevni konferenci, ki je posvečena proučevanju davčnih sistemov in administracije. To konferenco, ki je bila prvič v letu 1971, je ustanovila ministrska konferenca za gospodarski razvoj Jugovzhodne Azije v letu 1970.

Slavonski Brod: Montaža v ZR Nemčiji

Pogodbo o dobavi kotlovske naprave in jeklenih konstrukcij v vrednosti milijon nemških mark sta podpisala tovarna »Djuro Djaković« iz Slavonskega Broda in družba »Babcock« iz Oberhausna v Zvezni republiki Nemčiji. Strokovnjaki iz Slavonskega Broda bodo v Oberhausnu montirali manjši kotel, v Mittelbuerenu pa 2000 ton jeklenih konstrukcij. Kotel bodo začeli montirati v juliju, delo pa morajo končati do konca leta. Montaža jeklenih konstrukcij pa se bo začela 1. septembra letos.

Buenos Aires: Gospodarske perspektive Argentine

Novi argentinski predsednik Hector Campora je v govoru ob ustoličenju opozoril, da bo vlada uzakonila državno kontrolo izvoza žit in mesa ter nacionalizirala bančne depozite in organizirala sistem financ. Vlada bo tudi revidirala zakonodajo na področju tujih investicij. S tem hoče doseči, da bodo te investicije koristile predvsem Argentini, ne pa večnacionalnim podjetjem. Vse to je potrebno zato, je izjavil Campora, ker je Argentina »prišla v roke tujcev«. V času vladavine vojaških krogov so dolgovi Argentine v tujini narasli za 7 milijard dolarjev, to pa je več kot znaša triletni dohodek od argentinskega izvoza.

London: Primanjkljaj v trgovinski bilanci

Britanska vlada je sporočila, da se je aprila primanjkljaj v bilanci blagovne menjave s tujino zmanjšal na 45 milijonov funtov šterlingov. Marca je ta primanjkljaj znašal 205 milijonov funtov. Vrednost aprilskega izvoza je dosegla rekordno raven v višini 954 milijonov funtov, marca pa je izvoz dosegel 877 milijonov. Vrednost britanskega uvoza pa se je aprila zmanjšala na 999 milijonov funtov in je bila manjša za 83 milijonov v primerjavi z marcem.

Zagreb: Generatorji za HE Cabra Corral

Tovarna generatorjev podjetja »Rade Končar« je začela graditi generatorje za hidroelektrarno Cabra Corral v Argentini. Zagrebško podjetje bo dobavilo tri enote s po 40.000 kilovoltamperov. Poleg »Rade Končarja« sodeluje v gradnji tudi ljubljanski »Litostroj«, ki bo izdelal potrebne turbine. Skupna vrednost teh del uglednih proizvajalcev znaša 2,2 milijona dolarjev. Opremo bodo začeli dobavljati v sredini prihodnjega leta, leta 1975 pa bo hidrocentrala začela obratovati. Pogodbo o tem delu je sklenilo poslovno združenje »Ingra«. Del potrebnih del bodo v vrednosti 5 milijonov pezosov opravila argentinska podjetja.

London: Svetovna proizvodnja naravnega kavčuka

Po popravljenih podatkih mednarodne študijske skupine za kavčuk je svetovna proizvodnja naravnega kavčuka znašala lani 3,1 milijona ton, leto poprej pa 3,6 milijona ton. Hkrati se je poraba naravnega kavčuka povečala s 3,025 na 3,125 milijonov ton. Skupne zaloge v letu 1972 so dosegle 1,660.000 ton, leto poprej pa 1,600.500 ton. Te zaloge so zajele uskladiščen kavčuk pri proizvajalcih in porabnikih te surovine kot tudi zaloge v tranzitu.

Proizvodnja sintetičnega kavčuka se je povečala s 6,082 milijonov ton v letu 1971 na 6,5 milijona ton v preteklem letu. Poraba pa se je povečala 6,105.000 na 6,427.500 ton. Konec leta 1972 so bile svetovne zaloge sintetičnega kavčuka 1,460.000 ton.

Po prvih ocenah za to leto je januarja proizvodnja naravnega kavčuka znašala 300.000 ton, to pa je 2.500 ton več kot leto poprej. Januarska poraba pa se je povečala v primerjavi z lani z 247.500 na 265.000 ton. Zaloge 31. januarja letos so dosegle 1,710.000 ton.

Januarska proizvodnja sintetičnega kavčuka je dosegla 590.000 ton, lani pa 433.500 ton. V tem mesecu je poraba dosegla 567.000 ton. Zaloge tega kavčuka so 31. januarja letos znašale 1,457.500 ton.

„Anketa o EGS 1973“

V evropski skupnosti pričakujejo tudi povečanje turističnega prometa

V EGS so v začetku letošnjega leta izvedli anketo okoli 25.000 gospodinjstev, ki naj bi odgovorila na vprašanje, kako potrošniki ocenjujejo konjunkturo v letu 1973. Večina anketiranih gospodinjstev, razen italijanskih, je ocenjevala, da je bil njihov finančni položaj na začetku letošnjega leta boljši kot lansko jesen. Izboljšavo finančnega položaja so še posebej občutila gospodinjstva v Franciji in ZR Nemčiji, kjer tudi z največjim upanjem gledajo v nadaljnji razvoj njihovega materialnega položaja. V Belgiji in Holandiji ocenjujejo sicer, da se je njihov finančni položaj izboljšal, vendar pa gledajo z nezaupanjem v prihodnost.

Italijanski potrošniki so zelo zaskrbljeni zaradi splošnega gospodarskega položaja ter predvidevajo, tako kot tudi v Belgiji in Holandiji, da se bo v prihodnjih 12 mesecih nezaposlenost povečala. Holandski in belgijski potrošniki so mnenja, da cene letos hitreje naraščajo in pričakujejo, da se bo to nadaljevalo tudi v prihodnjih 12 mesecih, v čemer se z njimi strinjajo tudi nemški potrošniki. V Italiji in Franciji pa potrošniki ocenjujejo, da bodo cene naraščale počasneje.

ANKETA

V EGS bo prišlo v prihodnjih mesecih do občutnega konjunkturnega povečanja trajnih potrošnih dobrin

Na podlagi rezultatov ankete se pričakuje, da bo v prihodnjih mesecih prišlo do občutnega konjunkturnega povečanja trajnih potrošnih dobrin v vseh državah, razen v Italiji. Pri prodaji avtomobilov pričakujejo v Nemčiji in Holandiji povečanje, zmanjšanje pa v Belgiji in Italiji, medtem ko v Franciji ne pričakujejo bistvenih sprememb. V Franciji in Holandiji pričakujejo, da se bo močno povečala prodaja hladilnikov in strojev za pranje perila, v Nemčiji pa prodaja barvnih televizorjev in strojev za pranje posode.

Kljub naraščanju cen so bili v večini gospodinjstev mnenja, da se še vedno izplača hraniti. Iz ankete izhaja, da se bodo v prihodnjih mesecih močno povečali prihranki v Zahodni Nemčiji in Holandiji. Na podlagi odgovorov anketiranih gospodinjstev se lahko pričakuje tudi močno povečanje turističnega prometa, saj v vseh deželah EGS razen v Italiji nameravajo povečati svoje izdatke za dopust v primerjavi z izdatki v lanskem letu.

Sodoben elektronski računalnik v »Ekonomskem centru«

V mariborskem »Ekonomskem centru« so dobili sodoben računalnik »IBM«, ki ga bodo izročili svojemu namenu hkrati z otvoritvijo nove stavbe ekonomskega centra v Razlagovi ulici v Mariboru v prvi polovici junija letos.

»Ekonomski center« ga je najel za svoje potrebe in potrebe mariborskega gospodarstva: velja okoli milijon dolarjev. Ima zmogljivost 144 kilobitov in predela podatek v 275 manosekundah.

V eni sekundi opravi ta moderna elektronsko računalniška naprava 200 milijonov operacij.

Japonsko-kitajska menjava narašča

Trgovinska menjava med Japonsko in LR Kitajsko je v prvem četrtletju tega leta dosegla rekordno vrednost 11 milijard jenov, to pa je za 28,3 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Vrednost japonskega izvoza se je povečala v primerjavi z enakim obdobjem lani za 22,5 odstotkov in to predvsem izdelkov črne metalurgije in strojev, hkrati pa se je japonski uvoz iz LR Kitajske povečal za 37,9 odstotkov. Kitajska predvsem izvaža živila, črni premog za koksiranje in oblačila.

Težaven položaj jugoslovanskih rafinerij

V zvezni gospodarski zbornici poudarjajo, da so jugoslovanske rafinerije v težavnem položaju. Podražitev surove nafte na svetovnem tržišču za približno 25 odstotkov je znatno podražila tudi proizvodnjo derivatov v Jugoslaviji. Naša država namreč uvozi kar 70 odstotkov surove nafte. V tem letu naj bi v Jugoslaviji predelali približno 9 milijonov ton surove nafte, od tega 6,5 milijona uvožene. Povprečna cena derivatov v Jugoslaviji pa je, kot poudarjajo v zbornici, nižja od cene uvožene surove nafte.

Občuten deficit ZDA

Primanjkljaj plačilne bilance ZDA bo blizu 9,3 milijarde dolarjev

Letos bo primanjkljaj plačilne bilance ZDA verjetno zelo blizu znesku 9,3 milijarde dolarjev, kolikor je znašal v minulih dveh letih, kljub ugodnejšim trendom. To poudarja vodilna newyorška banka »Morgan Guaranty Trust Co«.

V svojem mesečnem poročilu banka opozarja, da se je ameriški uvoz zmanjšal, izvoz kmetijskih pridelkov je večji, rekordno so se povečale tuje naložbe, obenem pa še naprej narašča zanimanje tujih podjetij za neposredne investicije v ZDA.

oglašujte v dnevniku DELO

Naftovod z dvema krakoma

Največji naftovod na svetu bo povezoval SZ, Poljsko in Nemško DR

Nemška demokratična republika bo lahko zdaj občutno povečala uvoz nafte iz Sovjetske zveze. Prejšnji teden je namreč začel obratovati drugi krak naftovoda, ki je povezan s transkontinentalnim naftovodom »Prijateljstvo«.

Naftovod SZ—Poljska—NDR bo deloval vzporedno s starim, ki je bil zgrajen pred skoraj desetimi leti. Nafto iz sibirskih najdišč bodo prek tega naftovoda, največjega na svetu, dobivale še Poljska, Češkoslovaška in Madžarska.

Do leta 1975 bo NDR uvozila skoraj 85 milijonov ton nafte iz SZ.

„Kontejnerska linija“

»Jugoslovanska linijska plovba« uvedla kontejnersko linijo med Reko in New Yorkom, naša zunanjetrgovinska podjetja pa pošiljajo tovor s tujimi ladjami

Jugoslovanske zunanjetrgovinske organizacije lahkomiselno trošijo sredstva iz deviznega sklada skupnosti in plačujejo tujim brodarjem za prevoz našega blaga tudi, ko bi domače ladjevje lahko opravilo delo. K takšni ugotovitvi sili poleg podatkov o rapidnem zmanjševanju našega tovora na ladjah pod jugoslovansko zastavo tudi premajhno zanimanje naših gospodarstvenikov za prvo jugoslovansko kontejnersko linijo, ki jo je »Jugoslovanska linijska plovba« uvedla med Reko in New Yorkom. Tudi na tretje potovanje za ZDA je kontejnerska ladja »Edde Sotorf« izplula iz reškega pristanišča s komaj petino izkoriščenih zmogljivosti. Na srečo uporabljajo to zvezo znatno bolje italijanski gospodarstveniki in ladja bo svoj tovor dopolnila v genovskem pristanišču.

Komercialni direktor »Jugolinije« Franc Valentič pravi, da premajhno zanimanje jugoslovanskega gospodarstva za našo prvo kontejnersko linijo vzbuja v kolektivu »Jugolinije« dilemo, ali naj se sploh usmerijo h krepitvi tega najsodobnejšega servisa. Imeli so namreč v načrtu, da bi kmalu v to zvezo vključili še eno posebno ladjo in tako servis z New Yorkom podvojili. To pa bi pomenilo, da bi imeli zvezo najmanj vsakih 20 dni. Svoj čas se je »Jugolinija« za to drago usmeritev odločala prav na zahtevo gospodarstvenikov, ki so očitali, da se morajo zaradi neustreznega jugoslovanskega servisa usmerjati v pristanišča v Severni Evropi. Zdaj, ko je servis uveden, pa velike količine blaga in izmenjave z ZDA še naprej potujejo po tujih poteh in zanje naše gospodarstvo plačuje železniške, avtomobilske, pristaniške in brodarske storitve v devizah.

V pomorskih krogih že dalj časa opozarjajo na razsipništvo naših zunanjetrgovinskih organizacij, ki zelo pogosto brez potrebe uporabljajo za prevoz tuje družbe kljub temu, da je naše trgovinsko ladjevje uvedlo dokaj dobre zveze z vsemi pomembnimi svetovnimi tržišči. Preteklo leto je v tem pogledu doseglo vrh, saj je od dela naše zunanjetrgovinske menjave, ki je potekal prek naših luk, prepeljalo jugoslovansko ladjevje le 20,3 odstotka blaga. Naše ladjevje je vse do leta 1965 prepeljalo več ko polovico blaga, kasneje pa se je začelo množično pošiljanje blaga na tuje ladje. Leta 1968 se je delež našega ladjevja zmanjšal približno na 31 odstotkov, predlani na 27,7, lani pa na simboličnih 20,3 odstotke.

PROMET

Načrt »Jugolinije«: podvojitev servisa z New Yorkom z zvezo na najmanj vsakih 20 dni

Poznavalci razmer trdijo, da poglavitni razlog za beganje tovora na tuje ladje ni v pomanjkanju zmogljivosti domačega ladjevja, ampak predvsem v tem, da se voznina plača iz deviznega sklada skupnosti. Po njihovem mnenju se bo zadeva bistveno izboljšala šele potem, če bodo zunanjetrgovinske organizacije plačevale voznine z devizami, ki jih bodo morale same poprej zaslužiti. Tako pa podpiramo, poudarjajo strokovnjaki pomorskega prometa, absurdni položaj, da naše brodarske organizacije z velikim varčevanjem deviz prinesejo v devizni sklad skupnosti več kot sto milijonov dolarjev na leto, te devize pa lahkomiselno dajemo zunanjetrgovinskim organizacijam, da jih uporabljajo za prevoz blaga na tujih ladjah.

Skupna družba za kavo

Štiri velike proizvajalke kave bodo ustanovile marketing družbo

Države proizvajalke kave se nameravajo danes sestati v Londonu, da bi proučile načrte o ustanovitvi družbe, ki bi prodajala njihovo kavo na svetovnem tržišču. Ta sestanek so predlagali že februarja. Čeprav bo sestanek na sedežu mednarodne organizacije za kavo ICO, pa ta mednarodna ustanova ni sodelovala v pripravljanju sestanka.

Direktor kolumbijske zveze proizvajalcev kave je izjavil nedavno v Bogoti, da štiri velike proizvajalke kave želijo ustanoviti skupno marketing družbo za kavo.

DINAR NA TUJEM

Največji odkupni tečaji dinarja na tujem: Trst — 2,90, Celovec — 83,00, Bonn — 641,00, Zürich — 513,00, Pariz — 435,00, London — 4400,00, Stockholm — 400,00, København — 262,4331

„Devizni Watergate“

Na jugoslovanski devizni borzi se je zvišala vrednost švedske krone za 145 par, medtem ko se je zmanjšal tečaj funta-šterlinga za 13 par

Zahodnoevropske devizne borze so v torek doživljale »dolarski potres«, ko je prišla nekaj ur pred zaključkom poslovanja vest z one strani Atlantika, da je velika federalna porota ugotovila, da obstajajo motivi za zaslišanje predsednika ZDA Richarda Nixona v zvezi z »afero Watergate«. Politični in finančni motivi so se prepletali v tej devizni operaciji: poslovni ljudje so navalili s prodajo ameriškega dolarja, zato se je njegova vrednost močno znižala — na 3,1080 švicarskega franka za dolar v Zürichu, 2,5550 dolarja za funt-šterling v Londonu, 587,01 lire za dolar v Milanu, 2,7385 zahodnonemške marke v Frankfurtu in 4,407 francoskega franka za dolar v Parizu.

Skorajda istočasno so beležili »miren dan« na jugoslovanski devizni borzi v Beogradu, kjer je bilo le malo zanimanja za ameriški dolar. Ponudba je — kot običajno — močno presegala povpraševanje. Iz nove tečajne liste s torkovega sestanka medbančnega deviznega tržišča je razvidno, da se je zvišal tečaj belgijskega franka za 5 par, aknadskega dolarja za 10 par in švedske krone za 145 par, medtem ko se je zmanjšal samo tečaj britanskega funt-šterlinga za 13 par.

Menjalna razmerja v evropskih metropolah so ostala za dinar v zadnjih štirinajstih dneh nespremenjena: v Stockholmu odkupujejo dinarje po tečaju 4,00 dinarja za krono, v Köbenhavnu pa zahtevajo 2,94 dinarja (v malih bankovcih) za krono do 3,34 dinarja (v velikih bankovcih) za krono.

Nekaj najzanimivejših podatkov o menjalnem razmerju v evropskih metropolah v primerjavi s tečajem na »jugoslovanski devizni borzi«:

Mesto	Valuta	Tečaj velja za	Največji odkupni tečaj	Prodajni tečaj NBJ
TRST	lira	100	2,90	2,7842
CELOVEC	šiling	100	83,00	79,5351
BONN	marka	100	641,00	578,8669
ZURICH	frank	100	513,00	502,7530
PARIZ	frank	100	435,00	363,7949
LONDON	funt	100	4400,004	4029,0700
STOCKHOLM	krona	100	400,00	364,9987
KÖBENHAVN	krona	100	334,00	262,4331

»Svetovna banka« pomaga Indoneziji

Svetovna banka je potrdila, da bo Indoneziji zagotovila finančno in tehnično pomoč za razširitev črne metalurgije v Džakarti. Strokovnjaki banke so prejšnji teden obiskali železarno, ki zdaj izdela na dan 50 ton betonskega železa. Ta železarna pa bo kmalu povečala proizvodnjo na 400 ton na dan. Za načrtovano razširitev zmogljivosti bi potrebovali 16 milijonov dolarjev.

Težave turizma

Vzrok za negativne premike v jugoslovanskem turizmu so predvsem prekomerne penzionske cene v hotelih

Statistike o zimski turistični sezoni v Sloveniji ne nudijo enotne slike. V prvem četrtletju je bilo po podatkih zavoda SRS za statistiko v 45 turističnih krajih Slovenije le 642.600 prenočitev, kar je za 3 odstotke manj kakor v enakem obdobju lanskega leta. Število prenočitev domačih gostov je bilo za 2 odstotka manjše, tujih pa za 4 odstotke. Drugačno podobo pa nudi statistika o celotnem turističnem prometu Slovenije za prvo četrtletje. Po tej statistiki se je v primerjavi z lanskim prvim četrtletjem število prenočitev povečalo za 9 odstokov na 1,076.400; pri domačih gostih se je število prenočitev povečalo sicer le za 1 odstotek, pri inozemskih pa kar za 31 odsotkov.

To različno gibanje po obeh statistikah si lahko tolmačimo le tako, da so se gostje izogibali turističnih krajev in se bolj usmerili na neturistične, kar se da sklepati ne le za domače temveč tudi za tuje, katerih skupne prenočitve so po popolni statistiki narasle za 31 %, po statistiki za turistične kraje pa so se zmanjšale za 4 %. Vzrok temu more biti le v prekomernem zvišanju cen v turističnem gostinstvu.

Med zimskimi turističnimi kraji je imel Bled v prvem četrtletju vsega 63.700 prenočitev, za 11 % več kakor lani, pri domačih gostih za 17 % več, pri inozemskih pa le za 1 %. Kranjska gora je imela 69.300 prenočitev, za 2 % več domačih in za 4 % več tujih. Pohorski turistični center je zabeležil 17.200 prenočitev ali za 11 % več. Manjši promet kakor lani pa so imeli v Bohinju s 45.400 nočitvami ali 14 % manj, nadalje v Rateč ah — Planici za 23 % manj, v Gozdu Martuljku za 2 % manj (domačih za 3 % več, tujih za 66 % manj), Pokljuka za 5 % manj, Radovljica za 37 % manj itd.

TURIZEM

V Črnogorskem primorju imajo nerezerviranih 100.000 ležišč

Slabše uspehe so zaznamovali drugi turistični kraji, tako Portorož z zmanjšanjem prenočitev za 2 %, Ljubljana z zmanjšanjem za 7 %, Rogaška Slatina za 3 %, medtem ko je imel Maribor za 2 % več prenočitev kakor lani.

Kaže da povzroča negativne premike v našem turizmu predvsem politika cen, o čemer razpravljajo prav te dni v Ulcinju na razširjeni seji sveta za gostinstvo in odbora za turizem zvezne gospodarske zbornice. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko se je indeks cen gostinskih storitev povečal kakor vsi drugi indeksi cen. Kaže, da so nevzdržnost teh cen spoznali sami gostinci saj so raven gostinskih cen v aprilu za malenkost znižali (indeks gostinskih cen je popustil za 0,3 %). Kljub temu so bile cene gostinskih storitev kar za 24,7 % višje kakor lani v enakem obdobju.

Ob sestanku v Ulcinju poročajo, da je v vseh krajih Črnogorskega primorja v hotelih, počitniških domovih in zasebnih sobah (nerezerviranih) okrog 100.000 mest za goste, čeprav cenijo da je v teh dneh na črnogorski obali že 5000 gostov. Največji del zmogljivosti je rezerviranih za čas od junija do oktobra, kljub temu imajo še neangažirane sobe tako v hotelih kakor tudi v zasebni dejavnosti. Temu se ni čuditi saj znaša penzionska cena v ulcinjskih hotelih v predsezoni 72 do 102 din na dan v glavni sezoni pa 81 do 123 din, v Baru in Sutomoru 87 do 102 din oziroma 117 do 134 din, Kotoru pa celo v glavni sezoni 120 do 150 din na dan, v Hercegnovem pa 80 do 90 oziroma 110 do 125 din na dan.

F.S.

Avto na vlak pa hitro na morje

Z nedeljo, ko bo začel veljati nov železniški vozni red, se bo iz Ljubljane k morju povečalo število avtovlakov

LJUBLJANA, 30. maja. V nedeljo bo začel veljati nov železniški vozni red, zato se bo povečalo tudi število avtovlakov, ki vozijo iz Ljubljane. V predsezoni sta vozila le dva para vlakov, in sicer v Düsseldorf in Holandijo. Od nedelje dalje pa bo pripeljalo v Ljubljano iz severne Evrope pet parov avtovlakov, uvedli pa bodo tudi 4 linije na domačih progah.

V Split bo odpeljal vlak vsak dan ob 18.30. Za avto srednjega razreda bo treba plačati v eno smer 315 din, povratna vozovnica pa bo stala 504 dinarje. Za najmanjši avto bo treba na tej relaciji plačati 270 din, za največjega pa 360 din. V Ploče bo odpeljal avtovlak vsak dan ob 19.10, cena za prevoz srednjevelikega avtomobila pa bo 486 din. Najcenejši bo prevoz v Koper, kjer bo treba za avto plačati 90 din, vlak pa bo odpeljal vsak dan ob 5.35. Kdor bo želel vožnjo proti Beogradu prespati, bo lahko naložil avto na vlak, ki bo odpeljal ob 22.15, za vožnjo konjička pa bo moral pripraviti 302 dinarja.

V poletnih mesecih so največkrat zasedena vsa mesta na avtovlakih iz tujine, na domačih progah pa se tak način potovanja še ni uveljavil. Kljub temu se število prevoženih avtomobilov stalno veča, saj je šlo lani skozi ljubljansko postajo 3215 avtomobilov, od tega 148 na notranjih progah. J. ODAR

Vsi še niso podpisali

Šele 351 organizacij je podpisalo akte za stanovanjsko gradnjo

LJUBLJANA, 30. maja — Doslej je v občini Ljubljana-Center podpisalo samoupravni sporazum o usmerjanju in izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, rekonstrukcijo in družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu ter družbeni dogovor o vezavi sredstev pri poslovni banki za kreditiranje stanovanjske gradnje 351 od skupno 478 delovnih organizacij.

Med tistimi, ki obeh samoupravnih aktov niso podpisali, je najpogosteje slišati izgovore, da ne bodo podpisali, čeprav konkretnih vzrokov ne navajajo, drugi pa trdijo, da bodo podpisali, ko bodo njihovi delavski sveti ponovno razpravljali o tem.

B. PODOBNIK

Posebno obvestilo pridelovalcem koruze

Na posevkih koruze se je v večji meri pojavila švedska muha. Sporočila o škodi ki jo povzroča smo prejeli iz Brežic, Radgone in Murske Sobote

Kritičen čas za koruzo je od vznika pa do pojava šestega lista. V tem času je nalet prve generacije švedske mušice, ki odlaga jajčeca iz katerih se izležejo ličinke, katere se hranijo z najnežnejšimi deli rastline koruze.

Znaki prisotnosti švedske muhe so zviti, zlepljeni in deformirani listi pri mladih rastlinah. Listi so preluknjani, venejo in se sušijo. Če imajo rastline uničen rasni vrh — srčiko, so uničene ali jim propade glavno steblo, poženejo pa stranska stebla in koruza raste grmičasto.

Pridelovalcem koruze svetujemo, da pregledajo svoje posevke in čim opazijo na rastlinah prve zgoraj opisane znake naj takoj poškropijo koruzo z enim naslednjih insekticidov:

nuvacron 20 % EC v količini 1 liter na hektar
lebaycid E-50 % — 1,5 l/ha
dipterex SL-50 % — 1,5 kg/ha
ultracid E-40 % — 1 l/ha

Koruzi je treba dati čim ugodnejše rastne pogoje, da hitreje preživi kritičen čas. Posevki naj bodo čisti in dobro prehranjeni.

Kmetijski inštitut Slovenije

Nova lestvica oskrbnin

Družbeni dogovor o delu in financiranju vzgojnovarstvenih ustanov

GROSUPLJE, 30. maja — Odborniki grosupeljske občinske skupščine so danes potrdili novi družbeni dogovor o delu in financiranju vzgojno varstvenih zavodov v občini Grosuplje. S tem dogovorom bo začela veljati nova lestvica oskrbnin, ki jih bodo plačevali starši za svoje malčke v vrtcih.

Kot doslej bo del oskrbnine plačevala temeljna izobraževalna skupnost, del pa starši. Delež staršev bo odvisen od dohodka na družinskega člana. Določali ga bodo po progresivni lestvici. Razpon prispevkov, ki jih bodo plačevali starši, sega od 45 do 57 odstotkov ekonomske cene.

L. JAVORNIK

BRŽ POD STREHO — Včeraj okrog dveh popoldne je Ljubljano zajela precej huda nevihta. Kazalo je že, da ne bo nič posebnega, po bliskanju in grmenju pa se je naposled le ulilo. Foto: Egon Kaše

Jeseni dosti smeha

Organizatorji že sedaj mislijo na jesenske kabaretne predstave

LJUBLJANA, 30. maja — Ob sobotnih večerih v Ljubljani ni prave zabave, če izvzamemo seveda nočne bare po nekaterih hotelih, zakajene kavarne in redni spored ljubljanskih kinematografov. To praznino so pred časom uspešno zapolnili v kinu Union, ko so vsako drugo soboto hkrati s predpremiero novega filma pripravili enourni kabaret. Imenovali so ga »Pod Pavlihovo marelo«, sodelovali pa so nekateri znani humoristi.

Vsega je bilo deset takih predstav, ogledalo pa si jih je okoli 7000 gledalcev. Zaradi izredno velikega zanimanja za te predstave so se organizatorji odločili, da bodo v jeseni nadaljevali to obliko tako imenovane kulturne zabave, ki jo Ljubljančani močno pogrešajo. Od jeseni naprej bodo kabareti redno na sporedu, za začetek predvidoma vsakih štirinajst dni. V ta namen se bo ponovno sestajala humoristična skupina »Metla«. Med poletjem bodo organizatorji gradili koncept predstav — to bo seveda predvsem družbena satira, anekdote in sprejemanje vseh tekočih vsakdanjih pojavov — hkrati pa bodo povabili k sodelovanju nove sodelavce, ki jih, kot zagotavljajo, ne bo zmanjkalo.

D. BOŠNJAK

Sprejet zazidalni načrt

GROSUPLJE, 30. maja — Odborniki občinske skupščine Grosuplje so na današnji seji sprejeli zazidalni načrt severnega dela Adamičeve ceste v Grosupljem, ki ga je izdelal ljubljanski Projektivni atelje. Zazidalni načrt zajema 9.600 kvadratnih metrov skupne zazidalne površine, na kateri bodo zgradili 132 stanovanj.

L. J.

Nov samski dom gradijo

LJUBLJANA, 30. maja — Stanovanjsko podjetje Dom je na Taboru (poleg doma samskih delavcev in doma upokojencev) začelo graditi dvanajstnadstropno stolpnico s samskimi stanovanji. V stolpnici bo 144 garsonjer. Dela izvaja gradbeno podjetje Tehnika. L. J.

Zaprli bodo Aleševčevo ulico

LJUBLJANA, 30. maja — Pri upravi ljubljanske Toplarne smo zvedeli, da bodo delavci Slovenija ceste začeli predvidoma 1. junija letos polagati glavno toplovodno cev v Šiški. Toplovod bo potekal od tovarne Tiki, čez tovarniško dvorišče in po Aleševčevi ulici, do železniške proge Ljubljana—Jesenice.

Med delom bo del Aleševčeve ulice zaprt in ga bodo predvidoma odprli šele okoli 10. septembra letos.

R. R.

Cankarjevo nabrežje bo zaprto

LJUBLJANA, 30. maja — Pri občinski skupščini Ljubljana Center smo izvedeli, da bodo verjetno prihodnji mesec za 14 dni do tri tedne zaprli Cankarjevo nabrežje od Tromostovja do Čevljarskega mostu. Delavci komunalnega podjetja Javna razsvetljava bodo ob Ljubljanici namreč postavili nove cestne svetilke. R. R.

Pogrebi danes

LJUBLJANA: Popoldne bodo na Žalah pokopali 72-letnega upokojenca Franca Vičiča (ob 15.15); 71-letno upokojenko Marjeto Perhavc (ob 16. uri) in 75-letno upokojenko Viktorijo Tome (ob 18. uri). V Dravljah pa bodo ob 17. uri svojci pospremili v zadnji dom 2 meseca staro Marijo Tomšič. R. D.

Stanovanja naj bodo poceni in kvalitetna

Komite ZKS Bežigrad: kritika pozablji vih delovnih organizacij — Za ekonomske stanarine — Več najemnih stanovanj — Stanovanja, ne pa spomeniki!

LJUBLJANA, 30. maja — Člani bežigrajskega občinskega komiteja ZKS so na sinočnji seji govorili o stanovanjskih razmerah v občini, pri čemer so največ pozornosti posvetili bodoči gradnji stanovanj, v katere naj bi se vselili delavci, ki si s svojimi dohodki ne morejo kupiti lastnih stanovanj.

Člani komiteja so kritizirali sedanji način reševanja stanovanjske problematike, ki tistim s poprečnimi ali še nižjimi osebnimi dohodki sploh ne omogoča rešitve njihovega stanovanjskega problema. V bežigrajski občini primanjkuje sedaj okrog 1.900 stanovanj, med proslici pa je kar 70 odstotkov takih, ki si lastnega stanovanja zaradi majhnih plač ne morejo kupiti. Zato bo potrebno graditi več najemnih stanovanj. kredite pa podeljevati kupcem stanovanj v blokih, ne pa tistim, ki si gradijo individualne hiše. Na seji so kritizirali 51 delovnih organizacij v občini, ki kljub zadolžitvi, naj izdelajo srednjeročni program reševanja stanovanjske problematike v kolektivih, tega niso napravile.

Komite je sprejel predlog občinskega srednjeročnega stanovanjskega programa in sklenil, da se bodo bežigrajski komunisti v prihodnje zavzemali predvsem za naslednje:

Za gradnjo najemnih stanovanj, za samoupravljanje na področju stanovanjskega gospodarstva, za ustanavljanje in večjo vlogo hišnih svetov, za gradnjo kvalitetnih, vendar ne luksuznih stanovanj, za to, da bodo gradbena podjetja modernizirala svoje delo, saj obstaja tu možnost cenejše gradnje, za enotno zemljiško politiko v Ljubljani in za to, da bodo postale stanarine ekonomske, z denarjem od njih pa naj bi gradili nova najemna stanovanja. Člani komiteja so zahtevali od komunistov v delovnih organizacijah, kjer še niso izdelali srednjeročnih načrtov reševanja stanovanjske problematike, da to hitro napravijo, sicer jih bodo poklicali na partijsko odgovornost. Od urbanistov in projektantov pa so na sinočnji seji zahtevali, da pričnejo načrtovati enostavna in kvalitetna stanovanja, ne pa, da si skušajo nekateri s posameznimi objekti postavljati spomenike. Ob koncu je komite podprl predlog »Sosske«, ki zahteva tudi od lastnikov atrijskih hiš v soseski BS/7 enak komunalni prispevek kot od vseh drugih.

B. PODOBNIK

„Rastoče hiše v Murglah

Je lokacija plinarne v naselju smotrna, če je prostora dovolj?

LJUBLJANA, 30. maja — Razpravi o progoramskem delu zazidalnega načrta za območje zazidalnega otoka VS 103 — Murgle so člani sveta za urbanizem skupščine mesta Ljubljane posvetili veliko časa. Sosesko, katere prvi del je že zgrajen, v kateri pa naj bi po njeni dograditvi živelo v individualnih hišah približno 3500 prebivalcev, najbolj tare vir energije. Po zadnji odločitvi naj bi hiše ogrevali s plinom, za kar pa bi bilo seveda nujno zgraditi novo plinarno.

Prav za sedaj predvideno lokacijo plinarne, na zahodnem delu soseske, so skoraj vsi menili, da ni najbolj primerna. Sklenili so, da ji najdejo ustreznejšo, zahodno od soseske ali celo na nasprotnem bregu Malega grabna. Sklenili so, da do dokončne odločitve ohranijo dosedanjo lokacijo kot rezervat. Prav tako naj bi kot rezervat ostala lokacija za drugo vzgojno varstveno ustanovo, ki bi jo na prostem prostoru lahko zgradili kasneje, če se bo pokazala potreba.

Precej pozornosti pa je vzbudila ideja projektanta Murgelj inž. Ivanjška, ki so ga obvezali, da dokonča načrt takoimenovane »rastoče hiše«, ki naj bi postala eden od tipov v Murglah. Gre namreč za hišo, ki si jo majhna družina lahko v začetku zgradi z manj denarja, kasneje, ko se poveča in ekonomsko okrepi, pa po potrebi dozida potrebne sobe.

Prevladalo je tudi mnenje, da je zelenih in rekreacijskih površin v soseski dovolj, še posebno, če že rezerviranim prištejejo še proste površine južno od bregov Malega grabna. Člani sveta pa so predlagano intervencijsko gradnjo, to je gradnjo cenejših, seveda slabše opremljenih hiš zavrnili, češ da je soseska že dobila svoje lice in že živi svoje življenje. Slišati pa je bilo tudi pomisleke, da za absolutno cenejše hiše tudi ni prave garancije.

Več vprašanj pa se je tikalo tudi prometne ureditve soseske Murgle. Obveljalo je mnenje velike večine, da je treba investitorja obvezati, da osrednjo cesto predvidi le kot pešpot. SMOLE

Gradijo kuhinjo

V Kolinski tovarni hranil v Ljubljani te dni urejajo obrat družbene prehrane. Sedaj se v podjetju hrani od 50 do 60 odstotkov zaposlenih. Za obrok plačajo 3,60 din, približno toliko pa prispeva tudi podjetje. J. O.

Zbor harmonik

Uspel nastop harmonikarskega orkestra glasbene šole Moste-Polje — Dosežki, ki že presegajo šolski okvir

LJUBLJANA, 30. maja — V ponedeljek je v dvorani občinske skupščine priredil zaključni koncert harmonikarski orkester glasbene šole Moste-Polje. Za to priložnost je pripravil sledeči spored: W. A. Mozart »Mala nočna glasba«, G. Mohr »Florentinski koncert«, M. Seiber »Irska suita«, R. Würthner »Polnočni strah« (vse te po 4 stavke) in F. v. Suppe »Pesnik in kmet« (uvertura).

Letošnja javna produkcija ni imela več izključno značaj demonstracije strogo šolskega dela, marveč je bila že prava koncertna prireditev z nekaterimi dosežki, ki kar dovoljno presegajo šolski okvir. Izstopala je zlasti Mozartova »Mala nočna glasba« v zelo posrečeni Piškurjevi priredbi. Dirigent je izvabljal na migljaj ritmične in dinamične finese, katerih tu ni ravno malo, da je skladba izžarela svojo moč in učinkovito prepričljivo. Z enakim uspehom je bila odigrana Irska suita«, ki je doživela prodoren uspeh tudi na letošnjem puljskem festivalu, katerega stalni gostje so moščanski harmonikarji. Tudi izvedbe ostalih skladb so bile na lepi kvalitetni ravni in so samo še potrdile, da imamo v tem orkestru, ki ga vodi s presenetljivo disciplino, ljubeznijo in z zanesljivo roko — torej z vsemi tistimi odlikami, ki so osnovne za vsak dober mladinski ansambel — prof. Srečko PIŠKUR, instrumentalni korpus, ki je nujno dopolnilo pedagoških stremljenj glasbene šole, hkrati pa organsko dopolnilo našega kulturnega življenja.

ERNEST ŠVARA

Vendarle novi prostori?

Lutkovno gledališče naj bi se preselilo v ljubljanski Mestni dom

LJUBLJANA, 30. maja — Izvršilni odbor KSL je včeraj razpravljal tudi o predlogu vodstva Lutkovnega gledališča, da bi v Mestnem domu odkupili prostore za to ustanovo, ki, kot je znano, dela v skrajno neugodnih razmerah; v Mestnem domu, v katerem je tudi Šentjakobsko gledališče, bodo namreč v kratkem na voljo prazni prostori, saj se bo podjetje, ki jih zdaj naseljuje, izselilo. Ker se zanje zanimajo tudi druge organizacije, je bilo sklenjeno, da bo IO podprl prizadevanja Lutkovnega gledališča, saj je zanj Mestni dom edini »izhod« glede na pogoje, v katerih živi LG, da pa bi bila adaptacija teh prostorov tudi najcenejša investicija: zaradi pomanjkanja denarja si pač ni moč zamišljati novogradnje. Seveda je IO menil, da bi kazalo podpreti morebitne dodatne prostorske ponudbe Lutkovnemu gledališču, seveda, če bi bile ustrezne. Sicer pa se bo v izpraznjene prostore Mestnega doma vselila tudi ZKPO Ljubljane.

J. H.

oglašujte v dnevniku DELO

Slabša izbira solate

Kdor ima srečo, lahko dobi tudi svinino in teletino

LJUBLJANA, 30. maja — Lepo dopoldne je privabilo na glavno tržnico precej prodajalcev. Največ jih je prodajalo zelenjavo: solato po 3 do 5 dinarjev, grah po 7 dinarjev, novi krompir po 7,50 dinarja, novo glavnato zelje po 7 do 8,50 dinarja kilogram in dolge kumare po 10 dinarjev kilogram. Manj kot prejšnje dni je bilo izbire med glavnato solato, saj so jo večinoma prodajale okoličanke, zelo malo pa je bilo dalmatinske solate.

Veliko kupcev je stalo v vrsti za lepe češnje s Koprskega, ki so jih prodajali po 15 dinarjev, nekatere tudi po 16 dinarjev kilogram. Dovolj je bilo lepih rdečih jagod od 15 do 22 dinarjev. Poleg zgodnjega sadja je bilo na prodaj dovolj pomaranč, ki jih prodajajo po 6 din, grape fruita od 5,50 do 6 dinarjev ter jabolk od 5 do 9 dinarjev kilogram.

Čeprav so klini za obešanje mesa v mesnicah na tržnici skoraj prazni, stanje le ni tako kritično, kot je videti na prvi pogled. Mesarji namreč sproti prinašajo meso iz hladilnice in ga zato v mesnicah ni videti. V vseh prevladuje govedina in perutnina, nekaj pa imajo naprodaj tudi svinjskega mesa in teletine, pri Mercatorju pa tudi konjsko meso.

Dovolj kupcev je bilo v ribarnici, kjer so imeli poleg zmrznjenih morskih rib naprodaj tudi sveže sardele po 8 din in sveže sardine po 6 dinarjev kilogram. S. VRAZ

Poroke

LJUBLJANA: Včeraj dopoldne je v poročni dvorani na Magistratu sklenilo zakonsko zvezo devet parov zaročencev. Danes ne bo nobene poroke.

R. D.

OTROŠKO IGRIŠČE MED SMETMI — Kaj pomagajo nove zgradbe in zelenice, če stanovalci nimajo kam s smetmi. Tudi v Trnovem so si za bencinsko črpalko sami določili kraj za odlaganje neuporabnih predmetov. Najbrž bi komunalno podjetje Snaga lahko priskrbelo zbiralnike za odpadke, ki ne gredo v posode za smeti. K akciji Rdečega križa za čisto okolje so nazorna ilustracija trnovski otroci, ki so si v tem odlagališču našli zanje zanimivo, toda zelo nezdravo igrišče. Ob sliki naj se zamislijo tudi okoliški stanovalci, ki jim to smetišče ni v ponos. Foto: Andrej Sedej

SMETIŠČE SREDI MESTA — Ko so pred leti zaprli izhod z Linhartove ceste na Titovo, je v jami ob Linhartovi tako rekoč sredi mesta nastalo veliko divje odlagališče smeti. Na zahtevo komunalnee inšpekcije občina Bežigrad to smetišče od časa do časa počisti. Toda vedno znova se najdejo ljudje, ki tukaj puščajo nerabno šaro — kot na primer tovornjak na sliki. Foto: L. Javornik

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA ČETRTEK LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film CARMEN JONES. Režija: Otto Preminger. Glav. vl.: Dorothy Dandridge, Harry Belafonte, Pearl Bailey, Olga James.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: PREMIERA francoske barvne VV ljubezenske drame OGENJ LJUBEZNI (Les Feux de la Chandeleur). Prod.: Societe Nouvelle de Cinema, 1972. Glasba: Michel Legrand. Scenarij: Pierre Uytterhoeven po romanu Katherine Paysan. Režiser: Serge Korber. V glavnih vlogah: Annie Girardot, Bernard Fresson, Claude Jade, Bernard Le Coq in drugi. Film je lansko leto zastopal Francijo na filmskem festivalu v Cannesu. Tednik »Willy Brandt v Jugoslaviji«. Predstave ob 15., 17., 19 in 21. uri.

POLETNI KINO DOM JLA: francoska barvna VV komedija PODARI JI TUDI LUNO Z NEBA Režija: Philippe de Brocca. Igrajo: Philippe Noiret, Valentina Cortese idr. Tednik št. 20. Predstava ob 20.30.

KINO KOMUNA: ob 15. uri ameriške risanke PODVIGI SLAVNEGA POPAJA z dodatkom risank o Tomu in Jerryju, Magooju idr. Ob 17., 19. in 21. uri JACK LEMMON, Barbara Harris in Jason Robarts v ameriški barvni komediji VOJNA MED MOŠKIMI IN ŽENSKAMI. Prod.: Cinema Center Film, 1972. Režiser: Melville Shavelson. Film z vrha top lestvice najbolj gledanih filmov v ZDA revije »Varietye«. Brez tednika! Ob 10. uri MATINEJA italijanske barv. VV satire MIMI KOVINAR z dobitnikom najvišjega priznanja, igralcem G. Gianninijem na letošnjem film. festivalu v Cannesu. Zadnjikrat!

KINO SLOGA: Edgar Allan Poe spet na filmskem platnu — v ameriški barvi grozljivki UMORI V ULICI MORGUE. Kdo je skrivnostni morilec? Režiser: Gordon Hessler. Glavne vloge: Jason Robarts, Herbert Lom, Christine Kauffmann idr. Tednik št. 20. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ni primerno za otroke! Film se izteka!

KINO VIČ: Ugo Tognazzi v italijanski barvni CS komediji POLICIJSKI KOMISAR PEPE. Režija: E. Scola. Igrajo še: Giuseppe Mafioli, Silvia Dionisio idr. Brez tednika! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA: FRANCO NERO in ELI WALACH v ameriško-italijanskem barvnem CS pustolovskem vesternu UBIJALCI IZ YUME. Prod.: Titanus, 1972. Režija: Duccio Tessari. Tednik št. 21. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: italijanski barvni VV pustolovski film SCARAMOUCHOVE PUSTOLOVŠČINE. Režija: Piero Pierotti. Igrajo: Christian Hay, Eleonora Rosi Drago in drugi. Kratki film! Predstavi ob 17. in 19. uri.
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: ameriški barvni CS film KRVAVI PLEN. Režija: Gordon Flemyng. Igrajo: Jim Brown, Julie Harris, Diahann Carroll, Ernest Borgnine, Gene Hackman. Izredno dobro zgrajena kriminalka z dinamičnimi in nepričakovanimi preobrati, ki daje posebno vrednost solidna režija in vrsta odličnih igralcev. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: nemška barvna seksualna komedija JAVNA HIŠA. Film ni primeren za otroke! Igrajo: Karin Jacobsen, Herbert Fleischmann, Gisela Peltzer. Zadnjikrat! Predstave so ob 16., 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje.

KINO VEVČE: ameriški barvni pustolovski film RDEČI GUSAČ. Igrajo: Burt Lancaster, Eva Bartok, Nick Cravat. Predstava je ob 20. uri.

KINO ZALOG: ameriški barvni fantastični film POLET NA MARS. Igrajo: Darren McGavin, Nick Adams, George DeVries. Predstava je samo danes ob 20. uri.

KINO DUPLICA — KAMNIK: ital. barv. film groze UBIJALEC PRIHAJA IZ GROBA, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: ital.-špan. barv. film APOKALIPSO JOE, ob 20. uri.

KINO RADOMLJE: angl. barv. CS film DEVICA IN CIGAN, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ: angl. barv. film BARQUERO, ob 20. uri.

RADIO STUDENT

12.00—12.25 Glasba; 12.25—12.33 Poročila, obvestila; 12.33—13.00 Glasba; 16.00—16.05 Glasba; 16.05—16.13 Poročila, obvestila; 16.13—16.30 Glasba; 16.30—17.00 Kulturni kolaž; 17.00—17.30 PP; 17.30—17.35 Poročila; 17.35—18.00 Glasba.

Mladinski center Zgornja Šiška

je odprt od 16. ure dalje. Na voljo sta šah in namizni tenis, odprta pa sta tudi MINI CASINO in BIFE.

Mladince in mladinke opozarjamo na petkov plesni večer in DISCO, ki bo v soboto in nedeljo z začetkom ob 20. uri.

HALA TIVOLI

ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

KOPALIŠČE ILIRIJA že pričakuje kopalce vsak dan od 9. ure dalje.

ELEKTRIČNI AVTODROM (vožnja za dve osebi: 3 din) in **OTROŠKI VRTILJAK** (vožnja: 2 din) sta odprta vsak dan od 8. do 22. ure.

ZLATI KLUB: približuje se poletna kopalna sezona in **gotovo vam ni vseeno, kaj si bodo o vašem zunanjem izgledu vašega telesa mislili drugi kopalci!** Na voljo vam je ZLATI KLUB. Na razgibovalnih napravah si boste pridobili vzdržljivost in gibkost, na masažnih napravah **vitkost** in **lep videz kože**, čemur bo pripomogla tudi uporaba savne; **koža pa bo zagorela** z rednim sončenjem na solariju. Ni še prepozno! ZLATI KLUB je odprt: **ŽENSKE** — torek in petek od 8. do 14. ure ter 15. do 21. ure, sobota od 8. do 10. ure; **MOŠKI:** sreda od 15. do 21. ure, četrtek od 8. do 14. ure, sobota od 10. do 12. ure. Vsa pojasnila tudi dobite v tem času po tel. 317-468.

Stopoteka

je na voljo mladim, starejšim od 18. leta danes od 20. ure do poldenih. Vstopnina je 10 din, pri čemer pa imajo dekleta ob torkih, sredah in četrtkih (torej tudi danes) 50 % popusta.

Dežurni zdravnik

LJUBLJANA

Nočna dežurna zdravniška služba je za nujne obiske na domu od 19. do 7. ure ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah zdravstvenega doma Ljubljana:

Bežigrad: Kržičeva c. 10, telefon 310-533

Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063

Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel.: 61-121

Moste—Polje: Prvomajska 5, tel.: 316-155

Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5 za občinsko stavbo, tel.: 55-221

Medvode: Medvode, tel.: 71-215

Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039 telefon LM, štev.: 783-002

Službna stalna pripravljenost je na območju Črnuč, telefon štev. 314-317. Dobrova — Polhov gradec Vnanje gorice Horjul in Velike Lašče

Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v nebotičniku Kidričeva 1/II, soba št. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19 do 7 ure naslednjega dne ob nedeljah in praznikih — ves dan.

DEŽURNA LEKARNA

Lekarna Miklošič

Poročilo protiperonosporne službe

Vinogradnikom Dolenjske, Bele krajine, Haloz, Slovenskih Konjic, Virštanja, Rogaške Slatine in Mestnega vrha pri Ptuju sporočamo, da je sedaj čas za škropljenje vinske trte proti peronospori.

Ravno tako je sedaj čas za škropljenje trte v okolici Dutovlja, Tomaja, Sepul in Šmarja pri Sežani.

Vinogradnike ostalih vinogradniških okolišev Štajerske pa opozarjamo da pohitijo s škropljenjem in ga čim preje končajo.

Za to škropljenje priporočamo: 0,2 % Dithan M 45 ali Mycodifol ali Antracol ali Ortho phaltan.

Škopivu proti peronospori je obvezno treba dodati še 0,2 % Cosana ali 0,12 Karathana, da bomo trto istočasno zavarovali tudi pod oidijem.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod SRS

ZID JUVENTUSA — Eden izmed razburljivih trenutkov pred vrati Juventusa. Igralci italijanskega prvaka (v progastih majicah) so pogosto branili svoja vrata s pravim zidom. Telefoto: Tanjug

Ajax je obranil pokal

V Beogradu pred skoraj 100.000 gledalci nizozemski nogometni prvak z najtesnejšim izidom 1:0 dobil proti Juventusu — Strelec je bil Rep v 5 minuti

(Od naših posebnih poročevalcev)

BEOGRAD, 30. maja — Na velikem beograjskem štadionu Crvene zvezde je nizozemski nogometni prvak Ajax slavil tretjo zaporedno zmago v tekmovanju za pokal evropskih prvakov. Po nocojšnji zmagi velikega amsterdamskega moštva nad italijanskim prvakom Juventusom iz Torina je enajsterica novega nogometnega vala — Ajax — postala že legenda tekmovanja najboljših evropskih nogometnih moštev. Samo sloviti madridski Real se lahko še ponaša z več zaporednimi uspehi v tem vse bolj privlačnem merjenju moči evropske nogometne elite. Beograd je videl nocoj enega največjih nogometnih spektaklov na svetu. Morda so bili nogometni sladokusci nad igro celo razočarani, toda atmosfera in pomembnost tekme sta prispevala k ogromnemu zanimanju, ki je veljal beograjskemu finalu.

Začetni udarec je pripadel igralcem Ajaxa, ki so že v uvodnih potezah dali vedeti, da bo boj neusmiljen Italijani so skušali pariratj nasprotniku z ostrimi štarti na »prvo« žogo, toda nasprotnik je vračal enako z enakim. Italijani pa so že v peti minuti dobili nepričakovano hladno prho. Tedaj se je Blankenburg z žogo hitro usmeril po levi strani in jo brž podal soigralcu Repu, ki je v bližini vrat skočil najviše in z udarcem glave usmeril žogo mimo presenečenega vratarja Zoffa v »dolgi« zgornji kot — 1:0. Že v naslednjih potezah se je italijanski vratar spet znašel v enako kočljivem položaju, toda tokrat je bil Rep neprecizen, saj je njegov strel z glavo zletel tik mimo vratnice v out.

Ta povsem nepričakovani zadetek je igralcem Juventusa odvzel borbeno moralo, saj so se v nadaljevanju skoraj docela podredili igri velikega Ajaxa, ki je bil popoln gospodar na igrišču in delal domala, kar je hotel. Juventus je le redkokdaj prišel do protinapada in še te daj so imeli njegovi napadalci nasproti zelo močno Ajaxovo obrambo, ki je brez posebnih težav preprečevala sleherni medel poskus nasprotnika, obenem pa je bila v izdatno pomoč igralcem v napadu, ki so se odlikovali predvsem z izredno močnimi udarci tudi iz daljave, tako da je moral biti vratar Zoff neprestano na preži.

Prvo priložnost je med Italijani imel Altafini v 25. minuti, ko se je sam spustil proti vratom. Pet minut pozneje pa se je Capello nepričakovano znašel v ugodnem položaju, ko je tedaj lahkomiselnemu Blankenburgu odvzel žogo, vendar jo je na svojo nesrečo poslal naravnost v roke nizozemskega vratarja.

Šele v zadnjih 10. minutah pred odmorom so se Italijani le nekoliko otresli neprestanega pritiska, se malo bolj razživeli in nizali protinapade, med katerimi je imel najlepšo priložnost Betega, toda njegov udarec je Ajaxov vratar prestregel. Sicer pa bi lahko tudi Nizozemci povišali rezultat, če bi Mühren prisebno zaustavil lep predložek, saj je bil z žogo v neposredni bližini vratarja Zoffa, vendar jo je poslal mimo vratnice v out.

po krilu v dir, toda v boju z Ajaxovimi branilci je na robu kazenskega prostora že izgubil moč, da bi lahko nakazano lepo možnost kronal vsaj z učinkovitim streljom proti vratom. Pet minut pozneje pa se je Capello nepričakovano znašel v ugodnem položaju, ko je tedaj lahkomiselnemu Blankenburgu odvzel žogo, vendar jo je na svojo nesrečo poslal naravnost v roke nizozemskega vratarja.

Šele v zadnjih 10. minutah pred odmorom so se Italijani le nekoliko otresli neprestanega pritiska, se malo bolj razživeli in nizali protinapade, med katerimi je imel najlepšo priložnost Betega, toda njegov udarec je Ajaxov vratar prestregel. Sicer pa bi lahko tudi Nizozemci povišali rezultat, če bi Mühren prisebno zaustavil lep predložek, saj je bil z žogo v neposredni bližini vratarja Zoffa, vendar jo je poslal mimo vratnice v out.

Nizozemci — gospodarji

Igralci Juventusa so v drugem delu zaigrali hitreje. Na sredini igrišča je s prodori poskušal Furino, na desni strani pa Caussio in Anastasi, vendar pa je te napade obramba Ajaxa brez težav zaustavljala še pred šestnajstmetrskim prosterom. Italijani nikakor niso prišli do strela. Nasprotno pa so imeli Nizozemci, navzlic razmeroma ležerni igri, v napadu nekaj izvrstnih priložnosti. V 58. minuti je Neskeens s samo štirih metrov slabo zadel žogo, ki je zletela mimo vrat. Sledila je akcija Cruyffa, Repa, toda Mühren je bil znova neprecizen. Zoff se je zatem odlikoval z lepo parado, odbito žogo je dobil Rep in z nekaj metrov zgrešil polprazna vrata. Novinca v moštvu Juventusa, Haller in Cuccuruddu sta sicer prispevala bolj k povezani igri italijanskega prvaka, toda potek dogodkov na igrišču se ni bistveno spremenil. Ajax je prevladoval na sredini igrišča in prekinjal začete akcije Juventusa že v kali. V zadnjih minutah so igralci Juventusa zaigrali na vso moč, toda napadi so se razvodeneli ob »betonski« obrambi Nizozemcev. Svojo premoč so igralci Ajaxa demonstrirali s tem, da nasprotnikov skoraj niso pustili čez sredino igrišča. Navzlic temu pa je imel Juventus v predzadnji minuti, predvsem po zaslugi napake vratarja Stuya priložnost za izenačenje. To pa je bila tudi zadnja priložnost in igralci Ajaxa so zasluženo slavili še tretji zaporedni uspeh v tem tekmovanju. BOJAN KAVČIČ

IVER DNEVA

Koktajl za finaliste

BEOGRAD, 30. maja — Predsednik mestne skupščine Beograda Branko Pešić je priredil danes v prostorih skupščine koktail za funkcionarje evropske nogometne zveze (UEFA) ter obeh finalistov Ajaxa in Juventusa.

Predsednik UEFA A. Franchi je podaril predsedniku Pešiću plaketo UEFA, podpredsedniku M. Sakiću pa zastavico UEFA. Zastopniki mesta Torina so predsedniku Pešiću poklonili bronasto statuo svojega mesta, predsednik Ajaxa Jan van Prag pa plaketo kluba. Predsednik Pešić je gostom daroval knjigo o Beogradu.

Gugulović — avtoritativno

Jugoslovanska sodniška trojka je zaupano nalogo opravila zelo solidno. Glavni arbiter Gugulović je imel v mejnih sodnikih Čanku ter Kostovskem zanesljiva pomočnika, zato se je lahko docela posvetil dogodkom okrog sebe. Samo enkrat je resneje posegel, ko je Furinu pokazal rumeni karton, sicer pa je delo opravil z lahkoto in avtoritativno.

Ajax : Juventus 1:0 (1:0)

Štadion Crvene zvezde, vreme lepo, teren dober, gledalcev 95.000, sodniki Gugulović, Čanak in Kostovski (vsi Jug).

AJAX: Stuy, Suurbier, Blankenburg, Hulshoff, Kroll, Neskeens, G. Mühren, Hann, Rep, Cruyff, Keizer

JUVENTUS: Zoff, Marchetti, Longobucco, Furino, Morini, Salvadore, Caussio (Cuccureddu), Betega (Haller), Anastasi, Capello, Altafini.

STRELEC: 1:0 — Rep (5)

Naši šele tretji

Na košarkarskem festivalu v Limi — Kuba : SFRJ 86:77 (45:42)

LIMA, 30. maja — Naša košarkarska reprezentanca je na košarkarskem festivalu v Peruju osvojila samo tretje mesto. V odločilni tekmi jo je premagala Kuba s 86:77 (45:42), ki je zasedla drugo mesto. Prva je SZ, ki je v zadnji tekmi premagala ZDA z 68:60 (29:28), ki so četrte, Peru pa je zadnji.

Koše za Jugoslavijo so dali: Jelovac 25, Ivković 6, Kičanović 6, Knežević 2, Slavnić 8, Solman 12, Plečaš 6, Dalipagić 2, Marović 10.

Pečar z diskom 59,44 m

Nov jugoslovanski rekord našega metalca, ki študira v ZDA

LJUBLJANA, 30. maja — Po vesteh iz tujega tiska je naš metalec diska Zdravko Pečar, ki študira v ZDA, na sobotnem tekmovanju v Modestu dosegel z 59,44 m nov jugoslovanski rekord v tej disciplini. Dosedanji rekorder je bil Pečar s točno 59 m. Na mitingu v Modestu je zmagal Powell s 66,65 pred Silvestrom 66,07. Pečar pa je bil peti. V začetku meseca je Pečar na mitingu Albuquerqueju vrgel disk 55,74 m daleč.

Parma — Spasski remi

DORTMUND, 30. maja — V 11. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je Parma remiziral z bivšim svetovnim prvakom Spasskim, Paoli pa je premagal Marovića. Drugi izidi: Süss — Andersson remi, Popov — Westerinen remi, Keene — Ciocaltea prek., Hecht — Gerusel 1:0, Kestler — Kunstowitz 1:0, Keres — Düball remi. V nadaljevanju prekinjene partije iz 10. kola je Paoli premagal Westerinena.

Vrstni red: Hecht 7,5 točke, Andersson, Spasski, Popov po 7, Marović 6,5, Düball in Keres po 6, Keene 5,5 (1), Parma 5,5 točke itd.

Ajax tretjič zapored

1956 — Real
1957 — Real
1958 — Real
1959 — Real
1960 — Real
1961 — Benfica
1962 — Benfica
1963 — Milan
1964 — Inter
1965 — Inter
1966 — Real
1967 — Celtic
1968 — M. United
1969 — Milan
1970 — Feijenord
1971 — Ajax
1972 — Ajax
1973 — Ajax

Izjave

Kovacz, trener Ajaxa: »Pričakoval sem zmago. Juventus je igral bolje kot sem si mislil. Presrečen sem.«

Rep: »Vesel sem, da sem prispeval k zmagi našega moštva.«

Cruyff: »Zasluženo smo zmagali. Čeprav bodo poročevalci s tekme trdili, da nismo igrali dobro, predvsem pa atraktivno, menim, da smo dokazali, da smo ta čas najboljši v Evropi.«

Vycpalek, trener Juventusa: »Gol na začetku tekme nas je zmedel. Imeli smo pripravljeni drugo taktiko. Morali smo se »odprešit«, a nam ni šlo. Morda je bila moja napaka, da sem prepozno poslal v igro Hallerja.«

Zoff: »Tako zelo sem si želel zmage! Pred tekmo sem imel tremo. Nisem bil dovolj zbran in verjemite mi, da bi kasneje zagotovo ubranil udarec. Ajax pa je bil le boljši.«

Altafini: »Spet smo ostali prazniki rok. Tokrat Ajax ni blestel. Menim, da bi bil neodločen rezultat še najbolj pravičen. Slabo in premalo hitro smo igrali v napadu. Naše največje orožje — nasprotni napadi — so ostali neizkoriščeni. Žal mi je, za lepo priložnost.«

B. KAVČIČ

Jadran : Zagorje 3:0 p. f.

LJUBLJANA — Tekmovalna komisija NZS je na zadnji seji razpravljala o incidentu na prvenstveni tekmi ZCNL 19. kola med Zagorjem in Jadranom ki je bila v 73. min. prekinjena pri rezultatu 2:2. Ker so domači povzročili napad na mejnega sodnika, je TK sklenila, da dobi tekmo z rezultatom 3:0 Jadran.

Mura : Rudar 11:1 (7:1)

MURSKA SOBOTA, 30. maja — V četrtfinalni pokalni nogometni tekmi je drugoligaš Mura z visokim rezultatom premagal vodilno enajsterico v vzhodni conski ligi,

‚Maraton' navijačev

Derbi na štadionu Crvene zvezde ni trajal le poldrugo uro tekme, marveč se je začel že tri ure pred pričetkom

BEOGRAD, 30. maja — Ob 17. uri, tri ure in pol pred začetkom nogometne tekme, je bil štadion Crvene zvezde že na pol poln, pol ure pozneje pa na njem že skorajda ni bilo praznega mesta. 98.000 mest je uradna kapaciteta štadiona, ki je bil doslej le dvakrat res nabito poln: na tekmah Crvene zvezde za pokal evropskih prvakov z Ujpest Doszo in Panatinaikosom. Za nocojšnjo tekmo je dobil še dodatna mesta, tako da je bilo na štadionu po splošnih ocenah kakih 100.000 ljudi: kljub astronomskih cenam vstopnic, ki so bile po 150 dinarjev za sedež v loži.

Že uro poprej, preden se je boj nogometašev sploh začel, so se na tribunah v besednem dvoboju spopadli navijači rdeče-belega Ajaxa in črno-belega Juventusa. Kot razjarjeni biki, ki navdiha niso črpali samo od pogledov na velik srebrn pokal, marveč tudi iz bokalov, niso uporabljali za mahanje samo zastav, marveč tudi ženske hlačke v klubskih barvah obeh ekip, ki so bile dober rekvizit za spodbujanje ure in ure pred tekmo.

Spored, ki so ga pripravili Beograjčani pred začetkom tekme je domala povsem obnemel ob bučnem navijanju obeh taborov. Tudi folklorni ansambel Kolo je skoraj popolnoma izgubil ritem in svetovni rekorder v podajanju žoge z glavo Zigić je požel aplavz le ob koncu svoje mojstrovine. Kljub temu, da so igrišče stražili miličniki v čeladah, je navijačem z zastavo Juventusa uspelo preteči vso atletsko progo. Ko se je enakega podviga lotil navijač iz Amsterdama, se mu to ni več posrečilo. Nizozemci so protestirali z bučnim žvižganim koncertom.

Nasploh je bilo oba tabora — nekaj navijačev obeh klubov je prišlo celo s »podružnic« z drugih celin — zlahka ločiti, sicer pa je severni štadion kot ponavadi pripadel navijačem Crvene zvezde, jug pa Partizanovcem. Slednji so z Vasovićem, nekdanjim kapetanom Ajaxa bolj podpirali Nizozemce, kdaj pa kdaj pa je beograjsko občinstvo le tudi združeno navijalo za Juventus kot v zahvalo za italijansko podporo na polfinalni tekmi pokala narodov v Firencah, kjer je Jugoslavija premagala Anglijo z 1:0 prav s pomočjo italijanskih navijačev. Toda tujih gostov naši le niso prevpili, ko je na stotine ljubkih beograjskih deklet sredi zelene preproge štadiona z mladimi telesi izpisalo imena obeh klubov in ju obdalo s srcem, prav tako s telesi, odetimi v rdeče . . .

Nepozabno vzdušje na štadionu je prvič pred tekmo prekipelo, ko so si igralci obeh ekip prišli vnovič ogledat teren, pravzaprav spodbudili svoje navijače. Na posebno željo Juventusa so se njegovi igralci potem slekli v večji slačilnici Crvene zvezde in se tako želeli izkazati v vlogi domačina. Tak »doping« so igralci Ajaxa polskali z uteho na igrišču samem, ki je zasejano z nizozemsko travo.

Živčnost v obeh taborih se je stopnjevala bolj ko se je bližal začetek tekme. Uro pred začetnim žvižgom niškega sodnika Gugulovića, ki naj bi bil dva dni v karanteni, a se je danes le zmuznil svojim čuvarjem, so reševalci pred očmi sto tisoč glave množice odpeljali prvega nezavestnega gledalca v bolnišnico.

Že veliko pred tekmo se je zbralo na štadionu 780 poročevalcev, tudi radijskih in televizijskih reporterjev. Brazilci, ki so prispeli zadnji hip, so s pesmi tolki že na zgoraj vrata štadiona, ki in z eno najboljših osvetlitev v Evropi sploh. Najbolj nasmejani so bili jugoslovanski novinarji, zlasti beograjskih redakcij, ki jih je že čez dan obiskala skupina prikupnih nizozemskih deklet in jim v znamenju »snubljenja« poklonila cvetje iz Amsterdama. V častni loži je bilo tudi veliko mednarodnih nogometnih veljakov s predsednikom FIFA, Stanleyem Rousom na čelu.

Sredi tega hrupnega, vendar nepozabnega vrveža se je ves zbit, a zadovoljen nasmihal mož, pred poldrugim letom še naš kolega, sedaj pa generalni sekretar NZJ Vasa Stojković, ki je k nam dobil ta veliki spektakel in tudi milijone in milijone v beograjske blagajne.

»Srečen sem. Ko se bo tekma začela, bo vse za mano,« je samo dejal.

H. UBELEIS

Finale v petek

Kranjski štadion bo prizorišče zaključnih bojev za atletski šolski pokal Slovenije — Izidi veliko obetajo

LJUBLJANA. V letošnjem tekmovanju za šolski atletski pokal Slovenije je bila udeležba zlasti dobra med osnovnimi šolami, manj zanimanja pa so pokazali v srednjih šolah. Finale v obeh konkurencah bo v petek v Kranju.

Srednješolci bodo začeli s tekmovanjem ob 9. uri, osnovnošolci pa ob 12. uri. Pravico nastopa ima po šest najboljših ekip fantov in deklet, posameznikov pa po 15 med osnovnošolci (8 štafet) ter po 6 najboljših pri srednjih šolah.

Na občinskih, medobčinskih oziroma področnih tekmovanjih je bila vrsta dobrih rezultatov.

Najboljši v posameznih kategorijah so bili — pionirji, 60 m: Kačič (Laško) 7,4, Frangež (Hoče) 7,4, Pogačar (Kam) 7,5, Krumpačnik (Med) 7,5, 400 m: Zelnik (Kranj) 57,0, Orlič (Koper) in Pangerc (Post) 57,1, višina: Kavčič (Semedela) 180, Rangus (Grm) 173, Šuštar (Grm) in Nuteršič (Kam) 170, daljava: Žuža (Pre) 592, Golob (Lj) 566, Boh (Vel) 543, krogla: Tibaut (Veržej) 13,10, Sadar (Lj) 13,00, Bajc (Grm) 12,92, 4 x 60 m: Prebold 29,7, F. Rozman-Stane (Mar) 30,1, M. Pintar-Toledo (Vel) 30,2, troboj: Baša (Hudinja) 207 točk, Rudež (Kranj) 191, Bukvič (Grm) 167, pionirke — 60 m: Razdevšek (Kam) 8,0, Peteršič (Mar) 8,0, Brezar (Kranj) 8,0, 300 m: Krštinc (Mar) 43,9, Mar (Mar) 44,6, Srot (Semedela) 44,9, višina: Petrov (Grm) 147, Žolnir (Pre), Štekar (Sem), Sosič (Sem) 145, daljava: Potnik (Kam) 483, Jež (Ng) 468, Stanc (Celje) 461, krogla: Ilčenko (Lj) 12,15, Šketa (Bras) 10,96, Stern (Sl. Bis.) 10,50, 4 x 60 m: Vito Kraigher (Lj) 31,9, F. Rozman (Mar) 32,4, Hudinja in Medvode 33,1, troboj: Tomšič (Hud) 199 točk, Detela (Lj) 158, Matelič (Bovec) 153.

(Najboljše rezultate srednješolcev bomo objavili jutri).

Statistika tekme

	Ajax	Juventus
Zadetki	1	0
Streli na vrata	6	5
Streli mimo vrat	20	5
Koti	4	4
Posredovanje vratarja	16	9
Prekrški	32	17
Igranje z roko	1	0
Offside	2	4
Rumeni karton	0	1
Stranski avti	19	21
Prečke	1	0

ALPINISTIČNE NOVICE

Spet Anić kuk

V petek 25. t. m. ob 9. uri sta Zoran Bešlin in Peter Sčetinin pričela plezati novo smer v Aniča kuku (med »ljubljansko« in »jenjavo smerjo«), ki sta si jo ogledala že med prvomajskimi prazniki. Do 17. ure pa sta prišla le okoli 50 m nad vznožjem, zato sta se spustila po vrvi (ves čas po zraku) nazaj in prespala na ravnem. Prihodnji dan sta znova ponovila (v treh urah) vstopna raztežaja in se spoprijela s tretjim ki je prav gotovo najtežji (A3/VI) in nad katerim iz stene ni več povratka. Zaradi zamudnega transporta, ju je v steni seveda zatekla noč in to v sila neprimernem trenutku. Bivakirati sta morala ločeno, Sčetinin celo sede v lestvicah. Zadnji del smeri (kamin) je bil lažji, izstopila pa sta le 50 m stran od vrha. Smer, v kateri je ostalo okoli 15 zagozd in 15 klinov, sta plezalca ocenila kot povsem alpsko (potrebovala sta skupno 23 ur) in težjo od »Klinac, dvomita pa tudi, če jo bodo prvi ponavljalci zmogli brez bivaka. Na vsak način pa bodo potrebovali še dodatne zagozde (10 ali več) in specialne (»Ua) kline.

VTK memorial

V nedeljo je bil na plazu pod Jalovcem letošnji zadnji (tretji) veleslalom za smučarsko prvenstvo alpinistov, tradicionalni VTK memorial. Organizatorjem (Akademsko planinsko društvo) se je prijavilo 19 članic in 83 članov AO, regularno pa je tekmovanje končalo 79 tekmovalcev. Proga je bila dolga okoli 1200 m, imela je 36 vratic, snežne razmere in organizacija pa so bile odlične.

REZULTATI: **alpinistke** — 1. Eta Kurnik (Tržič) 1:11,5, 2. Andreja Preve (Mojstrana) 1:20,8, 3. Zdenka Dolinar (Tržič) 1:33,2, **alpinisti** — 1. Tomaž Jamnik (Kranj) 1:00,0, 2. Franc Kotnik (Mojstrana) 1:03,4, 3. Janez Grom (AAO) 1:05,2, **ekipno** — 1. AO Kranj (Jamnik, Jaklič, Bele), 2. AO Mojstrana (Kotnik, Mlekuž, Kofler), 3. AAO (Grom, Balant, Heroog).

Letošnji smučarski prvak med alpinisti je inž. Tomaž Jamnik, saj je zmagal na vseh treh tekmovanjih (Kramarjev smuk, Štuparjev memorial, VTK) med alpinistkami pa Andreja Preve, ki je bila dvakrat druga, na Štuparjevem memorialu pa je zmagala.

Ponovitve

Minulo soboto in nedeljo je bilo v ostenjih nad Tamarjem opravljenih tudi precej ponovitev, verjetno najbolj oblegan pa je bil »raz Jalovca«. V soboto so ga ponovile tri naveze (Prelog — Kavnik, Kavnik — Podrepšek in Cverlin — Horvat AO TAM, v nedeljo pa še ena ljubljanska in naveza ŠAO (Vovk — Urbanc — Pugelj).

Jože Rožič in Zvone Andrejčič sta zopet poskrbela za presenečenje v Julijcih. Ponovila sta »Cizljevo smer« v Špiku. Razmere sta imela že zelo dobre, le sem in tja sta v kakem žlebu še naletela na sneg. Igor Golli in Matevž Suhač (oba AAO) pa sta v soboto ponovila »Kamniško smer« v Koglu.

Razstava odprav

Razstava alpinističnih odprav, ki jo je pripravila komisija za odprave v tuja gorstva najprej v Ljubljani, nato pa v sodelovanju s PD Kranj še v njihovem Mestnem muzeju (zaprli jo bodo danes), se bo verjetno še dolgo selila po Sloveniji, saj je zanjo veliko zanimanje (Maribor, Tržič . . .).

Pod Everestom

Pred dvema dnevoma se je iz Indije in Nepala vrnila inž. Nadja Fajdiga, ki je v družbi Svicarjev in Avstralcev (organizacija mednarodnega ženskega alpinističnega združenja) potovala pod Mount Everest ob 20-letnici prvega vzpona. O njenih doživetjih bo v kratkem pripravila obsežnejši zapis.

Ekspedicijski klub

V petek so udeleženci slovenskih alpinističnih odprav v prostorih filozofske fakultete v Ljubljani ustanovili »Klub ekspedicionistov«, ki pa ne bo ekskluzivno združenje, temveč zbor vseh tistih planincev, ki so voljni s svojim delom prispevati k uspehu prihodnjih odprav. Enajstčlanski odbor bo v kratkem pripravil poslovnik ter program dela in vse posredoval naši planinski javnosti. Že sedaj pa kaže, da bo dovolj delavoljnih članov, saj se je ustanovnega sestanka udeležilo kar 40 od okoli 110 članov vseh naših dosedanjih odprav.

Program AO Kranj

V Kranju je prav gotovo eden najmočnejših alpinističnih kolektivov pri nas. Da pa še niso zadovoljni z doseženim, dokazuje njihov letošnji program. Po alpinistični šoli bo v nedeljo sklep v Vratih, kasneje pa bodo organizirali še več skupnih tur. V avgustu bodo imeli tudi letni začetniški tečaj, med 1. in 8. julijem pa tabor pod Loško steno (vabijo tudi plezalce iz drugih AO). Bili so v Paklenici, poleti pa bodo organizirali še odpravo v Zahodne Alpe in jeseni v Durmitor ali Prokletije. Kot nadaljevanje ekspedicijske dejavnosti pa načrtujejo planinsko odpravo v Kavkaz, ki naj bi se ji priključilo tudi nekaj alpinistov.

Poletne akcije

Komisija za alpinizem je na torkovem sestanku sprejela načrt za dve najvažnejši akciji poletnega programa. Alpinistični tabor bo med 5. in 12. avgustom v Krnici, vodil pa ga bo Uroš Zupančič, pri katerem se je potrebno tudi prijaviti (64270 Jesenice — Titova 3). Komisija bo udeležencem na dan prispevala po 30 din za stroške prehrane. Od 22. do 29. julija pa bo v Vratih začetniški letni tečaj, ki se ga bo lahko udeležilo do 30 začetnikov (in 15 inštruktorjev), za katere bodo MO ali AO morali prispevati po 300 din. Tečaj bo vodil Stane Kofler, prijave pa sprejema komisija za alpinizem, ki bo po potrebi tudi napravila izbor udeležencev.

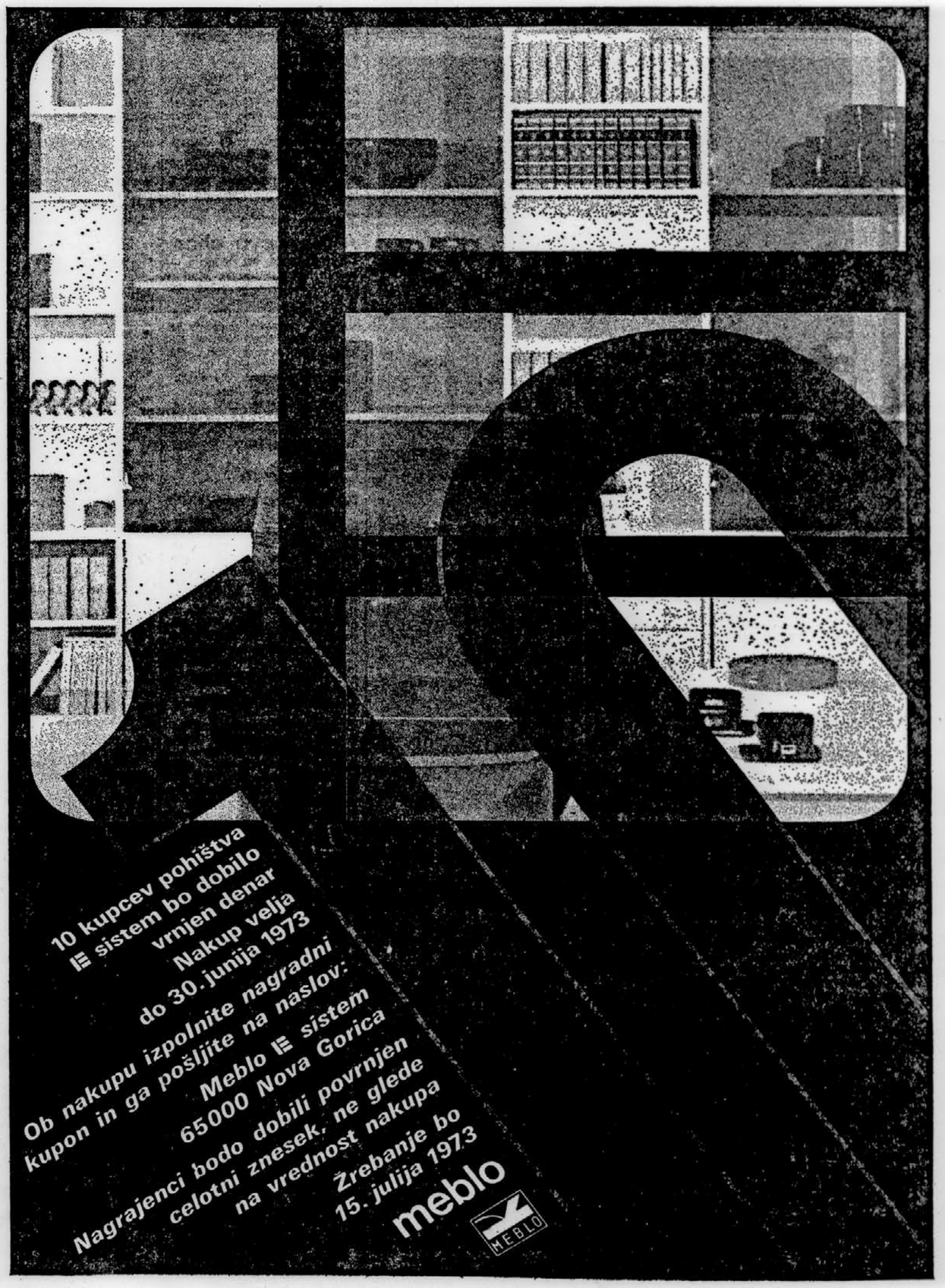

Danes na RTV

TV ob 17.05:

Pustolovščina zbirateljstva

»Ko mi je profesor ob konferenci pred vsem razredom dejal, da sem postal zbiralec cvekov, sem si rekel, no, jih bom pa zares zbiral.« Približno tako se začenja izpoved skesanega dijaka, pa tudi napeta, zabavna pripoved o tajnem društvu PGC, ki jo je napisal pisatelj, dober poznavalec življenja v šolskih klopeh, Anton Ingolič. Prava pravcata ilegalna organizacija se je razvila iz užaljene misli dijaške glave, postala strah in trepet hišnikov, aktivistov Rdečega križa in drugih terenskih delavcev, ki so morali občanom na javnih prostorih pritrjevati obvestila z risalnimi žeboljički. (Kaj hočemo, Tajno društvo PGC je bilo napisano v časih, ko nam televizija še ni vsak dan trikrat razlagala učinkovitosti Aero lepilnega traku . . .) Pripoved je bila, skratka, tako zabavna in mikavna, da so jo pred leti uprizorili v Mestnem gledališču. V kakšni obliki nam jo bo pokazala televizija?

TV ob 18.30:

Bo to pot imel Rodolfo srečo?

Z Valentinom je kot uročeno. Kadar ga napovemo, pride vmes kaj bolj svežega, aktualnega in pomembnega, kot je sicer zanimiv, a — priznajmo — vendarle malce zaprašen nemi film. Držimo torej pesti za že tolikokrat planiranega »Črnega orla«, za še eno srečanje z velikim oboževancem zlatega nemega filmskega časa!

TV ob 21.30:

Vsak začetek je težak

V to misel bi strnili dosedanje vtise o prvi makedonski televizijski nadaljevanki »Zahod nad jezersko deželo«. Izbrali so zahtevno snov, vanjo vložili ogromno truda, vneme in prizadevanja, premagovanja težav, ki se zastavljajo s sleherno novo, še neobvladano nalogo. Danes se bo iztekla makedonska nadaljevanka o tragičnem koncu države kralja Samoila, ki so ga zakrivili tudi med sabo sprti slovanski knezi, predvsem pa spletke bizantinskih državnikov. Naslov zadnje epizode je »Veličasten poraz«.

R I ob 9.05:

Bela krajina

Marjan Kozina — zagotavlja, da so kosi v grmovju največji skladatelji — je bil globoko vraščen v domačo pokrajino, v naravo sploh. Če se spomnimo, kako je znal v »Ekvinokciju« prisluhniti njeni viharni razdivjanosti, bomo šele razumeli, kako tenko je znal loviti in spreminjati v note njene tiše, spokojne trenutke, njen mir, njeno razigrano vedrino, polno odmevov ljudske melodike. Ko je v svojih in naših revolucionarnih letih komponiral marsikatero skladbo, ki je užigala udarno razpoloženje partizanskih brigad, je obenem živel v tesnem stiku z naravo. Iz doživljajev, občutij in prisluškovanj je stkana njegova največja mojstrovina, Simfonija. V njen tretji stavek je položil lepoto, spokojnost in radost Bele krajine, ki jo bomo poslušali v današnji radijski šolski uri za višjo stopnjo. Predstavila jo bo Katarina Benda.

R I ob 21.00:

Težave z definicijo

Kje se je ob prelomu iz devetnajstega v dvajseto stoletje ustavila idilična jasnost opisov, določitev dotedanjih literarnih smeri? Vsi smo še nekako v sebi gotovi, ko govorimo n. pr. o klasicizmu, romantiki, realizmu, ko pa se vsujejo na nas simbolizem, dadaizem, ekspresionizem, impresionizem, nešteta vrsta -izmov, ponižno klonemo. Toliko bolj bo potemtakem veljalo prisluhniti nocojšnjemu radijskemu literarnemu večeru, ki nam bo v interpretaciji Dragana Bajta predstavil akmeizem, rusko pesniško smer prvih dveh desetletij našega stoletja, ki se je odvrnila od simbolizma in futurizma (že spet smo pri -izmih), našla ime za svojo strujo v grški besedi akmé — vrhunec, najvišja stopnja — in se posvetila vrednosti vsakega pojava samega na sebi, ki ne potrebuje opravičila od zunaj.

Program

RADIO

4.30—8.00 Dobro jutro! 8.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev): Marjan Kozina: Bela krajina; 9.35 Slovenske narodne bo pel oktet Jelovica; 10.00 Danes dopoldne; 10.20—12.00 Pri vas doma; 11.00—11.20 Poročila; 12.00 Poročila; 12.10 Lipovškove mladinske za klavir in za violino in klavir — Igor Ozim — violina, Marijan Lipovšek — klavir; 12.30 Kmetijski nasveti: inž. Marjan Hribar: Novi načini košnje z zrelišča mehanizacije; 12.40 Igrajo pihalne godbe; 13.00 Poročila 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.00 Poročila; 14.10 »Mladina poje — Dekliški zbor RTV Ljubljana; 14.30 Sestanek instrumentov; 14.40 Enajsta šola; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Jurij Gregorc: Suita za godalni orkester; 16.00 »Vrtiljaka; 16.40 Naš podlistek — Crnska pravljica; 17.00 »Maj 1973«; 17.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom: dr. Evgen Kansky; 18.00 Poročila — Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Koncert po željah poslušalcev; 19.10 Obvestila; 19.15 Minute z ansamblom Franca Puharja; 19.30 Radijski dnevnik I. programa; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Literarni večer — Poezija akmeizma; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.00 Poročila; 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno: B. Dragojević: Pesmi; 23.15 Sodobni kosovski skladatelji; 24.00 Poročila.

IZ DRUGEGA PROGRAMA

13.05 Panorama zvokov; 14.00 Otroci med seboj in med nami; 14.10 Beat glasba evropskih izvajalcev; 14.35 Glasbeni variete; 15.35 S slovenskimi pevci zabavnih melodij; 16.05 Iz cvetoče dobe lepih melodij; 16.40 Rezervirano za mlade; 17.30 Zrcalo dneva; 17.40 Naš intervju; 17.50 Z ansamblom Atija Sossa; 18.00 Sestanek ob juke-boxu; 18.40 Jazz za mlade — 5. Moskovski mladinski jazz festival; 19.00 Filmski vrtiljak.

IZ TRETJEGA PROGRAMA

20.05 Večerni concertino; 20.55 Deseta muza; 21.05 Iz repertoarja zbora slovenske filharmonije; 21.30 Dogodki dneva; 21.40 Operni mojstri — koncertni skladatelji; 22.25 Iz našega glasbenega življenja.

TELEVIZIJA

17.05 L. Suhodolčan: Tajno društvo PGC — mladinska igra (Lj)
18.15 Obzornik (Lj)
18.30 Tišina na sporedu je nemi film (Lj)
18.55 Neznani leteči predmeti — serijski film (Lj)
19.45 Kalimero — barvna risanka (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.25 Kam in kako na oddih (Lj)
20.40 Četrtkovi razgledi (Lj)
21.30 T. Arsovski. Zahod nad jezersko deželo — nadaljevanje in konec (Lj)
22.10 Poročila (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:

17.40 Poročila (Zg)
17.45 Serijski film (Zg)
18.15 Kronika (Zg)
18.30 Narodna glasba (Zg)
19.00 Panorama (Zg)
20.00 TV dnevnik (Zg)
20.30 Krog (Bgd-Zg II)

Ocena

Po 18 letih, 8 dneh

Osemnajst let in osem dni po podpisu avstrijske državne pogodbe in po prav toliko trajajočem boju za uresničitev njenega 7. člena, so nekateri najvidnejši združeni predstavniki koroških Slovencev prvič v matični deželi stopili pred širši avditorij, da bi spregovorili o odprtih vprašanjih svoje narodne usode. Televizija nam je že po nekaj dneh posredovala posnetek njihove javne tribune v klubu poslancev. Dve statični kameri nista zajeli dvorane v vsej njeni razsežnosti; tudi sta premalo predstavili poslušalstvo, tako da ni bilo jasno razvidno, s kom so se pogovarjali Korošci. Ta vtis je ostal tudi zato, ker je v oddaji, ki je nosila naslov Pogvori s Korošci, bilo bolj malo pogovorov.

V glavnem je tekla njihova beseda: zares izčrpno in prizadeto, še vsi zagreti od svojih bojev, so informirali avditorij o svojem preteklem in sedanjem političnem trenutku, obenem pa tudi predlagali, kako naj jim matični narod gmotno, moralno in politično pomaga v trenutnem »premirju, ko se močnejši pripravlja na nov naskok«. Vzpodbudna novost za ves enoten slovenski prostor je pravzaprav določena sloga, s katero sta nastopili obe slovenski koroški organizaciji v matični prestolnici, sloga, ki se odraža predvsem v pobudi za izgradnjo skupnega Kulturnega doma v Celovcu pa tudi slovenske banke, dveh institucij, ki lahko zrasteta le s pomočjo vseh Slovencev. To kaže na prilagoditev zahtevam napredka in, seveda, tegobnim političnim razmeram.

Gledalcem bo vsekakor ostal v spominu pogumni nastop nekaterih Koroščev, še zlasti dr. Matevža Grilca, ki je podkrepljeno s primeri razložil pomanjkljivosti treh zakonov, s katerimi avstrijska vlada izpolnjuje oziroma ne izpolnjuje svojih obveznosti iz 7. člena. Avditorij je žal ostal pri svoji poslušalski vlogi, če odštejemo nekaj vprašanj in zaključni govor predstavnika SZDL, gostitelja Koroščev, ki jim je v imenu svoje organizacije obljubil polno pomoč.

ŽELJKO KOZINC

Zopet dve žrtvi ceste

V Ljubljanski bolnišnici umrla Franc Sluga in Milan Zabav

LJUBLJANA, 30. maja — Cesta je zopet terjala dve žrtvi, čeprav se je zdelo, da bosta oba ponesrečenca le morda ušla smrtonosni kosi. V nedeljo je v ljubljanski bolnišnici za posledicami poškodb, ki jih je dobil v prometni nesreči 24. maja na cesti Brezovica — Podpeč, umrl 65-letni Franc Sluga iz Notranjih Goric.

Včeraj pa je ugasnilo življenje 35-letnemu Milanu Zabavu iz Dolenje vasi pri Ribnici, ki se je poškodoval v prometni nesreči pred desetimi dnevi na cesti Nemška vas — Prigorica.

J. K.

Vagona zamašila progo

Zaradi nesreče pri Medvodah dvanajsturni zastoj na gorenjski progi

MEDVODE, 30. maja — Pri premikanju tovornega vlaka sta včeraj okrog 16.30 na medvoški železniški postaji na kretnici iztirila dva vagona. Vagona sta poškodovana, razen tega pa je poškodovan tudi električni drog, pa tudi napeljava se je pretrgala. Zaradi te nesreče je od včeraj popoldne do danes zjutraj zastal ves promet na gorenjski progi, tako da so potniki morali prestopati v Škofji Loki na avtobuse in se voziti v Ljubljano oziroma obratno. Temu primerne so bile tudi zamude vlakov na tej progi. Preiskava je v teku.

Za svoj žep

Krausar osumljen, da je v ravenski železarni delal izdelke za obrtnike

MARIBOR, 30. maja. Delavci UJV Maribor so prijeli in predali okrožnemu javnemu tožilstvu Karla Krausarja, bivšega delovodjo v ravenski železarni zaradi utemeljenega suma zlorabe uradnega položaja in grabeža. Z njim vred pa so ovadili tožilstvu še 16 delavcev ravenske železarne in tri obrtnike s tega območja.

Karl Krausar iz Raven je osumljen, da je v letih od 1969 do 1972 v obratu strojne obdelave v ravenski železarni s pomočjo 16-tih delavcev med rednim delovnim časom delal zase različne predmete in jih nato prodajal obrtnikom. Tako si je neupravičeno pridobil nekaj več kot 132 000 dinarjev.

Karl Krausar je kot delovodja v obratu strojne obdelave v ravenski železarni naročal svojim delavcem, da so zanj izdelovali trapežne vijake za vrtljive fotelje, ohišja za kroglične ležaje, razne cilindre in drugo. Delavcem, ki so zanj delali, je nato pisal ure, kot da delajo za podjetje. Gotove izdelke so zatem skrivoma odnašali iz železarne v Krausarjev avtomobil, ki je bil parkiran na dogovorjenem mestu. Te izdelke je zatem prodajal trem obrtnikom, ki se bodo morali zagovarjati pred sodiščem zaradi prikrivanja, 16 delavcev pa je osumljenih pomoči pri tem Krausarjevem kaznivem dejanju.

M. ŠRIMPF

Vandalski koktail za igračke

AJDOVŠČINA, 30. maja. — Trije trinajstletniki J. S., G. D. in K. L. so včeraj okoli 17. ure zvabili v stanovanje šestletnega B. J. in ga do nezavesti opili. Zatem so ga odpeljali na dvorišče in otrok je padel v obcestni jarek, kjer so ga našli mimoidoči. Po nudenju prve pomoči v ambulanti v Ajdovščini so nezavestnega odpeljali v šempetrsko bolnišnico. Kot smo zvedeli, je otrok izven nevarnosti.

Zlikovci so zvabili otroka v stanovanje z obljubo, da mu bodo dali zanj najljubše igračke — avtomobilčke. Obljubili so mu štiri take igračke, če popije dva decilitra pijače, ki so mu jo pripravili iz mešanice konjaka, brinjevca in žganja. Nato so mu dali piti malo vode, potem pa so mu še enkrat ponudili dva decilitra mešanice. Tako je otrok popil kar štiri decilitre zelo močne žgane pijače.

J. PERAT

Dinamo kot krogla

Odletel z reškega avtobusa in ubil zahodnonemškega šoferja

KOZINA, 30. maja — Več kilogramov težak dinamo, ki ga je pri Materiji na cesti Reka—Kozina odtrgalo z reškega avtobusa, ki ga je vozil 39-letni Nikola Skopuran proti Kozini, je kot projektil odletel v prednjo šipo nasproti vozečega zahodnonemškega avtomobila, odtrgal glavo vozniku 57-letnemu Gerhardu Sengerju iz Hannovra, medtem ko je njegova žena dobila le lažjo prasko.

Ta nenavadna, a strašna nesreča se je pripetila včeraj okrog 8.30, vzrok, zakaj je dinamo odtrgalo z avtobusa, pa še ni znan.

V smrtonosne škarje

Podrobnosti o nesreči, ki se je v torek zvečer pripetila na avtocesti Ljubljana—Zagreb, ko sta trčila ford z zdomci in avtobus z italijanskimi navijači

LJUBLJANA, 30. maja. O hudi prometni nesreči, ki se je včeraj okrog 19. ure pripetila na avtocesti Ljubljana—Zagreb pri Artiži vasi in v kateri je izgubil življenje 22-letni Serdžo Buršič iz Prešernove ceste v Radovljici, ranjenih pa je bilo še sedem ljudi, ko sta trčila zdomski ford in avtobus poln italijanskih navijačev, smo pisali že včeraj, vendar smo šele danes izvedeli podrobnosti.

Nekaj pred 19. uro je na blagi, ovinkasti cesti pri Radohovi vasi ford granada z zahodnonemško registracijo EDN 379 pri vožnji proti Ljubljani začel prehitevati osebni avto BMW in še tovornjak. Ker je cesta na tem delu označena po sredi s polno črto, naproti pa je prihajala kolona vozil, je voznik BMW zavrl in dal vozniku velikega, močnega forda dovolj prostora, da bi se zrinil medenj in tovornjak. Toda voznik forda, 29-letni Adem Alibegović iz Lukavice pri Sanskem mostu, sicer zdomec v Essnu, je nedvomno precenjeval moč svojega avta in svoje vozniške sposobnosti. Tvegal je še prehitevanje tovornjaka, ki ga je vozil ljubljančan Zvone Trelc in prišel v škarje, katerih en krak je tvoril omenjeni tovornjak drugi krak pa novomeški avtobus, ki ga je nasproti peljal Peter Valenčak.

Kazalo je že, da bo ford tem škarjam ušel, saj je bil z zadnjimi kolesi že pri prednem delu prehitevanega tovornjaka, toda smrtnonosne škarje so se vseeno zaprle: z levim prednjim delom je ford treščil v levi predni del novomeškega avtobusa, ki je zapeljal v desno in ustavil, forda pa je zavrtelo za 360 stopinj. Medtem je iz forda v velikem loku padla na cesto sopotnica 26-letna Milanka Kuzmanović iz Rakovice pri Beogradu (brzkone avtostoparka) in obležala hudo ranjena na cesti.

Ford pa je potem treščil še v naslednji avtobus, v katerem se je peljalo razen šoferja še 48 navijačev iz Novare, ki so hiteli na nogometno tekmo Ajax : Juventus v Beograd. Po tem trčenju je ford zaneslo v desno s ceste in v njem je bil na mestu mrtev 22-letni Serdžo Buršič, medtem ko je voznik Adem Alibegović, po pripovedovanju očividcev, bil le laže ranjen in je sam prišel iz avta, nakar ga je neki šofer fička odpeljal proti Ljubljani.

Novarski avtobus z navijači je tudi odbilo v desno, kjer se je na travi prevrnil. Razen 31-letnega šoferja Teresia Miglioratija, ki je bil laže ranjen, so bili v italijanskem avtobusu laže ranjeni še 35-letni Candido Severi, 43-letni Demetrio Sacco, 33-letni Guido Paloschi in 55-letni Giovani Giardini, medtem ko je bil 40-letni Antonio Carcano huje ranjen. Iz italijanskega avtobusa so na poliklniko odpeljali sicer vsega skupaj enajst potnikov, vendar za pet od teh trčenje ni bilo tako hudo, da ne bi mogli z drugim avtobusem nadaljevati poti. Za omenjeno šestorico pa se je navijanje končalo pri Artiži vasi.

Drago plačana objestnost

Med begom pred miličniki je v reki Uni utonil Mirsad Belić

BIHAČ — Trojica mladih fantov — Mirsad Belić, Predrag Petrović in mladoletni Z. V. je v ponedeljek prišla na kopališče reke Une in se predala soncu. Ker je bilo le prevroče, se je trojica napotila v bližnjo restavracijo in kmalu se je na mizi nabral kar velik kup pivskih steklenic. Mladeničem se je pridružila še mladoletna N. A. in zabava je postala še bolj bučna. Kmalu se je v okajenih glavah porodila misel in Predrag Petrović je poskušal dekle odpeljati v bližnji gozd, vendar le ta ni bila nič kaj navdušena nad predlogom. Fant je bil užaljen in dekle je dobilo udarec po obrazu, tako da ji je zmanjkalo zraka. Prisotni so poklicali miličnike in ko so se ti pojavili, je trojica jadrno odkurila in hotela miličnikom pobegniti s plavanjem čez reko. Fantje so skočili v vodo, na drugi strani pa sta iz vode prišla samo Petrović in mladoletnik, truplo Mirsada Belića pa so našli šele naslednji dan.

J. K.

Kdo je peta žrtev dirk?

LJUBLJANA, 30. maja — V bolnišnici je ponoči preminil neznanec, ki ga je v nedeljo zbil italijanski dirkač Emanuelle Maugliani. Neznani fant je ob dirkaču ter Mojci in Marku Peternelu iz Predvoda in Mariji Kastelic z Jesenic že peta žrtev škofjeloških dirk.

UJV Ljubljana pa nam je posredovala sliko in osebni opis neznanca. Nesrečni fant je star med 16 in 19 leti, visok 168 cm, temnokostanjevih las, oblečen pa je bil v zeleno-belo karirasto srajco in temne hlače s širokim pasom.

Dečka za pištolo

Noč groze je preživel 12-letni fant, ko ga je ugrabil dvajsetletni M. Kranjc, dokler ga niso rešili miličniki

LJUTOMER, 30. maja. Noč groze je prestal 12-letni M. V. iz Mekotnjaka, ki ga je včeraj popoldne, kmalu po 14. uri, na poti v šolo ugrabil na gozdni stezi pri Cezanjevcih 20-letni Milan Kranjc, delavec brez zaposlitve iz Radoslavec pri Ljutomeru. Pravzaprav so za ugrabitev otroka zvedeli šele danes zjutraj, ko je ugrabitelj poslal na postajo milice v Ljutomer sporočilo, da takoj zahteva pištolo in 500 nabojev, ker da se bo sicer maščeval nad otrokom.

Takrat še nihče ni vedel, da je deček dejansko že ranjen, da ga je Milan Kranjc zaradi upiranja sinoči udaril po glavi.

Ugrabitelj je v pismu zahteval pištolo z municijo, češ da se bo nekomu maščeval. Miličniki, ki so že večkrat imeli opravka s Kranjcem, so uvideli, da se z možakarjem ne kaže šaliti. Takoj so obvestili o dogodku UJV v Murski Soboti, ki je zjutraj skupaj z miličniki uprizorila dramatični lov na ugrabitelja. Ko so varnostni organi strnili obroč okrog prostora, kjer je ugrabitelj prenočil z otrokom, so mu tudi izročili pištolo in zahtevane naboje; toda Kranjc je brž pokazal svojo pravo barvo in je z nastavljenim nožem (oborožen je bil tudi s sekirico) zagrozil dečku. Ko se mu je delavec UJV približal, da bi se s pobesnelim možakarjem pogovoril o izpustitvi otroka, je ugrabitelj planil nadenj z nožem, ker pištola ni funkcionirala. Delavec UJV je v kritičnem stanju uporabil orožje in nasilneža lažje ranil v nogo. Vendar se s tem še ni končal dramatičen lov na ugrabitelja, ki je potem, ko ni več videl poti iz obroča, postal še bolj nasilen. Končno so ga varnostni organi okrog 10. ure dopoldne ukrotili in prijeli. Mali talec se je k sreči uspel medtem izmuzniti in zbežati na varno.

Preiskovalni sodnik je za Milana Kranjca, ki so ga zaradi rane na nogi pripeljali v bolnišnico, odredil pripor. Zvedeli smo, da utegne preiskava proti ugrabitelju pripeljati preiskovalce na sled še nekaterim nepojasnjenim kaznivim dejanjem v preteklih treh letih na tem območju.

B. BOROVIČ

Naslonil se je na ograjo

LJUBLJANA, 30. maja — Na Ajdovščini se je včeraj ob 16.55 pešec Jože Gal (57 let) iz Ljubljane, naslonil na avtomobil Matije Požeka (54 let) iz Ljubljane, ki je stal pred križiščem. Ko je Požeg pognal avtomobil, je Gal padel in se pri tem lažje poškodoval.

J. K.

DELO

Zgorela lakirnica Krasmetala

Delavec varil vrata — Škode je kar za okrog 700.000 dinarjev

SEŽANA, 30. maja — Ob 8.10 je izbruhnil v Krasmetalu v Sežani požar v lakirnici, kjer je delavec Krasmetala varil vrata. Požar se je naglo razširil na sosednje prostore. Na kraj požara so prihiteli sežanski gasilci ter delavci Krasmetala. Škoda znaša po prvih podatkih 700.000 din. Pogorela je lakirnica do tal ter polovica stare hale. Zrušil pa se je tudi strop stare hale.

L.

Gneča z zahoda

LJUBLJANA, 30. maja — Kot smo izvedeli, je včeraj italijansko mejo pri Fernetičih in v Kozini prestopilo 292 italijanskih avtobusov in okrog 10.000 osebnih avtomobilov. Tudi v Gorici je šlo čez blok kakih 2.000 italijanskih vozil. Večina od teh je hitela na nogometno tekmo Ajax : Juventus v Beograd. Na mejnih prehodih z Avstrijo pa včeraj niso imeli kaj prida povečanega prometa.

—MP

Oskubljeni avtomobili

LJUBLJANA, 30. maja — Ljubljanski miličniki in kriminalisti so prišli na sled tatovom, ki so v noči s 1. na 2. maj izpred bloka na Grablovičevi ulici v Ljubljani ukradli fička Jožeta Repovža, ki so ga kasneje našli vsega soskubljenega, brez stroja in še nekaj opreme, v Hauptmancih na Ljubljanskem barju v nekem grmovju. Razen teh štirih osumljencev, ki so motor iz fička vgradili v drug avto, kasneje najden v Ribnici na Dolenjskem, so kriminalisti ovadili javnemu tožilcu še tri mladeniče, ki so v noči od 17. na 18. maj v Škofji Loki odmontirali s parkiranega audija vsa štiri kolesa.

J. L.

Zadel mopedista

LJUBLJANA, 30. maja — Doslej še neznani voznik osebnega avtomobila je včeraj ob 17. uri na Ajdovščini zadel mopedista Miloša Stefanovića (38 let) iz Ljubljane in odpeljal naprej. Mopedist se je pri padcu lažje poškodoval in se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

J. K.

Nenadoma na cesto

LJUBLJANA, 30. maja — Na Maistrovi ulici je včeraj ob 19.40 voznik osebnega avtomobila Jože Debelak (26 let) iz Zaloga, zadel pešca Sejada Hasanagića (9 let) iz Ljubljane, ki je nenadoma skočil pred avtomobil. Mali Sejad se je pri tem lažje poškodoval.

J. K.

Richard Collier: (45)

Duce! Vzpon in propad Benita Mussolinija

Poleg Hitlerja so tudi drugi hitro uvideli, da je to zločinska norost — prvi med njimi je bil maršal Pietro Badoglio. Šef vrhovnega generalnega štaba je poudaril, da ima Italija samo štiri za boj sposobne divizije proti petnajst grškim. Potrebovali bi celih dvajset divizij, če bi hoteli zagotoviti uspeh. Badoglio je odločno ugovarjal, ker ga ni prepričalo Ducejevo dokazovanje, da bo italijanska peta kolona v Grčiji več kot odtehtala to pomanjkljivost. Toda spet se je njegov protest ustavil pred odstopom, čeprav je površno planiranje te operacije, ki so jo skrpali skupaj v slabih dveh tednih, nosilo vsa obeležja nekdanjega višjega narednika Benita Mussolinija.

Ko je Badoglio ugovarjal, da je treba v skladu z določili pogodbe o zavezništvu obvestiti Nemce, je Mussolini jezno odgovoril: »Mar so nam povedali, kdaj bodo napadli Norveško? Mar so nam vnaprej povedali o zahodni fronti? Ravnali so, kot da nas ni.«

»Nisem več Italijan . . .«

»Nisem več Italijan, če se naši vojaki ne bodo mogli bojevati proti Grkom,« je izjavil Duce, ki je računal, da bo vojna z Grčijo bliskovito končana v dveh tednih. Sicer so ga opozorili, da ima Grčija 250 tisoč mož pod orožjem, toda poslušal je tiste, ki so mu zagotavljali, da se bo bojevalo samo 30 tisoč Grkov. Neverjetno, toda šest tednov prej, ko je Hitler opustil svoje načrte na Balkanu, je Mussolini začel demobilizirati svojo armado — in 300 tisoč mož je že odšlo domov.

In vendar ni niti senca dvoma hušknila čez Ducejev obraz, ko je stopal po peronu v Firencah 28. oktobra in čakal na Hitlerjev prihod. Brezhibno si je izbral trenutek za izvršeno dejstvo. Šele 23. oktobra je pisal Hitlerju — pismo je datiral 19. oktobra — in v njem orisal, kaj namerava storiti, toda točnega datuma ni omenil. Zdaj je Hitlerjeva pot na posvet s Francom še bolj zavlekla izročitev pisma. Vrhunec ironije je bil v tem, da je Hitler določil prav tisti datum za sestanek v Firencah, kot je bil datum, ki si ga je Mussolini izbral za napad na Grčijo.

Kot zmeraj, ko se je znašel pred zgodovinskimi odločitvami, se je Duce tudi to pot zatekel k nebistvenim stvarem. Ko je Führerjev vlak, ovit v paro, prisopel vzdolž perona, je Mussolini dal znamenje godbi šestdesetih karabinjerjev, kot da je on kapelnik. Potem se je iznenada zavrtel na peti in jel divje kriliti z rokami. Godbeniki so pozabili, komu igrajo, in so vžgali italijansko kraljevsko koračnico.

Ko je godba na hitro zaigrala nemško državno himno, se je zbral. Prisiljeno nasmejani Hitlerjev obraz se je pojavil na oknu oddelka in Mussolini je stopil po ceremonijalni rdeči preprogi, da bi pozdravil svojega razočaranega zaveznika. V nabuhlem slogu fašističnih vojnih poročil, ga je takole pozdravil: »Führer, mi korakamo! Zmagovite italijanske čete so davi prekoračile grško-albansko mejo!«

Vojaška katastrofa

Ko sta si diktatorja stisnila roke in se potem odpravila na uvodne pogovore v čakalnico, ki je bila na novo dekorirana, je Führer jasno doumel, kakšne pomanjkljivosti ima Duce kot zaveznik. Njegove prve besede, namenjene Duceju, kot je pozneje povedal Keitlu, so bile: »Vse skupaj se bo končalo z vojaško katastrofo.« Toda nobeden izmed njiju ni mogel vedeti, da bo ta vratolomna poteza Benita Mussolinija postala usodna tako za tretji rajh kot za Ducejev fašistični režim.

Čez nekaj tednov so se Ducejeve slabo opremljene čete brezglavo umikale, obkoljene v pristaniščih Drač in Valona, s hrbtom proti morju. Da bi jih rešil in da bi obdržal nemško gospostvo na Balkanu, je moral Hitler izločiti 680.000 vojakov za napad na Grčijo skozi lutkovni državi Romunijo in Bolgarijo. Toda neustrašni Jugoslovani so zavrnili vlogo vazalov, v katero bi jih pahnil trojni pakt, in Hitler, ki je bil besen zaradi njihovega izziva, jih je hotel streti. Toda da bi to dosegel aprila 1941, je moral spremeniti program prednostnih operacij, kar je imelo usodne posledice. Začetek »Operacije Barbarossa«, Hitlerjevega izdajalskega načrta, da bi spravil svojega ruskega partnerja na kolena, je moral odložiti za štiri tedne do 22. junija. To pa je bilo dovolj, da so nemške armade zamrznile v pošastni ruski zimi, ko je živo srebro padlo globoko pod ničlo.

Toda Führerjevi napori niso odtehtali posledic zločinske norosti njegovega zaveznika in ne rešili 20.000 Italijanov, ki so padli v vojni z Grčijo, ne 40.000 ranjenih ne 18.000 pohabljenih od ozeblin in 26.000 ujetih.

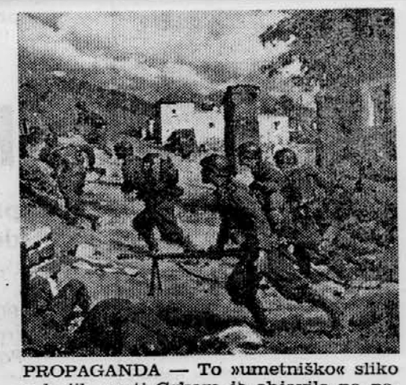

PROPAGANDA — To »umetniško« sliko o bojih proti Grkom je objavila na naslovni strani »Domenica del Corriere«, posnemale pa so jo še druge italijanske revije. Italijanski vojaki, lepo oblečeni in skoraj zlikani, pogumno zavzemajo položaj. V levem spodnjem kotu slike ležita dva ubita grška vojaka z značilnima angleškima čeladama. Toda resnica je bila povsem drugačna in ko so italijanski vojaki dobivali — z zamudo — take slikarije v roke, so se lahko le grenko nasmihali.

22. junij 1941

Obzirno, vendar vztrajno je Rachele Mussolini drezala moža v ramo. Mislila si je, da je nečloveško buditi kogar koli ob taki uri, toda strašni telefonski poziv ponoči ni dovoljeval odloga.

Prav tako ni dopuščal odloga razburjeni princ Otto von Bismarck, opolnomočeni minister, ki je klical iz nemškega veleposlaništva v Rimu. Benito je nekaj zagodrnjal, se zganil in se nato hipoma zdramil. S črnimi očmi je mežikal, ker ga je slepila močna svetloba posteljne svetilke.

Rachele je počakala, da se je znašel v okolju spalnice v Vili Mussolini v Riccioneju in mu nato sporočila novico. Nemci so zahtevali, da ga je treba brez odloga zbuditi in ga obvestiti: Hitler je napovedal vojno Sovjetski zvezi.

Preden ga je obšla jeza, je Mussolini prazno strmel v ženo. Potem je s stvarnim glasom, ne da bi se mu zatresel od čustva, izrekel bridko napoved: »Draga Rachele, to pomeni, da smo izgubili vojno.«

Ko si je oblačil domačo haljo in odhitel k telefonu, ni bila Rachele nič začudena. Zdelo se ji je, da se 22. junija 1941 Benito poskuša obvarovati pred pretresom z vdanim sprejemanjem udarcev, ki mu jih zadaja usoda. V tistih časih je pozabljal na najmanjše podrobnosti družinskega življenja. Rachele je opazila, da je bil večkrat neobrit po dva dni skupaj. V Vili Torlonii je prihajal tako pozno zajtrkovat, da je prispeval v domači hranilnik več kot katerikoli drug član družine. Vsak večer je bil videti omotičen in poražen. Svoj priljubljeni stol je brez boja prepustil Pippu, rdečkasto rjavemu mačku, in se zavalil v vsak stol, ki je bil pri roki.

Poleg Rachele je vsa Italija vedela zakaj. Dvanajst mesecev po Ducejevi vojni napovedi so poročila z vseh bojišč govorila o zaporednih uničujočih porazih. Polom v Grčiji je kmalu, decembra, pripeljal do odstopa maršala Badoglia.

Porazi, porazi . . .

Tudi v Libiji je Italija doživela pekoče ponižanje. Stopetdeset tisoč mož pod poveljstvom maršala Rodolfa Grazianija, ki je postal naslednik Itala Balba v Libiji, ko so Balbovo letalo zamenjali za britanski bombnik in ga sestrelili, pri čemer se je Balbo ubil, se je držalo samo 57 dni, dokler jih ni z natančnejšim streljanjem in hitrejšim korakanjem razbilo 36.000 mož zahodne puščavske armade pod poveljstvom generala Richarda O'Connorja. Graziani, ki je zaman pričakoval tisoč tankov, je pred vrtoglavnim umikom svojih vojakov izrazil eno samo misel, ko je v brzojavki prizival zaščitnico topničarjev: »Sveta Barbara, pomagaj nam.«

Že vdrugo je osramočeni Duce spoznal, da ima dolg do Adolfa Hitlerja. Medtem ko so Grazianijevi vojaki odpovedali, se je neumornemu in odločnemu generalu Erwinu Rommlu, ki so ga postavili za vrhovnega poveljnika italijansko-nemških sil v Severni Afriki, posrečilo v dvanajstih dneh: ponovno je zavzel Libijo, obkolil strateško pomembno pristanišče na Sredozemlju Tobruk in rinil proti egiptovski meji.

Poročila so prihajala tudi iz Sredozemlja in Egejskega območja in vsa so bila slaba. Ker italijanska mornarica ni imela ne radarja ne učinkovite letalske zaščite, jo je sredozemska flota admirala Andrewa Cunninghama vedno znova presenečala — ne samo v uničujočih bitkah, kot je bila tista pri rtu Spada, ampak tudi v iznenadnih napadih ob mesečini, kot je bil leta 1940 napad na pomorsko oporišče Taranto, ko so torpedni bombniki swordfish prileteli iz daljave 270 kilometrov z letalonosilke »Illustrious« in potopili dreadnought »Cavour« in bojni ladji »Littorio« in »Duilio«. Štiri mesece pozneje, 29. marca 1941, je v pomorski bitki sredi trde noči jugozahodno od rta Matapan spregovorilo razen britanskih topov le malo italijanskih. Čeprav je bitka trajala le tri minute, je bilo ubitih tri tisoč italijanskih mornarjev.

Nadaljevanje prihodnjič

MEDVEDEK NEEWA

PO CURWOODU PRIREDIL TIT VIDMAR, NARISAL MIKI MUSTER

313.

Imel je za svojo dolžnost, da ga natančno ovoha in preišče, toda ker ni našel na prijatelju ničesar sumljivega, je začel od veselja divje poskakovati in bevskati. Neewa še zdaleč ni bil tako razburjen. Zanj ni bilo nič nenavadnega v tem, da je ob svojem prebujenju našel ob sebi Mikija, saj sta bila vselej skupaj in dolga zima mu je minila kot ena sama noč. Zabrundal je in se napotil naravnost v dolino.

314.

Tam se je z neverjetno vneme lotil koreninic in trave in vsega užitnega. Miki pa je venomer tekal okrog njega, ves zapeljan od same sreče, da je bilo konec strašne samote. Neewa ni bil čez zimo doživel ničesar podobnega kot Miki, zato so bile njegove predstave in izkušnje take kot nekdaj, zato je zdaj vse stvari doživljal lagodneje. Ko je utešil svojo prvo lakoto, se je prepustil Mikijevemu vodstvu.

315.

Miki bi bil Neewu morda rad pripovedoval o svojih doživljajih, toda ker tega ni mogel, ga je sklenil popeljati h koči, kamor ga je spet vleklo. A napredovala sta le počasi, kajti medvedek je bil nenasiten. Nekega dne je zapored pospravil štiri zajce, ki jih je nalovil Miki, in če se je ta že nekdaj čudil njegovi ješčosti, se mu je zdaj zdel kot sod brez dna. Pri tem pa je bil Neewa tudi židane volje.

Posvet o znakih potresa

Sestanek balkanskih seizmologov v Istambulu — Dežela potresov

ISTANBUL — V 60 letih tega stoletja je bilo v Turčiji 17 najhujših potresov na svetu. Število vseh smrtnih žrtev je ocenjeno na 57.000, največ v vzhodnem delu dežele. Podatke je sporočil turški prosvetni minister Dengiz v uvodni besedi na sestanku balkanskih seizmologov v Istanbulu. Zadnji katastrofalni potres je prizadel Turčijo marca 1970. Mrtvih je bilo 1086, ranjenih 1265 ljudi, v potresnih sunkih je zgrmelo na kup skoraj 15.000 hiš.

Plošča z nauki v pomoč

Različni prijemi naj bi šolarje varovali pred škodljivimi snovmi

DUSSELDORF — »Če poskusiš, si ogoljufan« je naslov gramofonske plošče, namenjene zlasti otrokom starostne skupine 8—12 let. Napeta zgodba, ki jo spremlja beatovska glasba, naj bi bila staršem in poklicnim vzgojiteljem izhodišče za resen pogovor z otroki o nevarnosti raznih mamil. Nedavna anketa je pokazala, da je 15,6 odstotka zahodnonemške mladine, stare 14—18 let, že skrivaj pokušalo razna mamila, predvsem hašiš, LSD in opiate.

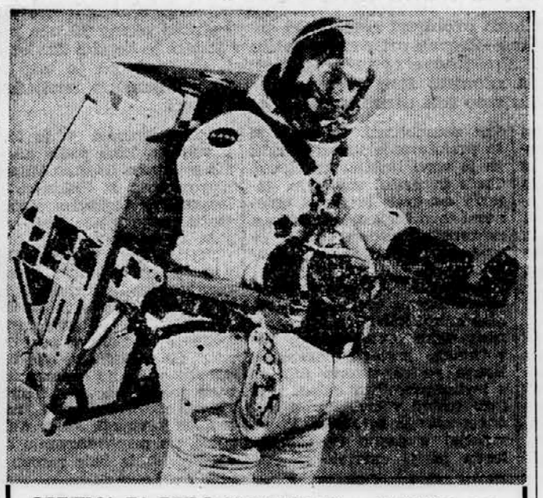

OPREMA ZA DELO V VESOLJU — S takšno manevrsko napravo na hrbtu si bodo člani posadke v »Skylabu« pomagali takrat, kadar bo treba opraviti to ali ono zunaj vesoljske postaje, na primer menjati filme v kameri sončnega teleskopa.

Tropsko drevje v mrazu

Na daljnem severu skušajo rastline prilagoditi hladnemu podnebju

VLADIVOSTOK — V okolici Vladivostoka imajo že 25 let botanični vrt, kjer raste cvetje in drevje iz Amerike, Avstralije, Afrike, Evrope in s pacifiških otokov. Vrt meri 178 hektarov, v njem se je tudi nekaj tropskih rastlin prilagodilo hladnemu podnebju.

Močan beton

TAŠKENT — V Uzbekistanu so začeli izdelovati beton, ki baje kljubuje potresu do devete stopnje.

Pritožba zavoljo potence

Strokovnjaki dvomijo o takšnem učinku sredstva proti plevelu

LONDON — Na občinski urad angleškega kraja Hatfield-Peveral je 74-letni upokojenec poslal pritožbo, češ da ga pitna voda spolno vzburja. Trdil je, da so tega krivi ostanki hormonskega sredstva za uničevanje plevela. Ta preparat prihaja s polj v reko Stour, v kateri zajemajo vodo za krajevni vodovod. Pri pregledu so ugotovili, da je voda pustega okusa. Predstavniku britanske zdravstvene službe se zdi kaj malo verjetno, da bi ta snov budila potenco.

Strojček namesto brisače

Med prednostmi omenja britanska tovarna manjšo možnost okužb

LONDON — Britansko podjetje Warmex je izdelalo aparat za sušenje po kopeli. Deluje podobno kot fen, se pravi, da iz njega prihaja topel zrak, ki pa se seveda širi na večji površini, tako da zajame skoraj vse telo. Kopalec najprej z veliko papirnato brisačo pobere kapljice, nato pa stopi pred aparat, ki ga osuši v nekaj minutah. Prednosti: običajne brisače ne bodo več potrebne, to pa pomeni, da ne bo možnosti okužb, ki so pogoste, kadar več ljudi uporablja isto brisačo; aparat z vgrajenim termostatom je visok 71 centimetrov, torej gre v vsako kopalnico.

Obsojeni vratarji

VARŠAVA — Zaradi zvodniškega sodelovanja s prostitutkami je bilo devet vratarjev varšavskega hotela »Europejski« obsojenih na zapor od enega do dveh let in pol in na denarne kazni do 60.000 zlotov.

Sončnik na tiru

Prva posadka bo verjetno ostala v »Skylabu« predvidene štiri tedne, čeprav ni dovolj elektrike za vse naloge

NEW YORK. Na vesoljski postaji »Skylab« lahko astronavti Conrad, Kerwin in Weitz skozi močan teleskop opazujejo nebo takšno, kakršnega doslej ni videl še noben zemljan. Znanost veliko pričakuje od astronomskih ugotovitev iz »Skylaba«, zlasti v zvezi z dogajanjem na Soncu. Za opazovalce z zemeljskega površja je ozračje velika ovira.

S teleskopom so začeli astronavti izpolnjevati prvo izmed svojih nalog v nebesnem laboratoriju. Conradu, Kerwinu in Weitzu je uspelo razpeti »sončnik« nad tistim delom »Skylaba«, s katerega je ob izstrelitvi odtrgalo plast za zaščito pred premočnimi sončnimi žarki S tem se je temperatura v laboratoriju znižala na približno 30 stopinj Celzija, kar je znosno, čeprav naj bi se gibala okoli 20 stopinj.

Astronavti niso mogli odpreti vseh »perutí« s celicami, ki spreminjajo sončne žarke v elektriko, zato v »Skylabu« ne bo dovolj električne energije za vse naloge. Druga posadka bo kasneje vzela s seboj nove »sončne perutí«, s katerimi bo opremila vesoljsko postajo.

Zdaj kaže, da bodo prvi trije astronavti ostali v »Skylabu« predvidenih 28 dni. Podatki o življenjskih funkcijah njihovih organizmov so neko liko nenavadni. V houstonskem centru to pripisujejo vznemirjenosti zaradi okoliščin, v katerih se je polet začel.

Ponarejene listine

LONDON — Prevoznik v angleškem mestu Gravesend je mislil, da je njegov novi voznik vzoren delavec. Čez nekaj dni je šofer izginil s tovornjakom in z viskijem v vrednosti 2.500 funtov. Potem so ugotovili, da se je tat zaposlil s ponarejenimi dokumenti.

Stranišča za pse

VALENCIA — V tem španskem mestu bodo uredili posebna stranišča za pse, zaradi katerih je usahnilo že precej dreves. Vprašanje je seveda, kako bodo pripravili pse do tega, da bodo mimo dreves tekli na stranišče.

Pošiljka

NAPOLI — Giovanni de Leda iz okolice Napolija je dobil po pošti paket, v katerem je bilo truplo njegovega psa. Policija je uvedla preiskavo.

Belgijci

BRUSELJ — Ob koncu lanskega leta je imela Belgija 9,73 milijona prebivalcev. Število prebivalstva se je v letu dni zvišalo za 31.500.

Spominska plošča

TORONTO — Mary Pickford, slovita igralka nemega filma, ki je pred kratkim praznovala 80. rojstni dan, je dobila spominsko ploščo v Torontu, svojem rojstnem mestu. Zdaj živi v Holywoodu.

V stiski starši dobri

Ljubček pobeglega dekleta v zaporu zaradi ugrabitve mladoletnice

LIEGE — Po petih letih prostovoljnega zapora v sobi prijateljevega stanovanja se je mlada Turkinja vrnila k staršem, začasno zaposlenim v Liegeu. Zdaj 21-letno dekle je avgusta 1967 zapustilo starše in odšlo k prijatelju. Na starše je pomislilo, ko je njen prijatelj nenadoma izginil. Poiskal je drugo.

Danski zakon: 25 let

Prostovoljna sterilizacija moških na Danskem je že uzakonjena

KOBENHAVN — Danski parlament je sprejel zakon, ki dovoljuje prostovoljno sterilizacijo moških po dopolnjenem 25. letu. Predlogi so bili trije: konservativci so predlagali 35 let, liberalci 30, socialni demokrati pa 20 let. Parlament je nazadnje ubral srednjo pot.

Križanka

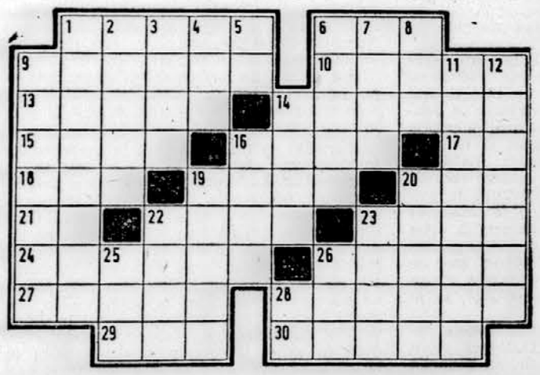

VODORAVNO: 1. ljubimec, ljubezniv in ustrežljiv človek, 6. umik, bežanje, 9. nemški romantični pesnik eden od vodilnih lirikov »švabske šole« (Eduard), 10. prihod v goste; 13. plameno potrdilo ali izvid, spričevalo, 14. čudovita dolina ob izviru Soče, 15. ime francoskega filozofa Descartesa, 16. zelo strupena spojina ogljika in dušika, 17. nemški predlog, 18. grobo orientalsko domače sukno, 19. prometni objekt čez reko ali dolino 20. pripadnik zahodne veje starih Slovanov, 21. avtomobilska oznaka Sombora, 22. najmočnejša figura pri šahu, 23. mesto v severni Italiji, kjer je leta 1796 Napoleon premagal Avstrijce, 24. avtomobilski volan, 26. maroški kralj, 27. posrednik, trgovski potnik, 28. govorniški oder na starorimskem Forumu, okrašen s kljuni uplenjenih ladij, 29. tuje žensko ime, 30. angleški filozof, ki zastopa teorijo emergence materialističnega tipa (Charlie Dunbar).

NAVPIČNO: 1. pristaniško mesto v južni Švedski, glavni center ladjedelništva na Švedskem, 2. borišče torišče, 3. maroge, 4. slika ali kip golega telesa 5. prislov zanikanja, 6. sol borove kisline, 7. tropsko drevo z dragocenim zelo trdim lesom, 8. irski brinovec, 9. dalmatinska višnja, 11. življenjska raven, 12. pivnica, trgovinica v vojašnicah in tovarnah 14. reka v Vojvodini, 16. turistično mesto na južni obali istoimenskega jezera v severni Italiji, 19. otok v Sredozemskem morju med Sicilijo in afriško obalo, 20. mesto in istoimenska pokrajina okrog gornjega toka reke Dore Baltee v severozahodni Italiji, 22. slavnostno kosilo pojedina, 23. dolga vrv z zanko, s katero lovijo ameriški lovci in pastirji divje konje in bivole, 25. lučaj, 26. egipčanski bog, 28. kemijski znak za rubidij.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Whitlam, 7. tlaka, 12. Artois, 13. Kaunas, 14. Cerna, 15. Bol, 16. Ant, 17. Onič 18. srbež, 20. Ti, 21. Jefferson, 24. Ib., 26. Kreka, 27 Vigo, 30. Ira, 32. ara, 33. tnala, 34. Dobrna, 36. prelas, 37. Ozar 38. Toskana

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

POSLOVODJE

prodajalne nadomestnih delov za vozila v Ljubljani

POGOJ: visokokvalificirani delavec trgovske stroke s primerno prakso. Ponudbe pošljite na:

IMV Ljubljana,
Titova 172-a
61000 LJUBLJANA

4853

VIPAVEC

HARRISON JUDD

SENCA DVOMA

15. nadaljevanje

»Da, vem. Če naj bom odkrit, naj povem, da sem se prestrašil. Kot ste videli, sem se takoj ustavil, ko ste zavpili.«

Casey je pomislil, da se je Morrison upravičeno ustravil, ko mu je zagrozil, da bo sicer streljal. Vendar svojega mnenja ni povedal.

»Kapetan, gospoda Morrisona bi rad odpeljal v vilo.«

»Kar daj, Casey.«

Morrison se je obotavljal.

»Kaj pa vse to pomeni? Ali moram res v hišo?«

»Lahko pokličete svojega odvetnika, če hočete.«

»No . .«

»Sicer pa vas moramo aretirati kot sumljivega človeka.«

»Ta je pa dobra! Pojdimo.«

Grace je stala na pragu, ko so šli mimo. Casey ji je pomahal v pozdrav, Morrison pa se ni zmenil zanjo. Narednik je odklenil vrata s ključem, ki ga je dobil pri Morrisonu, in vsi trije so stopili v vilo. Casey je prižgal žepno baterijo ter odpeljal Bayna in Morrisona v sobo, v kateri so bili našli mrtvo Kitty. Posvetil je po tleh.

Nož, ki ga je bil skril pod radiator, je zdaj ležal tri do štiri metre stran.

»Poglejte, kje je nož, kapetan,« je rekel.

»Kakšen nož?« je vprašal Marrison.

»Tisti, s katerim je bilo ubogi Kitty Dorgan prerezano grlo,« je potrpežljivo pojasnil Casey.

»Ah, tisti, ki sem ga brcnil!«

»Brcnili ste ga?« je začudeno rekel kapetan Bayne.

»Da. Stopil sem nanj in se na smrt prestrašil. Nagonsko sem ga brcnil.«

Nekaj časa nihče ni odprl ust. Casey je dal baterijo kapetanu, potem pa vzel iz žepa vrvico, jo potegnil pod nožem in zavozlal. Nato je nož previdno spravil v lepenkasto škatlico.

»Čemu tolikšna previdnost?« je vprašal Marrison.

»Običajen postopek,« je naglo odgovoril Bayne. »Zdaj pa pojdimo.«

Ustavili so se na pragu.

»Gospod Morrison, prav gotovo veste, da mora policija opravljati svojo dolžnost,« je rekel Casey.

»Seveda!«

»Prav toliko nam je do tega, da vas zaščitimo, kot da vas obtožimo. Zato nam morate tudi ustreči.«

»Prav rad.«

»Radi bi si ogledali vašo garderobo.«

»Zakaj pa?«

»Če nimate nič proti, bi vas odpeljali domov ter pregledali vaše obleke. To je vse.«

Morrison je prikimal.

»Pravzaprav me sumite, kajne?«

»Če bi nekdo ponoči prišel v vašo banko, bi bržkone mislili, da gre za kaj več kot za navadno radovednost?« je prijazno vprašal Casey.

»To je nekaj povsem drugega.«

»Samo vprašal sem.«

»No, če ravno vztrajate . . .«

»Hvala. Kje ste parkirali avtomobil?« Morrison se je zdrznil.

»Aha, moj avto . . . Pustil sem ga nedaleč od tod. Te četrti ne poznam dobro, zato sem avtomobil pustil tam in šel naprej peš.«

»Torej ste zato dvakrat šli mimo hiše, preden ste stopili vanjo skozi zadnja vrata,« je menil Casey.

»Da . . . Nisem bil prepričan, ali je hiša prava.«

Casey je pogledal hišno številko, ki jo je bilo mogoče razločno videti nad vrati.

S kapetanovim avtomobilom so se po Morrisonovih napotkih peljali do kraja, kjer je stala limuzina imperial. Morrison se je potem usedel za krmilo svojega avtomobila ter odpeljal v elegantno stanovanjsko četrt Holmby Hills.

»Stavim deset proti ena, da ne bomo dobili obleke, ki jo je opisal Griffith,« je zamomljal Bayne.

»Avtomobil ustreza opisu, ki mi ga je dal deček. Morrisonova zunanjost se ujema z opisom, ki ga je dal Griffith. Razen tega ni res, da se je spotaknil ob nož. Skril sem ga pod radiator, da bi si lahko mislil, da ga nismo opazili. Ta gospod ima zelo dobre reflekse, vendar se ne bom zadovoljil z nobeno njegovo razlago. Razen če mi ne pove resnice — tega pa seveda ne bo storil.«

»Če se dobro spominjam, gre za človeka, ki se je dvignil iz nič. Zelo prebrisan mora biti.«

»Prav zato stavim, da na nožu ne bomo našli njegovih prstnih odtisov. Obrisal jih je, preden je nož zagnal proč. Ničesar ne bomo našli.«

»Bržkone ima že pripravljen načrt, da nam zveže roke. Vsi naši dokazi so polovični.«

»Razen če ga Griffith ne prepozna v ‚izložbi'.«

»To nam bi lahko precej pomagalo.«

Morrison je zavil na pot, ki je vodila do njegove hiše. Ustavil se je pred mogočnim poslopjem, eno tistih hiš, ki jih je čedalje manj, ker nima nihče dovolj denarja za vzdrževanje. Morrisonova hiša je bila čudovito vzdrževana.

»Čaka nas huda bitka,« je zagodrnjal Bayne.

Morrison ju je počakal na pragu, potem pa pozvonil. Zdaj je bil miren in samozavesten. Lahko si je dovolil, da se ne zmeni za navadna policaja.

Vrata je odprla elegantna služkinja, takoj nato pa se je prikazala imenitna sivolasa gospa, ki jo je Morrison poljubil. Caseyu se je zdelo, da je Morrison že mesece in mesece ni poljubil. Gospa je bila vidno presenečena, nehote se je umaknila.

GERALD DURRELL

SORODNICA ROZI

16. nadaljevanje

Adriana je navsezgodaj zbudilo glasno ptičje petje, ki je odmevalo po vsem gozdu. Travnik je bil čisto bel od rose in jutranji zrak prav hladen. Z Rozi sta najprej pozajtrkovala in zaokrožila malico s kozarčkom piva — sledeč nikakor ne posnemanja vrednemu zgledu gospoda Pucklehammerja, ki je tudi popil prvi vrček že pri zajtrku. Potem sta vpregla voz in se v sijočem jutranjem soncu spravila znova na pot. Kamorkoli je Rozi stopila, je puščala za seboj globoke okrogle sledove v rosni travi. Prečkala sta že tri polja, ne da bi koga srečala, če odštejemo fazana, ki se mu je perje svetilo v soncu. Nazadnje sta prispela do odprtinice v živi meji in se znašla spet na deželni cesti.

Namenila sta se po njej nadaljevati pot, kar zasliši Adrian konjski peket. Hlastno je namignil Rozi, naj se ustavi — napredovala je tako in tako bistveno tiše od njega — in previdno pokukal okoli vogala. Bal se je, da bo videl celo kompanijo policije na konjih; namesto tega je uzrl elegantno črno kočijo s pozlačenimi kolesi in z velikimi grbi na vratih. Vlekla sta jo v ostrem drncu dva čudovita sivkasta belca. V vozu je sedel moški v belih dokolenskih hlačah, belo modri suknji in s svilnato sijočim cilindrom na glavi.

Adriana je pogled na ta voz tako prevzel, da se je spozabil in izpustil Rozino uho. In ker je stala Rozi na stališču, da je cesta namenjena vsem (tudi slonom), je hotela zaviti s stranske poti na glavno. Kakšen je konjski odziv na Rozino pojavo, je Adrian medtem že vedel. Oba belca sta se sunkoma ustavila, se vzpela na zadnje noge in nato obupno poskušala uiti s kočijo vred skozi živo mejo, medtem ko se je kočijaž ves bled od strahu trudil, da bi ju ukrotil.

»Kaj pa počenjate, Jenkis?« je lenobno vprašal gospod v sinji suknji.

»Oprostite, mylord,« je odvrnil kočijaž. »Tale zverina je kriva.«

Moški v sinji suknji je potisnil blesteči se cilinder malce nazaj. Prikazali so se elegantni zalizki in kodrasti kostanjevo rdeči lasje. Imel je dolg, bled, lepo rezan obraz z velikimi, sijoče sinjimi očmi. Ni bilo videti, da bi ga kakorkoli vznemirjala kočija, ki je bila na tem, da se prekucne. Prav spokojno je potegnil iz telovnika monokel in ga skrbno vdel pred desno oko. Konja sta bila z glavo že v živi meji in kočija se je zvirala in zibala kot ladja na razburkanem morju.

»Pri Zevsu!« je vzkliknil sinjesuknjež in si ogledoval Rozi. »Slon, pravi pristni slon. Nenavadno... Zares nenavadno.«

Adrian se je obupno trudil, odriniti Rozino glavo in jo pripraviti do tega, da bi se zaokrenila. Rozi pa ni bila njegovega mnenja.

»He, vi,« je dejal moški v vozu. »Je to vaš slon?«

»Ja, žal, je... Po svoje je res moj,« je odvrnil Adrian. Še zmerom je potiskal Rozino glavo z dlanjo nazaj.

»Zelo nenavadno,« je dejal gospod zamišljeno. »Ste morda vi tisti človek, ki je napravil takšno zmedo na monkpepperski jagi? Pravzaprav bi moralo biti tako — menda ni tukaj v okolici še enega slona, kali?«

»Ja, žal jaz sem tisti,« je rekel Adrian. »Ampak vse skupaj je bila zares samo grozna nesreča. Nič hudega nisva nameravala, pa saj sami vidite, kaj počno konji, če zagledajo Rozi.«

»Kajpada,« je prijazno odvrnil sinjesuknjež. »Učinka skoraj ni mogoče prezreti. Bi vas smel prositi, da zapeljete žival malce vstran? Rad bi mimo.«

»Oh, seveda,« je rekel Adrian. »Storil bom vse, kar je v moji moči.«

Toda Rozi je stala na cesti in res ni uvidela, zakaj bi morala znova na polje. Adrian je poskušal vse mogoče, dokler se ni nečesa domislil. Stekel je naokoli in napolnil Rozin vrček s pivom. S to vabo jo je brez težav zvabil za živo mejo. Ko je ni bilo več videti, se je kočijažu posrečilo obvladati oba sivca. Gospod v sinji suknji je opazoval vse skupaj z živim zanimanjem. Ko se je Adrian vrnil, je uščenil monokel še močneje pred oko in se sklonil iz voza.

»Povejte mi no, človek božji,« je vprašal, »kaj res pije pivo ali samo pomaka rilec vanj?«

»Pije ga,« je odvrnil Adrian resignirano.

»Nenavadno, zelo nenavadno. Slon, ki pije pivo.«

»Strašno žal mi je, da sva vam tako prestrašila konje,« je rekel Adrian. »Ampak Rozi zares ni mislila nič hudega.«

»Nič ne de, nič ne de, ljubi moj,« je odvrnil gospod in odmahal z ozko roko. »To pa res ni nič hudega. Zelo zanimivo doživetje. Pa pije samo pivo ali tudi še kaj drugega?«

»Ja,« je na kratko odvrnil Adrian.

»Čudovito!« je vzkliknil možak in »Pije vse.« mežikaje dostavil: »Če sta se že moja sivca tako prestrašila, bi iz srca rad videl, kako je bilo včeraj na jagi!«

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1 — TELEFON 21-896 MALI OGLASI 22-657 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463 ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23-522, POSTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT TELEFON 321-489 — BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-02-601-20012 — MESEČNA NAROČNINA 32 DIN — ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 30 DIN — POSEBNE NAROČNINE: — PETEK 4 DIN, SOBOTA 4 DIN, PONEDELJEK 3 DIN, PETEK IN SOBOTA 7 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — OPROŠČENO PROMETNEGA DAVKA PO PRISTOJNEM SKLEPU 421 — 2/72

telefon dežurnega urednika 20-646

OBVESTILA

O L I B — O L I B — O L I B
NAJLEPŠI OTOK ZADRSKEGA OTOČJA. KOMPLETEN PENZION od 26. maja do 24. junija — 45 din, od 25. junija do 2. septembra — 51 din. Rezervacije so obvezne. Naslov: Odmaralište »Zrenjanin«, 57296 OLIB.
3318-O

TURISTIČNA AGENCIJA

transturist

vam je pripravila zanimive izlete:
— HAMBURG — vrtnarska razstava 16. 6—20. 6.
— CORTINA, GROSSGLOCKNER — 17.—18. 6.
— GROSSGLOCKNER — 24. 6.
— LAGO DI GARDA, DOLOMITI 29. 6.—1. 7.
— SALZBURG, MÜNCHEN, ZUGSPITZE, INNSBRUCK — 1.—4. 7.
— KOROŠKA JEZERA — 4. 7.
— PO NEKDANJIH FREISINŠKIH POSESTVIH OB 1000 LETNICI ŠKOFJE LOKE — 28. 8.—28. 8.
— AVSTRIJA, TO POT DRUGAČE — 2. 9. — 6. 9.

Razen naštetih potovanj pa še vrsto zanimivih potovanj v: London, Pariz, na Kanarske otoke, v Sovjetsko zvezo, Grčijo, Tunis. Na voljo vam je tudi pestra izbira letovanj doma in v inozemstvu.
VSE INFORMACIJE IN REZERVACIJE: TRANSTURIST Ljubljana, Šubičeva 1, Škofja Loka, Bled, Radovljica.
-O

SAP LJUBLJANA

Prijetne in poceni POČITNICE

vam rezerviramo v zasebnih sobah I. kategorije in dobro hrano v hotelskih restavracijah na Jadranu in na Gorenjskem.
Za družinske počitnice vam priporočamo v Crikvenici tri-posteljne sobe in hrano v restavraciji JADRAN TURIST, in sicer od sobote do sobote za 525.00 din na osebo.
Informacije in rezervacije v poslovalnici SAP LJUBLJANA, Titova 38, telefon 315-342.
4485-O

Obveščam stranke, da imam novo telefonsko številko 344-101. Parketarstvo Frandolič, Cerkova 2. 17198-O

PUTNIK

P U T N I K organizira:

— POLETNE POČITNICE V SOVJETSKI ZVEZI IN SOČIJU z obiskom EREVANA, TBILISIJA in MOSKVE — z letalom odhodi: 30. 6., 29. 7., 22. 9. t. l.
— desetdnevno potovanje z letalom na KAVKAZ z obiskom EREVANA in TBILISIJA in hkrati z obiskom VOLGOGRADA in MOSKVE
Odhod 20. junija t. l.
PRIJAVE DO IZPOPOLNITVE MEST.

Prijave sprejema in daje informacije PUTNIK BEOGRAD, Trg Marksa i Engelsa 1, tel. 339-876 in 331-163 ter vse POSLOVALNICE PUTNIKA v JUGOSLAVIJI.
4808-O

POTUJTE IN LETUJTE Z VAŠO!

Turistična organizacija za letovanje, rekreacijo in oddih delavcev, Ljubljana, Masarykova 14

vas vabi na letovanja v juniju in vam priporoča naslednje kraje:
— POREČ — bungalovi Plava laguna, dnevni penzion 53,60; — bungalovi Pical po 49,50; — pension Alpe-Adria po 60.—
— VRSAR — bungalovi po 68.—
— SELCE — hotel Alpe-Adria po 65.—
— SAVUDRIJA — pension Alpe-Adria od 55.— dalje
— RAB — hotel Bor od 70.— dalje
— ŽIVOGOŠČE — MAKARSKA hotel Nimfa po 80.—
— KUPARI — hotel Pelegrin po 80.—
— PAŠMAN — pension po 65.—
— KORČULA — hotel Korčula po 65.—
— KASTEL STARI — privatne sobe po 65.—
— KRANJSKA GORA — hotel Alpe-Adria od 68.— dalje; — pension Pri mlinu od 62.— dalje
— RADOVLJICA — hotel Alpe-Adria od 60.— dalje
PRIJAVE IN INFORMACIJE — ALPE-ADRIA, tel. 315-677
o

PREDAVANJA

Oddelek za slovanske jezike in književnosti filozofske fakultete v Ljubljani obvešča, da bo predaval prof. dr. Schuster-Šewc o razvoju lužiško-srbskih knjižnih jezikov.
Predavanje bo v lužiški srbščini v četrtek, 31. maja 1973 ob 16. uri, v predavalnici št. 4 na filozofski fakulteti, Aškerčeva 12.
4904-P

Inštitut »Jožef Stefan« v Ljubljani, Jamova 39, vabi v soboto, dne 2. junija, na predavanje z naslovom »RAZMISLJANJE O CELOVITOSTI NALOG TEHNIČNIH STROKOVNJAKOV IN ZNANSTVENIKOV«. Predaval bo akademik prof. dr. Lado Vavpetič. Predavanje bo ob 11.30 v predavalnici inštituta.
4898-P

Društvo stenografov, strojepiscev in drugih administrativnih kadrov v Ljubljani, Roška c. 19, bo priredilo v petek, 1. junija ob 15. in 17. uri, strokovno predavanje o položaju in vlogi tajnice ter perspektivah za ta poklic. Predaval bo tov. dr. Branko Kojić iz Zagreba. Vabimo člane in nečlane, da se udeležijo tega zanimivega predavanja.

POMLAD BO ŠE LEPŠA V JERSEY

triko

TRIKOTAŽI

BOSANSKA GRADIŠKA

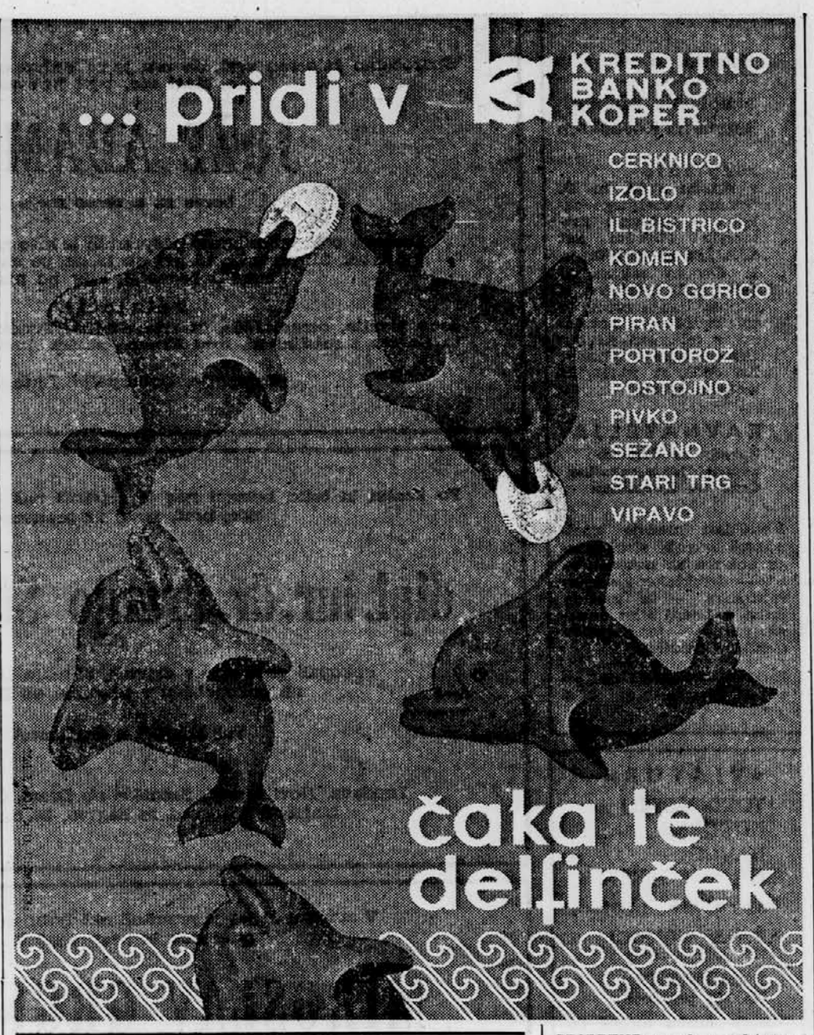

MALI OGLASI

KUHINJSKO korito (dvojno) in kuhinjske elemente — omarice, tudi posamezno, vse dobro ohranjeno kupim. Ponudbe v ogl. odd. pod »Navedi ceno«. 17227-5

USEL je papagaček modro-tirkizne barve Bežigrad. Sporočite na naslov: Belavič, Einspielerjeva 5 c. 17222-8

UGODNO prodam NSU 1200 C, dobro ohranjen, garažiran, prevoženih 38.000 km, letnik 71. Ponudbe pod »Poceni.« 17156-3

STISKALNICO ekscentrično, do 30 t kupim! Tel. 771-490. 17158-5

VRTNARJI: gutbrod 6 KS skoraj nova, možnost vsakovrstnih priključkov — plug, kultivator, rezkalec za sneg itd., s kosilnico 1400 mm naprodaj. Ponudbe podružnici »Delos« Kranj pod »Gutbrod«. 1419-8

SOBO za dva iščeva. Ponudbe pod »Kuhanje in pranje«. 17071-6

SPREJMEM kakršnokoli honorarno zaposlitev na dom. Ponudbe pod »Solidno«. 17069-8

UGODNO prodam fiat 124. Bolgarska ul. 22, Tel. 314-120. Ljubljana. 17068-3

Zbor delovne skupnosti
Posebne osnovne šole pri Zavodu za revmatične in srčne rekonvalescente za mladino
»dr. Marko Gerbec« Šentvid pri Stični
razglaša
prosto delovno mesto za nedoločen čas
UČITELJA matematike in fizike
Pogoj: predmetni učitelj matematike in fizike. Nastop 1. 9. 1973.
Pismene ponudbe z dokazili o sposobnosti sprejema ZDS šole 15 dni po objavi. 4875

ZELO poceni prodam kombi fiat. Šiladji, Celovška 108. 17059-3

DIJAKINJA išče sobo v okolici Centra. Ponudbe pod: »Nujno«. 17044-6

GLOBOK otroški vozliček prodam. Žitnik, Orlova cesta n. h. 17073-4

ODDAM sobo in kuhinjo za več let, poseben vhod. Pogoj posojilo ali pa predplačilo. Ponudbe pod »2 M«. 17074-6

OPEL kadet, letnik 1970 prodam zaradi gradnje. Za gotovino, ček ali zamenjava za fiat 750. Telefon 20-572. 17075-3

SOBO oddam, ogrevano in opremljeno, zakoncema brez otrok ali trem mirnim fantom. Ogled sobe popoldne — Kozlarjeva pot 28, Vižmarje. 17078-6

IŠČEM varstvo na domu za sedemmesečnega otroka in prodam belo obleko s plaščem za majhno, suho postavo, primerno tudi za birmo. Šircelj, komenskega 24, Ljubljana. 17080-1

STANOVALCA sprejmemo. Rojc, Karlovška 20, Ljubljana. 17082-6

DVE tridelni žimnici, dve vzmetnici in preprogo vozlano, 125 x 210 prodam. Vprašajte po telefonu 25-970. 17084-4

FOTOAPARAT, star, tudi neuporabej kupim. Foto Demšar, Ljubljana, Stari trg, tel 23-379. 17089-5

PIANINO predvojni, zelo lepo ohranjen, kot nov prodam. Ponudbe pod »Takoj«. 17093-4

IŠČEM sobo, po možnosti s posebnim vhodom, v Šiški ali pa v Stari Ljubljani. Vedran, Ožbolt, Kraška 13, Ljubljana. 17094-6

ODDAM v najem enosobno stanovanje v Ljubljani. Vselijivo takoj — 800 ND. Ponudbe pod: »Predplačilo 3 leta«. 17096-6

AMI 8 break, december 1970, prodam. Telefon 54-648 od 18.—19. ure. 17098-3

FANT (23) išče sobo, v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Šofer«. 17104-6

FRIZERSKO pomočnico in učenko sprejmem. Pliverič, Stari trg 4, Ljubljana. 17107-1

SESTRIČNI nujno iščeta opremljeno sobo. Možnost kuhanja in pranja. Okolica Vica, oziroma centra. Ponudbe pod »Redni plačnici.« 17108-6

IŠČEM kakršnokoli honorarno delo. Ponudbe pod »Dober zaslužek. 17113-2

SOBO oddam s souporabo kopalnice dvema študentkama ali uslužbenkama. Ponudbe pod »Lahko takoj«. 17109-6

TRI DIJAKINJE iščejo ogrevano sobo — center in okolica. Ponudbe pod »September«. 17115-6

ENOSOBNO stanovanje s centralno kurjavo opremljeno ali neopremljeno vzamem v najem. Plačam do 1200 din. Ponudbe pod »Takoj«. 17117-6

FIAT zastava 750, 67 letnik, prodam. Kozarška c. 10. 17118-3

MIREN študent, sezonsko zaposlen, išče sobo v Ljubljani, po možnosti v Trnovem, Centru ali na Viču. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 17120-6

ODDAM opremljeno stanovanje, 16 km iz Ljubljane. Martin Gričar, Golnik 26. 17122-6

DEKLE nujno potrebuje 4000 din posojila, vrnem do novega leta. Visoke obresti. Ponudbe pod »Nujno — za stanovanje«. 17124-6

AUSTIN 1300, letnik 1971, garažiran, prevoženih 11.800 km prodam. Informacije po tel. 342-161. 17126-3

NSU 1000 nujno prodam. Ogled popoldan od 16. ure dalje. Muljava 33, p. Krka. 17127-3

ODDAM sobo eni ali dvema dekletoma. Ponudbe pod »1. junij«. 17129-6

SOBO išče mlado, pošteno dekle, v Zalogu ali bližnji okolici. Pomagam 2 do 3-krat tedensko v gospodinjstvu. Informacije po tel. 321-050 od 9. do 14. ure ali na naslov: Hren, Drenikova 25, Ljubljana. 17130-6

FRIZIDER 70 l, »himo«, prodam za 250 din — telefon 57-726. 17132-4

MLAD, zaposlen fant išče sobo kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Cimpreja«. 1138-6

ZAMENJAM sobo in kuhinjo, 35 kv. m, v Ljubljani za dvosobno ali eno in polsobno.. Ponudbe pod: »Nagrada«. 17139-6

FIAT šport coupe 850, rumen, 1969, prodam, Blažej, Ljubljana, Jamova 36/a. 17144-3

BETONSKO železo Ø 10, 1600 kg prodam. Hudnik, Ljubljana, Goce Delčeva 36. 17142-4

NSU 1200 C, 1969, bel, garažiran prodam. Hudnik, Ljubljana, Goce Delčeva 36. 17143-3

DVE ŠTUDENTKI nujno potrebujeta sobo. Ponudbe pod »1. junij«. 17145-6

PEUGEOT 304/71, 12.500 km, ugodno prodam! Makovec, Glavarjeva 48, Ljubljana. 17146-3

ZASTAVO 750, letnik 63, ugodno prodam. Ogled popoldne: Blas, Na Jami 1. 17151-3

IŠČEM posojilo v višini 10.000 ND za dobo 3 mesecev, pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod Nujno«. 17152-8

GUMIJAST čoln ray star za vodno smučanje s krmilom — brez motorja prodam. Informacije po tel. 343-705 od 8.—10. in 17.—19. ure. 17972-4

ŽELIMO zaposliti priučenega tesarja iz Ljubljane ali okolice. Tesarstvo, Kajuhova 5. 16869-1

TAM 4500 in opel rekord prodam. Robič, Pot za razori 13, Vižmarje. 16840-3

STRUŽIM in lakiram parkete. Telefon 310-103 (Nova 344-101). Frandolič. 16824-8

ZAMENJAM dvoinpolsobno stanovanje — pritličje vrstne hiše v Kosezah, novo, takoj vselijivo z odločbo za enako ali večjo v soseski 6 — Šiška ali v bližini. Ponudbe pod »Prilika«. 15883-6

FRIZERSKE vajenke sprejmem za non-stop frizerski salon »Cirila«. Ljubljana, Gerbičeva 44. 16190-1

MLADOPOROČENCA, brez otrok, iščeta garsonjero ali enosobno stanovanje. Dobra nagrada. Ponudbe pod »Intelektualca«. 1696-6

37-LETNI moški nujno išče opremljeno ali neopremljeno sobo z možnostjo kopanja. Prednost Vižmarje—Šentvid. Tel.: 56-197. 17191-6

VW 1300/67, ugodno prodam. Informacije dopoldne po telefonu št. 314-958, popoldne 20-525. 17194-3

IZGUBILA sem poročni prstan z datumom 19.9. 1936. Telefon: 25-765. 17188-8

R-4 ugodno prodam. Ogled pri Cosmos servisu. 17187-3

STRUŽNICO unimat novo, majhno — za precizno mehaniko ali pa hobi doma in staro uro prodam. Ponudbe pod »Zelo solidna cena«. 17183-4

AUSTIN 1300, letnik 1970, 72.000 km, prodam. Vodovodna 87, telefon 342-114. 17185-3

DOLGO belo rožasto obleko številka 40—42, lahko za poroko, prodam. Tel. 53-822. 17160-4

NSU prinz 1000 prodam. Informacije po tel. 53-273 od 15. ure dalje. 16979-3

GRADBENO parcelo z načrtom — 1500 kv. m prodam v Umagu. Ponudbe oddajte podružnici »Delos« Maribor pod oznako »Ob morju«. 1427-7

ČAROVNIŠKI pribor in navodila za 17 veščin s kroglicami, cigaretami, robčki, denarjem, časopisi. Karte za trike itd., vse 50 dinarjev. Plačljivo po povzetju. »Bigbena«, Zagreb, poštni predal 4003. 12533-8

UNIVERZITETNI profesor iz Združenih držav Amerike išče opremljeno garsonjero ali enosobno stanovanje za čas od 15. junija do 15. avgusta. Ponudbe pod »Visiting profesor«. 16695-6

ZAMENJAM 4-sobno nedograjeno stanovajnsko hišico v Mozirski dolini za 2-sobno stanovanje v Ljubljani, oziroma prodam najbolj šemu ponudniku. Informacije po tel. 311-241 vsak dan od 7.—14. ure. 16892-6

MLADIČI škotski ovčar (Lessi) z rodovnikom na prodaj. Ivo Jež, Selo 8, p. Vodice nad Ljubljano. 16896-4

100 KOSOV punt prodam. Zidar, tel.: 321-473 int. 05. 16905-4

FIAT 750, poceni prodam. Domžale, ulica Antona Skoka 9. 16997-3

AUDI 60 prodam. Ogled vsak dan na dvorišču od 17. do 19. ure. Ulica Moše Pijade 33/a. 17003-3

UGODNO prodam fiat 850 special, letnik 1969, prevoženih 53.000 km. Cena 23.000 din. Ogled vsak dan pri avtoličar Kokolj Stanko, Štranska 4, Domžale, tel. št. 72-682. 17019-3

GLISER z motorjem 35 KM in s prikolico prodam za 22.000 ND. Lahko tudi za ček. Jakob Valant, Črnuče, Na brežini 22. 17034-4

NA STANOVANJE sprejmem uslužbenki ali študentki Ljubljana, Cilenškova 24. 17035-6

MLADA zakonca z otrokom nujno potrebujeta za nekaj let v najem vsaj garsonjero ali enosobno stanovanje. Cenjene ponudbe pod »Cimpreja«. 17081-6

FIAT 850 special, letnik 1969, registriran do 25. oktobra, prevoženih 51.000 km, ugodno in nujno prodam. Cena 23.500 din. Ogled popoldne od 15. do 17. ure. Naslov: Vinko Cepec, Glavarjeva 19, Bežigrad. 17175-3

POCENI prodam otroško postelico za do 5 let starosti in preprogo, dobro ohranjeno, format 2 x 3 m. Ogled od 16. do 18. ure. Naslov: Vinko Cepec, Glavarjeva 19, Bežigrad. 17174-4

SOBO v Centru oddam. Ponudbe pod »Usluženec«. 17210-6

FIAT 620, 2 toni, zelo dobro ohranjen prodam. Mirko Tikvić, Krimska 1, Ljubljana. 17196-3

AVTO R-4, odličen, naprodaj. Javite po tel.: 20-498 ali pri Rajk, Pot na Rakovo jelšo 16/E, Ljubljana. 17195-3

CA. 150 čistih juta vreč prodamo po 10 ND. Vija, Ljubljana, Petkovškovo nabrežje 53. 4205-4

Trgovsko podjetje
»SAVINJSKI MAGAZIN« ŽALEC
v a b i k sodelovanju gostinskega delavca za delovno mesto
VODJE gostinstva
POGOJ: dokončana srednja šola — gostinske smeri, ali VK gostinski delavec z nad 5 let delovnih izkušenj na delovnem mestu vodenja gostinskih obratov.
Delovno področje: vodenje gostinstva, razvoj in investicije v gostinskem sektorju.
Interesenti naj vložе pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi na naslov TP »Savinjski magazin« Žalec, Šlandrov trg 35 v 10 dneh po objavi. 4900

SLOVENIJA PROMET
sektor vozil in strojev
LJUBLJANA
Miklošičeva 20
p r o d a j a
po ugodnih cenah
avtomobile znamke WARTBURG
s takojšnjo dobavo
Informacije po telefonu 323-862. 4886

ŠOLSTVO

GIMNAZIJA V PIRANU
r a z p i s u j e
vpis v I. razred gimnazije za šolsko leto 1973/74.
V dva oddeka prvega razreda bomo letos sprejeli 60 učencev.

SPREJEMNI POGOJI:
— da ima kandidat uspešno končano osnovno šolo
— da ni starejši od 18 let
V primeru večjega števila kandidatov bodo učenci, ki imajo dober uspeh opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika, angleškega jezika in matematike.
Prijavi za sprejem (obr. DZS 1,20 in kolek za 2.— din) morajo učenci priložiti spričevalo o končani osnovni šoli in rojstni list.
Prijave sprejema ravnateljstvo do 25. junija 1973
Vpisovanje pa bo dne 26. junija od 8. ure dalje v tajništvu. 4878-Š

ZDRAVSTVENA ŠOLA MARIBOR
r a z p i s u j e
za šolsko leto 1973/74 120 prostih mest za vpis v 1. letnik, in sicer:
za ambulantno-bolnično smer — 30 učencev;
za otroško smer — 30 učenk;
za ginekološko-porodniško smer — 30 učenk;
za zobozdravstveno smer — 30 učenk.
POGOJI VPISA:
uspešno zaključena osnovna šola ter telesno in duševno zdravje;
obvezna je pozitivna ocena iz tujega jezika.
Prošnje, kolkovane z din 2 oddajte v šoli od 20. do 22. 6. med 8. in 12. uro.
Prošnji priložite: originalno zaključno spričevalo osnovne šole,
rojstni list,
rentgenski izvid srca in pljuč,
mnenje šole ter doposnico s svojim naslovom.
Izidi vpisa bodo objavljeni 23. 6. ob 8. uri na šoli.

Dom zdravstvene šole Maribor, Magdalenski trg 5 razpisuje 100 prostih mest za šolsko leto 1973/74.
Učenke naj pošljejo na naslov doma (ne šole) izpolnjeno in od staršev potrjeno tiskovino obr. štev. 1,20, kolkovan z 1. din in prepis spričevala o končanj osnovni šoli. K temu naj priložijo še naslednje dokumente:
— potrdilo o višini otroškega dodatka;
— potrdilo o premoženjskem stanju in davčni osnovi;
— potrdilo o osebnem dohodku očeta in matere;
— potrdilo o številu družinskih članov, ki se s temi dohodki preživljajo.
Prošnje pošljite po pošti ali oddajte osebno v domu 25. 6. 1973. 4889-Š

GOZDARSKI ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
— gozdarska tehniška šola in
— šola za gozdarje (poklicne gozdne delavce)
r a z p i s u j e
sprejem v 1. letnik gozdarske tehniške šole in šole za gozdarje za šolsko leto 1973/74.

GOZDARSKA TEHNIŠKA ŠOLA:
V 1. letnik bo sprejetih 30 učencev.
Sprejemni pogoji so:
— uspešno končana osemletka,
— fizična sposobnost učenca za opravljanje poklica gozdarskega tehnika,
— starost do 18 let.
Učenec mora predložiti do 19. junija 1973 prijavo (obr. 1,20), kolkovano z 2,00 din državne takse.
Prijavi mora priložiti:
— spričevalo o uspešno opravljenem 8. razredu osemletke,
— izpisek iz rojstne matične knjige,
— mnenje šole,
— po možnosti priporočilo kadrovske službe področnega gozdnega gospodarstva ali šefa gozdnega obrata,
— zdravniško spričevalo.

Učenci, ki so opravili 8. razred osemletke z odličnim ali prav dobrim uspehom, so oproščeni opravljanja preizkusa znanja, drugi učenci, t. j. tisti, ki so opravil 8. razred z dobrim ali zadostnim uspehom, bodo opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika in matematike 22. junija 1973 z začetkom ob 8,30. S seboj naj prinesejo risalni pribor.
Pouk traja 4 leta. Pričetek pouka je 6. septembra 1973 ob 8. uri.
Bivanje v domu za učence je, razen za učence iz Postojne ali bližnje okolice, obvezno. Mesečna oskrbnina bo predvidoma 550 Ndin.
Za sprejem v dom za učence je treba izpolniti obrazec 1,74, kolkovan z 2,00 din državne takse. Učenci imajo možnost dobiti štipendijo pri področnem ali drugem gozdnem gospodarstvu.

ŠOLA ZA GOZDARJE:
V 1. letnik bo sprejetih 25 učencev.
Sprejemni pogoji so naslednji:
— uspešno končanih najmanj 6 razredov osemletke,
— fizična sposobnost kandidata za opravljanje poklica gozdarja — gozdnega delavca,
— starost do 18 let.
Učenec ali v njegovem imenu delovna organizacija (gozdno gospodarstvo) mora predložiti prijavo do 25. junija 1973 (obr. 1,20) kolkovano z 2,00 din državne takse.

Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko
Ljubljana, Teslova 30
i š č e
sodelavca za:
V O D J O
komercialne službe inštituta
K sodelovanju vabimo mlajšega dipl. ekonomista, z razvitim smislom za dinamičnost, samostojnost in komunikativnost, s trileto prakso v komercialni dejavnosti ter znanjem enega svetovnega jezika.
Pismene prijave sprejema personalna služba inštituta do 15. junija 1973. 4887

Prijavi mora priložiti:
— spričevalo o uspešno končanem 6., 7. ali 8. razredu osemletke,
— zdravniško spričevalo o tem, da bo učenec sposoben opravljati poklic gozdarja — gozdnega delavca,
— izpisek iz rojstne matične knjige,
— učno pogodbo z gozdnim gospodarstvom o učnem razmerju ter potrdilo o plačevanju vzdrževalnine v domu za učence.
Začetek pouka: 8. oktobra 1973 ob 8. uri.
Pouk je organiziran po periodičnem sistemu in traja 2 leti. V tem času prebijejo učenci 2 x po 4 mesece v šoli na teoretičnem pouku in dvakrat po 6 in pol meseca v dislociranem oddelku šole za praktični pouk pri področnem gozdnem gospodarstvu.
Šola usposablja učence za poklic gozdarja (gozdnega delavca). V času teoretičnega pouka učenci obvezno stanujejo v domu za učence. Pogoji za vpis v dom za učence in mesečna oskrbovalnina so enaki kot za učence gozdarske tehniške šole.
Vse stroške šolanja v tej šoli plačajo področna gozdna gospodarstva.
Ravnateljstvo 4877-S

Prometno podjetje »S A P« — LJUBLJANA
Središka 4, Ljubljana
Komisija za delovna razmerja
o b j a v l j a
prosta delovna mesta za:
1. 2 NK delavca
za priučitev
pogoj: odslužen vojaški rok, stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici
2. materialnega knjigovodjo
pogoj: srednja ekonomska ali njej ustrezna šola in pripravljenost priučitve za strojno knjiženje
3. administrativno moč
pogoj: srednja ekonomska, administrativna ali njej ustrezna šola
Ponudbe pošljite v 10 dneh v Kadrovski oddelek SAP Ljubljana, Savska cesta 2.
Poskusni rok je 40 dni, nastop po dogovoru, osebni dohodek po Pravilniku podjetja SAP Ljubljana.
4880

»UNIS ROG«
TOVARNA DVOKOLES LJUBLJANA
TRUBARJEVA CESTA 72
o b j a v l j a
prosta učna mesta za učence, ki so uspešno končali osemletko in se želijo izučiti za kovinarski poklic.
Prosta so učna mesta za naslednje poklice:
— ORODJAR
— STROJNI KLJUČAVNIČAR
— STRUGAR
— REZKALEC
— ELEKTRIKAR
— GALVANIZER
— KOLESNI MEHANIK
Prijavijo se lahko kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
— da so uspešno končali osemletko
— da so telesno in duševno zdravi
Prošnje, katerim priložite overjen prepis zadnjega šolskega spričevala, sprejema upravno kadrovski oddelek podjetja do 30. 6. 1973. 4871

urbanex interklima

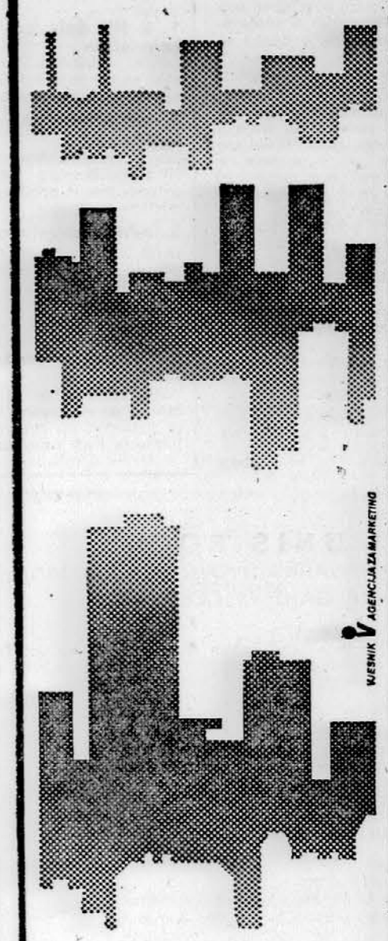

4:9.VI.1973

Dve prireditvi skladnega programa — enkrat do afirmacije in uspeha na mednarodnem trgu

URBANEX

— drugi mednarodni sejem opreme za mesta
— 80 razstavljalcev iz 10 držav

Pregled mednarodne ponudbe opreme za servise, vodno gospodarstvo, mestno čistočo, mestni promet, ureditev javnih površin. Razstava urbanističnega planiranja v Jugoslaviji. Mednarodno strokovno posvetovanje »Varstvo človekove okolice« — organizator Stalna konferenca mest Jugoslavije

INTERKLIMA

— druga mednarodna razstava opreme za ogrevanje, hlajenje in klimatizacijo
— 150 razstavljalcev iz 17 držav

Mednarodni trg opreme, naprav in izdelkov za ogrevanje, hlajenje, ventilacijo in klimatizacijo. Presek svetovnega nivoja sodobne tehnologije. Strokovna posvetovanja.

OBIŠČITE IN POSLUJTE!

zagrebški velesejem

4797

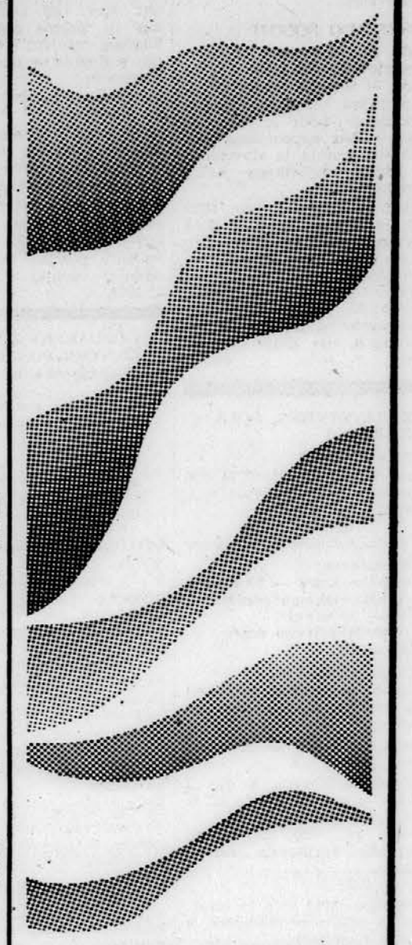

Komisija za volitve in imenovanja

skupščine občine Ravne na Koroškem

razpisuje
v skladu s 23. in 33. členom temeljnega zakona o delovnih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 12-127/1970) in 1. členom zakona o spremembah zakona o usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem stanju (Uradni list SRS, št. 20-114/70) delovno mesto

RAVNATELJA
Zavoda za delovno usposabljanje mladine Črna na Koroškem

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje strokovnega delavca za usposabljanje — defektolog z visoko izobrazbo — in morajo imeti najmanj 5 let ustrezne prakse — ter moralno politične kvalitete.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa. 4876

»VIATOR«
TOZD HOTELI KOROŠKE
RAVNE
NA KOROŠKEM

sprejme takoj:

2 NATAKARICI
KV ali priučeni
2 KUHARICI
KV ali priučeni

Nastop službe mogoč takoj. Samsko stanovanje zagotovljeno.

»VIATOR«
TOZD HOTELI KOROŠKE
RAVNE
NA KOROŠKEM

sprejmemo v uk:

5 VAJENCEV za strežbo
3 VAJENCE za kuhinjo

Vajenci naj predložijo:
1. prošnjo
2. šolsko spričevalo 8. razreda
3. izpisek iz matične knjige

Rok prijave za vajence je 31. 7. 1973. 4860

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat in svak

JOŽE ADAMIČ

borec za severno mejo

Dragega pokojnika bomo pospremili iz hiše žalosti v Kompoljah v četrtek, 31. maja ob 15. uri, ob 16. uri pa na farno pokopališče Videm-Dobrepolje, kjer bo pogreb

Žalujoči:
žena Marija, otroci Jože, Marija, Štefan, Tončka, Anton, Stane, Rudi in Danica z družinami, brat France, sestra Ančka in drugo sorodstvo

Kompolje, Dobrepolje, Ljubljana

Po kratki in težki bolezni nas je zapustil naš dragi, nepozabni mož, oče, brat, nono in pranono

dipl. iur. dr. Franjo Štamberger

Pokopali ga bomo v četrtek, 31.maja 1973 popoldan na pokopališču v Središču ob Dravi

Vsi žalujoči z družinami

Lendava, Novi Marof, Središče ob Dravi, Opatija-Matulje, Maribor, Titograd in Zagreb, 30. maja 1973

V starosti 91 let je preminil naš ljubljeni oče, dedek, pradedek in prapradedek

MIROSLAV GRGUREVIČ

upokojenec

Pogreb bo v petek, 1. junija 1973, ob 16. uri iz Andrejeve mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
sinovi Viljem z družino, Mirko z družino, Boris z družino, hčerke Silva vdova, Marta z družino, Anica z možem, vnuki, pravnuki, prapravnukinja, družine Zabukovec in drugo sorodstvo

Ljubljana, Kranj, Beograd

Utihnilo je bolno srce naše najdražje

MARJETE PERHAVC

rojena OKRUPA
žel. uradnice v pokoju

K zadnjemu počitku jo bomo spremili v četrtek, 31. maja 1973, ob 16. uri iz Marijine kapelice na Žalah

Žalujoči:
mož Silvo, sin Mitja, hčerki Metka in Nevenka z družinama, brat Mirko, sestra Silva in sorodstvo

Prosimo tihega sožalja

Ljubljana, maja 1973

Globoko presunjeni sporočamo, da nas je po kratkotrajni bolezni nenadoma zapustila naša skrbna mama, babica, prababica, sestra in teta

Marija Ježek

roj. Koman

Pogreb drage pokojnice bo izpred hiše žalosti, ul. bratov Komel 20, dne 31. maja ob 16. uri na pokopališče v Šentvidu

Žalujoče družine:
Ježek, Vreček, Bečan, Koman, Zore in drugo sorodstvo

Ljubljana, Šentvid, Podgora, Dravlje, 30. maja 1973

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila v 82. letu starosti, naša draga mama, sestra in teta

Marija Perko

rojena ČELHAR
dipl. babica v pokoju

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 31. maja 1973, ob 17. uri na pokopališču v Postojni.

Žalujoči:
sin Jože z družino, brata Lovrenc in Alojz z družinama ter nečakinje Malka, Vita, Majda z družinami.

Postojna, Ljubljana, Beograd, Pescara.

Sporočamo žalostno vest, da je preminila v 82. letu starosti

Helena Rant

porodniška babica

Pogreb pokojnice bo v Kranju, 1. junija 1973, ob 16. uri na pokopališču v Kranju.

Sorodstvo

Kranj, 30. maja 1973

Sporočamo žalostno vest, da je smrt nenadoma iztrgala iz naše sredine sodelavca

JOSIPA HRVATINA

Dragega pokojnika bomo pospremili na njegovi zadnji poti v četrtek, 31. maja 1973, ob 17. uri na pokopališču v Ilirski Bistrici

Kolektiv trgovskega podjetja Ilirija — Ilirska Bistrica

UMRLA NAM JE IN NAS ZAPUSTILA SAME NAŠA MAMI

VIKTORIJA TOME

ROJENA VONČINA

OD MAMI SE BOMO POSLOVILI V ČETRTEK, 31. MAJA 1973, OB 18. URI IZ NIKOLAJEVE VEŽICE NA ŽALAH

PROSIMO ZA TIHO SOŽALJE

NJENI:
GUSTI, VIKCA, BOGDAN, JANEZ IN MARI Z DRUŽINAMI IN DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, MARIBOR, PIRAN, 29. MAJA 1973

Potrti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je zapustil naš ljubi mož, oče, dedek, brat in stric

IGNACIJ NOVAK

upokojenec

Od dragega pokojnika se bomo poslovili izpred hiše žalosti v Vnanjih goricah 88 v četrtek, 31. maja 1973, ob 16. uri na domače pokopališče

Žalujoči:
žena Ivana, otroci Ignac, Janez in Milena z družinami, brat Viktor, sestra Marija in drugo sorodstvo

Vnanje gorice, Dobrova, 29. maja 1973

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustil naš dragi oče, stari oče, brat in stric

ANTON STOJAN

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 31. maja 1973, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče Kompole ob 17. uri

Žalujoči:
hčerki Zvonka in Jožica z družinama in drugo sorodstvo

Brošinska vas, Štore, 30. maja 1973

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš nekdanji dolgoletni sodelavec in dobri tovariš

JANEZ KOPČAVAR

komercialist v pokoju

Člani delovne skupnosti ZTP »ABC«, organizacija »Loka« Škofja Loka

Škofja Loka, 30. maja 1973

V 23. letu starosti je na službeni poti tragično preminil naš sodelavec

SERGEJ BURŠIČ

servisni delavec

Na njegovo prezgodnjo zadnjo pot ga bomo spremili v četrtek, 31. maja 1973, ob 16. uri izpred hiše žalosti v Radovljici, Prešernova 8 na pokopališče Radovljica

Do pogreba bo pokojnik ležal v mrliški vežici v Lescah

Dobrega in vedrega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu

Delovna skupnost Elan, tovarna športnega orodja Begunje na Gorenjskem in Ind. gasilsko društvo Elan

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega nepozabnega moža, očeta, sina, brata, svaka in strica

ĐURA VRKLJANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, organizacijam ZZB NOV, ZRVS, JLA, društvu upokojencev, godbi in moškemu pevskemu zboru Postojna ter podjetjem GG, LIV in Zavodu za zaposlovanje del. Postojna, ki ste z nami sočustvovali, ga spremili na njegovi zadnji poti, mu pokloniti cvetje in vence ter govornikoma tov. Smrekarju in Garzaliju za ganljive besede na pokopališču

Žalujoči:
žena Olga in hči Ljubica s sorodstvom

Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve

SO RIBNICA

razpisuje
naslednji prosti delovni mesti:

1. RAVNATELJA
Osnovne šole dr. Anton Debeljak Loški potok

2. RAVNATELJA
Posebne osnovne šole Ribnica

POGOJI:
pod 1.: visoka, višja ali srednja izobrazba pedagoške smeri, strokovni izpit, najmanj deset let neposredne pedagoške prakse za srednjo strokovno izobrazbo in najmanj pet let pedagoške prakse za višjo oziroma visoko strokovno izobrazbo;
pod 2.: ortopedagog, pet let delovnih izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu in predpisani strokovni izpit.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati imeti vodstvene sposobnosti ter moralno-politično neoporečnost.
Zasedba delovnih mest pod 1. in 2.:
1. september 1973.
Pismene prijave kolkovane z 2 din upravne takse, z dokazili o strokovni izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: SO Ribnica, p. Ribnica na Dolenjskem. 4892

Komisija za delovne odnose pri podjetju

tegrad ljubljana
šmartinska 10

objavlja prosta delovna mesta za:

1. finančnega knjigovodjo
2. materialnega knjigovodjo
3. knjigovodjo
osnovnih sredstev in drobnega inventarja — saldakontist dobaviteljev

POGOJI ZA ZASEDBO:
pod 1.: srednja strokovnost ekonomske smeri in zaželena 3-letna praksa na tem delovnem mestu
pod 2.: nižja strokovnost in 2-letna praksa na tem delovnem mestu
pod 3.: nižja strokovnost in 2-letna praksa na tem delovnem mestu

Poskusna doba za vsa delovna mesta traja 60 dni.
Ponudbe pošljite na gornji naslov do 8. 6. 1973.
4874

MELAMIN
KEMIČNA TOVARNA KOČEVJE

razglaša
naslednji prosti delovni mesti:

1. VODJE splošnega sektorja
2. PRODAJNEGA REFERENTA

Pod 1.: visoka strokovna izobrazba pravne ali sorodne stroke in 3 leta prakse ali višja ali srednja izobrazba in 5 let prakse.

Pod 2.: končana komercialna šola ali srednja ekonomska ali tehniška šola — kemijski odsek ter smisel in veselje do dela v prodaji.

Nastop službe je mogoč takoj.

Stanovanja ni na razpolago.

Pismene ponudbe sprejema splošni sektor podjetja, najkasneje do 11. 6. 1973. 4901

Trgovsko podjetje
»MANUFAKTURA«
LJUBLJANA, Trubarjeva 27

razglaša
prosta delovna mesta za:

1. prodajalke in prodajalce
tekstilne stroke

2. vajenke in vajence
za izučitev v trgovini tekstilne stroke

Poizkusna doba je 30 dni.

Nastop delovnega mesta pod točko 1. je mogoč takoj ali po dogovoru, pod točko 2. pa s 1. julijem 1973.

Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja Trubarjeva 27. 4883

INEX ADRIA AVIOPROMET
LJUBLJANA, Titova 48

objavlja
JAVNO PRODAJO
uporabnih osnovnih sredstev:

1. **Volkswagen kombi, tip 221**
2. **Kombibus IMV-1600 super B**
3. **Teleprinter RFT, tip 51**

Javna prodaja bo v torek, dne 5. 6. 1973 ob 10. uri na sedežu podjetja.

Varščino v višini 10 % plačate pred začetkom javne prodaje.

Ogled je mogoč v ponedeljek dne 4. 6. 1973 od 7. do 15. ure. Vse informacije dobite na sedežu podjetja ali po telefonu številka 313-366. 4879

Odbor za medsebojne odnose podjetja

CONTAL
LJUBLJANA, Beethovnova 11

razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

1. ŠEFA uvoznega oddelka

Pogoji za zasedbo delovnega mesta so:
a) visoka ali višja šolska izobrazba ter 5 let prakse na ustreznih delovnih mestih v zunanji trgovini
b) aktivno znanje najmanj enega svetovnega jezika in ustrezne moralno politične kvalifikacije
ali
a) popolna srednja šola ter 10 let prakse na ustreznih delovnih mestih v zunanji trgovini
b) aktivno znanje najmanj enega svetovnega jezika in ustrezne moralno politične kvalifikacije

2. ŠEFA izvoznega oddelka

Pogoji za zasedbo delovnega mesta enaki kot pod točko 1.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Prijave pošljite na gornji naslov. 4903

PRETRESENI SPOROČAMO, DA JE SREDI USTVARJALNEGA DELA NENADOMA OMAHNIL V SMRT

prof. STANKO ŠKALER

VIŠJI KUSTOS IN RAVNATELJ POSAVSKEGA MUZEJA V BREŽICAH

ISKRENEGA PRIJATELJA, DOBREGA TOVARIŠA IN POŽRTVOVALNEGA VODITELJA ZAVODA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

POSAVSKI MUZEJ BREŽICE

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš kolega

Stanko Škaler

zgodovinar, ravnatelj Posavskega muzeja Brežice

Priznani strokovnjak ter požrtvovalni muzejski in družbeni delavec nam bo ostal v trajnem spominu.

Skupnost muzejev Slovenije

Društvo muzealcev Slovenije

Nenadoma nas je zapustil naš nadvse ljubljeni mož, oče in sin

STANKO ŠKALER

ravnatelj Posavskega muzeja Brežice

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 31. maja 1973, ob 16. uri iz Posavskega muzeja na pokopališče v Brežicah
Do 12. ure istega dne bo pokojnik ležal v hiši žalosti v Trnju 50

Žalujoči:
žena Angelca, sin Gorazd, starši in drugo sorodstvo

Brežice, dne 29. maja 1973

Za vselej nas je po težki bolezni zapustil ljubi mož, brat in stric

Franc Vičič

upokojenec

Pogreb pokojnika bo v četrtek 31. maja 1973 ob 15.15 iz Jakobove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
žena Rozina, sestri Ana in Vera ter drugo sorodstvo

Jesenice, Ljubljana, 29. maja 1973

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

Jožef Vičič

upokojenec

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 31. maja 1973, ob 17. uri na pokopališču v Renčah

Žalujoči:
žena Angela, sinova Simon in Savin z družinama ter hčerka Helena

Renče, 30. maja 1973

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE SREDI DELA NENADOMA PREMINIL NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC

prof. STANE ŠKALER

POGREB BO V ČETRTEK, 31. MAJA 1973, OB 16. URI IZ POSAVSKEGA MUZEJA V BREŽICAH NA BREŽIŠKO POKOPALIŠČE

USTVARJALNEGA DELAVCA IN DOBREGA PRIJATELJA BOMO OHRANILI V NAJLEPŠEM SPOMINU

SKUPŠČINA OBČINE
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
MEDOBČINSKI SVET ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV
TEMELJNA KULTURNA SKUPNOST
ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ BREŽICE

SREDI USTVARJALNEGA DELA JE NENADOMA OMAHNIL V SMRT NAŠ

prof. STANE ŠKALER

PREDSEDNIK OBČINSKE KONFERENCE SZDL BREŽICE

ZADNJO ČAST MU BOMO IZKAZALI V HIŠI ŽALOSTI, TRNJE 50 IN V ČETRTEK, 31. MAJA 1973 OD 12. DO 16. URE V POSAVSKEM MUZEJU BREŽICE. NA ZADNJO POT GA BOMO SPREMILI ISTEGA DNE OB 16. URI NA BREŽIŠKO POKOPALIŠČE

ISKRENEGA PRIJATELJA, ZVESTEGA TOVARIŠA IN DOBREGA SODELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

OBČINSKA KONFERENCA SZDL BREŽICE

VISOK OBISK V KLINIČNEM CENTRU — Šahbanu Farah Pahlavi je včeraj v spremstvu Jovanke Broz obiskala novi klinični center v Ljubljani, si ogledala razstavo »partizanska saniteta v Sloveniji« in obiskala več oddelkov bolnišnice. Na sliki: po prihodu na Brnik. Foto: S. Busić

LJUBIČIĆ NA PRIMORSKEM — Zvezni sekretar za narodno obrambo armadni general Nikola Ljubičić (v sredini) se je včeraj v nekaterih enotah ljubljanskega vojaškega območja seznanil z izurjenostjo in politično pripravljenostjo vojakov in starešin. Foto: E. Kaše

SLOVO OD MOJCE — Včeraj dopoldne so v Preddvoru pri Kranju pokopali 4-letno Mojco in njenega 7-letnega bratca Marka Peternelja, žrtvi 24. moto dirk za nagrado Škofje Loke. Pospremila ju je vsa vas in veliko drugih. Foto: E. Kaše

PRINCESA SE JE ODLOČILA — Deset tednov potem, ko je še zatrjevala, da gre le za prijateljstvo, se je britanska princesa Ana, stara 22 let, premislila in zaprosila svojo mater, kraljico Elizabeto, naj ji dovoli poroko s poročnikom Markom Philipsom. Kraljica je privolila. Telefoto: UPI

Nixon spet na Kitajsko?

To je izjavil predsednik ZDA šefu kitajske misije v Washingtonu

WASHINGTON, 30. maja (AP) — Ameriški predsednik Nixon je danes izjavil šefu kitajske misije v Washingtonu Huang Čenu, da bo, kot upa, v kratkem spet obiskal Kitajsko. Huang Čen, ki je včeraj dopotoval iz Pekinga in formalno odprl kitajsko predstavništvo v ZDA, je menil, da je ta novica zelo dobra. Predsednik Nixon je sprejel šefa kitajskega predstavništva neposredno pred potovanjem v Islandijo, kjer ga čaka sestanek s francoskim predsednikom Pompidoujem.

Bolgarija—Grčija

ATENE, 30. maja (Tanjug) — Danes so se tu začeli dvodnevni uradni razgovori med delegacijama iz Bolgarije in Grčije, ki ju vodita šefa diplomacij Mladenov in Kavaleratos.

Poseben način stavke

Nemški letališki vodniki stavkajo po načelu »delaj počasi«

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 30. maja — Od jutri naprej je pričakovati resne zastoje v zahodnonemškem letalskem prometu. Takoimenovani »vodniki«, uslužbenci v kontrolnih letališčih stolpih, ki odrejajo vzlete in pristajanja letal, so sklenili, da bodo od jutri zjutraj delali »po predpisih«, torej počasneje. Ta »go-slow« (delaj počasi) je posledica dolgotrajnega spora z zahodnonemško vlado, ki je delodajalka teh »vodnikov« in jih preskromno plačuje.

Tukajšnji tisk sodi, da bo ta »go-slow« trajal več mesecev in je treba računati z velikimi zamudami letal.

SLAVKO FRAS

Pozitivna ocena obiska

Francoska vlada zelo ugodno ocenila pogovore M. Minića v Parizu

PARIZ, 30. maja (AFP) — Francoska vlada je na današnji redni seji zelo pozitivno ocenila pogovore, ki jih je imel podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić v Parizu, kjer se je mudil dva dni. Francoski zunanji minister Michel Jobert je v svojem poročilu vladi omenil, da so pogovori z Minićem potekali v zelo prijateljskem ozračju in da so nadaljevanje dolgotrajnega plodnega sodelovanja med obema državama.

Izgon diplomata

REYKJAVIK, 30. maja (AP) — Islandske oblasti bodo izgnale britanskega diplomata Michaela Elliotta, ki je odkril tajno o premikih islandskih vojnih ladij. Elliott je prispel v Reykjavik v soboto.

Zadnje vesti

Spodbujati stike

Minić: v Parizu smo posvetili posebno pozornost proučevanju možnosti za izboljšanje bilateralnega sodelovanja

BEOGRAD, 30. maja (Tanjug) Pogovori, ki sem jih imel v Parizu, so bili zelo odkriti, neposredni, konkretni in so potekali v delovnem in prijateljskem ozračju, je izjavil nocoj podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić po vrnitvi v Beograd po tridnevnem uradnem obisku v Parizu.

Taki pogovori, je dodal Minić, so omogočili obema stranema, da se izčrpno pogovorita o vprašanjih, kjer so pogledi popolnoma enotni, blizu in o vprašanjih, kjer so razlike.

Ko je Minić govoril o pogovorih, ki jih je imel v Parizu s svojim kolegom Jobertom, premierom Messmerjem in predsednikom Pompidoujem, je dejal, da so ti pogovori obsegali mnoga mednarodna vprašanja.

Ugotovili smo delno podobno zaskrbljenost, kar zadeva krizne položaje, kakor so Bližnji vzhod in druga žarišča v svetu. V pogovorih o Evropi je bila prisotna težnja obeh držav, da bi našli čimbolj uspešne poti za premagovanje blokovske razdeljenosti, da bi čimbolj uspešno dokončali priprave za konferenco o evropski varnosti in sodelovanju in da bi čim uspešneje šli po poti širšega sodelovanja med evropskimi državami.

Posebno pozornost smo posvetili možnosti za čim boljše izboljšanje bilateralnega sodelovanja in smo se strinjali, da je to sodelovanje uspešno in da se v zadnjih letih dobro razvija. Strinjali pa smo se tudi, da sodelovanje na gospodarskem področju zaostaja za sodelovanjem na drugih področjih.

Strinjali smo se, da morata obe vladi zaradi tega močneje spodbujati k navezavi stikov med jugoslovanskim in francoskim gospodarstvom, olajšati hitrejše povezovanje, da bi tako dosegli širšo blagovno zamenjavo, boljše industrijsko sodelovanje, kooperacijo in druge oblike povezovanja.

Moram tudi povedati, da je naša zahteva, da bi posvetili še večjo pozornost jugoslovanskim delavcem v Franciji naletela na razumevanje. Sporazumi med Jugoslavijo in Francijo o teh vprašanjih se dosledno izpolnjujejo, vendar smo ugotovili, da je nekatere stvari treba še rešiti. Na primer strokovno usposabljanje delavcev, dopolnilno šolanje njihovih otrok itd.

Proučevali smo tudi vprašanje s področja kulture in izobrazbe ter z zadovoljstvom sprejeli željo Francije, da bi se čimbolj razširilo učenje francoskega jezika v naši državi. Francija pa je prav tako z razumevanjem sprejela naše predloge, da bi na Sorboni ustanovili lektorat makedonskega in slovenskega jezika. Menimo, da je kulturno sodelovanje med obema državama dokaj razvito, četudi so še možnosti, da bi se izboljšalo — je dejal Minić. Ko je odgovarjal na vprašanja novinarjev, je omenil tudi svoje pogovore s predsednikom Pompidoujem in poudaril, da so bili izčrpni, še posebej o položaju na Bližnjem vzhodu, v Indokini in Vietnamu. Dodal je, da predsednik Pompidou računa na prejšnje povabilo predsednika Tita, da obišče Jugoslavijo in da želi, da do tega obiska pride.

Miloš Minić je prispel nocoj nekaj po 19. uri s posebnim letalom na letališče v Beograd.

Pobegle zapornike takoj polovili

LONDON, 30. maja (AP) — Sedemnajst zapornikov je danes poskušalo pobegniti iz londonskega zapora »Brickston«. Po hudem boju pri glavnih vratih zapora je policiji uspelo, da je vse takoj polovila.

Zaporniki so poskušali zbežati na ta način, da so z zvijačo obvladali jetniškega paznika in mu vzeli ključe od celic. Zatem so stekli na dvorišče zapora, obvladali voznika kamiona za smeti in se odpeljali z vozilom skozi glavna vrata zapora. Toda akcija ni bila dovolj hitra, pa so jih policaji ujeli že pred zaporom.

Trbovlje: neenoten „vrh“

Konference se je udeležil tudi sekretar sekretariata CK ZKS F. Šetinc

TRBOVLJE, 30. maja — Občinska konferenca ZK je na nocojšnji seji ocenila dejavnost organizacij zveze komunistov v občini Trbovlje po pismu predsednika Tita in po 29. seji CK ZK Slovenije ter sprejela izhodišča občinskega komiteja v zvezi s problematiko enotnosti v občinskem političnem vrhu. Konference se je udeležil tudi sekretar sekretariata CK ZK Slovenije Franc Šetinc.

Občinska konferenca ZK je zahtevala za zagotovitev enotnosti v občinskem političnem vrhu (doslej je ni bilo), da odstopi s položaja občinske skupščine Trbovlje njen predsednik Jože Laznik in Hinko Kamnikar, podpredsednik občinskega odbora ZZB NOV Trbovlje.

PAVLE BURKELJC

Nixon in Pompidou prispela

V Reykjaviku se bodo danes začeli pogovori o mednarodnih vprašanjih

REYKJAVIK, 30. maja (AP) — Ameriški predsednik Nixon je prispel nocoj v Reykjavik. Uro pred njim pa je prispel tudi francoski predsednik Pompidou.

Nixon in Pompidou se bosta jutri dopoldne v Reykjaviku pogovarjala o široki paleti mednarodnih vprašanj, glavno pozornost pa bosta posvetila odnosom med ZDA in zahodno Evropo.

V tem okviru, kakor tukaj pričakujejo, bosta Nixon in Pompiodu posebno pozornost posvetila ameriško-evropskim monetarnim in trgovinskim odnosom.

Borci so opora

»ZK je vselej računala z borčevsko organizacijo,« je dejal Hamdija Pozderac na skupščini ZZB NOB BiH

SARAJEVO, 30. maja (Tanjug) — Tu je bila danes 4. skupščina ZZB NOB BiH, na kateri so za novega predsednika izvolili Nika Mihaljevića. Izbrali so tudi druge organe in izvršna telesa združenja.

Dosedanji predsednik ZZB NOB BiH Ilija Materić je poudaril, da smo zadali odločilni udarec protirevolucionarnim silam. Povrnila se je trdna vera v partijo, ker se je tudi tokrat izkazalo, da se vse tisto, kar začne ZK, uspešno izteče.

Hamdija Pozderac je med razpravo dejal, da so po njegovem mnenju borci prevzeli nase velikanski del obveznosti in odgovornosti za vse, kar se je dogajalo po vojni, kar se še danes dogaja in kar se bo zgodilo jutri. »Zveza komunistov je vselej računala z borčevsko organizacijo, ne le pri uresničevanju, temveč tudi pri načrtovanju politike celotnega razvoja na temelju programa ZK. Borčevska organizacija je z vsemi močmi pomagala pri uresničevanju politike in ciljev ZK, kar se je še zlasti pokazalo v odločilnih trenutkih razvoja naše družbe.

Zato tudi menim, da je še zlasti važno, da se je borčevska organizacija v zadnjih dveh letih otresla značilnosti in elementov staležne organizacije, se rešila iz okostenelosti, ko se je ukvarjala zgolj z materialnimi in socialnimi vprašanji. To je bila tudi prava pot, da borčevska organizacija še naprej ostane pomemben družbenopolitični dejavnik ter moč, ki se organizirano vključuje v vse tokove družbene akcije.«

Pozderac je na koncu opozoril, da je treba brez kompromisov odstraniti iz vrst borčevske organizacije vse zavestne nasprotnike naše samoupravne socialistične družbe, »zaskrbljene tribune«, razne demagoge, rankovičevce in informbirojevce, ki jim je cilj, da bi z neodgovornimi govoricami in protisamoupravnim ravnanjem vnesli zmedo v naše vrste in otežili prizadevanja pri uresničevanju zastavljenih nalog.

Še en general prijet

Tudi to aretacijo spravljajo v zvezo z zaroto v mornarici

ATENE, 30. maja (AFP) — Danes so v Atenah aretirali upokojenega grškega generala Andreasa Vardulaksa, se je izvedelo v tukajšnjih dobro poučenih krogih.

Njegovo aretacijo spravljajo v zvezo z nedavno odkrito in preprečeno zaroto v vojni mornarici. Oblasti so uvedle preiskavo proti kakim desetim upokojenim generalom in admiralom ter proti približno 30 aktivnim oficirjem.

Problem delovne sile

V Trstu se zavzemajo za legalizirano zaposlovanje Jugoslovanov

TRST, 30. maja (Tanjug) — Tržaški strokovnjaki ocenjujejo, da je pomankanje delovne sile na vseh področjih gospodarstva osnovni problem pri nadaljnjem razvoju mesta. Zato so se voditelji združenja industrijalcev za Furlanijo-Julijsko Krajino zavzeli za meddržavni sporazum, ki naj bi omogočil zakonito zaposlovanje delavcev iz Jugoslavije. Znano je, da kljub najstrožjim kaznim, predvidenim po italijanskih zakonih, dela v Trstu in drugih severnoitalijanskih mestih več kot 1000 Jugoslovanov.

Uspeh pogajanj ZRN-ČSSR

Končana druga runda pogajanj o normalizaciji odnosov

BONN, 30. maja (Tanjug) — Danes se je v Bonnu po osemdnevnem delu uspešno končala druga »runda« zahodnonemških-čeških-slovaških pogajanj o normalizaciji odnosov. Delegaciji sta izoblikovali besedilo sporazuma, ki bo obsegal uvodni del in šest členov. Uradni predstavnik bonske vlade je danes popoldne povedal, da so problem v zvezi z münchenskim sporazumom iz leta 1938, ki naj bi ga razglasili za brezpredmetnega, »rešili v zadovoljstvo obeh strani«.

Pogovori sindikata gradbincev

DUBROVNIK, 30. maja (Tanjug) — Danes so se v Dubrovniku končali dvodnevni uradni pogovori med delegacijama sindikatov gradbenih delavcev ZRN in Jugoslavije. S posebno pozornostjo so obravnavali stanovanjske pogoje naših gradbenikov v ZRN, varstvo pri delu ter njihovo socialno in zdravstveno zavarovanje kakor tudi organizacijo kulturno-zabavnega življenja. Od skupno kakih 150.000 jugoslovanskih gradbenikov v ZRN jih je v nemškem sindikatu včlanjenih le 10.000, zato so v Dubrovniku menili, da je treba z novimi napori doseči zboljšanje tega položaja.

Pred zasedanjem VS

KAIRO, 30. maja (Mena) — Egiptovski zunanji minister Mohamed Hasan el Zajat je danes odpotoval v New York, kjer bo sodeloval v razpravi o Bližnjem vzhodu v VS. Na poti v New York se bo za nekaj časa ustavil v Rimu in Londonu, kjer ga čakajo pogovori s funkcionarji obeh vlad o bližnjevzhodni krizi.

oglašujte v dnevniku DELO

Petrović se vrača

NAJROBI, 30. maja (Tanjug) — Delegacija zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi predsednik sveta ZSJ Dušan Petrović, je danes končala obisk v centralni organizaciji kenijskih sindikatov (COTU). S predstavniki kenijskih sindikatov so se pogovarjali o dvostranskih odnosih in aktavnosti obeh organizacij na notranjem in mednarodnem področju, še zlasti o aktivnosti v zvezi z napovedano konferenco neuvrščenih držav.

Kneset o svetem mestu

JERUZALEM, 30. maja (Reuter) — Predsednik izraelskega parlamenta (kneseta) Ješajahu je danes izjavil, da bo Jeruzalem zmeraj ostal enoten in nerazdelejen in pod izraelsko suverenostjo.

Svojo trditev je podkrepil z zagotovilom, da je »vlada države Izraela edina vlada, ki bo gospodar v svetem mestu Jeruzalemu«.

Huda prometna nesreča

ISTANBUL, 30. maja (AFP) — Devet ljudi je izgubilo življenje, 41 pa je bilo huje ranjenih v nesreči, ki se je zgodila 70 kilometrov od Ankare, blizu mesta Kirikala, kamor so se ti ljudje peljali s tovornjakom. Med devetimi mrtvimi je tudi pet članov neke družine.

Telegrami

Konferenca KOSPAR

KONSTANZA — V Konstanzi v ZRN se je začela 16. konferenca mednarodne organizacije za vesoljske raziskave (KOSPAR), ki se je udeležuje kakih 700 predstavnikov iz vseh koncev sveta. Ameriška vesoljca Jack Schmitt in Ronald Evans bosta govorila na konferenci v prihodnjih dneh, povabili pa so tudi njune sovjetske kolege.

V zapor zaradi kočljivega filma?

BOLOGNA — Bolonjsko sodišče bo 4. junija odločilo, ali bo režiser filma »Zadnji tango v Parizu« Bernardo Bertolucci — v filmu sta igrala Marlon Brando in Maria Schneider — obsojen na zaporno kazen, kot zahteva javni tožilec. Na prejšnjem sojenju so ugotovili, da film ni žalil javne morale.

Konferenca o »TU-144« in »concorde«

MOSKVA — Tu je bila konferenca letalskih strokovnjakov, ki so razpravljali o letalih tipa »TU-144« in »Concorde«, ki so jih dali v redni promet. Konferenco sta pripravila sovjetsko ministrstvo za civilno letalstvo in komisija SZ za mednarodni letalski promet. Razpravljali so o tem, da morajo sprejeti mednarodne norme v zvezi s temi letali.

Huda suša na Madžarskem

BUDIMPEŠTA — Nenavadno huda suša, ki traja na Madžarskem že več tednov, resno ogroža spomladanske posevke. Kmetijski strokovnjaki trdijo, da zemlja že dolgo ni bila tako izsušena in da je bil letošnji maj eden od najbolj sušnih v vsej zgodovini. Ponekod že ves mesec ni deževalo. Povrh pa zadnje tedne piha še hud veter.

Sovjetski gostje navdušili

SARAJEVO — Sovjetski umetniški ansambel »Dekleta iz Voroneža«, je sinoči navdušil sarajevsko občinstvo. Izredne kvalitete tega vokalnega ansambla, ki je izvedel več kompozicij na narodno temo, so bile za sarajevske gledalce posebno doživetje.

Groze tudi rektorji

DUNAJ — Grožnjam, da bodo stavkali, če vlada ne bo ugodila njihovim finančnim zahtevam, so se zdaj pridružili tudi rektorji visokih šol. Objavili so, da bodo študij na visokih šolah v prihodnjem zimskem semestru prekinili, če ne bodo takoj uredili njihovih finančnih problemov.

Baletka Vesna Butorac na turneji

ZAGREB — Zagrebška primabalerina Vesna Butorac je odpotovala danes v London, kjer se bo pred turnejo po ZDA pridružila znani baletni skupini »New London Ballet« kot njen stalni gost. Naša znana umetnica bo skupaj z Margot Fontaine, Galino Samsovo, Antonijem Labisom, Andrejem Prokovskim in drugimi svetovno znanimi plesalci gostovala približno tri tedne v San Franciscu, Sacramentu in drugod.

Posnet dokumentarec o makedonskih železnicah

SKOPJE — V podjetju Vardar-film v Skopju so končali snemanje dokumentarnega filma »Sto let makedonskih železnic«. Film, ki je presek o razvoju makedonskih železnic, je režiral Mate Petrovski, scenarij pa sta napisala Miša Hadžiristić in Trajan Petrovski.

Skrbnik za Picassovo umetniško dediščino?

PARIZ — Trije Picassovi nezakonski otroci, ki že davno niso imeli več stikov z očetom — nezakonski pa nimajo pravice do dediščine — zahtevajo, naj bi izbrali za častnega skrbnika za umetniško dediščino velikega slikarja. Sodišče bo 6. junija objavilo svojo odločitev, ali se mu zdi taka zahteva upravičena.

Še ena posledica vojne

HANOI — Japonsko ministrstvo za zdravstvo in socialno politiko je prepovedalo uvoz 24 ton zmrznjenih jastogov iz Južnega Vietnama. Agencija UPI poroča, da so uvoz rakov prepovedali zato, ker domnevajo, da je južnovietnamska favna nevarno zastrupljena s kemijskimi sredstvi, ki so jih uporabljali za časa vojne.

Pa še to:

KADIJA TOŽI, KADIJA SODI — Na samosvojo zamisel je prišel poslovodja trgovine pri Lenartu. Ko je zalotil tatiče, ki so hoteli odnesti kakšno malenkost, jih je enostavno sam kaznoval. Tako je »izrekel« za več kot 30.000 dinarjev denarnih kazni.

Še dobro, da komu ni odsekal roke!

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 31. maj 1973 ob 7. uri

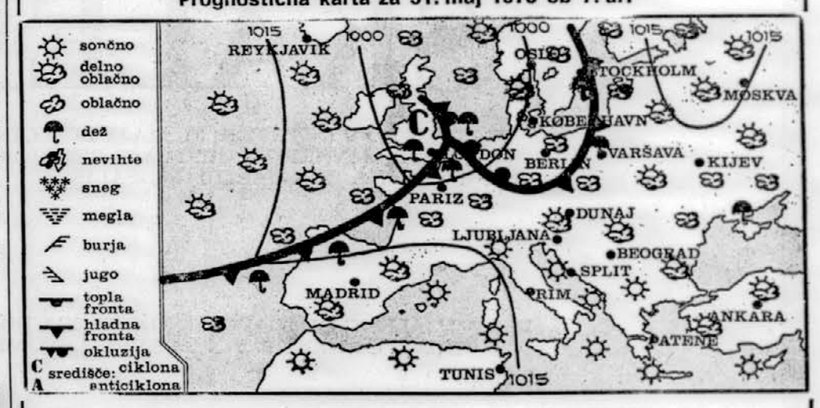

Vreme in temperatura 30. maja 1973

kraj	ob 7. uri vreme	stopinj	ob 13. uri vreme	stopinj
Ljubljana	poloblačno	14	ploha	22
Planica	poloblačno	9	oblačno	19
Brnik	poloblačno	13	nevihta	21
Kredarica	oblačno	2	nevihta	3
Maribor	oblačno	14	oblačno	22
Sl. Gradec	oblačno	11	oblačno	19
Celje	poloblačno	23	oblačno	22
Novo mesto	oblačno	14	oblačno	18
Koper	poloblačno	2	jasno	23
Reka	jasno	18	poloblačno	25
Pulj	jasno	18	oblačno	24
Hvar	poloblačno	19	—	—
Dubrovnik	jasno	19	jasno	22
Zagreb	oblačno	16	oblačno	24
Beograd	jasno	15	jasno	25
Sarajevo	jasno	8	poloblačno	22
Titograd	jasno	15	jasno	26
Skopje	jasno	15	poloblačno	24
Celovec	—	—	—	—
Gradec	—	—	—	—
Dunaj	jasno	14	poloblačno	23
Benetke	jasno	16	poloblačno	25
Milano	jasno	17	poloblačno	25
Genova	—	—	poloblačno	23
München	oblačno	12	oblačno	15
Zürich	—	—	oblačno	18
Rim	poloblačno	15	poloblačno	22
Pariz	oblačno	13	dežuje	15
Berlin	jasno	15	poloblačno	24
Stockholm	jasno	15	poloblačno	21
Moskva	jasno	15	—	—

SLOVENIJA:

Deloma sončno bo, popoldne krajevne plohe ali nevihte. Najnižje nočne temperature bodo med 5 in 10, v Primorju 15, najvišje dnevne med 20 in 25 stopinjami.

IZGLEDI ZA PETEK:

Možne so še posamezne nevihte.

JUGOSLAVIJA:

Ob Jadranu bo pretežno sončno, v notranjosti države, zlasti v vzhodnih krajih popoldne krajevne nevihte.

VREMENSKA SLIKA:

Južna Evropa je v območju enakomernega zračnega pritiska. Od severa doteka nad naše kraje vlažen in nekoliko hladnejši zrak, ki povzroča nevihte.

Avto na vlak pa hitro na morje

Z nedeljo, ko bo začel veljati nov železniški vozni red, se bo iz Ljubljane k morju povečalo število avtovlakov

LJUBLJANA, 30. maja. V nedeljo bo začel veljati nov železniški vozni red, zato se bo povečalo tudi število avtovlakov, ki vozijo iz Ljubljane. V predsezoni sta vozila le dva para vlakov, in sicer v Düsseldorf in Holandijo. Od nedelje dalje pa bo pripeljalo v Ljubljano iz severne Evrope pet parov avtovlakov, uvedli pa bodo tudi 4 linije na domačih progah.

V Split bo odpeljal vlak vsak dan ob 18.30. Za avto srednjega razreda bo treba plačati v eno smer 315 din, povratna vozovnica pa bo stala 504 dinarje. Za najmanjši avto bo treba na tej relaciji plačati 270 din, za največjega pa 360 din. V Ploče bo odpeljal avtovlak vsak dan ob 19.10, cena za prevoz sedmjevelikega avtomobila pa bo 486 din. Najcenejši bo prevoz v Koper, kjer bo treba za avto plačati 90 din, vlak pa bo odpeljal vsak dan ob 5.35. Kdor bo želel vožnjo proti Beogradu prespati, bo lahko naložil avto na vlak, ki bo odpeljal ob 22.15, za vožnjo konjička pa bo moral pripraviti 302 dinarja.

V poletnih mesecih so največkrat zasedena vsa mesta na avtovlakih iz tujine, na domačih progah pa se tak način potovanja še ni uveljavil. Kljub temu se število prevoženih avtomobilov stalno veča, saj je šlo lani skozi ljubljansko postajo 3215 avtomobilov, od tega 148 na notranjih progah. J. ODAR

Nov samski dom gradijo

LJUBLJANA, 30. maja — Stanovanjsko podjetje Dom je na Taboru (poleg doma samskih delavcev in doma upokojencev) začelo graditi dvanajstnadstropno stolpnico s samskimi stanovanji. V stolpnici bo 144 garsonjer. Dela izvaja gradbeno podjetje Tehnika. L. J.

Zaprli bodo Aleševčevo ulico

LJUBLJANA, 30. maja — Pri upravi ljubljanske Toplarne smo zvedeli, da bodo delavci Slovenija ceste začeli predvidoma 1. junija letos polagati glavno toplovodno cev v Šiški. Toplovod bo potekal od tovarne Tiki, čez tovarniško dvorišče in po Aleševčevi ulici, do železniške proge Ljubljana—Jesenice.

Med delom bo del Aleševčeve ulice zaprt in ga bodo predvidoma odprli šele okoli 10. septembra letos.

R. R.

Cankarjevo nabrežje bo zaprto

LJUBLJANA, 30. maja — Pri občinski skupščini Ljubljana Center smo izvedeli, da bodo verjetno prihodnji mesec za 14 dni do tri tedne zaprli Cankarjevo nabrežje od Tromostovja do Čevljarskega mostu. Delavci komunalnega podjetja Javna razsvetljava bodo ob Ljubljanici namreč postavili nove cestne svetilke. R. R.

MED NARCISAMI — V okviru meseca narsic bo TD Planina pod Golico v nedeljo, 2. junija, organiziralo množični pohod na vrh Golice. Udeležence izleta bodo vodili člani TD in mladinske organizacije tega naselja. Podoben množični pohod na Golico bo predvidoma pripravilo PD Jesenice naslednjo nedeljo, 10. junija.
Foto: Branko Blenkuš

Škodljiva zaprtost

Kostanjevica: o naporih kmetijskih organizacij pri ustanavljanju TOZD

KOSTANJEVICA OB KRKI, 30. maja — Dopoldne je bil v kostanjeviškem gradu pokrajinski plenarni sestanek, ki ga je sklicala republiška gospodarska zbornica, na njem pa so sodelovali delegati iz kmetijskih delovnih organizacij in živilske industrije iz občin Brežice, Krško, Sevnica, Šentjur, Laško, Žalec in Mozirje.

Po uvodnih izvajanjih člana gospodarske zbornice inž. Rada Dvoršaka, ki je ocenil napore kmetijskih organizacij, da bi se čim hitreje prilagajali novim ustavnim dopolnilom, nato pa še integracijske procese, ki v slovenskem kmetijstvu tečejo prepočasi, so delegati v razpravi povedali izkušnje iz prakse in omenili težave, s katerimi se srečujejo.

Splošna ugotovitev je, da se je zaenkrat pri ustanavljanju TOZD še premalo naredilo, morda pa je takšno stanje tudi odraz razdrobljenega slovenskega kmetijstva, ki ne ve, kako iz zagate. Saj že podatek, da se je lani kmetijska proizvodnja v Sloveniji povečala za komaj 0,1 odstotka namesto predvidenih 2,8 odstotka, marsikaj pove.

Nove ustavne dopolnitve bodo pospešile tudi hitrejše integracijsko povezovanje, kar bi samo koristilo jasnejšemu začrtovanju kmetijske proizvodnje v naši republiki.

SLAVKO DOKL

Preizkušnja

Naloge komunistov v jeseniški železarni pred graditvijo novih obratov

JESENICE, 30. maja — Čeprav se je šele dobro izkopala iz težkega položaja v minulih letih, je železarna že pred novim zahtevnim obdobjem graditve novih obratov. To bo tudi od komunistov zahtevalo bolj prizadevno delo na vseh področjih.

V zadnjem obdobju so si komunisti največ prizadevali za to, da bi z enotnejšim nastopanjem in večjo zavzetostjo s svojimi stališči bolje prodrli v samoupravne organe, v katerih je bil njihov vpliv precej prešibak. Kot so poudarili na sinočnji konferenci tovarniške organizacije ZK, jim je to v precejšnji meri tudi uspelo. Zato bodo pri izpolnjevanju novih nalog v prihodnjem obdobju v lažjem položaju.

V program dela, ki so ga sprejeli na seji, pa so si zastavili celo kopico nalog. V njih so si za cilj postavili tako boljše gospodarjenje in učinkovitejše samoupravljanje kot tudi hitrejše reševanje socialnih problemov.

Dolgoročni razvoj železarne predvideva opustitev nekaterih metalurških obratov in postopno preusmeritev v kovinsko predelovalno industrijo. O tem so za sedaj v kolektivu še deljena mnenja, ker so mnogi železarji preveč navezani na tradicijo.

Precej dela pa bodo komunisti imeli tudi z utrditvijo in razširitvijo svoje organizacije. Med železarji je komunistov dobra desetina, od teh pa jih je večina starih že nad 40 let. Med mladimi, ki predstavljajo četrtino kolektiva, pa je komunistov le dobra dva odstotka. Zato so med naloge sprejeli tudi večjo skrb za sprejem mladih delavcev v članstvo ZK.

L. STRUŽNIK

Turizem ne drema

Turistični in gostinski delavci na Bledu po prvih ocenah predvidevajo, da bo letošnja sezona dobra — Precejšnje je že zanimanje za zasebne sobe

BLED, 30. maja — Povpraševanje po sobah je na Bledu za letošnjo predsezono in glavno sezono veliko. Hoteli imajo svoje zmogljivosti v glavnem prodane tujim agencijam, nekateri pa čakajo bolj na individualne goste, ki so zahtevnejši, pa tudi koristi od njih so večje. V teh dneh bodo gosti začeli prihajati in bodo prihajali vse do konca septembra. Že v prvih dneh predsezone se kažejo boljši rezultati kot lani.

Tudi za zasebne sobe je zanimanje večje. Tisti, ki se z oddajanjem bavijo bolj »profesionalno« imajo vse zasedeno, za ostale pa bi bilo dosti bolje, če bi bila prodaja organizirana.

Med gosti bo največ zahodnih Nemcev, nato Holandcev in Angležev. Ni gotovo, če bo tudi to sezono toliko gostov kot lani iz ZDA. Zanje je značilno, da potujejo v skupinah in da žele obiskati čim več držav hkrati. Ker pa je njih valuta dokaj padla v primerjavi z valutami nekaterih zahodnih turističnih dežel, pričakujejo delni padec njihovega obiska. Tudi obisk italijanskih gostov je v zadnjih letih manjši.

Zabavnih prireditev bo dovolj. Nastopale bodo razne folklorne skupine, koncerti v otoški cerkvi pa bodo novost.. Za mlajše goste bosta kar dva disco kluba. Sprehajalne poti oskrbuje TD Bled in teh ni malo, le da je še vrsta možnosti neizkoriščenih kot razni sprehodi v okolico Bleda k Savi, na Selo, Bodešče in še bi se jih našlo. Treba jih bo markirati in opisati v informacijah. Pri tem naj omenimo, da še vedno Bled sam ne more organizirati svoje folklorne skupine — pa ne, ker ne bi bilo zanimanja med domačini — le prostora za vadbo ne morejo dobiti — pa naj to zveni čudno in neverjetno ali ne! Večjih, pomembnejših prireditev pa tudi to leto ne bo, saj jih zaradi pomanjkanja prostora v hotelih sploh ni možno več prirejati.

In kaj bo novega to sezono? Omenimo kot pridobitev izredno lepo urejeno teraso ob hotelu Toplice, ki bo prav gotovo privabila blejske goste ob popoldanskem času na kavo, dalje nov bistro v hotelu Union in prenovljena restavracija v Ribnem, kjer so se dela zakasnila. Nekaj bolje bo z zunanjo ureditvijo Bleda. Z akcijo krajevne skupnosti so asfaltirali precej poti in cest na raznih krajih od Rečice do Dob, kjer vsi občani sami prispevajo večja sredstva, uredili pa so tudi jezersko pot od Mlinega do Grajskega kopališča. To je velik napredek, vendar bi to morali imeti že zdavnaj, če želimo »vrhunski« turizem. Sedaj pa so na vrsti razsvetljava, parkirišča, igrišča za tenis in še marsikaj!.

B. BENEDIK

Trbovlje: telovadnica bo

TRBOVLJE, 30. maja — V septembru 1972 je gradbeno podjetje Zasavje, ki je zgradilo novo osnovno šolo v Trbovljah na Leninovem trgu, prenehal z gradijo telovadnice in ostalih stranskih prostorov te šole, ker je zmanjkalo denarja. Po uspelem referendumu v aprilu letos pa je znova zagotovljen potrebni denar za dograditev telovadnice in drugih prostorov. Te dni je podjetje Zasavje že pričelo graditi naprej. T. L.

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA ČETRTEK

KINO CENTER — KRANJ: amer. barv. krim. film BOTER, ob 17. in 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene zvišane!
KINO STORŽIČ — KRANJ: amer.-ital. barv. komedija PRIDITE K NAM NA KAVO, ob 16. 18. in 20. uri.
KINO TRŽIČ: amer.-ital. barv. vestern PRVA STROJNICA DIVJEGA ZAHODA, ob 18. in 20. uri.
KINO DOM — KAMNIK: amer. barv. ljub. film DNEVNIK JEZNE GOSPODINJE, ob 18. in 20. uri.
KINO RADIO — JESENICE: Zaprto!
KINO PLAVŽ — JESENICE: jug. barv. film IN BOG JE USTVARIL KAVARNISKO PEVKO, ob 18. in 20. uri.
KINO KRANJSKA GORA: amer.-ital.-špan. barv. CS film SAMOMORILSKI KOMANDOSI.
KINO RADOVLJICA: amer. barv. krim. film DETEKTIV KLUT, ob 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: franc. barv. CS film OSTROSTRELEC Z AZURNE OBALE, ob 18. uri.
KINO KRKA — NOVO MESTO: ital. barv. film PRESUSTVO, ob 18. in 20. uri.
KINO DELAVSKI DOM — ZAGORJE OB SAVI: amer. barv. film — drama JOE, TUDI TO JE AMERIKA, ob 13. in 20. uri.

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film CARMEN JONES. Režija: Otto Preminger. Glav. vl.: Dorothy Dandridge, Harry Belafonte, Pearl Bailey, Olga James.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.
KINO UNION: PREMIERA francoske barvne VV ljubezenske drame OGENJ LJUBEZNI (Les Feux de la Chandeleur). Prod.: Societe Nouvelle de Cinema, 1972. Glasba: Michel Legrand. Scenarij: Pierre Uytterhoeven po romanu Katherine Paysan. Režiser: Serge Korber. V glavnih vlogah: Annie Girardot, Bernard Fresson, Claude Jade, Bernard Le Coq in drugi. Film je lansko leto zastopal Francijo na filmskem festivalu v Cannesu. Tednik »Willy Brandt v Jugoslaviji« Predstave ob 15., 17., 19 in 21. uri.
POLETNI KINO DOM JLA: francoska barvna VV komedija PODARI JI TUDI LUNO Z NEBA Režija: Philippe de Brocca. Igrajo: Philippe Noiret, Valentina Cortese idr. Tednik št. 20. Predstava ob 20.30.
KINO KOMUNA: ob 15. uri ameriške risanke PODVIGI SLAVNEGA POPAJA z dodatkom risank o Tomu in Jerryju, Magoolu idr.
Ob 17., 19. in 21. uri JACK LEMMON, Barbara Harris in Jason Robarts v ameriški barvni komediji VOJNA MED MOŠKIMI IN ŽENSKAMI. Prod.: Cinema Center Film, 1972. Režiser: Melville Shavelson. Film z vrha top lestvice najbolj gledanih filmov v ZDA revije »Variety«. Brez tednika!
Ob 10. uri MATINEJA italijanske barv. VV satire MIMI KOVINAR z dobitnikom najvišjega priznanja, igralcem G. Gianninijem na letošnjem film. festivalu v Cannesu. Zadnjikrat!
KINO SLOGA: Edgar Allan Poe spet na filmskem platnu — v ameriški barvi grozljivki UMORI V ULICI MORGUE. Kdo je skrivnostni morilec? Režiser: Gordon Hessler. Glavne vloge: Jason Robarts, Herbert Lom, Christine Kauffmann idr. Tednik št. 20 Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ni primerno za otroke! Film se izteka!
KINO VIČ: Ugo Tognazzi v italijanski barvni CS komediji POLICIJSKI KOMISAR PEPE. Režija: E. Scola. Igrajo še: Giuseppe Mafioli, Silvia Dionisio idr. Brez tednika! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO ŠIŠKA: FRANCO NERO in ELI WALACH v ameriško-italijanskem barvnem CS pustolovskem vesternu UBIJALCI IZ YUME. Prod.: Titanus, 1972. Režija: Duccio Tessari. Tednik št. 21. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
KINO SAVA: italijanski barvni VV pustolovski film SCARAMOUCHOVE PUSTOLOVŠČINE. Režija: Piero Pierotti. Igrajo: Christian Hay, Eleonora Rosi Drago in drugi. Kratki film! Predstavi ob 17. in 19. uri.
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

RADIO TRBOVLJE
Četrtek
16.00 Napoved programa; 16.05 Poročila; 16.20 Narodnozabavna glasba; 16.30 Reklame in obvestila; 16.45 Človek in zdravje; 16.55 Plošče radia televizije Beograd; 17.10—17.30 Popevke na tekočem traku.

Mladinski center Zgornja Šiška

je odprt od 16. ure dalje. Na voljo sta šah in namizni tenis, odprta pa sta tudi MINI CASINO in BIFE.

Mladince in mladinke opozarjamo na petkov plesni večer in DISCO, ki bo v soboto in nedeljo z začetkom ob 20. uri.

HALA TIVOLI
ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

KOPALIŠČE ILIRIJA že pričakuje kopalce vsak dan od 9. ure dalje.

ELEKTRIČNI AVTODROM (vožnja za dve osebi: 3 din) in OTROŠKI VRTILJAK (vožnja: 2 din) sta odprta vsak dan od 8. do 22. ure.

ZLATI KLUB: približuje se poletna kopalna sezona in gotovo vam ni vseeno, kaj si bodo o vašem zunanjem izgledu vašega telesa mislili drugi kopalci! Na voljo vam je ZLATI KLUB. Na razgibovalnih napravah si boste pridobili vzdržljivost in gibkost, na masažnih napravah vitkost in lep videz kože, čemur bo pripomogla tudi uporaba savne; koža pa bo zagorela z rednim sončenjem na solariju. Ni še prepozno! ZLATI KLUB je odprt: ŽENSKE — torek in petek od 8. do 14. ure ter 15. do 21. ure, sobota od 8. do 10. ure; MOŠKI: sreda od 15. do 21. ure, četrtek od 8. do 14. ure, sobota od 10. do 12. ure. Vsa pojasnila tudi dobite v tem času po tel. 317-468.

stopoteka

je na voljo mladim, starejšim od 18. leta danes od 20. ure do pol enih. Vstopnina je 10 din, pri čamer pa imajo dekleta ob torkih, sredah in četrtkih (torej tudi danes) 50 % popusta.

Posebno obvestilo pridelovalcem koruze

Na posevkih koruze se je v večji meri pojavila švedska muha. Sporočila o škodi ki jo povzroča smo prejeli iz Brežic, Radgone in Murske Sobote

Kritičen čas za koruzo je od vznika pa do pojava šestega lista. V tem času je nalet prve generacije švedske mušice, ki odlaga jajčeca iz katerih se izležejo ličinke, katere se hranijo z najnežnejšimi deli rastline koruze.

Znaki prisotnosti švedske muhe so zviti, zlepljeni in deformirani listi pri mladih rastlinah. Listi so preluknjani, venejo in se sušijo. Če imajo rastline uničen rasni vrh — srčico, so uničene ali jim propade glavno steblo, poženejo pa stranska stebla in koruza raste grmičasto.

Pridelovalcem koruze svetujemo, da pregledajo svoje posevke in čim opazijo na rastlinah prve zgoraj opisane znake naj takoj poškropijo koruzo z enim naslednjih insekticidov:

nuvacron 20 % EC v količini 1 liter na hektar
lebaycid E-50 % — 1,5 l/ha
dipterex SL-50 % — 1,5 kg/ha
ultracid E-40 % — 1 l/ha

Koruzi je treba dati čim ugodnejše rasne pogoje da hitreje preživi kritičen čas. Posevki naj bodo čisti in dobro prehranjeni.

Kmetijski inštitut Slovenije

Poročilo protiperonosporne službe

Vinogradnikom Dolenjske, Bele krajine, Haloz, Slovenskih Konjic, Virštanja, Rogaške Slatine in Mestnega vrha pri Ptuju sporočamo, da je sedaj čas za škropljenje vinske trte proti peronospori.

Ravno tako je sedaj čas za škropljenje trte v okolici Dutovlja, Tomaja, Šepul in Šmarja pri Sežani.

Vinogradnike ostalih vinogradniških okolišev Štajerske pa opozarjamo da pohitijo s škropljenjem in ga čim preje končajo.

Za to škropljenje priporočamo: 0,2 % Dithan M 45 ali Mycodifol ali Antracol ali Ortho phaltan.

Škopivu proti peronospori je obvezno treba dodati še 0,2 % Cosana ali 0,12 Karathana da bomo trto istočasno zavarovali tudi ped oidijem.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod SRS

Razstava motivov z gora

Na Jesenicah bodo 21. junija razstavljali slovenski krajinarji

JESENICE, 30. maja — Planinsko društvo Jesenice bo v okviru 70-letnice obstoja in dela, v sodelovanju z likovno sekcijo »Dolik«, pripravilo razstavo slik, ki so jih slovenski slikarji — krajinarji ustvarili na drugi in tretji slikarski koloniji na Vršiču. Razstavo bodo odprli 21. junija v avli skupščine občine Jesenice. Do konca junija bodo slike razstavljene na Jesenicah, nato pa prvo polovico julija v prostorih osnovne šole v Kranjski gori. Od skupno 21-ih udeležencev obeh kolonij, bo vsak prispeval od 2 do 5 svojih likovnih del za to razstavo.

BRANKO BLENKUŠ

Z RAZSTAVE V KOČEVJU — V okviru proslav ob dnevu mladosti in 500-letnici kmečkih uporov, so prejšnji teden odprli v Likovnem salonu razstavo risb in plastik učencev višjih razredov tamkajšnje osnovne šole na temo »Kmečki upori«.
Foto: France Brus

Ohraniti lepote

Črnomelj: razpis tekmovanja za ureditev naselij v letošnjem letu — Posebna komisija bo rezultate ocenjevala

ČRNOMELJ, 30. maja — Romantična in lepa Bela krajina ima vedno več obiskovalcev, precej turistov gre tja zaradi žlahtne kapljice, druge spet pritegnejo folklorne znamenitosti, dalje topla in čista Kolpa, ribolov in že znano gostoljubje ljudi deželice ob mejni reki Kolpi.

Ker industrijski in ostali razvoj v Beli krajini ne gre tako kot so si ga ljudje zamišljali po osvoboditvi in ker vedno bolj tudi pri nas dobivajo na veljavi prirodne lepote, se Belokranjci v zadnjih letih močno trudijo, da te enkratne lepote prirode čimbolj vnovčijo. K temu jih navajajo skupna prizadevanja obkolpskih občin z obeh strani Kolpe, ki so, žal, še vse preveč na papirju, vendar so obeti, da se tudi kaj več naredi za razvoj turizma.

V zadnjem času so se zlasti v črnomaljski občini z veliko zavzetostjo lotili akcije, katere namen je, da v večjih občinskih središčih uredijo pomanjkljivosti, ki kalijo videz naselij. Z malimi denarji nameravajo narediti veliko.

Komisija za turistična društva in turizem pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju je razpisala posebno tekmovanje za ureditev naselij, ki bo teklo v letošnjem letu. V tekmovanje nameravajo zajeti naselja Črnomelj, Semič, Vinica, Adlešiče, Dragatuš in Stari trg. Ustanovili so tudi posebno komisijo, ki bo ocenjevala ureditev lokalov, izložb, javnih in drugih poslopij, turistični in drugih napisov ter ograje, balkone, zelenice, cvetlične nasade in vrtove. V poštev pridejo tudi odnosi do ljudi v trgovinah, gostinskih in drugih lokalih.

Komisija, ki jo sestavljajo predstavniki iz vseh šestih naselij, bo prizadevanja v posameznih krajih ocenjevala junija in septembra. Prvi trije kraji bodo prejeli lepa praktična darila, podobne nagrade pa so namenjene tudi šestim najbolj prizadevnim posameznikom.

SLAVKO DOKL

Nobena propagandna akcija za slovensko tržišče ne more brez oglasov v časopisih in revijah, ki jih izdaja »DELO«.

Zvedeli smo

Promenadni koncerti železarjev

● JESENICE — Pihalni orkester jeseniških železarjev se pridno pripravlja na tekmovanje pihalnih orkestrov Slovenije, ki bo 23. in 24. junija v Kopru. Da bi bili godbeniki čimbolj pripravljeni, prirejajo v teh dneh promenadne koncerte na Jesenicah in v bližnji okolici. V programu imajo kar šest koncertov. P. U.

Tradicionalni izlet

● JESENICE — Člani železarskega izobraževalnega centra so se odpeljali minuli petek zjutraj skozi Avstrijo na tridnevni izlet v Češkoslovaško. Sindikalni odbor omenjenega centra je tako obnovil že tradicionalne vsakoletne izlete za svoje člane. P. U.

Priprave na pevsko revijo

● LITIJA — V Zasavju se že pripravljajo na IV. revijo zasavske pevske skupnosti, ki bo sredi novembra v Litiji. Na njej bo sodelovalo rekordno število pevskih zborov: trinajst moških in trije mešani. Nova člana ZPS sta postala letos moški zbor iz Hotiča in mešani zbor iz Jevnice. Ker bo revija posvečena skladatelju Petru Jerebu, dolgoletnemu zborovodji litijske »Lipe«, prireditelj želi, da bi vsak zbor izvedel eno Jerebovo pesem. M. D.

Novo društvo

● ŠKOFJA LOKA — Tu so inženirji in tehniki Gorenjske predilnice, Šeširja, Kroja in Odeje ustanovili svoje društvo. M. K.

Razgrnitev načrtov

● TRBOVLJE — Po sklepu pristojnega sveta občinske skupščine je javno razgrnjen idejni projekt prometne in urbanistične ureditve od Sušnika do železniške postaje v Trbovljah, poleg tega sta javno razgrnjena tudi zazidalna načrta območja »Škratovina« in območja pri Komunali v Trbovljah. T. L.

Poroke

● TRBOVLJE — Poročili so se: Vinko Lužar, uslužbenec in Karla Murn, urarka; Srečko Obrovnik, rudar in Silva Murko, gospodinjska pomočnica; Rade Milinović, delavec in Stana Kaurin, gospodinjska pomočnica; Matjaž Piškur, uslužbenec in Breda Ravšel, vzgojiteljica; Milan Žagar, šofer in Olga Skerbinek, delavka.

Kočevje: premalo sodnikov

Odborniki o kadrovski nezasedenosti v državni upravi. — Kje so vzroki?

KOČEVJE, 30. maja — Na zadnji seji kočevske občinske skupščine so odborniki, seznanjeni s poročilom svoje komisije za družbeni nadzor, spregovorili tudi o vzrokih množičnega odhajanja zaposlenih z delovnih mest uprave občinske skupščine, občinskega sodišča in sodnikov za prekrške.

Člani komisije so med tistimi, ki so odšli, izvedli anketo, ki naj bi pokazala na vzroke odhajanj. Premajhni osebni dohodki z ozirom na zaposlene v gospodarstvu, izpostavljenost delovnih mest neprestani kritiki občanov, premajhne možnosti nadaljnjega strokovnega usposabljanja in zahteve po opravljanju strokovnih izpitov, to so bili najpogostejši odgovori.

Odborniki so menili, da teh problemov ni mogoče rešiti le v občinskem merilu, čeprav jih kadrovska nezasedenost delovnih mest močno prizadeva. Namesto petih sodnikov delata v Kočevju le dva, sodnik za prekrške pa je dal odpoved. Zaradi takega stanja, ki se pojavlja tudi v drugih občinah, so menili, da bi morali o tem kaj reči tudi pristojni republiški organi, ki naj bi ocenili primernost sedanjega nagrajevanja in vrednotenja dela zaposlenih v državni upravi. B. P.

Soglasje za demonstracijsko gradnjo

LJUBLJANA, 30. maja — Člani sveta za urbanizem ljubljanske Mestne skupščine so na današnji seji dali soglasje, da se ljubljanskemu podjetju Pristan v soseski Murglje dodeli zemljišče za demonstracijsko gradnjo montažnih hiš. Na zemljišču ob Merčnikovi ulici naj bi jugoslovanski, kasneje pa tudi tuji proizvajalci montažnih hiš in proizvajalci opreme zanje prikazali občanom, kaj jim tovrstna industrija ponuja. V. S.

Zdravljenje

Junija preventivno zdravljenje zasavskih borcev na morju in v planinah

HRASTNIK, 30. maja — Tudi letos bodo okoli sto nekdanjim udeležencem NOV omogočili preventivno zdravljenje. Upravni odbor sklada bo za te namene zbral več kot 50.000 dinarjev, ki jih bodo prispevali vsi zaposleni v tej občini in sicer po deset dinarjev. Hrastniški borci bodo odšli na preventivno in klimatsko zdravljenje že junija in sicer v skupinah.

Tudi v Zagorju ob Savi končujejo priprave za preventivno zdravljenje borcev NOB. Predloge so poslale skoraj vse krajevne organizacije ZB NOV, število razpoložljivih mest pa je razdeljeno na borčevske organizacije glede na članstvo. Upravni odbor sklada za preventivno zdravljenje ima za zdaj na razpolago približno 50.000 dinarjev. Štirinajst članov borčevskih organizacij to odšlo v zdravilišča, kjer se bodo mudili 21 dni, vsi drugi borci pa bodo na preventivnem zdravljenju v Banjolah in na Prvinah pod Čemšeniško planino. Skupina 18 članov vojaških vojnih invalidov pa bo na zdravljenju v Strunjanu.

Upravni odbor sklada je v skladu s pravilnikom določil, da borci, katerih dohodek na člana družine presega 600 dinarjev na mesec, prispevajo za vsak oskrbni dan, prebit na preventivnem zdravljenju 10 dinarjev in prevoz, vsi ostali, ki ne dosegajo te višine dohodka na člana družine, da bodo na zdravljenju brezplačno, prispevali bodo samo prevozne stroške.

Čeprav so potrebe spričo zdravstvenega stanja zasavskih borcev znatno večje, tudi tokrat ne bo mogoče ustreči vsem zaradi pomanjkanja denarja.

MILAN VIDIC

Janez Škulj — podpredsednik

LJUBLJANA, 30 maja — Odborniki občinske skupščine Center so na današnji seji izvolili za drugega podpredsednika odbornika Janeza Škulja, ki bo vodil predvsem gospodarske posle, delo pa bo opravljal neprofesionalno. Za izvolitev drugega podpredsednika so se v Centru odločili zato, ker opravlja dolžnost predsednika občinske skupščine Tone Kolar delo kot neprofesionalec, podpredsednik dr. Ivo Frelih pa dela prav tako honorarno, ker je že upokojen. B. P.

REVIJA ZA TV RADIO FILM IN ZABAVNO GLASBO SKD

Stanko Škaler

Sredi neumornega družbenega in znanstvenega dela je v torek nenadoma ugasnilo življenje znanega Brežičana prof. Stanka Škalerja, ravnatelja in kustosa Posavskega muzeja v Brežicah. Smrt ga je zatekla pri gradu Orešje, kjer je v Hudičevem bregu nenadoma omahnil, zadet od kapi.

Stanko Škaler je letos izdal knjigo, posvečeno 400-letnici hrvaško-slovenskega upora z naslovom »Boj za staro pravdo«, vendar se s tem njegovo raziskovalno in znanstveno delo še ne bi končalo, če ga smrt ne bi prekinila sredi največje vneme.

Prof. Stanko Škaler se je rodil 1929. leta v Velikem Obrežu pri Brežicah. Vse do smrti je opravljal pomembne družbene zadolžitve; bil je predsednik občinske konference SZDL v Brežicah, predsednik izvršnega odbora občinske temeljne kulturne skupnosti, predsednik medobčinskega odbora za proslavo 400-letnice praznovanja kmečkih uporov v Posavju, pred leti pa tudi ljudski poslanec.

Ime Stanka Škalerja je bilo tesno povezaneo z vsemi kulturnimi in drugimi dogajanji v brežiški občini. Njegova prezgodnja smrt bo zarezala globoke rane, ki jih ne bo lahko zaceliti. Občani brežiške občine pa so izgubili velikega človeka, ki si je s svojim delom in zapuščino postavil trajen spomenik.

SLAVKO DOKL

RADIO STUDENT

12.00—12.25 Glasba; 12.25—12.33 Poročila, obvestila; 12.33—13.00 Glasba; 16.00—16.05 Glasba; 16.05—16.13 Poročila, obvestila; 16.13—16.30 Glasba; 16.30—17.00 Kulturni kolaž; 17.00—17.30 PP; 17.30—17.35 Poročila; 17.35—18.00 Glasba.

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★ ★ ★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, ČETRTEK, 31. MAJA 1973
LETO XV. ● ŠTEVILKA 146 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 7. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Slovenija pozdravila iranski cesarski par

Šahanšah Irana Mohamad Reza Pahlavi Ariamer in šahbanu Farah sta prispela na obisk v Slovenijo — Obisk v Iskri — Slavnostno kosilo v Ljubljani

LJUBLJANA, 30. maja — Z beograjskega letališča v Batajnici je dopoldne odpotoval s posebno caravello Jugoslovanskega vojnega letalstva v Slovenijo iranski šah Mohamad Reza Pahlavi Ariamer s soprogo Farah. Spremljal ga je gostitelj predsednik SFRJ Josip Broz Tito in njegova žena Jovanka. Na letališču Brnik so ugledne goste pozdravili predstavniki Slovenije, dobrodošlico pa jim je izrekel predsednik skupščine SR Slovenije Sergej Kraigher. Po sprejemu na letališču so se iranski šahanšah in šahbanu ter predsednik Tito z ženo odpeljali na Brdo pri Kranju.

Opoldne — v času, ko je cesarica Farah obiskala novi klinični center v Ljubljani — si je iranski šah s spremstvom ogledal tovarno Iskra v Kranju. Nato sta se cesar in cesarica udeležila slavnostnega kosila, ki ga je priredil v prostorih skupščine SRS v Ljubljani predsednik skupščine Sergej Kraigher in ob tej priložnosti izmenjal z uglednim gostom zdravico.

»Tudi SR Slovenija, ki meji kot najsevernejša jugoslovanska republika na tri države z različnimi družbenimi in političnimi sistemi, razvija na svojih mejah široko sodelovanje s sosedi in prispeva na ta način ter daje tudi drugače svoj delež in vso podporo jugoslovanski neuvrščeni politiki in krepitvi miru v tem delu Evrope,« je med drugim poudaril v svoji zdravici Sergej Kraigher. (Zdravico objavljamo na 3. strani skupaj s poročilom našega posebnega poročevalca o obisku iranskega šaha v Sloveniji.) Ob koncu kosila je gostom v avli skupščine zapel še Slovenski oktet.

Zvečer pa je iranski šah priredil slavnostno večerjo v hotelu Golf na Bledu v čast predsednika Tita in njegove žene Jovanke.

„Da" za predlog Burgibe

Izraelski voditelji so se pripravljeni sestati s Habibom Burgibo

JERUZALEM, 30. maja (AFP, PA) — Izraelski voditelji so se pripravljeni sestati s tunizijskim predsednikom Burgibo in se pogovoriti o rešitvi krize na Bližnjem vzhodu. Tako je danes sporočil izraelski zunanji minister Aba Eban in omenil, da njegova vlada pričakuje, da bo tunizijski predsednik predlagal kraj in datum sestanka.

V Parizu zaključek

Minićev uradni obisk v Franciji končan — Sprejem v pobratenem mestu

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 30. maja — Podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić je danes končal uradni obisk v Franciji in popoldne s svojimi sodelavci odpotoval v Beograd. Na letališču se je od njega poslovil francoski zunanji minister Michel Jobert. Med obiskom sta Minića sprejela tudi premier Pierre Messmer in predsednik republike Georges Pompidou.

Jugoslovanski zunanji minister se je danes dopoldne sestal s predstavniki jugoslovanskih organizacij v Parizu, potem pa je obiskal Vreteill, mesto s 100.000 prebivalci 20 km jugovzhodno od Pariza, ki je pobrateno z Novim Beogradom. Tu je Minića sprejel župan mesta, golistični poslanec Pierre Billotte, med vojno načelnik de Gaullovega štaba, danes pa eden izmed voditeljev »gibanja za socializem s participacijo«, ki ga animira levo krilo golistov.

ANDREJ NOVAK

Pompidou odhaja v Islandijo

Na sestankih z Nixonom bo največ govora o odnosih med ZDA in EGS

PARIZ, 30. maja (UPI) — Francoski predsednik Georges Pompidou se danes odpravlja v Islandijo na dvodnevne pogovore z ameriškim predsednikom Richardom Nixonom. Bela hiša je sporočila, da bosta predsednika Nixon in Pompidou imela jutri in v petek tri sestanke ter da bosta na njih govorila o trgovinskih stikih med Združenimi državami Amerike in evropsko gospodarsko skupnostjo. Predvideno je, da bosta obravnavala tudi druge politične in obrambne probleme, vštevši transatlantsko zavezniško politiko.

Dajmo Rdečemu krizu

Pod geslom »Dajte Rdečemu križu, česar ne potrebujete več«, bo danes od 17. do 19. ure že petič po vrsti v vseh večjih mestih in krajih naše republike akcija Rdežega križa za zbiranje rabljenih oblačil, obutve, posteljnine in drugega.

Vsa ta leta nazaj se je ta akcija izkazala za izredno učinkovito, saj je v njej sodelovalo na stotine požrtvovalnih aktivistov Rdečega križa, ki so v pičlih dveh urah zbrali, prepeljali v zbirne centre, odtod pa v skladišča RK na tone najrazličnejšega blaga. Še več, akcija je imela izreden odmev med občani, saj malone ni bilo hiše, ki so jo obiskali zbiralci, v kateri ne bi bilo v vežah pripravljenih vsaj po nekaj zavitkov ali večjih zavojev blaga. Gospodinje so z veseljem napravile red v svojih omarah in predalih ter odbrale oblačila, obutev ali druge predmete, ki so jih na primer otroci prerasli ali pa jih je družina nadomestila z boljšimi in bolj modernimi, pa so bili še celi in uporabni in jih je bilo škoda zavreči. Rdeči križ Slovenije pa je vse to zbral, sortiral in uskladiščil, ali pa takoj oddal naprej tistim občinam, v katerih živijo še revnejši in take pomoči potrebni ljudje. Doslej se je tudi že izkazalo, da je to blago ob večjih elementarnih nesrečah, ko najrazličnejše ujme čez noč prizadenejo in osiromašijo ljudi, še kako dobrodošlo v tej največji stiski.

Pomoč pa ni potrebna samo ob nesrečah. Doslej je Rdeči križ pomagal z obutvijo in obleko tudi prenekaterim starim ljudem v domovih počitka, pa tudi iz zaporov odpuščenim zapornikom, da so se lahko primerneje oblečeni hitreje vključili v normalno življenje. Skratka, pomoč je potrebna stalno, in če so skladišča RK primerno založena, je v sili kje vzeti in lahko pomagati.

Letos je Rdeči križ zaprosil občane za več otroških oblačil in obutve ter za več postelj in posteljnine, ker je ugotovil, da so potrebe po teh predmetih največje in najnujnejše. Kakor se morda čudno sliši, pa je pri nas le še mnogo ljudi, ki ne premorejo primernega ležišča.

Prav gotovo bo tudi ta današnja akcija uspešna in gotovo bomo pripravili zanjo vse tisto, česar sami ne potrebujemo več oziroma tisto, kar lahko pogrešimo, če pomislimo, da bomo s tem pomagali nekomu, ki ima manj kot mi in je pomoči potreben. Na srečo naši ljudje znajo čutiti ter so odprtih rok in dobrih src. Beseda solidarnost zanje ni prazna beseda. To so dokazali že neštetokrat, ko so se z lahkim srcem odrekali marsičemu, če je od koder koli prišel klic na pomoč. Doma ali iz tujine, od prizadetih zaradi vojnih grozot ali zaradi drugih nesreč. Zaupajmo jim torej, tudi danes se bodo izkazali.

VANDA ŠKODNIK

Večerja na čast Heatha

Pogovor kanclerja Brandta in premiera Heatha o evropskih problemih

BONN, 30. maja (AFP) — Zahodnonemški kancler Willy Brandt in britanski premier Edward Heath sta se sinoči v Bonnu pogovarjala o evropskih problemih, o konferenci o evropski varnosti ter predlogu o novi atlantski listini, s katerim je pred nedavnim nastopil Henry Kissinger. O tem sta razpravljala na večerji, ki jo je Willy Brandt priredil na čast britanskemu premieru Heathu.

Zahodnoevropske države so zavzele do Kissingerjevega predloga dokaj različna stališča.

SPREJEM NA LETALIŠČU BRNIK — Od leve proti desni: predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher, članica sveta federacije Lidija Šentjurc, Jovanka Broz, šahbanu Irana Farah Pahlavi, šahanšah Irana Mohamad Reza Pahlavi Ariamer in predsednik republike Josip Broz Tito.
Foto: S. Busić

Poziv Pabla Nerude

Nobelov nagrajenec opozarja na nevarnost državljánske vojne

SANTIAGO, 30. maja (TASS) — Čilski pesnik Pablo Neruda, dobitnik Nobelove nagrade za literaturo, je danes pozval čilsko inteligenco, naj pomaga ljudstvu pri njegovem odporu zoper sile, ki ga skušajo pahniti v vrtinec državljanske vojne.

»Čilsko inteligenco bi rad opozoril na vso težo sedanjega položaja, zlasti zaradi priprav v Čilu in tujini, da bi v naši državi izzvali ljudi k oboroženim bojem,« je opozoril Neruda v svojem pismu, ki ga je danes objavilo glasilo

PABLO NERUDA: položaj je težak

čilske komunistične partije El siglo.

Pablo Neruda je komunist. Pozval je tudi umetnike in intelektualce v vsej Latinski Ameriki, ZDA, Kanadi, Evropi, Aziji in Afriki, naj s svojimi izjavami pomagajo čilskemu ljudstvu v njegovem boju za osvoboditev in mir, v boju proti državljanski vojni in fašizmu.

Pogovor o aktualnih problemih

Razprava o dvostranskih stikih med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo

MOSKVA, 30. maja (Tanjug) — V Sovjetski zvezi se je med 27. in 30. majem mudil pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve Raif Dizdarević.

Dizdarević je z namestnikom zunanjega ministra ZSSR Nikolajem Rodionovom prijateljsko in prisrčno razpravljal o razvoju dvostranskih stikov med Jugoslavijo in SZ in o možnosti za njihovo nadaljnje izboljšanje. Govorila sta tudi o aktualnih mednarodnih problemih in zunanji politiki Jugoslavije in SZ.

Ne več kot sto raket

Prvi sestanek ameriško-sovjetske posvetovalne komisije SALT

ŽENEVA, 30. maja (UPI) — V Ženevi je bil danes prvi sestanek ameriško-sovjetske posvetovalne komisije, ustanovljene zaradi nadzora nad sporazumi, sklenjenimi v prvem krogu pogajanj o omejevanju strateškega oboroževanja (SALT).

Prvi krog pogajanj SALT se je končal 26. maja lani s podpisom sporazuma o omejitvi protiraketnih oporišč, tako da bi bili na vsaki strani samo dve in da bi vsako imelo največ sto raket, sedanjega števila ofenzivnih raket pa naj ne bi povečali.

ŠE VEDNO PREMALO STROJEV

Kljub vsakoletnim zagotovilom domače industrije traktorjev, da jih bodo izdelali dovolj za domače potrebe, teh iz leta v leto bolj primanjkuje. Pri ljubljanski Agrotehniki bi letos lahko prodali 3000 traktorjev, od IMP iz Beograda pa jih bodo dobili le 600. Kljub temu pa domači proizvajalci onemogočajo trgovini, da bi uvažala traktorje. Zato cvete zasebni uvoz, z njim pa prihajajo k nam najrazličnejši traktorji, tako da imamo v Sloveniji že skoraj vse svetovne znamke traktorjev. Na nenormalnost sedanjega položaja na tržišču traktorjev opozarja Rajko Ocepek v komentarju na 5. strani. »Veljalo bi razmisliti, ali je bolje uvoziti traktorje, ki jih naše kmetijstvo nima, ali pa hrano?«

Boj do zmage

Demanti veleposlaništva kraljevine Kambodže v Beogradu v zvezi z govoricami o stikih z Lon Nolovo vlado

NORODOM SIHANUK: nobenih pogajanj z Lon Nolom

BEOGRAD, 30. maja. (Tanjug). Veleposlaništvo kraljevine Kambodže v Beogradu je uradno zanikalo poročila, ki so se zadnje tedne pojavljala v nekaterih tujih časopisih, da imajo predstavniki kamboškega odporniškega gibanja baje stike in pogovore z marionetsko Nolovo vlado.

Kamboški veleposlanik v Beogradu Huot Sambat, ki je tudi član političnega biroja centralnega komiteja združene kamboške nacionalne fronte in član Sihanukove vlade nacionalne enotnosti, je ob tej priložnosti izjavil:

»Stališče kamboškega narodnega odpora — gibanje ima zdaj pod nadzorstvom več kot 90 odsotkov vsega kamboškega ozemlja, na katerem živi 5,5 milijonov prebivalcev, vseh pa je 7 milijonov — se ni spremenilo vse od zgodovinske deklaracije, ki jo je 23. marca 1970 objavil šef države princ Norodom Sihanuk.«

V deklaraciji so kot glavni cilji zastavljeni:

»Povsem osvoboditi Kambodžo izpod ameriškega imperializma, strmoglaviti in uničiti izdajalski, protinarodni, protinacionalni in fašistični režim v Phnom Penhu, katerega glavni voditelji so Lon Nol, Sirik Matak, Son Ngok Tan, Čeng Heng in In Tam, ter zgraditi neodvisno, suvereno, miroljubno, nevtralno, neuvrščeno, demokratsko in napredno Kambodžo, ki bo obdržala vse svoje ozemlje.«

„ZVEZNE" BANKE MOLČIJO

Bivše zvezne banke so bile v zvezi z odpravljanjem neproračunske bilance federacije dolžne predložiti najpozneje do 1. aprila letos uskladene zaključne račune za leto 1970 in 1971. Vsak čas bo junij, a o tem še ni ne duha ne sluha — če izvzamemo Jugobanko, ki je prve dni maja predložila samo zaključni račun za leto 1970. Banke se izgovarjajo na obsežnost dela in ne vedo niti približno povedati, kdaj bodo uresničile sklep ZIS. »Zastavlja se vprašanje, kdo je resnično odgovoren za takšno zavlačevanje in nespoštovanje sprejetih dokumentov, kdo je tisti, ki bi moral zdaj vendarle že nekaj ukreniti,« piše v komentarju na 5. strani Marko Jakše.

Kanada se umika iz komisije

Kanadska vlada je nezadovoljna z nadzorom premirja v Vietnamu

SAIGON, 30. maja (UPI) — Kanadski minister za zunanje zadeve Mitchell Sharp je sinoči v parlamentu izjavil, da bo Kanada do 31. julija umaknila svoje člane iz mednarodne četverne kontrolne komisije o Vietnamu. Vlada v ostavki je ta korak napovedovala že prej, ker je bila z delom komisije nezadovoljna.

Indonezija je že izjavila, da bo kljub umiku Kanade ostala še naprej v komisiji. Saigonsko vojaško poveljstvo je sporočilo, da je bilo zadnjih 24 ur 88 kršitev sporazuma o ustavitvi ognja.

Politični umor v Jemenu

Član republikanskega sveta Jemena Mohamed Ali Osman ubit iz zasede

SANA, 30. maja (AFP) — Člana republikanskega sveta republike Jemena Mohameda Alija Osmana so danes ob svitu blizu njegovega doma umorili, je sporočil radio Sana.

Mohameda Alija Osmana so pričakali v zasedi. Neznanci so ga napadli z avtomatskim orožjem in bazukami, nato pa so se pognali v beg. Radio Sana navaja, da so storilci ljudje, ki so prišli iz neke druge države.

Zaradi umora tega člana sveta jemenske republike so v državi razglasili žalovanje. Po vseh vladnih stavbah visijo državne zastave na pol droga.

Morilska povodenj v Turčiji

Po nepopolnih podatkih je v južni Turčiji doslej utonilo 14 ljudi

ISTANBUL, 30. maja (AFP) — Strahovite povodnji so povzročile na jugu Turčije v provinci Adana velike povodnji, v katerih je doslej po nepopolnih podatkih utonilo štirinajst ljudi, precej pa jih še pogrešajo.

Voda je naraščala tako naglo, da so se ljudje reševali z begom na strehe hiš in tam čakali, da se je zdanilo. Šele tedaj so jih lahko rešili z vojaškimi helikopterji. V akcije, ki so trajale vso noč, so namreč pritegnili tudi oddelke vojske.

Ocen o gmotni škodi še ni, vendar je že zdaj jasno, da je škoda velikanska.

ITALIJANSKIH NAVIJAČEV BILO VEČ — Beograd, ki so ga včeraj preplavili navijači obeh finalistov za evropski nogometni pokal, je bil pretežno v znamenju črno-belih Juventosovih barv, ki so jih italijanski »tifosi« kazali, kjer je le bilo mogoče. Kakim 50.000 Italijanom se je zaperstavilo »le« kakih 10.000 Nizozemcev, ki pa so bili zato toliko glasnejši. Na sliki: beograjski prizori na nogometni dan X.
Telefoto: Tanjug

Karneval – žoge

Beograd je včeraj živel z evropskim nogometnim finalom med Ajaxon in Juventusom — Dan je bil lep in hrupen

BEOGRAD, 30. maja — Takšnega vrveža naše glavno mesto še ni doživelo. Finalna tekma za pokal evropskih nogometnih prvakov med branilcem naslova Ajaxom iz Amsterdama in italijanskim šampionom Juventusom iz Torina je dala Beogradu danes takorekoč karnevalsko podobo. Že pred tekmo so kar tekmovali v tem, kdo bo in na kak način dal glasneje duška svojemu razpoloženju. Lep sončen dan je še stopnjeval dobro voljo, cilj vse te pisane množice pa je bil štadion Crvene zvezde, na katerem se je že tri ure pred tekmo — videti je bilo zanimiv zabavni spored — zbralo kakih 50.000 ljudi, od minute do minute pa jih je bilo več, dokler štadion ni bil rekordno poln. Računajo, da je tekma privabila več ko 100.000 ljudi. (Več na 10. strani).

paloma®
toaletni papir

873 1973
sladkogorska
sladki vrh

Samo baloni?

Le dva dni po tistem, ko je ameriški veleposlanik Sullivan odletel iz Saigona v Washington, kjer je poročal o rezultatih indokitajske turneje, so iz Saigona pricurele novice, da južnovietnamska vlada »načeloma soglaša z enajstimi točkami sporazuma.« Ta sporazum sta bojda sredi meseca med šestdnevnimi pogovori v Parizu »dosegla« Le Duc Tho in Henry Kissinger. Saigonski in ameriški viri vedo povedati, da sporazum še ni »docela uglašen«, do česar naj bi prišlo med drugim krogom pogovorov Tho—Kissinger.

Zanimivo je, da tako v Washingtonu kot v Hanoju skrbno molčijo o sporazumu enajstih točk, ki ga oglašajo iz Saigona. Ta sporazum naj bi vseboval pravzaprav vse tiste točke, ki jih vsebuje tudi januarski pariški sporazum o Vietnamu, katerih pa zaradi znanih homatij doslej niso uspeli uresničiti. Nixonov svetovalec Kissinger je po vrnitvi iz Pariza posredno namignil, da utegne priti do podpisa sporazuma, ko je povedal, da so sredi maja dosegli v Parizu »pomemben napredek«, pogovore pa da nameravajo zaključiti v naslednji seriji razgovorov.

Po novem in hkrati starem sporazumu naj bi ZDA en dan po podpisu ustavile vse polete nad ozemljem DR Vietnama, v roku petih do desetih dni po podpisu pa naj bi začele ponovno odstranjevati mine izpred severnovietnamskih pristanišč ter obnovile pogovore o gospodarski pomoči Hanoju. Med pomembnimi točkami domnevnega sporazuma so tudi tiste, ki govorijo o razmejitvi demilitariziranih območij, o procedurnih pripravah na volitve v Južnem Vietnamu in o nadaljnji izmenjavi vojnih in civilnih ujetnikov. Ob tem so iz Saigona sporočili, da so se predstavniki začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama in Saigona sporazumeli o razdelitvi območij, ki jih bo nadzirala ta ali ona stran. Ravno to je bil doslej eden glavnih kamnov spotike in vprašanje je, če ta novica ni zgolj poskusni balonček Saigona.

Plazu saigonskih sporočil se je pridružila še novica, da bo Kanada po 31. juliju umaknila svoje predstavnike iz četverne nadzorstvene komisije. Tudi to, da Kanadčani z umikom niso pretirano ihtavi, je zgovorno znamenje, da utegne junijski dialog marsikaj razbistriti. A. PUDGAR

Doba zrelosti

Deseti jubilejni vrh organizacije afriške enotnosti je — dan kasneje kot predvideno — končal z delom; sredi burnih zaključnih razprav sicer, ki so nekako potisnile v senco nedvomno zelo pomembne odločitve glede prihodnjega desetletnega obdobja afriškega razvoja. A že sama pomiritev na koncu srečanja 22 predsednikov, desetih podpredsednikov ali premierov, enega cesarja, enega kralja in sedmih drugih visokih funkcionarjev črne celine je nedvomno potrdila besede nigerijskega predsednika Gowona, da je »Afrika stopila v obdobje zrelosti, bolj enotno kot kdaj prej pripravljena na boj zoper rasizem, neokolonializem ter nerazvitost.«

Somalsko-etiopski obmejni spor bo do prihodnjega vrha, ki bo junija 1974 v somalskem glavnem mestu Mogadišu, poskusal razrešiti poseben odbor osmih afriških držav. Po somalskih očitkih, da si je Etiopija svojčas — po dogovoru z italijanskimi in britanskimi kolonialnimi oblastmi — prisvojila z nafto in plinom bogato ogadensko področje, kjer žive somalska plemena, so se na mejah med obema državama začele kopičiti čete. Rožljanje je bilo slišati celo do same Adis Abebe — kjer so naposled le dosegli kompromis.

Splošno pobotanje: v roko sta si segla Ugandec Amin in Tanzanijec Njerere, Egipčan Sadat in Sudanec Nimeiri, Etiopec Selassie in Somalec Baré . . . Enotni cilji: odločna politična, materialna in vojaška podpora osvobodilnim gibanjem v portugalskih kolonijah; zavzemanje za rešitev namibijskega vprašanja (pri čemer je OZN doživela ukor zaradi prepičle dejavnosti); nenavadno odločna podpora arabskim stališčem v sporu z Izraelom (ki je bil malone izenačen s kolonialnimi silami na jugu Afrike, saj predvidevajo zoper njega, v primeru, da se ne bo pripravljen brezpogojno umakniti z zasedenih ozemelj, politične in ekonomske sankcije). In ne nazadnje: črna celina napoveduje okrepljeno politično dejavnost v sklopu neuvrščenega gibanja in v združenih narodih.

V novo, desetletno obdobje zrelosti pa vstopa črna celina tudi z vse bolj jasnimi skupnimi gospodarskimi cilji: čim bolj povezati doslej razbito in preveč na nekdanje kolonialne metropole naslonjeno afriško gospodarstvo, obdržati doma čim več iz dozdaj prejkone nenakrtno izkoriščanih naravnih bogastev, prepresti celino s številnimi kulturnimi, telekomunikacijskimi in drugimi nitmi. T. DOBERŠEK

TIM GAUGUIN 1973

Francoski jedrski poskusi v Pacifiku. »L'Express«, Paris

Srečanje na pol poti

Sestanek med Nixonom in Pompidoujem v Reykjaviku naj bi dal »ton« Nixonovi jesenski turneji po Evropi in olajšal »pomladitev« atlantske zveze

Včeraj, v sredo, se je v Reykjaviku na Islandiji začel precej nenavaden sestanek, nenavaden predvsem zaradi izbire kraja. Predsednika Nixon in Pompidou si za sestanek nista izbrala ne Washingtona ne Pariza, ampak nekaj »vmesnega« — otoško državico z 210.000 prebivalci. Tisti, ki so odgovorni za varnost predsednikov, bodo imeli lažje delo, toda to ni bil razlog za sklicanje sestanka na Islandiji.

»Izsiljevanje«

Nixon in Pompidou sta si izbrala Islandijo za kraj sestanka, ker se očitno nista mogla sporazumeti, da bi bil sestanek v Washingtonu ali Parizu. Edward Heath, Giulio Andreotti in Willy Brandt so sicer prišli v Washington, toda francoski predsednik je privolil, da pride Nixonu naproti samo pol poti. Nixon pa ni hotel obiskati »Evrope«, ker namerava to storiti oktobra letos. Želel pa se je prej posvetovati tudi s predsednikom. Uradni krogi v Washingtonu so namreč prepričani, da brez Francije in njenega predsednika ne bo mogoče »pomladiti« Evrope in postaviti atlantsko zavezništvo na nove temelje. Nixon bi se rad jeseni pogodil z evropskimi zavezniki za sklenitev nove pogodbe, ki bi kot »paket« zajemala vsa vojaška, ekonomska in politična vprašanja.

Predsednik Pompidou ni navdušen nad »paketi«. Tako kot drugi zahodnoevropski voditelji tudi on želi, da bi ameriški vojaki ostali v Evropi. Nasprotuje pa temu, da bi evropsko obrambo povezovali s takimi vprašanji, kot sta trgovina in položaj dolarja.

Stevilni evropski politiki, med njimi so tudi precej visoki funkcionarji francoske vlade, označujejo prizadevanje ZDA, da bi povezale ekonomska in vojaška vprašanja v en »paket«, kot navadno »izsiljevanje«. Celo Britanija, ki noče biti več »ameriški trojanski konj« v Evropi ali vsaj veljati za trojanskega konja, se nagiba k temu mnenju, čeprav v Londonu ni slišati besede »izsiljevanje«.

Kissinger pojasnjuje

Tik pred Nixonovim odhodom na Islandijo je njegov zunanjepolitični svetovalec Henry Kissinger poskušal pomiriti evropske zaveznike, predvsem Francijo. V pogovoru z novinarji je priznal, da se v Parizu in glavnih mestih drugih evropskih držav bojijo, da bi ZDA poskušale izsiljevati atlantske zaveznike s tem, da bi za svojo udeležbo pri obrambi Evrope zahtevale ekonomske koncesije od nje.

»Združene države ne trdijo, da bi na enih samih velikih pogajanjih obravnavali hkrati vsa vprašanja. Gotovo je primerneje, da se ločeno posameznih vprašanj. Toda ZDA vztrajajo pri trditvi, da so ta vprašanja organsko povezana, toda ne zaradi politične volje ZDA in ne po izbiri, temveč iz nujnosti.«

Kissinger je priznal, da se Francozi želijo zdaj nadrobno pogovoriti o čimprejšnji vrnitvi na trdne menjalne tečaje in na konvertibilnost dolarja v zlato.

ZDA ne nasprotujejo trdnemu tečaju — je rekel Kissinger, »radi pa bi imeli kak avtomatski faktor prilagojevanja, če bi prišlo do neuravnoteženosti«. Konvertibilnost pa lahko po mnenju Washingtona nastopi šele po temeljiti reformi svetovnega monetarnega sistema, ne pa pred njo.

Za Ameriko in posebno za predsednika Nixona, ki ga je afera Watergate politično že oslabila, je od francoskega stališča v marsičem odvisno »pomlajevanje« Evrope, kot si ga zamišljajo v Washingtonu. Položaj je dokaj zapleten in Američani se nadejajo, da bosta Nixon in Pompidou v Reykjaviku dala »ton« jesenskim pogajanjem, »ko bo šlo zares«. Ne na tej, ne na oni strani Atlantika se nihče ne slepi, da bodo pogajanja o ekonomskih zadevah, predvsem o trgovini, lahka.

Evropski zavezniki ZDA pa se ne bojijo samo ameriškega »izsiljevanja«, to je povezovanja ekonomskih vprašanj z nadaljnjo ameriško navzočnostjo v Evropi.

Zahodna Evropa se tudi boji, da bi jo ZDA »stlačile« v svoj novi koncept sveta tako, da ne bi mogla pri reševanju usodnih vprašanj sodelovati kot subjekt, ampak kvečjemu kot objekt. Skratka, da bi ostalo pri treh super silah, ki bi se nad glavami svojih zaveznikov pogovarjale o bistvenih zadevah, od katerih je navsezadnje vse odvisno. Sestanek v Reykjaviku ne bo razprši vseh teh dvomov in nezaupanja. Ne more pa škodovati prizadevanjem Zahodne Evrope, da bi odslej igrala manj podrejeno vlogo pri oblikovanju jutrišnje podobe sveta.

BOŽIDAR PAHOR

Lopez Bravo na Finskem

HELSINKI, 30. maja (Reuter) — Španski zunanji minister Gregorio Lopez Bravo je prispel na tridnevni uradni obisk na Finsko. Bravo je prvi Francov zunanji minister ki je obiskal katero skandinavskih držav.

Domnevajo, da se bo Bravo pogovarjal s predstavniki finske vlade o dvostranskih stikih in o bližnji konferenci o evropski varnosti in sodelovanju.

Odločilna faza?

Ženevski pogovori med državami OPEC in naftnimi družbami še brez razpleta — Odpravljene omejitve v ZDA

V ponedeljek popoldne so se v Ženevi sestali ministri držav izvoznic nafte ter predstavniki zahodnih naftnih družb, da bi se dokončno pogovorili in dogovorili o novih cenah surove nafte in tako končali večmesečna ugibanja o tem, kdo bo, in za koliko, popustil. Ženevsko srečanje je že četrto po vrsti, saj na dosedanjih — v Kairu, na Dunaju in v Tripoliju — države OPEC niso uspele s svojimi zahtevami za povišanje cen.

V Ženevo sta obe strani prišli trdno odločeni, da pri svojih zahtevah (OPEC zahteva 11,1 odstotno, proizvajalci pa nudijo le 8 odstotno povišanje dosedanjih cen surove nafte) čeprav je že pred srečanjem bilo obema najbrž jasno, da bo do sporazuma, prej ali kasneje, moralo priti.

Kljub temu pa doslej iz ženevske konferenčne dvorane, kamor novinarjem in fotografom niso dovolili vstopiti, še niso prišle novice, ki bi kakorkoli namigovale, da bo v kratkem prišlo do sporazuma, ki bi, v bližajočem se obdobju energetske krize, bil izredno zaželen.

Po dunajskem sestanku je generalni sekretar OPEC, Alžirec Kene, izjavil novinarjem, da bi dežele proizvajalke nafte lahko storile »določene korake«, če bi se tudi četrti krog pogovorov končal neuspešno. Kakšni naj bi bili ti koraki? Tega natančno ne vemo, z veliko verjetnostjo pa lahko predvidevamo naslednje.

Eena od možnosti, s katerimi bi države OPEC v primeru neuspeha lahko ukrepale, bi bilo enostransko povišanje cen nafte, s čimer bi dežele izvoznice brez utrujajočih pogovorov postavile naftne družbe pred dejstvo. Druga možnost, o kateri je nedavno spregovoril odločni libijski naftni minister Mabruk, bi bila delna zaplemba naprav zahodnih družb na naftnih poljih držav OPEC. In tretja, ki je tudi ne gre zametavati, neposredna pogajanja držav OPEC z državami, v katerih so najmočnejše naftne družbe.

Vprašanje nafte tako že presega okvire gospodarstva in polagoma postaja politična zadeva. Izvoznice nafte porabijo veliko sredstev, ki jih dobijo od naftnih družb za razvoj drugih vej svojega gospodarstva, predvsem pa želijo povečati svoj delež v napravah zahodnih naftnih družb. Ta delež, kot poroča Tanjug, že sedaj znaša 25 odstotkov, konec osemdesetih let pa se bo približal polovici, kar zgovorno priča o tem, kaj se dogaja na spornem naftnem področju.

Opazovalci v Ženevi so nadaljevanje pogovorov ocenili kot odločilno fazo, kar menda povezujejo z novico, da sta se pogajalcem iz držav OPEC pridružila še ministra Irana in Saudske Arabije, torej dežel, o katerih velja, da se zavzemajo za bolj elastične odnose z zahodnimi naftnimi družbami.

Medtem pa tiskovne agencije poročajo o dogodkih, po katerih je možno sklepati, da potrošniki nafte nikakor niso ravnodušni do tega, kar se dogaja v Ženevi. Predsednik Nixon je nedavno odpravil 14 let stare omejitve o uvozu nafte, ki izhajajo še iz časov, ko so ZDA proizvajale več nafte, kot so jo potrebovale, in ko je bila uvozna nafta še poceni.

Britanska naftna družba British Petroleum (BP) se je zaradi »neprimernih pogojev dela« odločila za 80 milijonov funtov prodati svoje naprave za predelavo nafte v Italiji.

Zelo vznemirljiva novica, o tem poroča AFP, pa je prišla z londonskega tržišča za najemanje tankerjev. V zadnjih dveh tednih se je najmenina za tankerje povečala kar za 75 odstotkov, kar je največja podražitev od leta 1970. Za tolikšen skok, poročajo iz Londona, obstaja več vzrokov. Na prvem mestu je bojazen, da bo v ZDA prišlo do pomanjkanja energetskih goriv, pa tudi možnost, da bi Libija in druge dežele OPEC, zaradi slepe ulice, v kateri so se znašli pogovori med deželami OPEC in naftnimi družbami, znova prepovedala izvoz nafte. Pričakujejo, da bo povpraševanje po tankerjih v kratkem še večje.

BOŽO MASANOVIC

Sovjetski konzul v zahodnem Berlinu

ZAHODNI BERLIN, 30. maja (AFP) — Sinoči je z vlakom dopotoval v zahodni Berlin prvi sovjetski generalni konzul v zahodnem Berlinu Jurij Harkov. Pred tem je bil Harkov v diplomatski službi v Avstriji in NDR. Velja za strokovnjaka za nemška vprašanja.

Zgledno sodelovanje

Zdravici predsednika Tita in šahanšaha Pahlavija — SFRJ in Iran obsojata agresivnost Izraela — Vse večje razlike v razvoju so največji problem

BEOGRAD, 30. maja. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito in Jovanka Broz sta sinoči priredila slovesno večerjo na čast iranskemu šahanšahu Mohamadu Rezi Pahlaviju in šahbanu Farah Pahlavi. Med večerjo sta predsednik Tito in cesar Pahlavi izmenjala zdravici.

Zdravica predsednika Tita

Predsednik Tito je v svoji zdravici med drugim dejal, da jugoslovanski narodi pozdravljajo iskrenega prijatelja, borca za izgradnjo in preobrazbo Irana in zagovornika sodelovanja in miru na svetu. Jugoslavija in Iran dajeta zgled, kako lahko dve državi, ne glede na geografske razdalje in različne družbene sisteme, plodno in koristno sodelujeta v obojestransko korist.

Spričo prizadevanja obeh strani sta se gospodarstvo Jugoslavije in Irana zdaj boli zbližala, kar je velikega pomena za nadaljnji gospodarski razvoj obeh držav. Možnosti in zavzetost so na obeh straneh, posebno velja to za sodelovanje na področju naftne industrije, rudarstva, kmetijske in industrijske kooperacije.

V zadnjih letih so nastale v mednarodnih odnosih pozitivne spremembe, ki se kažejo v popuščanju napetosti v posameznih delih sveta, v premagovanju hladne vojne in v tem, da se čedalje bolj uveljavlja miroljubno poravnavanje mednarodnih sporov in politika pogajanj, posebno med posameznimi velesilami. To pa seveda budi upe miroljubnega človeštva, je dejal predsednik Tito.

Toda ne da bi zmanjševali pomen tega, kar je bilo na tej poti doslej doseženega, menim, da smo še vedno daleč od trdnega miru in dejanske varnosti na vsem svetu. Med najnevarnejša žarišča spada kriza na Bližnjem vzhodu, zaradi agresivne in ekspanzionistične politike Izraela, ki se noče umakniti z zasedenega arabskega ozemlja in noče sprejeti političnega in miroljubne ureditve krize ob spoštovanju zakonitih pravic arabskih dežel, vštevši tudi arabsko ljudstvo Palestine.

Rad bi tudi opozoril na čedalje tehtnejši problem mednarodnih gospodarskih odnosov, pri čemer so posebno prizadete dežele v razvoju. Prepad med razvitimi in gospodarsko nerazvitimi se še naprej vznemirljivo poglablja. Razvite dežele niti dandanes še ne kažejo razumevanja za vso tehtnost tega problema. Poleg tega pa zaradi sedanjih odnosov dežele v razvoju ne morejo enakopravno sodelovati pri reševanju mednarodnih trgovinskih, monetarnih in drugih gospodarskih problemov. V prizadevanju, da bi takšnemu stanju napravili konec, smo od nekdaj prisojali poseben pomen razvijanju čimbolj vsestranskega sodelovanja med deželami v razvoju tudi na gospodarskem področju.

Neuvrščene dežele so s svojo dosedanjo dejavnostjo dale velik prispevek k prizadevanju za ohranitev miru, ublažitev napetosti na svetu, zboljšanje mednarodnega sodelovanja in sploh k uveljavitvi načel miroljubne in aktivne koeksistence. Zato bi bilo zmotno misliti, da se v sedanjih pogojih popuščanja in pogajanj zmanjšuje pomen politike neuvrščanja in vloge neuvrščenih dežel.

Narobe, v sedanjem svetu globokih sprememb postaja neuvrščena politika opredelitev in praksa čedalje širšega kroga dežel z vseh celin. Neuvrščene dežele pozdravljajo popuščanje in pogajanja med velesilami, zavzemajoč se za to, da bi popuščanje zajelo vsa območja in da bi se aktivna koeksistenca razširila na vse dežele sveta, kakor tudi, da bi neuvrščene države in države v razvoju, ki predstavljajo velik del človeštva, enakopravno sodelovale pri urejanju vseh najvažnejših problemov miru, varnosti, gospodarskega razvoja. Samo tako je mogoče ustvarjati demokratične mednarodne odnose.

Po mojem prepričanju bo 4. konferenca voditeljev neuvrščenih držav in vlad, ki bo v začetku septembra v Alžiru, pomenila nov važen prispevek neuvrščenih dežel k reševanju perečih mednarodnih problemov in k okrepitvi miru na svetu.«

Zdravica šahanšaha Pahlavija

V odgovoru na zdravico predsednika Tita je iranski šahanšah Mohamad Pahlavi v svoji zdravici med drugim dejal, da Iran iskreno podpira politiko sodelovanja in mednarodnega razumevanja, da je v sedanjem svetu to najvažnejša dolžnost sleherne dežele in slehernega naroda. Spričo takšne politike sta naši dve deželi ne samo dosegli pomembne gospodarske, družbene in kulturne uspehe, marveč dajeta tudi očiten zgled, kako naj države delajo za mir, razumevanje in mednarodno sodelovanje.

Zato je povsem jasno, da ni samo monopol nekaterih velesil, tako imenovanih »držav velikank«, da delajo za to. Na srečo imata naši dve deželi spričo svojega kulturnega in zgodovinskega izročila v sebi moralno, duhovno in intelektualno moč, ki jima omogoča aktivno sodelovati v boju za napredek.

Žal so še vedno razna žarišča, kriz in napetosti v svetu, čeprav so bili v zadnjih letih storjeni pomembni koraki za ublažitev napetosti in za to, da bi miroljubno izravnavali vse razlike v mnenjih. Eden najvažnejših takih problemov je kriza na Bližnjem vzhodu. Svoje stališče sem uradno izrazil nekaj dni po šestdnevni vojni junija 1967. leta, je dejal šahanšah R. Pahlavi. Rekel sem, da naše obdobje ni obdobje vojaške prevlade in da vojaška zmaga ne more biti izgovor za okupacijo tujega ozemlja. Naša politika nam je vedno narekovala, da podpiramo resolucijo OZN z dne 22. oktobra 1967. Prepričan sem, da je tudi zdaj treba urediteV iskati na tej podlagi.

Med resnimi krizami in mednarodnimi problemi je morda najvažnejši prepad med razvitimi deželami in deželami v razvoju, ki se nenehno poglablja. Sodobni svet je neposredno soočen s tem problemom, zato je treba, da se ga razvite dežele, če hočejo preprečiti tak razvoj, stvarneje in pravilneje lotevajo, zlasti na gospodarskem, trgovinskem in industrijskem področju, enako pa tudi dežele v razvoju. To bi bilo v korist vsemu človeštvu, deželam v razvoju še posebej.

Več kanadskih predstavnikov

OTTAWA, 30. maja (Reuter) — Kanadski zunanji minister Mitchell Sharp je v parlamentu izjavil, da bo Kanada do 31. julija povečala število svojih vojaških predstavnikov v mednarodni nadzorni komisiji v Vietnamu. V komisiji so še predstavniki Indonezije, Poljske in Madžarske.

Pot dogovorov

Egiptovski zunanji minister Zajat odpotoval iz Moskve — SZ spet napada »notranjo in zunanjo reakcijo«

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 30. maja. Egiptovski zunanji minister El Zajat je končal svoj »leteči obisk« v Moskvi. Politični opazovalci v sovjetski prestolnici menijo, da pogovori med ministroma za zunanje zadeve niso potekali gladko, čeprav so bili predvsem informativni.

Zajat je prispel v Moskvo, da bi se kar najneposredneje seznanil s sovjetskim mnenjem glede Bližnjega vzhoda tik pred napovedanim srečanjem med Brežnjevom in Nixonom ter pred napovedano akcijo v varnostnem svetu. Sovjeti že ves čas od podpisa pariškega sporazuma v Vietnamu poudarjajo, da je prišel čas tudi za reševanje bližnjevzhodne krize. Nobenega dvoma ni, da bo to vprašanje uvrščeno kot izredno pomembno tudi na dnevni red washingtonskega »sestanka na vrhu«.

Ali sta SZ in ZDA pripravljeni uporabiti svojo avtoriteto in vpliv pri svojih varovancih na Bližnjem vzhodu, da bi dosegle kakršnokoli rešitev ali pa bosta iskali rešitev skozi napovedano akcijo v varnostnem svetu? Kakorkoli že, Sovjeti so že ves čas bližnjevzhodne krize zavzemajo za mirno politično rešitev na osnovah znane resolucije varnostnega sveta iz 1967. leta, medtem ko v Egiptu zlasti v zadnjem času niso istega mnenja. Tik pred Zajatovim prihodom v Moskvo je Ali Sabri v kairskem »Al Ahbaru« nedvoumno napisal, da se Egipt ne strinja s sovjetsko oceno, da morajo Arabci zaupati v miroljubna sredstva iskanju rešitve za krizo na Bližnjem vzhodu.

Zajatov obisk v Moskvi je sovpadel z drugo obletnico podpisa sporazuma o prijateljstvu med SZ in Egiptom. Sovjetski tisk je izkoristil to priložnost, da bi poudaril »vzajemni interes« za politično, gospodarsko in drugačno sodelovanje kakor tudi pomen trajnosti in dolgoročnosti tega sporazuma. Hkrati s tem pa so Sovjeti izkoristili priložnost za napad na vse tiste, ki mečejo polena pod noge sovjetsko-egiptovskemu prijateljstvu. Pri tem v Moskvi mislijo tako na »zunanjo kakor na notranjo reakcijo«. Odkar so namreč pred nekaj manj kot letom dni sovjetski vojaški strokovnjaki in svetovalci morali v 24 urah zapustiti egiptovsko ozemlje, je Moskva pripravljena odkrivati sovražnika sovjetsko-egiptovskega prijateljstva tudi med nekdanjimi priznanimi prijatelji tega sodelovanja.

Pred dobrima dvema mesecema so na primer tukaj ostro napadli znanega urednika »Al Ahrama«, Mohameda Hejkala, češ da širi neresnico o vsebini sovjetsko-egiptovskih odnosov ter da skuša zasejati dvom v iskrenost sovjetskega ravnanja in prijateljstva do Egipta. Podobno namigovanje na njegov račun je bilo mogoče prebrati tudi pred dnevi v znani sovjetski zunanjepolitični reviji »Novoje vremja«.

Po drugi plati pa je Zajat že tretji visoki egiptovski predstavnik, ki je prišel v Moskvo po lanskoletnem julijskem »bohlajevanju« med SZ in Egiptom. Lani oktobra je bil v Moskvi predsednik egiptovske vlade Sidki, februarja pa posebni svetovalec egiptovskega predsednika za vprašanja nacionalne varnosti Hafez Ismail. Vse to pomeni, da kljub težavam v odnosih in razlikam v stališčih obe strani vztrajata pri medsebojnih političnih konsultacijah. MARKO KOZMAN

Prva seja parlamenta

DAMASK, 30. maja (AFP) — Novi ljudski svet Sirije (parlament) se bo prvič sestal 9. junija V novem parlamentu, ki ima 186 sedežev, je 122 nedavno izvoljenih poslancev vladajoče stranke Baas, osem sedežev imajo poslanci KP, šest pripadniki »arabske socialistične unije«, tri arabski socialisti, enega pa socialistični unionisti. Teh pet strank sestavlja »nacionalno napredno fronto«.

‚Pravda': obisk bo uspešen

Komentar moskovskega lista pred srečanjem Brežnjev–Nixon

MOSKVA, 30. maja (Tanjug) — Moskovska »Pravda« danes napoveduje uspeh bližnjega obiska generalnega sekretarja CK KP SZ Leonida Brežnjeva v ZDA. »Sovjetski ljudje pričakujejo, da bo obisk Brežnjeva v Ameriki nova etapa na poti zagotovitve zanesljivih mirnih odnosov med Sovjetsko zvezo in ZDA, na podlagi načel miroljubne koeksistence, saj so za to ugodne stvarne možnosti.«

»Pravda« piše, da se pozitiven razvoj v sovjetsko-ameriških stikih kaže na različnih področjih. List pri tem tudi navaja, katera so vprašanja, ki je Sovjetska zveza zanjo najbolj zainteresirana. Na prvem mestu je ustavitev oboroževalne tekme, sledijo trgovinski odnosi. Trgovinski in gospodarski odnosi z ZDA niso omejeni samo na menjavo dobrin, marveč si obe državi tudi prizadevata najti popolnejše oblike sodelovanja.

Samo naivneži lahko mislijo, da priznanje načel miroljubne koeksistence pomeni, da bo ideološki boj dveh svetov na mednarodnem prizorišču izgubil svoj pomen, zaključuje »Pravda«.

CARNEX

MESNA INDUSTRIJA

Kadrovska komisija

VRBAS

OGLAŠA

prosta delovna mesta v predstavništvu Ljubljana:

1. VODITELJA skladišča — Ljubljana

2. SKLADIŠČNIKA skladišča — Ljubljana

POGOJI:

pod 1.: višja ekonomsko-komercialna izobrazba in 5 let prakse; VKV trgovski delavec živilske stroke in 8 let prakse; srednja ekonomsko-komercialna izobrazba in 10 let prakse. Obvezen osebni avto.

pod 2.: srednja ekonomska izobrazba in 3 leta prakse; KV trgovski delavec živilske stroke in 8 let prakse.

Prednost imajo kandidati s stanovanjem v Ljubljani. Osebni dohodki in potni stroški po pravilniku podjetja. Ponudbe sprejemamo na naslov: Mesna industrija »Carnex«, Predstavništvo Ljubljana, Tržaška 67, v 15 dneh oziroma do zasedbe objavljenih delovnih mest. Informacije po telefonu 63-977.

4881

VZPENJAČA SE JE USTAVILA — Šentiljska vzpenjača, s katero so z železniških vagonov prevažali star papir v Sladkogorsko tovarno kartona in papirja, se je ustavila za vedno. Strokovna služba Sladkogorske tovarne je namreč pregledala izračune prevozov z vzpenjačo in ugotovila, da je prevoz s tovornjaki hitrejši in cenejši. Pa tudi železniški vagoni sedaj ne bodo čakali več tako dolgo, saj je iztovarjanje in nakladanje na vagončke potekalo veliko počasneje kot sedaj, ko star papir naložijo na tovornjak. Foto: Ivo Šenveter

Avto na vlak pa hitro na morje

Z nedeljo, ko bo začel veljati nov železniški vozni red, se bo iz Ljubljane k morju povečalo število avtovlakov

LJUBLJANA, 30. maja. V nedeljo bo začel veljati nov železniški vozni red, zato se bo povečalo tudi število avtovlakov, ki vozijo iz Ljubljane. V predsezoni sta vozila le dva para vlakov, in sicer v Düsseldorf in Holandijo. Od nedelje dalje pa bo pripeljalo v Ljubljano iz severne Evrope pet parov avtovlakov, uvedli pa bodo tudi 4 linije na domačih progah.

V Split bo odpeljal vlak vsak dan ob 18.30. Za avto srednjega razreda bo treba plačati v eno smer 315 din, povratna vozovnica pa bo stala 504 dinarje. Za najmanjši avto bo treba na tej relaciji plačati 270 din, za največjega pa 360 din. V Ploče bo odpeljal avtovlak vsak dan ob 19.10, cena za prevoz srednjevelikega avtomobila pa bo 486 din. Najcenejši bo prevoz v Koper, kjer bo treba za avto plačati 90 din, vlak pa bo odpeljal vsak dan ob 5.35. Kdor bo želel vožnjo proti Beogradu prespati, bo lahko naložil avto na vlak, ki bo odpeljal ob 22.15, za vožnjo konjička pa bo moral pripraviti 302 dinarja.

V poletnih mesecih so največkrat zasedena vsa mesta na avtovlakih iz tujine, na domačih progah pa se tak način potovanja še ni uveljavil. Kljub temu se število prevoženih avtomobilov stalno veča, saj je šlo lani skozi ljubljansko postajo 3215 avtomobilov, od tega 148 na notranjih progah. J. ODAR

Nov samski dom gradijo

LJUBLJANA, 30. maja — Stanovanjsko podjetje Dom je na Taboru (poleg doma samskih delavcev in doma upokojencev) začelo graditi dvanajstnadstropno stolpnico s samskimi stanovanji. V stolpnici bo 144 garsonjer. Dela izvaja gradbeno podjetje Tehnika. L. J.

Množična udeležba šolarjev

Na mariborskem območju so tekmovali v poznavanju prometa

MARIBOR, 30. maja — V tekmovanja »Kaj veš o prometu« se je v minulem šolskem letu na mariborskem območju vključilo okrog 5000 osnovnošolcev od 4. do 8. razreda iz dvanajstih šol, so ugotovili na seji komisije za varnost v prometu.

Na seji so poslušali poročila o izvedbi republiškega, občinskega in lenarškega tekmovanja »Kaj veš o prometu«. Pri tem so pohvalili organizacijo občinskega tekmovanja na osnovnih šolah Frana Rozmana Staneta in Borisa Kidriča. Menili so tudi, da bi v prihodnjem letu kazalo vključiti v to tekmovanje tudi dijake srednjih in strokovnih šol.

M. ŠRIMPF

POMLAD NA PLOČNIKU — Pod tem naslovom je okoli 30 cicibanov iz vzgojno varstvenih ustanov v Slovenjem Gradcu pred dnevi risalo na pločnike v Slovenjem Gradcu prizore iz narave in iz svojega življenja. Tako so počastili svoj praznik — dan mladosti. Na sliki: tako so risali cicibani v Slovenjem Gradcu. Foto: F. Jurač

Start z zamudo

Srednjeročni načrt razvoja murskosoboške občine predvideva porast družbenega proizvoda za devet odstotkov

MURSKA SOBOTA, 30. maja — Kljub zamudi pomeni srednjeročni program razvoja soboške občine dobro podlago za nadaljnjo krepitev materialne podlage in samoupravnih odnosov, hkrati pa nalaga načrtovalcem, da se čim prej lotijo oblikovanja programa razvoja že za naslednje petletno obdobje, so med drugim poudarili odborniki zbora delovnih skupnosti pri oceni tega pomembnega dokumenta.

Občina bo v naslednjih dveh letih uresničila vrsto zahtevnih nalog na področju gospodarstva in družbenih služb. Uspehi pri nadaljnjem urejanju nalog na področju otroškega varstva, zdravstva, šolstva, kulture itd. pa so po mnenju odbornikov pogojeni z gospodarskimi prizadevanji. Naloge gospodarstva pa so še kako zahtevne, saj napovedujejo porast družbenega proizvoda kar za 9 odstotkov, produktivnosti in zaposlovanja pa za 5 odstotkov. To pomeni okoli petsto novih zaposlitev.

V glavnih postavkah, ki nalagajo gospodarstvu čim bolj smotrno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti ter večji delež gospodarskih naložb v družbenem proizvodu, stoji poleg tekstilne in grafične industrije pred posebno odgovornimi nalogami kmetijstvo. Tu bodo morali zaradi razmaha živilske industrije, zlasti mesne predelave, povečati z ustreznimi ekonomskimi ukrepi (s kreditno politiko, s stimulativno kooperacijo itd.) interes kmetov za bolj intenzivno in specializirano proizvodnjo. Letno napovedujejo okoli 50 milijonov dinarjev posojil kmetom.

V razpravi so tudi poudarili, da bodo morale gospodarske organizacije brez odlašanja pripraviti utemeljene in dolgoročne razvojne programe. Le tako bo prišlo do večje veljave obče spoznanje v naši republiki, da bi podjetjem v razvitih središčih kazalo z urejanjem novih in s hitrejšim razvojem že obstoječih obratov približati delovna mesta viškom delavcem na tem manj razvitem območju.

B. BOROVIČ

Sadje je že pol cenejše

Na mariborskem živilskem trgu dovolj cenejših jagod in češenj

MARIBOR, 30. maja — V zadnjem tednu je na živilskem trgu v Mariboru naglo porastla ponudba češenj in jagod in so zato tudi cene morale navzdol. Tako so jagode »pristale« na 16 dinarjev za kilogram, kolikor zahtevajo prodajalci z juga, medtem ko domači pridelovalci še vztrajajo pri 20 dinarjih. Pri češnjah pa je obratno, kajti drobni domači sadeži so cenejši — od 8 do 6 dinarjev kilogram — lepši z juga pa so po 10 dinarjev kilogram.

Tudi pri vrtninah je opaziti pocenitev. Novi krompirček in grah sta po 8 dinarjev, zelje in špinača po 5 dinarjev ter solata po 4 dinarje kilogram. Jajčk je nekaj manj, zato je cena v glavnem 1 dinar za kos.

Mlečnih izdelkov, perutnine in rib iz ribogojnic Agrokombinata tudi ne manjka, tako da gospodinje najdejo nadomestilo za slabo izbiro v mesnicah, kjer prevladuje le govedina. J. PEŠTAJ

Priznanja mentorjem in mladim

MURSKA SOBOTA, 30. maja — Danes dopoldne je bila v prostorih hotela »Zvezda« v Murski Soboti sklepna slovesnost letošnjega praznovanja meseca mladosti v soboški občini. Ob tej priliki je predsednica občinske konference ZMS Murska Sobota Tanja Koračin podelila letošnja priznanja mentorjem in mladim družbenopolitičnim delavcem. Kot mentorji so prejeli priznanja: Janez Čarni, Marija Fujs, Anton Grah, Ladislav Vöröš, Mihael Veršič, Slavica Hojer, Herman Štiel, Anica Kondrič, Peter Šraj, Slava Žalig, Kolman Pintarič, Ludvik Olas, Irena Čebašek, Vera Jagličič in Cveto Margan. Kot mladi družbenopolitični delavci pa: Štefan Janasik, Marija Molnar Jožica Kološa, Pavel Kos, Magda Norčič, Sida Horvat, Mimika Vrečič, Slavica Pohar, Irena Petek, Bojan Grilec in Stanko Flisar. F. NATKO

Koroška: šola za sestre

V Slovenj Gradcu oddelek za šolanje medicinskih sester

SLOVENJ GRADEC, 30. maja — Komisija republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, ki se je včeraj mudila v Slovenj Gradcu, je ugotovila, da so izpolnjeni vsi pogoji za ustanovitev dislociranega oddelka za šolanje medicinskih sester. Oddelek bo deloval v okviru mariborske zdravstvene šole in bo lahko začel delati že v novem šolskem letu 1973-74. Do dograditve novega ekonomskega šolskega centra bo oddelek deloval v prostorih osnovne šole Slovenj Gradec. Predavatelje za splošno izobraževalne predmete bo zagotovil ekonomski šolski center, ki bo prevzel tudi tehnično organizacijo šole. Pouk strokovnih predmetov in praktični pouk bodo izvajali zdravniki splošne bolnišnice Slovenj Gradec, pedagoško vodstvo pa bo v rokah mariborske zdravstvene šole. V novo šolo za medicinske sestre se bo lahko vpisalo 30 slušateljic. M. VALTL

Kakšen nov dom

Za dom počitka v Rakičanu sta se oblikovala dva predloga: po prvem bi imel dom 260 postelj, po drugem 240

RAKIČAN, 30. maja — Medobčinski svet SZDL v Murski Soboti je posvetil današnjo sejo pobudi o graditvi novega doma za ostarele občane v Rakičanu, kjer po ponovni ugotovitvi udeležencev razmere v stari grajski pristavi dobesedno vpijejo po spremembah.

V zasilno adaptiranem domu so sicer olajšali življenje okoli sto petdesetim varovancem, med katerimi prevladujejo oskrbovanci iz pomurske regije (teh je 89), vendar govori v prid ureditve novega zavoda več tehtnih razlogov.

Na tem območju se meja poprečne starosti giblje strmo navzgor, poleg tega pa je v Pomurju s pretežno kmečkim življem veliko osamljenih ostarelih ljudi, ki bodo po izenačitvi pravic socialnega in zdravstvenega zavarovanja raje iskali zatočišče v domu takega tipa.

Dosedanje izkušnje pri graditvi domov upokojencev opozarjajo na potrebo po bolj celoviti preskrbi, ker je stanovanje le del usakdanjih potreb ostarelih ljudi. Zato jim lahko zagotovijo preskrbo z zdravstveno nego in drugimi uslugami na stara leta le v kombiniranih socialnih ustanovah oziroma zavodih. V pripravah na ureditev doma počitka v Rakičanu so oblikovali po temeljitih razpravah dva predloga. Po prvem bi zgradili poslopje z 260 posteljami in z vsemi ustreznimi pritiklinami s skupno površino 6.900 kvadratnih metrov (naložba 25 milijonov dinarjev), po drugi varianti pa naj bi imel dom 240 postelj in zazidano površino 6.400 kvadratnih metrov (naložba 22 milijonov dinarjev).

Člani medobčinskega sveta SZDL so se v znamenju trajnejše in dolgoročne rešitve varstva vse večjega števila pomoči potrebnih občanov opredelili za prvo varianto. Po njej bi v skupni naložbi pomurskih občin (dva milijona dinarjev), zavoda (500 tisoč dinarjev) in kredita LB v višini dveh in pol milijonov dinarjev znašal delež pokojninsko-invalidskega sklada SR Slovenije dvajset milijonov dinarjev.

B. BOROVIČ

Posebno obvestilo pridelovalcem koruze

Na posevkih koruze se je v večji meri pojavila švedska muha. Poročila o škodi ki jo povzroča smo prejeli iz Brežic, Radgone in Murske Sobote

Kritičen čas za koruzo je od vznika pa do pojava šestega lista. V tem času je nalet prve generacije švedske mušice, ki odlaga jajčeca iz katerih se izležejo ličinke, katere se hranijo z najnežnejšimi deli rastline koruze.

Znaki prisotnosti švedske muhe so zviti, zlepljeni in deformirani listi pri mladih rastlinah. Listi so preluknjani, venejo in se sušijo. Če imajo rastline uničen rasni vrh — srčiko, so uničene ali jim propade glavno steblo, poženejo pa stranska stebla in koruza raste grmičasto.

Pridelovalcem koruze svetujemo, da pregledajo svoje posevke in čim opazijo na rastlinah prve zgoraj opisane znake naj takoj poškropijo koruzo z enim naslednjih insekticidov:

nuvacron 20 % EC v količini 1 liter na hektar
lebaycid E-50 % — 1,5 l/ha
dipterex SL-50 % — 1,5 kg/ha
ultracid E-40 % — 1 l/ha

Koruzi je treba dati čim ugodnejše rasne pogoje, da hitreje preživi kritičen čas. Posevki naj bodo čisti in dobro prehranjeni.

Kmetijski inštitut Slovenije

Malo sodnikov

Razprava o programih organov pregona v Mariboru: nujna je razredna zavzetost in sodelovanje med službami

MARIBOR, 30. maja — Medobčinska sveta ZK Maribora in Koroške sta sklicala danes v Mariboru širše posvetovanja predstojnikov in sekretarjev aktivov ali organizacij ZK ustanov, ki delajo na področju kazenskega pregona. V uvodu so načelnik UJV Maribor Branko Bračko, okrožni javni tožilec Viktor Lešnjak in predsednik mariborskega okrožnega sodišča Branko Vezovišek podrobno osvetlili problematiko, s katero se te ustanove srečujejo pri uresničevanju svojih akcijskih programov, zlasti po pismu predsednika ZKJ.

V uvodnih mislih in v razpravi je bilo poudarjeno, kako žgoče je kadrovsko vprašanje, saj v vseh pravosodnih organih, inšpekcijskih službah in drugod primanjkuje kadrov. Najbolj značilen je podatek o občinskem sodišču v Slovenski Bistrici, kjer so trije sodniki odšli na druga delovna mesta, tako da je ostal na sodišču samo predsednik. Tudi na občinskih sodiščih v Mariboru, Ptuju in Slovenj Gradcu primanjkuje sodnikov, čeprav ugotavljajo, da se je obseg dela na sodiščih in tožilstvih v zadnjem letu povečal. Glavni vzrok za takšno stanje je neurejeno nagrajevanje delavcev, ki delajo v pravosodnih organih, pri UJV in v inšpekcijskih službah. Med razpravo so večkrat omenili, da bo treba tudi v prihodnje dati pri reševanju problemov prednost gospodarskemu kriminalu, saj so take prestopke že začeli hitreje reševati. Se vedno pa se dogaja, da kaznovalna politika ni v redu, saj je okrožni javni tožilec naštel konkretne primere, ko so storilci dobili za velike poneverjene vsote le pogojne kazni. Se vedno se dogaja, da tudi sodišča na drugi stopnji zmanjšujejo kazni prvostopenjskih sodišč. Razprava je pokazala, da bo treba posvetiti posebno skrb delu poravnalnih svetov in izboru občanov za sodnike-porotnike. Dogaja se, da nekateri sodniki-porotniki ne prihajajo na razprave in pri tem otežkočajo postopek. V pravosodnih ustanovah bo treba tudi racionalizirati poslovanje ter krepiti in razvijati razredni pristop pri obravnavanju posameznih problemov, prav tako pa se bo moralo sodelovanje med vsemi službami pregona še bolj uveljaviti.

M. KOS

Trim in igrišče za tenis

● PREVALJE — Občinska zveza za telesno kulturo Ravne na Koroškem in športno društvo Korotan Prevalje sta na Prevaljah zgradila stezo za trim in igrišče za tenis. Oba objekta so odprli. Denar za stezo in igrišče so prispevale prevaljske delovne organizacije.

J. L.

Celje: kriza v šolstvu

V nekaterih občinah nameščajo celo nekvalificirane moči

CELJE, 30. maja — Sedanji položaj šolstva na celjskem območju je kritičen, utegne pa se še zaostriti, če ne bo učinkovitih ukrepov. Svet osmih občin naj bi poenotil izhodišča za skupen nastop vseh dejavnikov od poslancev do družbeno političnih organizacij.

To je bilo med drugim rečeno na današnjem pogovoru, ki ga je s poslanci in predstavniki šolstva pripravil odbor za vzgojo in izobraževanje pri občinski konferenci SZDL. Kot so poudarili, bi bilo za ustreznejše vrednotenje prosvetnega dela nujno sprejeti še ne verificiran samoupravni sporazum iz lanskega leta, medtem ko sedanji 12,5-odstotni limit dejansko samo ohranja osebne dohodke na lanski ravni.

Stvarne zahteve prosvete bi bilo treba tudi stvarno in odgovorno obravnavati, saj to področje zaostaja za gospodarstvom za dve leti. Med letošnjimi absolventi osemletk je za učiteljski poklic dosti več kandidatov, kot jih bo lahko sprejela pedagoška gimnazija, vprašanje pa je, koliko jih bo v tem poklicu ostalo, ko bodo začeli ekonomsko misliti. V nekaterih občinah so razmere takšne, da so prisiljeni nadomeščati povsem nekvalificirane moči, ker drugih pač ni.

V razpravi so poudarili, da s 1. julijem ne bo več nikakršnih razlogov, da bi ostali osebni dohodki zamrznjeni, to pa bo povzročilo posebne težave v tistih občinah, ki jih sofinancira republiška izobraževalna skupnost.

D. HRIBAR

Ljutomer slavi praznik

Prvi tabor slepih Slovenije, slovesna akademija in zborovanje

LJUTOMER, 30. maja — V soboto, 2. junija, ob 10. uri dopoldne, bo v dvorani glasbene šole slavnostna seja obeh zborov občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij v počastitev 17. občinskega praznika, ki ga bodo letos sklenili s prvim taborom slepih Slovenije.

Na slavnostni seji bodo podelili tudi priznanja občine Ljutomer zaslužnim organizacijam in občanom, udeležence pa bodo seznanili tudi s podrobnim programom in namenom prvega tabora slepih, ki ga bodo posvetili 400-letnici kmečkih uporov.

Tabor slepih je pripravil odbor, v katerem so poleg domačinov tudi številni ugledni predstavniki slovenskega javnega življenja s članico sveta federacije Lidijo Šentjurc na čelu.

Za uvod v tabor slepih, na katerem nameravajo osvetliti humana prizadevanja organizacij tega združenja in pereče probleme njegovih članov, bodo v soboto ob 18. uri odprli razstavo z obsežnim dokumentarnim gradivom, ob 20. uri pa bo v ljutomerskem domu kulture slovesna akademija z nastopi kulturnih skupin organizacij slepih iz vse Slovenije.

V nedeljo, 3. junija ob 10. uri dopoldan, pa bo v parku prvega slovenskega tabora slavnostno zborovanje, na katerem bo govoril o družbenih prizadevanjih v korist slepih Zdravko Krvina, član predsedstva skupščine SR Slovenije. Po obsežnem kulturnem programu se bodo pomerili slepi športniki na igrišču TVD Partizan, v prostorih gimnazije pa bo šahovski dvojoj slepih s člani domače šahovske sekcije.

B. BOROVIČ

50 žensk proti ukinitvi

Po žalskih ulicah ženske demonstracije za šolo v Orli vasi

ŽALEC, 30. maja — Kakih 50 žensk je dopoldne demonstriralo po ulicah zoper sklep občinske skupščine o ukinitvi osnovne šole v Orli vasi. Vodilne funkcionarje občinske skupščine so povabile na bližnji zbor volivcev, naredile še krajši obhod po mestu, nato pa za spomin odložile demonstrantske pripomočke pred upravno zgradbo.

Ta izjemna demonstracija nasršenih Savinjčank je bila uperjena zoper sklep občinske skupščine, ki bo z novim šolskim letom ukinil osnovno šolo v Orli vasi, ker je za 30 učencev nerentabilna in ker sredi razvite Savinjske doline ne morejo še naprej vzdrževati nesodobnega kombiniranega pouka. V Žalcu menijo, da imajo za današnjo akcijo nekaj »zasluge« nekateri v Orli vasi. D. HRIBAR

„Da' za zazidave

V Mariboru so potrdili zazidalne načrte za Tezno, Limbuš in za obrtno cono — Večji kompleks za »Večer«

Mariborska občinska skupščina je potrdila zazidavo stanovanjske soseske S-3C na Teznem in pri tem upoštevala predlog mariborskega zavoda za urbanizem. Po urbanističnem programu občine je območje severno od Ptujske ceste, med Strekljevo in Rusko ulico, predvideno kot stanovanjska soseska.

Po sprejetem zazidalnem načrtu je možna graditev večjega števila družbenih stanovanjskih objektov s 593 stanovanji. Tukaj je še prostor za individualne stanovanjske hiše, trgovske, obrtne, servisne in gostinske objekte, za družabni dom upokojencev, kulturni dom in druge prostore.

Odborniki so potrdili tudi zazidalni načrt za del komunalne obrtne cone v Mariboru, ki predvideva, da ostane tovarna Swaty na tem prostoru, hkrati pa tej tovarni določa mejo razvoja. Drugi večji kompleks pa je namenjen tiskarni in Večeru, kjer že stoji obrat tiskarne. že zgrajena bencinska črpalka je v skladu s sprejetim zazidalnim načrtom.

Prav tako so potrdili tudi zazidalni načrt stanovanjske cone v Limbušu, kjer predvidevajo graditev 36 družinskih stanovanjskih hiš, pet troetažnih stanovanjskih blokov, objekta za osnovno preskrbo in dograditev šole. Zaradi predvidene ceste na severu naselja je predviden nadvoz za povezavo naselja ob železniški postaji. Odborniki so potrdili tudi zazidalni načrt stanovanjske cone v Limbušu južno od ceste Pekre—Limbuš. Tukaj predvidevajo graditev 84 individualnih hiš in otroški vrtec.

M. KOS

Poročilo protiperonosporne službe

Vinogradnikom Dolenjske, Bele krajine, Haloz, Slovenskih Goric, Virštanja, Rogaške Slatine in Mestnega vrha pri Ptuju sporočamo, da je sedaj čas za škropljenje vinske trte proti peronospori.

Ravno tako je sedaj čas za škropljenje trte v okolici Dutovlja, Tomaja, Šepul in Šmarja pri Sežani.

Vinogradnike ostalih vinogradniških okoliševštajerske pa opozarjamo da pohitijo s škropljenjem in ga čim preje končajo.

Za to škropljenje priporočamo: 0,2 % Dithan M 45 ali Mycodifol ali Antracol ali Ortho phaltan.

Skopivu proti peronospori je obvezno treba dodati še 0,2 % Cosana ali 0,12 Karathana, da bomo trto istočasno zavarovali tudi pedoidjem.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod SRS

Revija zborov

SLOVENJ GRADEC, 30. maja — Danes popoldne bo v avli osnovne šole »Franjo Vrun« Slovenj Gradec tradicionalna revija mladinskih in otroških pevskih zborov.

Revijo je pripravila občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij. Po reviji bo razgovor z vodji mladinskih in otroških pevskih zborov o nadaljnjem razvoju mladinskega zborovskega petja v občini.

M. V.

oglašujte v dnevniku DELO

Dežurne službe Kinematografi Obvestila Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA ČETRTEK

MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE: ob 15.45 jug. VV barv. vojni film PRVI SPLITSKI ODRED. V gl. vl.: Fabijan Šovagović, Antun Nalis, Štefka Drolceva, Helena Buljan, Miha Baloh. Kratki film: VREDNO VIDETI. Ob 17.30 in 20. uri vzhodno nemško-sovjetski barv. CS film GOYA. Režiser: Konrad Wolf. V gl. vl.: Donatas Banionis, Olivera Katarina, Fred Düren, Tatjana Lokowa. Cene zvišane.

KINO UNION: ob 15.30 in 17.45 amer. barv. VV film NEKOČ JE BIL MALOPRIDNEŽ. V gl. vl.: Kirk Douglas, Henry Fonda, Rume Cronin. Zadnjič!

KINO PARTIZAN: ob 15.30, 17.45 in 20. uri ital.-špan. CS barv. krim. film NOČ NAŠILJA V TOMBSTONU. V gl. vl.: Thomas Millian, Anita Eckberg, Claudio Kamazo. Filmske novice št. 21. Zadnjič!

KINO UDARNIK: ob 15.30, 17.45 in 20. uri ital. barv. VV krim. film PUŠČICE STRUPENEGA PAJKA. V gl. vl.: Stephania Sandrelli, Claudine Auger, Barbara Buchet Giancario Gianini. Tednik: Kancler Willy Brandt v Jugoslaviji.

KINO POBREŽJE: ob 17. in 19. uri angl. barv. drama DEKLE Z OTROKOM. V gl. vl.: Carol White, John Castle, Roy Harper.

KINO PARK — MURSKA SOBOTA: franc. barv. VV film VELIKA GNEČA V PARIZU, ob 18. in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barv. film OGNJENI OBRAČUN, ob 17. in 19.30.

KINO LJUTOMER: franc. barv. film — ljubezenska drama GROFOVSKA ZABAVA, ob 20. uri.

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film CARMEN JONES. Režija: Otto Preminger. Glav. vl.: Dorothy Dandridge, Harry Belafonte, Pearl Bailey, Olga James. Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: PREMIERA francoske barvne VV ljubezenske drame OGENJ LJUBEZNI (Les Feux de la Chandeleur). Prod.: Societe Nouvelle de Cinema, 1972. Glasba: Michel Legrand. Scenarij: Pierre Uvtierhoeven po romanu Katherine Paysan. Režiser: Serge Korber. V glavnih vlogah: Annie Girardot, Bernard Fresson, Claude Jade, Bernard Le Coq in drugi. Film je lansko leto zastopal Francijo na filmskem festivalu v Cannesu. Tednik »Willy Brandt v Jugoslaviji«. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

POLETNI KINO DOM JLA: francoska barvna VV komedija PODARI JI TUDI LUNO Z NEBA Režija: Philippe de Broca. Igrajo: Philippe Noiret, Valentina Cortese idr. Tednik št. 20. Predstava ob 20.30.

KINO KOMUNA: ob 15. uri ameriške risanke PODVIGI SLAVNEGA POPAJA z dodatkom risank o Tomu in Jerryju, Magooju idr. Ob 17. 19. in 21. uri JACK LEMMON, Barbara Harris in Jason Robarts v ameriški barvni komediji VOJNA MED MOŠKIMI IN ŽENSKAMI. Prod.: Cinema Center Film, 1972. Režiser: Melville Shavelson. Film z vrha top lestvice najbolj gledanih filmov v ZDA revije »Variety«. Brez tednika! Ob 10. uri MATINEJA italijanske barv. VV satire MIMI KOVINAR z dobitnikom najvišjega priznanja, igralcem G. Giannijem na letošnjem film. festivalu v Cannesu. Zadnjikrat!

KINO SLOGA: Edgar Allan Poe spet na filmskem platnu — v ameriški barv. grozljivki UMORI V ULICI MORGUE. Kdo je skrivnostni morilec? Režiser: Gordon Hessler. Glavne vloge: Jason Robarts, Herbert Lom, Christine Kauffmann idr. Tednik št. 20. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ni primerno za otroke! Film se izteka!

KINO VIC: Ugo Tognazzi v italijanski barvni CS komediji POLICIJSKI KOMISAR PEPE. Režija: E. Scola. Igrajo še: Giuseppe Mafioli, Silvia Dionisio idr. Brez tednika! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA: FRANCO NERO in ELI WALLACH v ameriško-italijanskem barvnem CS pustolovskem vesternu UBIJALCI IZ YUME Prod.: Titanus, 1972. Režija: Duccio Tessari. Tednik št. 21. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: italijanski barvni VV pustolovski film SCARAMOUCHOVE PUSTOLOVŠČINE. Režija: Piero Pierotti. Igrajo: Christian Hay, Eleonora Rosi Drago in drugi. Kratki film! Predstavi ob 17. in 19. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: ameriški barvni CS film KRVAVI PLEN. Režija: Gordon Flemyng. Igrajo: Jim Brown, Julie Harris, Diahann Carroll, Ernest Borgnine, Gene Hackman. Izredno dobro zgrajena kriminalka z dinamičnimi in nepričakovanimi preobrati, ki daje posebno vrednost solidna režija in vrsta odličnih igralcev. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: nemška barvna seksualna komedija JAVNA HIŠA. Film ni primeren za otroke! Igrajo: Karin Jacobsen, Herbert Fleischmann, Gisela Peltzer. Zadnjikrat! Predstave so ob 16., 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje.

KINO VEVČE: ameriški barvni pustolovski film RDEČI GUSAR. Igrajo: Burt Lancaster, Eva Bartok, Nick Cravat. Predstava je ob 20. uri.

KINO ZALOG: ameriški barvni fantastični film POLET NA MARS. Igrajo: Darren McGavin, Nick Adams, George DeVries. Predstava je samo danes ob 20. uri.

RADIO STUDENT

12.00—12.25 Glasba; 12.25—12.33 Poročila, obvestila; 12.33—13.00 Glasba; 16.00—16.05 Glasba; 16.05—16.13 Poročila, obvestila; 16.13—16.30 Glasba; 16.30—17.00 Kulturni kolaž; 17.00—17.30 PP; 17.30—17.35 Poročila; 17.35—18.00 Glasba.

Mladinski center Zgornja Šiška

je odprt od 16. ure dalje. Na voljo sta šah in namizni tenis, odprta pa sta tudi MINI CASINO in BIFE.

Mladince in mladinke opozarjamo na petkov plesni večer in DISCO, ki bo v soboto in nedeljo z začetkom ob 20. uri.

HALA TIVOLI

ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

KOPALIŠČE ILIRIJA že pričakuje kopalce vsak dan od 9. ure dalje.

ELEKTRIČNI AVTODROM (vožnja za dve osebi: 3 din) in OTROŠKI VRTILJAK (vožnja: 2 din) sta odprta vsak dan od 8. do 22. ure.

ZLATI KLUB: približuje se poletna kopalna sezona in gotovo vam ni vseeno, kaj si bodo o vašem zunanjem izgledu vašega telesa mislili drugi kopalci! Na voljo vam je ZLATI KLUB. Na razgibovalnih napravah si boste pridobili vzdržljivost in gibkost, na masažnih napravah vitkost in lep videz kože, čemur bo pripomogla tudi uporaba savne; koža pa bo zagorela z rednim sončenjem na solariju. Ni še prepozno! ZLATI KLUB je odprt: ŽENSKE — torek in petek od 8. do 14. ure ter 15. do 21. ure, sobota od 8. do 10. ure; MOŠKI: sreda od 15. do 21. ure, četrtek od 8. do 14. ure, sobota od 10. do 12. ure. Vsa pojasnila tudi dobite v tem času po tel. 317-463.

Stopoteka

je na voljo mladim, starejšim od 18. leta danes od 20. ure do pol enih. Vstopnina je 10 din, pri čemer pa imajo dekleta ob torkih, sredah in četrtkih (torej tudi danes) 50 % popusta.

Dežurni zdravniki

Maribor, 31. maja: V mestu: dr. Marko Lovrič; okoliška dežurna služba: dr. Slobodan Dijanović in dr. Jurij Klančnik; ambulantna dežurna služba: dr. Srečko Rutar; pediatrična dežurna služba: dr. Marjeta Korbar.

Murska Sobota: dežurni zdravnik: dr. Franc Bohar, zdravstveni dom, tel. 21-525. Redni delovni čas od 7 do 14.30.

CELJE

Celje: Redna dežurna služba od 14. do 7. ure: dr. Ivan Bovha. Dodatna popoldanska dežurna služba od 14. do 20. ure: dr. Nada Šerle.

Telefon do 20 ure: 22334, od 20. do 7 ure 22335

Dežurna lekarna

MARIBOR

Četrtek, dne 31. 5. 1973, dežurna lekarna »Glavni trg«, Maribor, Glavni trg 20.

Murska Sobota: Kocljeva 2, tel. 21293, redni delovni čas od 7. do 19. ure. Izdaja zdravil na recepte (nujni primeri) od 19 do 7. ure vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih.

Pogrebi danes

Alojzija Korošak, 74-letna upokojenka, ob 13.30; Ciril Kramberger, 22-letni zavarovanec, ob 14. uri; Dragica Latin, 59-letna upokojenka, ob 14.30; Maksimilijan Ribič, 40-letni invalidski upokojenec, ob 15. uri; Zofija Berglez, 73-letna upokojenka, ob 15.30.

Naši šele tretji

Na košarkarskem festivalu v Limi — Kuba : SFRJ 86:77 (45:42)

LIMA, 30. maja — Naša košarkarska reprezentanca je na košarkarskem festivalu v Peruju osvojila samo tretje mesto. V odločilni tekmi jo je premagala Kuba s 86:77 (45:42), ki je zasedla drugo mesto. Prva je SZ, ki je v zadnji tekmi premagala ZDA z 68:60 (29:23), ki so četrte, Peru pa je zadnji.

Koše za Jugoslavijo so dali: Jelovac 25, Ivković 6, Kičanović 6, Knežević 2, Slavnić 8, Solman 12, Plećaš 6, Dalipagić 2, Marović 10.

Parma — Spasski remi

DORTMUND, 30. maja — V 11. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je Parma remiziral z bivšim svetovnim prvakom Spasskim, Paoli pa je premagal Marovića. Drugi izidi: Sliss — Andersson remi, Popov — Westerinen remi, Keene — Ciocaltea prek., Hecht — Gerusel 1:0, Kestler — Kunstowitz 1:0, Keres — Düball remi. V nadaljevanju prekinjene partije iz 10. kola je Paoli premagal Westerinena.

Vrstni red: Hecht 7,5 točke, Andersson, Spasski, Popov po 7, Marović 6,5, Düball in Keres po 6, Keene 5,5 (1), Parma 5,5 točke itd.

Parallelo (non pronostico) fra le protagoniste della finale di Belgrado

Ajax - Juve ai voti, vince Cruyff 6 a 5

★ La squadra italiana ha però la possibilità di rovesciare il pronostico tecnico che le è sfavorevole

★ Un rilievo curioso: il pacchetto difensivo olandese sembra sulla carta più forte di quello italiano

★ Equilibrio a centrocampo - In attacco un Causio in forma è meglio di Rep e Altafini di Keizer

PO IGRALSKIH SPOSOBNOSTIH — 6:5 ZA AJAX — V poplavi najrazličnejših napovedi pred letošnjo finalno tekmo za pokal evropskih nogometnih prvakov, je italijanski dnevnik La Stampa napravil zanimivo primerjavo. »Tehtal« je namreč sposobnosti — tudi kondicijske— igralcev, ki igrajo na enakih mestih v obeh moštvih med seboj, in prišel do zaključka, da je ekipa branilca naslova Ajaxa za malenkost boljša — 6:5 v korist Nizozemcev je bil rezultat tega finala pred sinočnjim resničnim finalom na stadionu Crvene zvezde v Beogradu...

Finale v petek

Kranjski štadion bo prizorišče zaključnih bojev za atletski šolski pokal Slovenije — Izidi veliko obetajo

LJUBLJANA. V letošnjem tekmovanju za šolski atletski pokal Slovenije je bila udeležba zlasti dobra med osnovnimi šolami, manj zanimanja pa so pokazali v srednjih šolah. Finale v obeh konkurencah bo v petek v Kranju.

Srednješolci bodo začeli s tekmovanjem ob 9. uri, osnovnošolci pa ob 12. uri. Pravico nastopa ima po šest najboljših ekip fantov in deklet, posameznikov pa po 15 med osnovnošolci (8 štafet) ter po 6 najboljših pri srednjih šolah.

Na občinskih, medobčinskih oziroma področnih tekmovanjih je bila vrsta dobrih rezultatov.

Najboljši v posameznih kategorijah so bili — pionirji, 60 m: Kačič (Laško) 7,4, Frangež (Hoče) 7,4, Pogačar (Kam) 7,5, Krumpačnik (Med) 7,5, 400 m: Zelnik (Kranj) 57,0, Orlič (Koper) in Pangerc (Post) 57,1, višina: Kavčič (Semedela) 180, Rangus (Grm) 173, Suštar (Grm) in Nutersič (Kam) 170, daljina: Zuža (Pre) 592, Golob (Lj) 566, Boh (Vel) 543, krogla: Tibaut (Veržej) 13,10, Sadar (Lj) 13,00, Bajc (Grm) 12,92, 4 x 60 m: Prebold 29,7, F. Rozman-Stane (Mar) 30,1, M. Pintar-Toledo (Vel) 30,2, troboj: Baša (Hudinja) 207 točk, Rudež (Kranj) 191, Bukvič (Grm) 167, pionirke — 60 m: Razdevšek (Kam) 8,0, Peterčič (Mar) 8,0, Brezar (Kran) 8,0, 300 m: Krštinc (Mar) 43,9, Mar (Mar) 44,6, Šrot (Semedela) 44,9, višina: Petrov (Grm) 147, Zolnir (Pre), Štekar (Sem), Soštič (Sem) 145, daljava: Potnik (Kam) 483, Jež (Ng) 468, Stanc (Celje) 461, krogla: Ilčenko (Lj) 12,15, Sketa (Bras) 10,96, Štern (Sl. Bis.) 10,50, 4 x 60 m: Vito Kraigher (Lj) 31,9, F. Rozman (Mar) 32,4, Hudinja in Medvode 33,1, troboj: Tomšič (Hud) 199 točk, Detela (Lj) 158, Matelič (Bovec) 153.

(Najboljše rezultate srednješolcev bomo objavili jutri).

Sa nekatere podrobnosti s področnih prvenstev:

Razburljivo v Celju

V Celju je na prvenstvu srednjih šol nastopilo nad 200 mladincev in mladink. Med mladinkami so gimnazijke iz Velenja prvič osvojile naslov, med mladinci pa je bila po pričakovanju prva gimnazija Celje. Rezultati — mladinci: 100 m — Sirmša (g. Ce) 11,1, Cehner (ESC) 11,5, Šimunič (SIC Zagorje) 11,5, 1000 m — Hojan (RSC Ve) 2:32,5, Kovačič (tehn. Ce) 2:36,3, Gošnjak (g. Ce) 2:41,0, 300 m — Marković (g. Ce) 36,9, Pungartnik (g. Ve) 37,4, Sjekloča (g. Ce) 38,7, daljava — Lavrinc (SKIMC Store) 610, Kotnik (g. Ce) 601, Rener (RSC) 590, višina — Sabolčki (g. Ce) 130, Pangeršič (g. Ce) 130, Avsec (SIC) 175, troboj — Jurko (g. Ce), krogla — Orožim (g. Ce) 13,65, Jezernik (RSC) 13,32, Rojnik (tehn. Ce) 13,03, 4 x 100 m - gimn. Celje 43,3, RSC Velenje 47,5, SKIMC Store 47,8, vrstni red ekip: 1. gimn. Celje 1.012, 2. RSC Velenje 635, 3. tehnična Celje 565, 4. SKIMC Store 562, 5. ESC Celje 513,5, 6. PSC Celje 513,5 itd., mladinke: 100 m — Ambrož (PSC) 13,0, Grafenauer (PSC) 13,5, Pogorevc (ESC) 13,5, 600 m — Šverc (g. Ve) 1:30,0, Ježovnik (PSC) 1:47,6, Reher (g. Ce) 1:46,8, daljava — Dermol (g. Ve) 580, Sešler (ESC) 505, Cirman (ESC) 478, višina — Petauer (ESC) 148, Mernik in Sore (g. Ce) 140, krogla — Pesjak (g. Ve) 9,67, Zagožen (g. Ce) 9,06, Jančič (g. Ce) 8,99, troboj — Dragar (teh. š.) 140 točk (13,5—148—7,60), Kolnik (g. Ce) 137, Korošec (g. Ve) 129 točk, 4 x 100 m — gimn. Velenje, ESC Celje, gimna. Celje; vrstni red: 1. gimnazija Velenje 756,5, 2. ESC Celje 718,5, 3. gimn. Celje 714, 4. PSC Celje 645,5, 5. tehnična Celje 353 itd.

Med osnovnimi šolami so bile najboljše Braslovčanke, Prebold pa je med pionirji izgubil ekipni naslov zaradi diskvalifikacije zmagovalca v teku na 400 m, ki mu ves čas tekel v svoji progi. Rezultati: pionirji — 60 m — Kačič (La) 7,4, Hrastnik (La) 7,8, Gorjup (Pr) 7,8, daljava — Zuža (Pr) 592, Mastnak (Vel. III) 549, Boh (MPT Vel.) 543, višina — Šibakovski (Ce III) 169, Zvižej (Hu) 155, Krivec (La) 155, krogla — Orožim (Pr) 12,76, Ogradi (Pr) 11,69, Rebov (Ce III.) 11,48 m. 400 m — Brešan (Hu) 58,1, Horjak (La) 58,9, troboj — Baša (Hu) 207 točk (60 m — 7,5, višina — 165, krogla — 12,66 m), Novina (Ce IV) in Topolšek (Pr) 130 točk, 4 x 60 m — Prebold 29,7. MPT Velenje 30,2, Celje IV. 30,7; vrstni red ekip: 1. Hudinja 698, 2. Prebold 697,5, 3. MPT Velenje 597, 4. Celje — IV. osn. 8. 537,5 in 5. Laško 511 točk (brez tekmovalcev v troboju! pionirke — 60 m — Hribar (MPT Ve) 8,5, Jurgec (Hu) 8,5, Baš (Br) 8,6, daljava — Zemljak (G. Š. Ve) 487, Lavrinc (La) 468, Stanc (II. os. Ce) 461, višina — Zolnir (Pr) 140, Skok (Pr) 140, Medvešek (Hu) 135 cm, krogla — Sketa (Br) 10,96, Završnik (Br) 10,25, Poselj (Hu) 9,12 m, 300 m — Bužan (Hu) 45,4, Vodušek (Hu) 46,4, Avberšek (MPT Ve) 47,0, troboj — Tomšič (Hu) 199 točk (60 m — 8,1, višina — 145, krogla — 8,31 m), Rak (Ce II.) 143, Prislan (Br) 135 točk, 4 x 60 m — Hudinja 33,1, Braslovče 33,4, II. os. Celje 33,9, vrstni red ekip: 1. Braslovče 872,5, 2. Hudinja 852, 3. II. osn. 8. Celje 782, 4. MPT Velenje 688,5 in 5. T. Okrogar Zagorje ob Savi 652 točk.

K. JUG

Zanimivo v Velenju

Na občinskem p. enstvu osnovnih šol z atletiko je bilo nekaj dobrih rezultatov med pionirkami. Zemljakova je skočila v daljavo 490 cm, Avbarškova je pretekla 300 m v 47,8, Lučka Ramšak, šele petošolka, pa je na tej progi dosegla 49,9. Na 60 m je zmagala Hribar z 8,5. Najboljši med pionirji je bil Perun, ki je pretekel 60 m v 8,0. Vrstni red ekip: pionirji — Miha Pintar-Toledo 557, Velenje III 402, Gustav Šilih 330. Smartno ob Paki 164, pionirke — Miha Pintar-Toledo 705, Gustav Šilih 566, Velenje III 312, Smartno 275.

L. O.

Peteroboj na Ravnah

RAVNE — Koroški atletski klub je v počastitev dneva mladosti priredil peteroboj, na katerem je sodelovalo okrog 130 atletov gimnazije in rudarskega šolskega centra iz Velenja, gimnazije in solskega centra Ravne ter ekonomske srednje šole iz Slovenj Gradca. Obenem so tekmovali tudi za prehodni pokal Gorenja in atletski šolski pokal srednjih šol.

Ekipno zaporedje je bilo tako: mladinci — gimnazija Ravne 608, RSC Velenje 560, gimnazija Velenje 529, mladinke — gimnazija Ravne 567, gimnazija Velenje 551, ESŠ Slovenj Gradec 238 skupno: gimnazija Ravne 1175, gimnazija Velenje 1080, RSC Velenje 560, SC Ravne 396, ESC Slovenj Gradec 238.

Zmagovalci v posameznih disciplinah: mladinci — 100 m: Delopst (RSC V) 12,0, 300 m: Pürst (g. V) 40,8, 1000 m: Hojan (RSC V) 2:37,0, višina: Stepic (g. V) 170, daljava: Selič (g. R) 600, krogla: Ceh (g. R) 12,30, troboj: Pistotnik (g. V) 111, 4 x 100 m: RSC Velenje 49,4, mladinke — 100 m: Šober (g. R) 13,3, 600 m: Šverc (g. V) 1:40,0, višina: Černivnik (g. R) 135, daljava: Dermol (g. V) 539, krogla: Pesjak (g. V) 9,72, troboj: Korošec (g. V) 71, 4 x 100 m: g. Velenje 56,2.

J. S.

LANZIANO — Belgijski kolesar Merckx je skoraj gotovo že prvi na dirki Giro d' Italia. Ob polovici vse poti ima več ko tri minute in pol prednosti pred Italijanom Baglinom. V 10. etapi je zmagal Merckx, ki je 174 km dolgo pot prevozil s časom 5:17,34.

Pečar z diskom 59,44 m

Nov jugoslovanski rekord našega metalca, ki študira v ZDA

LJUBLJANA, 30. maja — Po vesteh iz tujega tiska je naš metalec diska Zdravko Pečar, ki študira v ZDA, na sobotnem tekmovanju v Modestu dosegel z 59,44 m nov jugoslovanski rekord v tej disciplini. Dosedanji rekorder je bil Pečar s točno 59 m. Na mitingu v Modestu je zmagal Powell s 66,65 pred Silvestrom 66,07. Pečar pa je bil peti. V začetku meseca je Pečar na mitingu Albuquerqueju vrgel disk 55,74 m daleč.

NOGOMET

C. zvezda : Partizan 7:6 (3:3, 1:1)

BEOGRAD — V torek zvečer so nogometaši C. zvezde ter Partizana za uvod k velikemu finalu 3:3 (1:1). Zato sta nasprotnika med Ajaxom in Juventusom odigrali prijateljsko tekmo za pokal, ki se je končala v regularnem času streljala enajstmetrovke, v katerih je bila uspešnejša Zvezda, ki je zmagala s 7:6. Sodil je Jakše iz Ljubljane.

Mura : Rudar 11:1 (7:1)

MURSKA SOBOTA, 30. maja — V četrtfinalni pokalni nogometni tekmi je drugoligaš Mura z visokim rezultatom premagal vodilno enajsterico v vzhodni conski ligi, Rudarja iz Velenja. Sobočani so tokrat igrali dokaj dobro, tako da je visoka zmaga zaslužena, čeprav so tudi gostje imeli nekaj priložnosti za zadetek, ki pa jih niso izkoristili, dvakrat pa so zadeli prečko.

Strelci za Muro: Purgaj 5, Pintarič 2, Koblencer 2, Kranjc in Kološa. Pred okrog 200 gledalci je sodil Pavc iz Maribora.

F. MAUČEC

Jadran : Zagorje 3:0 p. f.

LJUBLJANA — Tekmovalna komisija NZS je na zadnji seji razpravljala o incidentu na prvenstveni tekmi ZCNL 19. kola med Zagorjem in Jadranom ki je bila v 73. min. prekinjena pri rezultatu 2:2. Ker so domači povzročili napad na mejnega sodnika, je TK sklenila, da dobi tekmo z rezultatom 3:0 Jadran.

Potrebni objekti

Trem športnim gradnjam pripisujejo v Celju prednostni pomen — Ali že letos streha nad drsališčem?

CELJE — Na posvetu športnih delavcev s predstavniki občine in skupino gospodarstvenikov je bila živahna razprava o gradnjah športno-gospodarskih objektov v občini Celje.

Predsednik skupščine občine Celje inž. Dušan Burnik je uvodoma osvetlil veliko potrebo občanov po prireditveni dvorani v kompleksu bodočega rekreacijskega centra na južnem pobočju Golovca, pričetku I. faze gradnje rekreacijskega centra pri Mlinarjevem Janezu v Teharjih in zaščiti umetnega drsališča ter tribune v Mestnem parku s streho. Za občino ima vsekakor prednost dvorana na Golovcu, ki bi služila tudi potrebam gospodarstva, predvsem sejemski dejavnosti. Idejni projekt za to dvorano je že narejen in občina bi že v letošnjem letu začela z gradnjo, če ne bi bila spričo novih predpisov porušena že izdelana finančna konstrukcija. Novi stabilizacijski ukrepi, obveznosti občine do letošnjih současnih gradenj treh šol, stanovanj, nemožnost najetja kredita in položitev 30-odstotnega pologa od investicijske vrednosti, so onemogočili pričetek gradnje prireditvene dvorane pod Golovcem v letošnjem letu. Investicija bi terjala v I. fazi nad 10.000.000, ki nima letos nobenega kritja! Prav zaradi tega je SOB Celje morala pomakniti pričetek gradnje prireditvene dvorane na kasnejši termin, ko bo možno ob podpori celjskega gospodarstva zagotoviti finančna sredstva. Projekt železarne Štore, ki se sama pojavlja kot investitor pri etapni izgradnji rekreacijskega centra pri Mlinarjevem Janezu v Teharjih, velja le podpreti in nuditi štorskim železarjem vso podporo, saj bi s I. fazo izgradnje pridobili odprt plavalni bazen z ogrevano vodo, ki bi podaljšal plavalno sezono za širši krog kopalcev v vsej občini. Celje bi potrebovalo večje število plavalnih bazenov, ker v umazanih rekah in potokih ni več možnosti plavanja in kopanja za občane. Umetno drsališče s tribuno v Mestnem parku, katera investicija je pred sedmimi leti terjala nad 7 mio din, je v fazi propadanja in je potrebno zaščiti drsalno ploskev in tribuno s pokritjem objekta. Če se v Celju teh del ne bomo lotili, bo potrebno v prihodnjih letih vložiti znatna sredstva za saniranje tega objekta. Finančna konstrukcija s pokritjem umetnega drsališča in tribune bi terjala le okrog 2,2 mio dinarjev. Ta sredstva bi naj v Celju nujno zbrali in že v tem letu tudi izvršili predvidena dela. SOB Celje bi lahko v te namene prispevala 500.000 din, ostala sredstva pa bi bilo treba zbrati iz drugih virov.

Med razpravljalci je bilo čutiti različno gledanje na vrstni red gradenj objektov v Celju. V celoti so pozdravili pobudo štorskih železarjev in podprli njihova prizadevanja za postopno gradnjo rekreacijskega središča pri Mlinarjevem Janezu v Teharjih, enotni pa si niso bili glede prednosti pri drugih dveh objektih.

V razpravo je posegel tudi sekretar OK ZKS Celje Stane Seničar, ki se je zavzel za prožnejšo stališče odgovornih činiteljev v občini in vseh tistih, ki bodo koristniki objektov. Le takšna politika, kjer bodo mnenja odgovornih tudi jasna, bodo prispevala k lažjemu odločanju. Celje nujno potrebuje vse tri objekte, zato je šteti vse za prioritetne in jih bo treba ob sodelovanju celjskega gospodarstva, od katerega je pričakovati večji delež pri gradnji družbenih objektov, v kratkem časovnem obdobju tudi zgraditi.

Svet za telesno kulturo SOB Celje bo o teh projektih še razpravljal s pristojnimi činitelji, da bo dobil tudi vpogled finančne konstrukcije za realizacijo predvidenih gradenj in na osnovi teh posredoval občinski skupščini svoje stališče. Vse kaže, da bo spričo aktualnosti teh vprašanj, morala izreči besedo na enem izmed svojih zasedanj občinska skupščina.

K. JUG

AJDOVŠČINA — Košarkarji Fructala te dni preurejajo košarkarsko igrišče pred gimnazijo. Zamenjali bodo plošče na ogrodju, pripravljajo pa tudi pokriti prostor za zapisnikarje in drugo službeno osebje.

IVER DNEVA

Koktajl za finaliste

BEOGRAD, 30. maja — Predsednik mestne skupščine Beograda Branko Pešić je priredil danes v prostorih skupščine koktajl za funkcionarje evropske nogometne zveze (UEFA) ter obeh finalistov Ajaxa in Juventusa.

Predsednik UEFA A. Francchi je podaril predsedniku Pešiću plaketo UEFA, podpredsedniku M. Sakiću pa zastavico UEFA. Zastopniki mesta Torina so predsedniku Pešiću poklonili bronasto statuo svojega mesta, predsednik Ajaxa Jan van Prag pa plaketo kluba. Predsednik Pešić je gostom daroval knjigo o Beogradu.

ALPINISTIČNE NOVICE

Spet Anič kuk

V petek 25. t. m. ob 9. uri sta Zoran Bešlin in Peter Sočetinin pričela plezati novo smer v Aniča kuku (med »ljubljansko« in »jenjavo smerjo«), ki sta si jo ogledala že med prvomajskimi prazniki. Do 17. ure pa sta prišla le okoli 50 m nad vznožjem, zato sta se spustila po vrvi (ves čas po zraku) nazaj in prespala na ravnem. Prihodnji dan sta znova ponovila (v treh urah) vstopna raztežaja in se spoprijela s tretjim ki je prav gotovo najtežji (A3/VI) in nad katerim iz stene ni več povratka. Zaradi zamudnega transporta, ju je v steni seveda zatekla noč in to v sila neprimernem trenutku. Bivakirati sta morala ločeno, Sočetinin celo sede v lestvicah. Zadnji del smeri (kamin) je bil lažji, izstopila pa sta le 50 m stran od vrha. Smer, v kateri je ostalo okoli 15 zagozd in 5 klinov, sta plezala ocenila kot povsem alpsko (potrebovala sta skupno 23 ur) in težjo od »Klina«, dvomita pa tudi, če jo bodo prvi ponavljalci zmogli brez bivaka. Na však način pa bodo potrebovali še dodatne zagozde (10 ali več) in specialne (»U«) kline.

VTK memorial

V nedeljo je bil na plazu pod Jalovcem letošnji zadnji (tretji) veleslalom za smučarsko prvenstvo alpinistov, tradicionalni VTK memorial. Organizatorjem (Akademsko planinsko društvo) se je prijavilo 19 članic in 83 članov AO, regularno pa je tekmovanje končalo 79 tekmovalcev. Proga je bila dolga okoli 1200 m, imela je 36 vratic, snežne razmere in organizacija pa so bile odlične.

REZULTATI: alpinistke — 1. Eta Kurnik (Tržič) 1:11,5, 2. Andreja Prevc (Mojstrana) 1:20,8, 3. Zdenka Dolinar (Tržič) 1:33,2, alpinisti — 1. Tomaž Jamnik (Kranj) 1:00,0, 2. Franc Kotnik (Mojstrana) 1:03,4, 3. Janez Grom (AAO) 1:05,2, ekipno — 1. AO Kranj (Jamnik, Jaklič, Bele), 2. AO Mojstrana (Kotnik, Mlekuž, Kofler), 3. AAO (Grom, Balant, Hercog).

Letošnji smučarski prvak med alpinisti je inž. Tomaž Jamnik, saj je zmagal na vseh treh tekmovanjih (Kramarjev smuk, Štuparjev memorial, VTK) med alpinistkami pa Andreja Prevc, ki je bila dvakrat druga, na Štuparjevem memorialu pa je zmagala.

Ponovitve

Minulo soboto in nedeljo je bilo v ostenjih nad Tamarjem opravljenih tudi precej ponovitev, verjetno najbolj oblegan pa je bil »raz Jalovca«. V soboto so ga ponovile tri naveze (Prelog — Kavnik, Kavnik — Podrepšek in Cverlin — Horvat AO TAM, v nedeljo pa še ena ljubljanska in naveza ŠAO (Vovk — Urbanc — Pugelj).

Jože Rožič in Zvone Andrejčič sta zopet poskrbela za presenečenje v Julijcih. Ponovila sta »Cizljevo smer« v Špiku. Razmere sta imela že zelo dobre, le sem in tja sta v kakem žlebu še naletela na sneg. Igor Golli in Matevž Suhač (oba AAO) pa sta v soboto ponovila »Kamniško smer« v Koglu.

Novice iz Argentine

O nekaterih novicah letošnje poletne sezone v južnoameriških Andih smo že poročali, sedaj pa še nekaj dodatnih. Jure Skvarča je na zahodu velikega jezera Viedma (pogorje Mascarello) zopet preplezal nekaj vrhov. Na Fitz Royu so se skušali Francozi, Italijani in Južnoafrikanci, toda stene so vse odbile. Patricio Cordier je z Marcom Lantelmejem poskusil veliki žleb (argentinska smer) v zahodni steni. Ker pa mu je zbolel partner, je sam dosegel le veliki blok sredi stene, do koder so med prvimi poskusi (1962 in 64) prišli Bariločani. Le malo višje so prišli Južnoafričani. Cerro Torre so si za cilj izbrali elitni plezalci iz Yosemite (Robbins, Chouinard, Thomkins), in sicer so želeli preplezati zahodno smer, kjer je svoje čase posukal Bonatti. Doug Thomkins je prišel kar s svojim letalom, tako da jim oskrbovanje ni delalo preglavic. Žal pa o rezultatih odprave še ni nič znanega.

Razstava odprav

Razstava alpinističnih odprav, ki jo je pripravila komisija za odprave v tuja gorstva najprej v Ljubljani, nato pa v sodelovanju s PD Kranj še v njihovem Mestnem muzeju (zaprli jo bodo danes), se bo verjetno še dolgo selila po Sloveniji, saj je zanjo veliko zanimanje (Maribor, Tržič . . .).

Pod Everestom

Pred dvema dnevoma se je iz Indije in Nepala vrnila inž. Nadia Fajdiga, ki je v družbi Švicarjev in Avstralcev (organizacija mednarodnega ženskega alpinističnega združenja) potovala pod Mount Everest ob 20-letnici prvega vzpona. O njenih doživetjih bo v kratkem pripravila obsežnejši zapis.

Ekspedicijski klub

V petek so udeleženci slovenskih alpinističnih odprav v prostorih filozofske fakultete v Ljubljani ustanovili »Klub ekspedicionistov«, ki pa ne bo ekskluzivno združenje, temveč zbor vseh tistih planincev, ki so voljni s svojim delom prispevati k uspehu prihodnjih odprav. Enajstčlanski odbor bo v kratkem pripravil poslovnik ter program dela in vse posredoval naši planinski javnosti. Že sedaj pa kaže, da bo dovolj delavoljnih članov, saj se je ustanovnega sestanka udeležilo kar 40 od okoli 110 članov vseh naših dosedanjih odprav.

Program AO Kranj

V Kranju je prav gotovo eden najmočnejših alpinističnih kolektivov pri nas. Da pa še niso zadovoljni z doseženim, dokazuje njihov letošnji program. Po alpinistični šoli bo v nedeljo sklep v Vratih, kasneje pa bodo organizirali še več skupnih tur. V avgustu bodo imeli tudi letni začetniški tečaj, med 1. in 8. julijem pa tabor pod Loško steno (vabijo tudi plezalce iz drugih AO). Bili so v Paklenici, poleti pa bodo organizirali še odpravo v Zahodne Alpe in jeseni v Durmitor ali Prokletije. Kot nadaljevanje ekspedicijske dejavnosti pa načrtujejo planinsko odpravo v Kavkaz, ki naj bi se ji priključilo tudi nekaj alpinistov.

Poletne akcije

Komisija za alpinizem je na torkovem sestanku sprejela načrt za dve najvažnejši akciji poletnega programa. Alpinistični tabor bo med 5. in 12. avgustom v Krnici, vodil pa ga bo Uroš Župančič, pri katerem se je potrebno tudi prijaviti (64270 Jesenice — Titova 3). Komisija bo udeležencem na dan prispevala po 30 din za stroške prehrane. Od 22. do 29. julija pa bo v Vratih začetniški letni tečaj, ki se ga bo lahko udeležilo do 30 začetnikov (in 15 inštruktorjev), za katere bodo MO ali AO morali prispevati po 300 din. Tečaj bo vodil Stane Kofler, prijave pa sprejema komisija za alpinizem, ki bo po potrebi tudi napravila izbor udeležencev.

Dobri obeti

ŽAK Maribor pričakuje na Zorkovem memorialu kvalitetno udeležbo atletov

MARIBOR — Prireditelj ŽAK Maribor letos že 13. atletskega mednarodnega tekmovanja za Zorkov memorial, ki bo 5. junija na štadionu na Poljanah, si obeta doslej najkvalitetnejšo udeležbo. Za svoj optimizem ima več vzrokov. Med prve je uvrstil dejstvo, da bo memorial le dva dni za podobno veliko mednarodno prireditvijo v Zagrebu (Hanžekovičev memorial) in da zato ne bo posebno težko pregovoriti tam sodelujoče atlete, da se preselijo še v dobrih 100 km oddaljeni Maribor. Poleg tega pa bo na kvalitetno domačo udeležbo nedvomno ugodno vplivala odločitev zveznega kapetana Kreša Račića, da finale atletskeag pokala Jugoslavije, ki bo 11 dni pozneje, ne bo več priložnost za uvrščanje v državno reprezentanco, ker bodo upoštevani zlasti poprejšnji dosežki. Tretje dejstvo, ki gre tokrat v račun prireditelju pa je, da je bil »Zorkov memorial« prvič uvrščen v mednarodni koledar. Pri tem je sicer treba upoštevati, da je prav v tistem obdobju na sporedu vrsta podobnih mednarodnih prireditev, toda nekaj evropskih in svetovnih zvezd se bo prav gotovo dalo pridobiti za nastop v Mariboru.

Spored »Zorkovega memorialo« je naslednji: moški: 200, 400, 1500, 3000, 2000 m steeple (mladinci), troskok, palica, kladivo; ženske: 100, 100 ovire, 400, 1500, višina, daljava, kopje, disk.

Vabila so poslali v Poljsko, Avstrijo, Madžarsko, Bolgarijo, Italijo in ZRN. Prireditelj bi zlasti želel nastop svetovne rekorderke v skoku v višino Bolgarke Blagoeve, ki bo skoraj zagotovo sodelovala v Zagrebu. Ponudila pa je svojo udeležbo znana avstrijska mesalka kopja Janko, tako da bi bil nien dvoboj z jugoslovansko rekorderko Urbančičevo zanesljivo ena izmed osrednjih točk sporeda.

Skakalcem in skakalkam bo na voljo preproga iz tartana, ki jo bodo posodili Ljubljančani.

Z. V.

Množično in kvalitetno

MURSKA SOBOTA — Šolsko športno društvo »Enotnost« s soboške gimnazije je organiziralo srednješolsko prvenstvo v atletiki za pomurske šole. Pri mladincih in mladinkah je sodelovalo po šest ekip, žal sta manjkala gostinski šolski center iz Radenc in kovinarski šolski center iz Lendave.

Rezultati — ekipno — mladinci: 1. ŠSD Enotnost (Murska Sobota), 2. Šolski center za blagovni promet (Murska Sobota), 3. gimnazija Ljutomer; mladinke: 1. ŠSD Enotnost, 2. srednja šola za zdravstvene delavce (M. Sobota), 3. gimnazija Ljutomer.

Posamezniki — mladinci: 100 m: Legen (ŠSD Enotnost) in Ivanič (ŠSD Eenotnost) 11,7, 300 m: Smodiš (šolski center za blagovni promet) 39,2, daljava: Casar (ŠSD Enotnost) 5,80, višina: Turkl (ŠSD Enotnost) 169, krogla: Šumenjak (gimn. Ljutomer) 11,59, troboj (100 m, višina, krogla): Manko (ŠSD Enotnost), 4x100 m: Enotnost 47,5; mladinke — 100 m: Nemec (gimn. Ljutomer) 14,0, 600 m: Grmovšek (kmetijska šola Rakičan) 1:52,0, daljava: Belec (ŠSD Enotnost) 4,22, višina: Žnidarič (ŠSD Enotnost) 130, krogla: Karba (zdravstvena šola) 8,83, troboj: Černjavič (zdrav. šola), 4x100 m: Enotnost 59,7.

DAKO

PO DOMAČIH KRAJIH

Tekme študentov v mariborskem bazenu

MARIBOR — V zimskem bazenu je katedra za obvezno telesno vzgojo priredila prvo mariborsko študentsko plavalno prvenstvo, ki je bilo obenem prva preizkušnja mariborskih plavalcev v novem zimskem bazenu v Pristanu. Naslove prvakov so osvojili:

Moški — 100 m kravl: Roje 31,4, 50 m prsno: Omerzen 39,5, 50 m hrbtno: Portratar 40,7, 4 x 25 mešano: Vergles 1:36,4, 4 x 50 m kravl: VTS 2:15,2; ženske — 50 m kravl: Zupančič 33,4, 50 m prsno: Zupančič 47,2, 50 m hrbtno: Paradiž 44,2.

Z. V.

KOŠARKA

Vodita Celje in Kovinar

ŽALEC — V nadaljevanju medobčinske košarkarske lige so odigrali 5. kolo v članski in pionirski ligi. Rezultati, člani: Unior — Oid Boys 37:73 (20:27), Laško — Mozirje 79:49 (36:22), Vitanje — Žalec B 99:43 (43:19), Celje — Hudinja 80:40 (36:21), Rudar — Kovinar B 75:54 (26:36). Na lestvici vodi Celje z 10 točkami pred Vitanjem, Laškim, Hudinjo po 8 točk.

Rezultati pionirske lige: Prebold — Kovinotehna 50:38 (27:17), Laško — Celje 36:64 (20:35), Šentjur — Mozirje 70:27, Elektro — Kovinar 33:37 (18:14). Na lestvici vodi Kovinar (Store) z 10 točkami pred Celjem in Kovinotehno po 6 točk itd.

T. T.

Koper brez poraza

N GORICA — Rezultati V. kola II. SKL — zahod: Idrija : AET Tolmin 52:59, Koper : Plamen 84:58, TIK Kobarid : Kladivar 80:69, Cerknica : Salonit 86:74, Sava Kr. : Grosist 53:59.

Koprčani so edina neporažena ekipa, na naslednjih treh mestih pa so moštva AET, Grosist in Salonit, ki so izgubila po eno samo srečanje. Kot kaže bodo tudi letos primorske ekipe odigrale zelo pomembno vlogo.

LESTVICA

Koper	5	5	0	429:284	10
AET	5	4	1	386:295	8
Grosist	5	4	1	359:233	8
Salonit	5	4	1	337:347	8
Sava	5	2	3	332:348	4
Kladivar	5	2	3	301:408	4
Plamen	5	1	4	337:370	2
Idrija	5	1	4	314:365	2
Cerknica	5	1	4	309:362	2
TIK	5	1	4	320:382	2

A. FRANKO

Invalidi so tekmovali

NOVA GORICA, maja — V okviru srečanja slovenskih vojaških invalidov so se pomerili tudi v štirih športnih panogah: v namiznem tenisu, streljanju, balinanju in kegljanju. V posameznih disciplinah so bili najboljši: namizni tenis, kategorija A: Butolen (Sl. Gr.) pred Nečičem (Bg); kategorija B: Šeško (Mb) pred Fajdigo (Mb); streljanje: kategorija A: Žagar (Lj) 78, Leznik (Ce) 67; kategorija B: Pantelič (NG) 73, Leskovic (Sl. Gr.) 49; kategorija C: Butara (Lj) 81, Kogoj (NG) 76; kategorija D: Santa (NG) 75, Koželj (Ptuj) 75; v balinanju je zmagala Izola pred Ljubljano, v kegljanju pa Izola pred Koprom.

A. FRANKO

MURSKA SOBOTA — V obeh skupinah pomurske nogometne lige je bilo odigrano 18. kolo. Rezultati: vzhodne skupine: Vrelec Pitošovci 3:2, Dobrovnik : Graničar 4:3, Turnišče : Mladost 3:3, Pince : Olimpija 4:1, Bogojina : Nafta B 2:1, Panonija je bila prosta. Vodita Dobrovnik in Mladost s 23 točkami pred Panonijo 20, Turniščem 21 itd; zahodna skupina: Borejci : Tišina 0:5, Carda : Tehnostroj 2:2, Grad : Dokležovje 2:1, Pušča : Apače 2:1, Rakičan B : Bakovci B 1:0, Puconci : Veržej 3:3. Vodi Tehnostroj z 22 točkami, pred Pušco 20, Apače 16 itd.

F. MAUČEC

PIVKA — Na brzopoteznem šahovskem turnirju je zmagal Ilič z 8,5 točke pred Šotirovom (oba Pivka) 8, Gospodaričem (Postojna) 6 točk itd.

J. S.

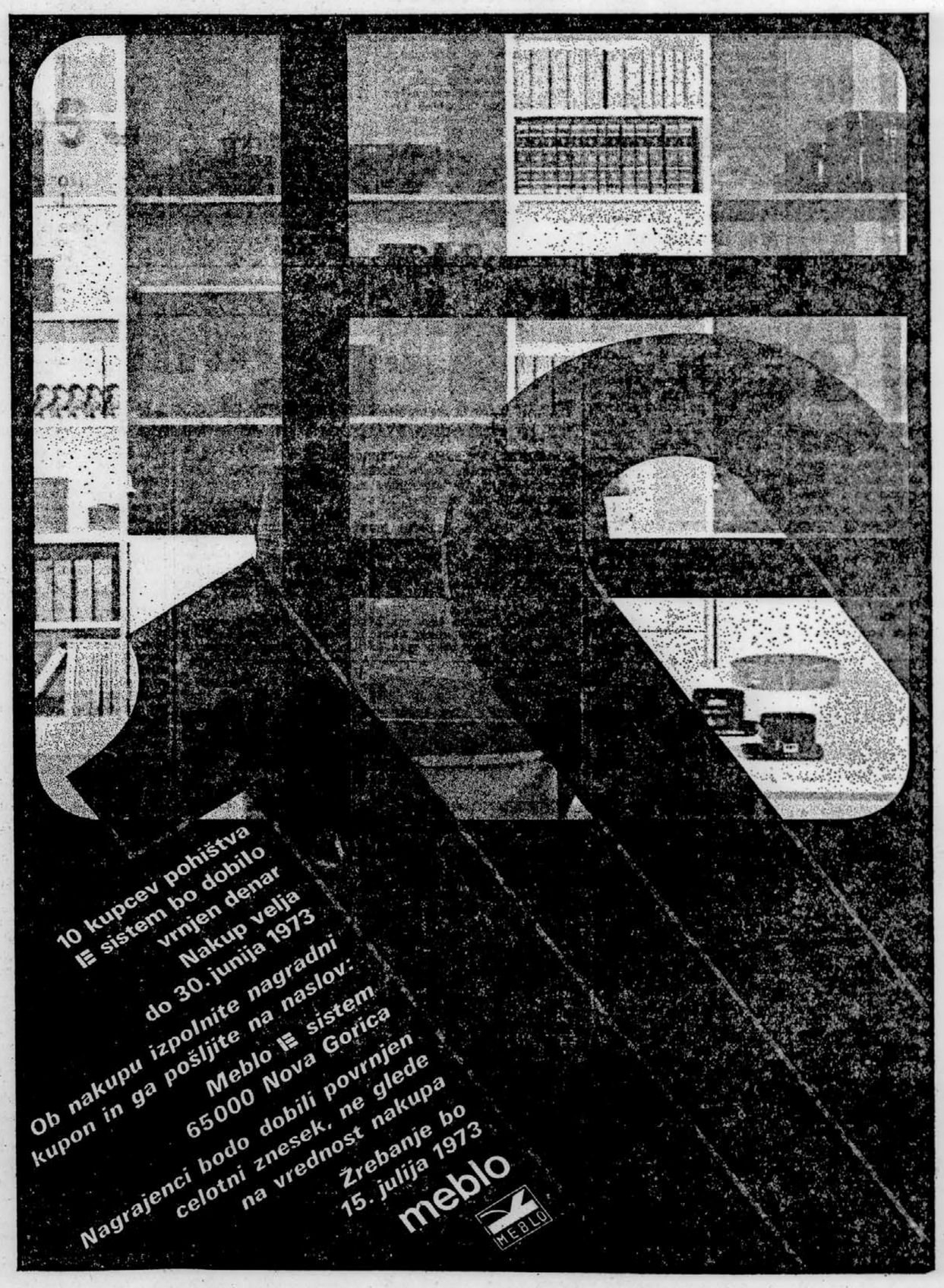

VISOK OBISK V KLINIČNEM CENTRU — Šahbanu Farah Pahlavi je včeraj v spremstvu Jovanke Broz obiskala novi klinični center v Ljubljani, si ogledala razstavo »partizanska saniteta v Sloveniji« in obiskala več oddelkov bolnišnice. Na sliki: po prihodu na Brnik. Foto: S. Busić

LJUBIČIĆ NA PRIMORSKEM — Zvezni sekretar za narodno obrambo armadni general Nikola Ljubičić (v sredini) se je včeraj v nekaterih enotah ljubljanskega vojaškega območja seznanil z izurjenostjo in politično pripravljenostjo vojakov in starešin. Foto: E. Kaše

SLOVO OD MOJCE — Včeraj dopoldne so v Preddvoru pri Kranju pokopali 4-letno Mojco in njenega 7-letnega bratca Marka Peternelja, žrtvi 24. moto dirk za nagrado Škofje Loke. Pospremila ju je vsa vas in veliko drugih. Foto: E. Kaše

PRINCESA SE JE ODLOČILA — Deset tednov potem, ko je še zatrjevala, da gre le za prijateljstvo, se je britanska princesa Ana, stara 22 let, premislila in zaprosila svojo mater, kraljico Elizabeto, naj ji dovoli poroko s poročnikom Markom Philipsom. Kraljica je privolila. Telefoto: UPI

Nixon spet na Kitajsko?

To je izjavil predsednik ZDA šefu kitajske misije v Washingtonu

WASHINGTON, 30. maja (AP) — Ameriški predsednik Nixon je danes izjavil šefu kitajske misije v Washingtonu Huang Čenu, da bo, kot upa, v kratkem spet obiskal Kitajsko. Huang Čen, ki je včeraj dopotoval iz Pekinga in formalno odprl kitajsko predstavništvo v ZDA, je menil, da je ta novica zelo dobra. Predsednik Nixon je sprejel šefa kitajskega predstavništva neposredno pred potovanjem v Islandijo, kjer ga čaka sestanek s francoskim predsednikom Pompidoujem.

Bolgarija—Grčija

ATENE, 30. maja (Tanjug) — Danes so se tu začeli dvodnevni uradni razgovori med delegacijama iz Bolgarije in Grčije, ki ju vodita šefa diplomacij Mladenov in Kavaleratos.

Poseben način stavke

Nemški letališki vodniki stavkajo po načelu »delaj počasi«

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 30. maja — Od jutri naprej je pričakovati resne zastoje v zahodnonemškem letalskem prometu. Takoimenovani »vodniki«, uslužbenci v kontrolnih letališčih stolpih, ki odrejajo vzlete in pristajanja letal, so sklenili, da bodo od jutri zjutraj delali »po predpisih«, torej počasneje. Ta »go-slow« (delaj počasi) je posledica dolgotrajnega spora z zahodnonemško vlado, ki je delodajalka teh »vodnikov« in jih preskromno plačuje.

Tukajšnji tisk sodi, da bo ta »go-slow« trajal več mesecev in je treba računati z velikimi zamudami letal.

SLAVKO FRAS

Pozitivna ocena obiska

Francoska vlada zelo ugodno ocenila pogovore M. Minića v Parizu

PARIZ, 30. maja (AFP) — Francoska vlada je na današnji redni seji zelo pozitivno ocenila pogovore, ki jih je imel podpredsednik ZIS in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić v Parizu, kjer se je mudil dva dni. Francoski zunanji minister Michel Jobert je v svojem poročilu vladi omenil, da so pogovori z Minićem potekali v zelo prijateljskem ozračju in da so nadaljevanje dolgotrajnega plodnega sodelovanja med obema državama.

Izgon diplomata

REYKJAVIK, 30. maja (AP) — Islandske oblasti bodo izgnale britanskega diplomata Michaela Elliotta, ki je odkril tajno o premikih islandskih vojnih ladij. Elliott je prispel v Reykjavik v soboto.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

M. Minić: izrazito vsebinski pogovor

Miloš Minić in Georges Pompidou sta se pogovarjala na štiri oči — V Parizu sinoči objavili sporočilo za tisk

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 29. maja (Po telefonu) — Pozno popoldne je Miloša Minića v Elizejski palači sprejel predsednik republike Georges Pompidou. V obveščenih krogih pripominjajo, da to nikakor ni bil zgolj vljudnostni obisk, kar s francoske strani potrjuje dejstvo, da sta se Pompidou in Minić sestala na štiri oči. Prav zato se tudi ne ve, o čem sta govorila, vendar je mogoče domnevati, da je dal ta pogovor končni pečat obisku našega zunanjega ministra v Parizu.

Na to je namignil tudi Minić sam, ko je ob odhodu iz Elizejske palače izjavil, da »je bil pogovor s predsednikom Pompidoujem odkrit in izrazito vsebinski«. Minić je dodal, da je prinesel predsedniku republike pozdrave predsednika Tita; na vprašanje francoskih novinarjev, ali sta govorila tudi o Pompidoujevem obisku v Jugoslaviji, pa je pojasnil, da je bilo povabilo predsedniku republike izraženo že prej in da je Pompidou zdaj izrekel željo, da obišče našo državo brž, ko mu bo čas dopuščal.

Državni sekretar za zunanje zadeve je nocoj v hotelu »Crillon« priredil slovesno večerjo v čast francoskemu kolegu Michelu Jobertu, jutri pa bo pred odhodom v Beograd obiskal mesto Creteil, pobrateno z Novim Beogradom; tu bo njegov gostitelj, župan mesta general Tierre Billotte, ki je bil med vojno načelnik de Gaullovega generalnega štaba in je danes eden izmed voditeljev tako imenovanih levih golistov.

Nocoj so v Parizu objavili sporočilo za tisk v zvezi z obiskom Miloša Minića v Parizu.

V sporočilu „e rečeno, da se je Minić pogovarjal v Parizu o aktualnih vprašanjih in še posebej o pripravah na konferenco o varnosti in sodelovanju v Evropi, problemu Bližnjega vzhoda, položaju v Sredozemlju in odnosih industrializiranih držav z državami v razvoju.

Jugoslovanski minister je govoril tudi o pripravah na bližnjo konferenco neuvrščenih držav.

Ministra sta prav tako preučila razne aspekte francosko-jugoslovanskih odnosov in poudarila pomen, ki ga njuni vladi pripisujeta razvoju sodelovanja med obema državama na vseh področjih. Še posebej sta izrazila željo, da bi ustvarila nove možnosti, da bi čimprej bilo mogoče rešili probleme, ki jih ustvarja neuravnovešenost francosko-jugoslovanske trgovinske izmenjave. Pogovori so potekali v znamenju prijateljskega zaupanja. Miloš Minić pa je povabil Michela Joberta, naj uradno obišče Jugoslavijo, kar je bilo z zadovoljstvom sprejeto.

ANDREJ NOVAK

oglašujte v dnevniku
DELO

Problem delovne sile

V Trstu se zavzemajo za legalizirano zaposlovanje Jugoslovanov

TRST, 30. maja (Tanjug) — Tržaški strokovnjaki ocenjujejo, da je pomankanje delovne sile na vseh področjih gospodarstva osnovni problem pri nadaljnjem razvoju mesta. Zato so se voditelji združenja industrijalcev za Furlanijo-Julijsko Krajino zavzeli za meddržavni sporazum, ki naj bi omogočil zakonito zaposlovanje delavcev iz Jugoslavije. Znano je, da kljub najstrožjim kaznim, predvidenim po italijanskih zakonih, dela v Trstu in drugih severnoitalijanskih mestih več kot 1000 Jugoslovanov.

Borci so opora

»ZK je vselej računala z borčevsko organizacijo,« je dejal Hamdija Pozderac na skupščini ZZB NOB BiH

SARAJEVO, 30. maja (Tanjug) — Tu je bila danes 4. skupščina ZZB NOB BiH, na kateri so za novega predsednika izvolili Nika Mihaljevića. Izbrali so tudi druge organe in izvršna telesa združenja.

Dosedanji predsednik ZZB NOB BiH Ilija Materić je poudaril, da smo zadali odločilni udarec protirevolucionarnim silam. Povrnila se je trdna vera v partijo, ker se je tudi tokrat izkazalo, da se vse tisto, kar začne ZK, uspešno izteče.

Hamdija Pozderac je med razpravo dejal, da so po njegovem mnenju borci prevzeli nase velikanski del obveznosti in odgovornosti za vse, kar se je dogajalo po vojni, kar se še danes dogaja in kar se bo zgodilo jutri. »Zveza komunistov je vselej računala z borčevsko organizacijo, ne le pri uresničevanju, temveč tudi pri načrtovanju politike celotnega razvoja na temelju programa ZK. Borčevska organizacija je z vsemi močmi pomagala pri uresničevanju politike in ciljev ZK, kar se je še zlasti pokazalo v odločilnih trenutkih razvoja naše družbe.

Zato tudi menim, da je še zlasti važno, da se je borčevska organizacija v zadnjih dveh letih otresla značilnosti in elementov staležne organizacije, se rešila iz okostenelosti, ko se je ukvarjala zgolj z materialnimi in socialnimi vprašanji. To je bila tudi prava pot, da borčevska organizacija še naprej ostane pomemben družbenopolitični dejavnik ter moč, ki se organizirano vključuje v vse tokove družbene akcije.«

Pozderac je na koncu opozoril, da je treba brez kompromisov odstraniti iz vrst borčevske organizacije vse zavestne nasprotnike naše samoupravne socialistične družbe, »zaskrbljene tribune«, razne demagoge, rankovičevce in informbirojevce, ki jim je cilj, da bi z neodgovornimi govoricami in protisamoupravnim ravnanjem vnesli zmedo v naše vrste in otežili prizadevanja pri uresničevanju zastavljenih nalog.

Uspeh pogajanj ZRN-ČSSR

Končana druga runda pogajanj o normalizaciji odnosov

BONN, 30. maja (Tanjug) — Danes se je v Bonnu po osemdnevnem delu uspešno končala druga »runda« zahodnonemško-češkoslovaških pogajanj o normalizaciji odnosov. Delegaciji sta izoblikovali besedilo sporazuma, ki bo obsegal uvodni del in šest členov. Uradni predstavnik bonske vlade je danes popoldne povedal, da so problem v zvezi z münchenskim sporazumom iz leta 1938, ki naj bi ga razglasili za brezpredmetnega, »rešili v zadovoljstvo obeh strani«.

Še en general prijet

Tudi to aretacijo spravljajo v zvezo z zaroto v mornarici

ATENE, 30. maja (AFP) — Danes so v Atenah aretirali upokojenega grškega generala Andreasa Vardulaksa, se je izvedelo v tukajšnjih dobro poučenih krogih.

Njegovo aretacijo spravljajo v zvezo z nedavno odkrito in preprečeno zaroto v vojni mornarici. Oblasti so uvedle preiskavo proti kakim desetim upokojenim generalom in admiralom ter proti približno 30 aktivnim oficirjem.

Dražji krediti v ZRN

Centralna banka zvišala obrestno mero od 6 na 7 % — Proti inflaciji

FRANKFURT, 30. maja (UPI) — Zahodnonemška centralna banka je danes zvišala obrestno mero od 6 na 7 odstotkov. Ta ukrep je sprejela z namenom, da bi omejila kredite in zavrla inflacijo.

Predsednik zahodnonemške centralne banke Karl Klassen je danes izjavil, da bo centralna banka poleg tega povečala tudi lombardno mero od 8 na 9 odstotkov, in sicer s 1. junijem tega leta. Gre za obrestno mero, ki jo centralna banka odvzema bankam, katerim posoja denar za obdobje, dalje od 90 dni.

„Tretja sila“?

Kärntner Tageszeitung trdi, da pomeni ustanovitev kluba slovenskih odbornikov napad na občni zbor NS

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

CELOVEC, 30. maja — Klub slovenskih občinskih odbornikov, ki so ga ustanovili pred desetimi dnevi v Tinjah in ki povezuje občinske odbornike, izvoljene na slovenskih krajevnih listah, je zbudil veliko pozornost tudi med večinskim narodom na Koroškem, predvsem pa med večinskimi političnimi strankami.

Večina koroških časopisov je o ustanovitvi kluba obširno poročala, glasilo socialistične stranke na Koroškem »Kärntner Tageszeitung« pa ve začuda povedati tudi, da je Ljubljana oziroma Jugoslavija uporabila ustanovitev kluba slovenskih občinskih odbornikov kot »množičen napad« na jutrišnji redni občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev.

»Kärntner Tageszeitung« temelji takšne povsem nerazumljive trditve na članku, ki ga je v zvezi z ustanovitvijo kluba objavilo »Delo« in ki v bistvu samo sooča stališča in mnenja za in proti klubu ter izraža bojazen, da bi se klub lahko sprevrgel v takoimenovano »tretjo silo« med koroškimi Slovenci.

Težko je reči, kje je časopis »Kärntner Tageszeitung« našel povezavo med ustanovitvijo kluba in narodnim svetom koroških Slovencev, ko le-ta v članku o ustanovitvi kluba sploh ni omenjen, predvsem pa, kje je našel vzrok za trditve, da pomenijo določeni sumi v umestnost kluba, ki so izraženi v članku »množičen napad« na narodni svet koroških Slovencev oziroma na njegovo letno skupščino.

Časopis »Kärntner Tageszeitung« prinaša tudi izjavo sekretarja novega kluba slovenskih občinskih odbornikov, Rudija Vouka, ki je ponovil to, kar je že prej izjavil predsednik kluba Filip Warasch, da namreč klub ne predstavlja nove politične sile zunaj obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, hkrati pa je Rudi Vouk poudaril, da bo moral klub znotraj obeh osrednjih organizacij zastopati tudi zamisli občinskih odbornikov, ki so bili izvoljeni na slovenski listi.

ZVONE ZORKO

Svojci Sihanuka prosti

Lon Nolov režim izpustil iz zapora Sihanukovo mater in otroke

PNOMPENH, 30. maja (UPI) — Lon Nolov režim je danes izpustil iz zapora v Phnom Penhu 30 ljudi, med njimi mater princa Sihanuka, kraljico Kosamak, in petero Sihanukovih otrok. Zaprli so jih 19. marca letos, dan po tistem, ko je letalo, ki ga je pilotiral Sihanukov nečak, bombardiralo Lon Nolovo palačo. Pri tem je bilo ubitih 47, ranjenih pa 50 ljudi.

Telegrami

Konferenca KOSPAR

KONSTANZA — V Konstanzi v ZRN se je začela 16. konferenca mednarodne organizacije za vesoljske raziskave (KOSPAR), ki se je udeležuje kakih 700 predstavnikov iz vseh koncev sveta. Ameriška vesoljca Jack Schmitt in Ronald Evans bosta govorila na konferenci v prihodnjih dneh, povabili pa so tudi njune sovjetske kolege.

V zapor zaradi kočljivega filma?

BOLOGNA — Bolonjsko sodišče bo 4. junija odločilo, ali bo režiser filma »Zadnji tango v Parizu« Bernardo Bertolucci — v filmu sta igrala Marlon Brando in Maria Schneider — obsojen na zaporno kazen, kot zahteva javni tožilec. Na prejšnjem sojenju so ugotovili, da film ni žalil javne morale.

Konferenca o »TU-144« in »concorde«

MOSKVA — Tu je bila konferenca letalskih strokovnjakov, ki so razpravljali o letalih tipa »TU-144« in »Concorde«, ki so jih dali v redni promet. Konferenco sta pripravila sovjetsko ministrstvo za civilno letalstvo in komisija SZ za mednarodni letalski promet. Razpravljali so o tem, da morajo sprejeti mednarodne norme v zvezi s temi letali.

Huda suša na Madžarskem

BUDIMPEŠTA — Nenavadno huda suša, ki traja na Madžarskem že več tednov, resno ogroža spomladanske posevke. Kmetijski strokovnjaki trdijo, da zemlja že dolgo ni bila tako izsušena in da je bil letošnji maj eden od najbolj sušnih v vsej zgodovini. Ponekod že ves mesec ni deževalo. Povrh pa zadnje tedne piha še hud veter.

Sovjetski gostje navdušili

SARAJEVO — Sovjetski umetniški ansambel »Dekleta iz Voroneža«, je sinoči navdušil sarajevsko občinstvo. Izredne kvalitete tega vokalnega ansambla, ki je izvedel več kompozicij na narodno temo, so bile za sarajevske gledalce posebno doživetje.

Groze tudi rektorji

DUNAJ — Grožnjam, da bodo stavkali, če vlada ne bo ugodila njihovim finančnim zahtevam, so se zdaj pridružili tudi rektorji visokih šol. Objavili so, da bodo študij na visokih šolah v prihodnjem zimskem semestru prekinili, če ne bodo takoj uredili njihovih finančnih problemov.

Baletka Vesna Butorac na turneji

ZAGREB — Zagrebška primabalerina Vesna Butorac je odpotovala danes v London, kjer se bo pred turnejo po ZDA pridružila znani baletni skupini »New London Ballet« kot njen stalni gost. Naša znana umetnica bo skupaj z Margot Fontaine, Galino Samsovo, Antonijem Labisom, Andrejem Prokovskim in drugimi svetovno znanimi plesalci gostovala približno tri tedne v San Franciscu, Sacramentu in drugod.

Posnet dokumentarec o makedonskih železnicah

SKOPJE — V podjetju Vardar-film v Skopju so končali snemanje dokumentarnega filma »Sto let makedonskih železnic«. Film, ki je presek o razvoju makedonskih železnic, je režiral Mate Petrovski, scenarij pa sta napisala Miša Hadžiristić in Trajan Petrovski.

Skrbnik za Picassovo umetniško dediščino?

PARIZ — Trije Picassovi nezakonski otroci, ki že davno niso imeli več stikov z očetom — nezakonski pa nimajo pravice do dediščine — zahtevajo, naj bi izbrali za častnega skrbnika za umetniško dediščino velikega slikarja. Sodišče bo 6. junija objavilo svojo odločitev, ali se mu zdi taka zahteva upravičena.

Še ena posledica vojne

HANOI — Japonsko ministrstvo za zdravstvo in socialno politiko je prepovedalo uvoz 24 ton zmrznjenih jastogov iz Južnega Vietnama. Agencija UPI poroča, da so uvoz rakov prepovedali zato, ker domnevajo, da je južnovietnamska favna nevarno zastrupljena s kemijskimi sredstvi, ki so jih uporabljali za časa vojne.

Pa še to:

KADIJA TOŽI, KADIJA SODI — Na samosvojo zamisel je prišel poslovodja trgovine pri Lenartu. Ko je zalotil tatiče, ki so hoteli odnesti kakšno malenkost, jih je enostavno sam kaznoval. Tako je »izrekel« za več kot 30.000 dinarjev denarnih kazni.

Še dobro, da komu ni odsekal roke!

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 31. maj 1973 ob 7. uri

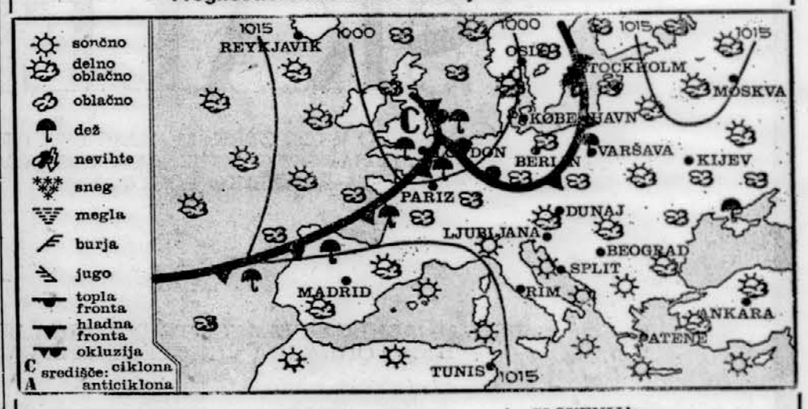

Vreme in temperatura 30. maja 1973

kraji	ob 7. uri vreme	stopinj	ob 13. uri vreme	stopinj
Ljubljana	poloblačno	14	ploha	22
Planica	poloblačno	9	oblačno	19
Brnik	poloblačno	13	nevihta	21
Kredarica	oblačno	2	nevihta	3
Maribor	oblačno	14	oblačno	22
Sl. Gradec	oblačno	11	oblačno	19
Celje	poloblačno	23	oblačno	22
Novo mesto	oblačno	14	oblačno	18
Koper	poloblačno	2	jasno	23
Reka	jasno	18	poloblačno	25
Pulj	jasno	18	oblačno	24
Hvar	poloblačno	19	—	—
Dubrovnik	jasno	19	jasno	22
Zagreb	oblačno	16	oblačno	24
Beograd	jasno	15	jasno	25
Sarajevo	jasno	8	poloblačno	22
Titograd	jasno	15	jasno	26
Skopje	jasno	15	poloblačno	24
Celovec	—	—	—	—
Gradec	—	—	—	—
Dunaj	jasno	14	poloblačno	23
Benetke	jasno	16	poloblačno	25
Milano	jasno	17	poloblačno	25
Genova	—	—	poloblačno	23
München	oblačno	12	oblačno	15
Zürich	—	—	oblačno	18
Rim	poloblačno	15	poloblačno	22
Pariz	oblačno	13	dežuje	15
Berlin	jasno	15	poloblačno	24
Stockholm	jasno	15	poloblačno	21
Moskva	jasno	15	—	—

SLOVENIJA:

Deloma sončno bo, popoldne krajevne plohe ali nevihte. Najnižje nočne temperature bodo med 5 in 10, v Primorju 15, najvišje dnevne med 20 in 25 stopinjami.

IZGLEDI ZA PETEK:

Možne so še posamezne nevihte.

JUGOSLAVIJA:

Ob Jadranu bo pretežno sončno, v notranjosti države, zlasti v vzhodnih krajih popoldne krajevne nevihte.

VREMENSKA SLIKA:

Južna Evropa je v območju enakomernega zračnega pritiska. Od severa doteka nad naše kraje vlažen in nekoliko hladnejši zrak, ki povzroča nevihte.

NOVA GORICA

Neodgovorni odborniki

Več kot dve uri dragocenega časa je bilo predvčerajšnjim izgubljenega, da je občinska skupščina na svojem zasedanju lahko pravno veljavno sklepala. Dobro poldrugo uro so morali vestni odborniki čakati, da je bila v obeh zborih zagotovljena 51 odstotna udeležba; zatem pa so morali po odmoru spet iskati manjkajoče odbornike za zagotovitev sklepčnosti.

Morda se ne bi kritično obregovali nad neodgovornim odnosom odbornikov do družbene funkcije, ki so jo povsem prostovoljno sprejeli, če bi skupščina ne imela na dnevnem redu najpomembnejše točke v tem letu. Sprejemala je namreč smernice za izvajanje politike gospodarskega in družbenega razvoja občine. V njihovo pripravo je bilo zadnjega pol leta vloženega veliko dela. Že v enem prejšnjih komentarjev smo se zaustavljali ob dejstvu, da bo imelo sprejemanje smernic šele sredi leta negativen učinek na njihovo izpolnjevanje. Zadnje zasedanje skupščine nas je prepričalo, da gre za setev v veter. Namesto, da bi se v sprejemanje smernic vključili poleg skupščine tudi drugi dejavniki, ki so jim namenjene, pa so še odborniki komaj veljavno sklepali o njih.

Seveda razumemo, da delovne obveznosti tu in tam onemogočijo odgovornim odbornikom udeležbo na sejah, toda ponavljajoča se stalna odsotnost vrste ljudi z zasedanj skupščine le zbuja zaskrbljenost. Ali lahko skupščina v takih razmerah vodi kakršnokoli politiko? Se je sposobna spoprijemati s problemi in nakazovati rešitve? Ne preti nevarnost, da si bodo odborniki ob sklepih, ki se bodo tu in tam morebiti pokazali za slabe, umili roke, češ da niso glasovali o njih, kar se je v preteklosti že dogajalo? In naposled, ali tak neodgovoren odnos velikega števila odbornikov do družbenih dolžnosti ne ustvarja plodnih tal za različne deformacije?

Zdi se, da nastaja čas za pogovor o vsem tem. Odbornike so kandidirale organizacije Socialistične zveze in prek njih so dolžni poročati občanom o svojem delu v skupščini. Torej bi morali načeti znotraj Socialistične zveze vprašanje njihove odgovornosti.

L. KANTE

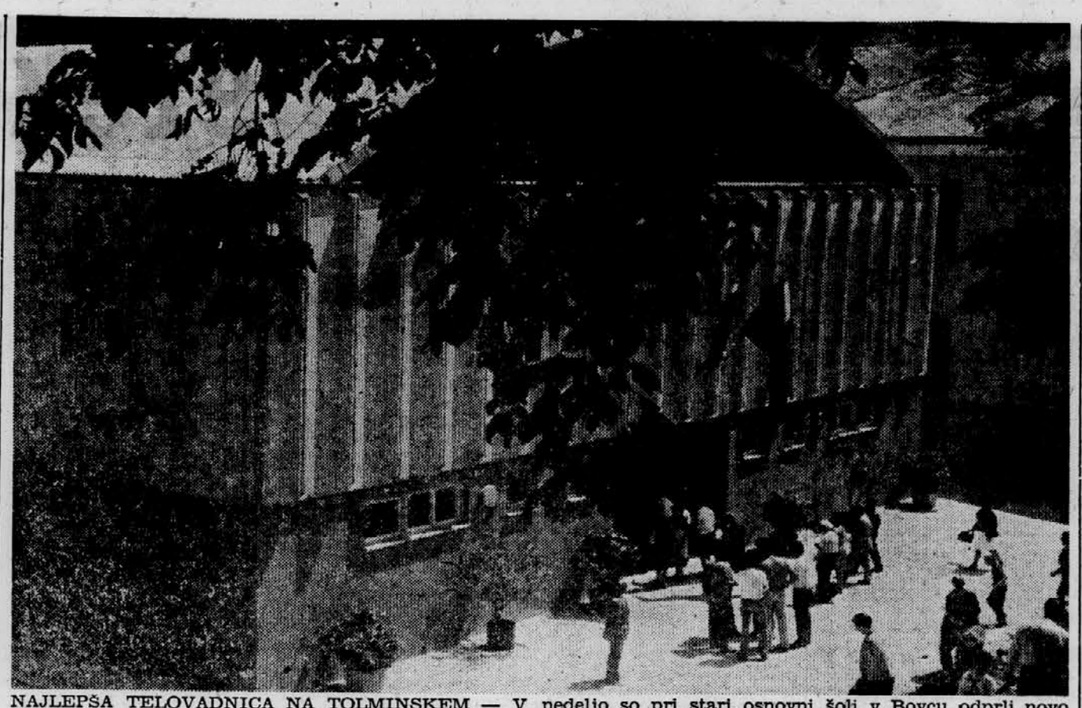

NAJLEPŠA TELOVADNICA NA TOLMINSKEM — V nedeljo so pri stari osnovni šoli v Bovcu odprli novo sodobno telovadnico, prvi takšen objekt v tolminski občini. Ureditev telovadnice (na sliki) je veljala 2,6 milijona dinarjev. Foto: A. Potočnik

Avto na vlak pa hitro na morje

Z nedeljo, ko bo začel veljati nov železniški vozni red, se bo iz Ljubljane k morju povečalo število avtovlakov

LJUBLJANA, 30. maja. V nedeljo bo začel veljati nov železniški vozni red, zato se bo povečalo tudi število avtovlakov, ki vozijo iz Ljubljane. V predsezoni sta vozila le dva para vlakov, in sicer v Düsseldorf in Holandijo. Od nedelje dalje pa bo pripeljalo v Ljubljano iz severne Evrope pet parov avtovlakov, uvedli pa bodo tudi 4 linije na domačih progah.

V Split bo odpeljal vlak vsak dan ob 18.30. Za avto srednjega razreda bo treba plačati v eno smer 315 din, povratna vozovnica pa bo stala 504 dinarje. Za najmanjši avto bo treba na tej relaciji plačati 270 din, za največjega pa 360 din. V Ploče bo odpeljal avtovlak vsak dan ob 19.10, cena za prevoz srednjevelikega avtomobila pa bo 486 din. Najcenejši bo prevoz v Koper, kjer bo treba za avto plačati 90 din, vlak pa bo odpeljal vsak dan ob 5.35. Kdor bo želel vožnjo proti Beogradu prespati, bo lahko naložil avto na vlak, ki bo odpeljal ob 22.15, za vožnjo konjička pa bo moral pripraviti 302 dinarja.

V poletnih mesecih so največkrat zasedena vsa mesta na avtovlakih iz tujine, na domačih progah pa se tak način potovanja še ni uveljavil. Kljub temu se število prevoženih avtomobilov stalno veča, saj je šlo lani skozi ljubljansko postajo 3215 avtomobilov, od tega 148 na notranjih progah.

J. ODAR

Novo vodstvo ZK

IZOLA, 30. maja — Sinoči se je v Izoli sestal na prvi redni seji novoizvoljeni svet krajevne skupnosti. Število članov sveta se je povečalo od 16 na 45. Za predsednika so ponovno izvolili dosedanjega predsednika KS Izola Ivana Pivaca.

L. O.

Trgovci: še vrsta nejasnosti

Primorska trgovska podjetja o uresničevanju ustavnih amandmajev

NOVA GORICA, 30. maja — V organizaciji pristojnih služb GZ je bil danes tukaj posvet trgovskih podjetij iz vse Primorske o uresničevanju ustavnih amandmajev ter uvajanju TOZD v trgovini. Razprava je pokazala, da so v večini podjetij šele na začetku in da se pojavlja vrsta nejasnosti. Nekateri so zaprosili za pomoč gospodarsko zbornico, ki naj bi pripravila nekakšno shemo za štatute samoupravno organiziranih podjetij.

Ugotovili pa so, da bi to ne prispevalo k resničnemu uveljavljanju samoupravnih odnosov in se dogovorili za skorajšnji posvet, na katerem bodo podrobneje razčlenili naloge posameznih podjetij.

L. KANTE

Za novi dom

Šibka prizadevanja za gradnjo novega dijaškega doma v Kopru — Odbor!

KOPER, 30. maja Dijaški dom v Kopru naj bi v prihodnjem šolskem letu sprejel vsaj toliko gojencev kot lani. Tako so na današnji seji menili člani sveta za šolstvo koprske občinske skupščine.

To bo mogoče tako, da bi tudi v prihodnjem šolskem letu del gojencev nastanili v mladinskem okrevališču na Debelem rtiču. Pri tem pa je še nerešeno vprašanje kritja prevoznih stroškov, ki bodo predvidoma znašali 120.000 dinarjev. Člani sveta so menili, da bi morale denar za prevoz zagotoviti južnoprimorske občinske skupščine na podlagi medsebojnega dogovora.

Sicer pa so člani sveta v današnji razpravi ponovno obravnavali okoliščine, v katerih se je znašel koprski dijaški dom potem, ko se je konec lanskega leta porušilo ostrešje na enem traktu ženskega oddelka doma. Streha je zdaj sicer že popravljena, vendar pa je že januarja letos posebna strokovna komisija ugotovila, da bo bivanje v sedanjih prostorih dijaškega doma možno največ še dve leti. Zato je že tedaj predlagala kot trajno rešitev izgradnjo novega doma. Prostor za novi dom upošteva urbanistični načrt Kopra, prav tako pa je pri republiški izobraževalni skupnosti na voljo tipski načrt za dijaške domove.

Kljub temu pa je do začetka gradnje novega dijaškega doma v Kopru še daleč, saj nobena izmed šestih južnoprimorskih občin, iz teh je večina gojencev dijaškega doma, nima za to predvidenih sredstev.

Predstavniki koprske občinske skupščine so si doslej vse premalo prizadevali pri iskanju možnosti za financiranje gradnje novega dijaškega doma v Kopru, so poudarili člani sveta, zato so sklenili predlagati koprski občinski skupščini, da imenuje odbor za izgradnjo novega doma. Ta odbor naj bi čimprej poiskal vse možnosti za financiranje tega objekta.

J. KLANJŠČEK

Cankarjevo nabrežje bo zaprto

LJUBLJANA, 30. maja — Pri občinski skupščini Ljubljana Center smo izvedeli, da bodo verjetno prihodnji mesec za 14 dni do tri tedne zaprli Cankarjevo nabrežje od Tromostovja do Čevljarskega mostu. Delavci komunalnega podjetja Javna razsvetljava bodo ob Ljubljanici namreč postavili nove cestne svetilke.

R. R.

Prihodnje leto 195 štipendij

Toliko jih je razpisal za prihodnje šolsko leto sklad v Kopru

KOPER, 30. maja — Sklad za štipendiranje podeljevanje podpor in posojil nadarjeni mladini v Kopru bo v šolskem letu 1973—74 razpisal 195 štipendij: iz sredstev sklada bodo na novo razpisali 24 štipendij in scier največ na pedagoški akademiji in sicer za matematično smer ter razredni pouk, saj bomo z novim šolskim letom imeli ti dve smeri pedagoške akademije v Kopru. Druge štipendije pa bodo prek sklada razpisale delovne organizacije.

Tako so se domenili na seji starega in novega upravnega odbora sklada v Kopru. Sprejeli so tudi sklep, da se za pedagoško akademijo in pravno fakulteto cenzus zviša na znesek življenjskih stroškov iz leta 1972, to je 900 dinarjev za višje in visoke šole ter 760 za srednje šole. Na seji tudi niso mogli mimo tega, da je še vedno veliko delovnih organizacij, ki ne prispevajo niti solidarnostne vsote tisoč dinarjev za štipendiranje, pa tudi družbenopolitične skupnosti bi se morale bolj angažirati. Razrešili so tudi star upravni odbor ter potrdili novega, v katerem so zastopane vse večje delovne organizacije, interesne ter družbenopolitične skupnosti vseh treh občin.

N. H.

Gostinci počasi do TOZD

Obala: predstavniki gostinstva o samoupravnem organiziranju

PORTOROŽ, 30. maja — Tu so se danes sestali predstavniki gostinstva in turizma iz družbenega in zasebnega sektorja, ki so razpravljali o samoupravnem organiziranju delovnih organizacij in oblikovanju TOZD, o predosnutku štatuta slovenske gospodarske zbornice ter o osnutku republiškega zakona o gostinski dejavnosti in politiki cen v gostinstvu.

Delegati so bili na razpravo žal slabo pripravljeni. Slišati je bilo malo predlogov in pripomb. Osnutek štatuta zbornice so sprejeli brez razprave, skopo je bilo tudi poročilo o oblikovanju TOZD. Le-te so v gostinsko turističnih organizacijah in obali in na Postojnskem v glavnem organizirane in registrirane pri sodišču, počasi pa se stvari premikajo na Goriškem.

K osnutku zakona o gostinski dejavnosti, ki naj zamenja dosedanji zvezni temeljni zakon, so imeli delegati primorskega gostinstva nekaj pripomb. Kategorizirati bi bilo potrebno, so menili, ne le prenočitvene, temveč tudi restavracijske zmogljivosti in zasebne gostilne, kar naj bi bila osnova za oblikovanje cen, dopolniti pa je potrebno tudi pred nekaj leti sprejeti pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih v gostinstvu.

ZVONKA BRECELJ

Večja gmotna pomoč

Letos v tolminski občini za socialno zavarovanje skoraj pol milijarde

TOLMIN, 30. maja — V tolminskem občinskem proračunu so letos namenili 4,8 milijona dinarjev za zdravstveno in socialno varstvo ljudi. To je 32 odstotkov občinskega proračuna.

S tem denarjem ne bodo mogli odpraviti vseh socialnih težav v občini. Po izenačitvi zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov so se izboljšali pogoji za zdravstveno varstvo kmetov. Socialni podpiranci bodo letos dobili večjo gmotno pomoč. Podobno podporo prejema letos približno 300 kmečkih otrok. 50 kmetov borcev NOV bo poleg pokojnin dobilo tudi poseben varstveni dodatek. Nekaj desetin kmetov bo letos prvič dobilo pokojnino. Vse to so ukrepi, ki naj bi socialno ogroženim ljudem v najbolj odročnih krajih tolminske občine zagotovili nekoliko primernejše življenje.

P. P.

Občni zbor junija

IZOLA, 30. maja — Na seji upravnega odbora DPD Svoboda Izola so člani pregledali delo v lanskem letu ter preučili finančni načrt za leto 1973. Ugotovili so, da je bilo delo posameznih sekcij uspešno. Prav tako so člani ugodno ocenili uvedbo abonmaja, za katerega je iz leta v leto večje zanimanje. Menili so, da bi morale imeti delovne organizacije večji posluh pri financiranju kulturne dejavnosti v občini. Ob koncu seje so se člani odločili za sklic občnega zbora društva, ki bo 14. junija.

L. O.

Mladi „Rus“ iz Hudajužne

Silvo Torkar je zmagal na prvenstvu SFRJ v znanju ruskega jezika

Po petnajstih kilometrih ozke makadamske poti po Baški grapi, ki jo bodo letos delno asfaltirali, je pod Bevkovim hribom Kojca vas

SILVO TORKAR, državni prvak v znanju ruskega jezika. Foto: A. Potočnik

Hudajužna. Tu živi tudi osemnajstletni maturant tolminske gimnazije Silvo Torkar, ki se v 22 kilometrov oddaljeno šolo v Tolminu vozi z avtobusom. Od doma se odpelje ob pol šestih, vrne pa se ob pol petih popoldne. Kljub temu je na nedavnem državnem tekmovanju srednješolcev v znanju ruskega jezika, ki je bilo v Beogradu, zasedel prvo mesto. Ko smo ga obiskali, je med drugim povedal:

»Želja po boljšem znanju družboslovnih predmetov me je gnala po končani osnovni šoli v gimnazijo, kjer sem se začel učiti ruski jezik. Poleg tega jezika nameravam po končani gimnaziji študirati sociologijo na ljubljanski filozofski fakulteti. Na tekmovanju v Beogradu sem zmagal v drugi skupini srednješolcev, ki se ruski jezik učijo štiri leta. Za ta uspeh ima nedvomno velike zasluge prof. Helena Čujec-Stres, učiteljica ruščine na naši gimnaziji«.

»In nagrada za prvo mesto?«

»Za nagrado grem na večdnevno potovanje po Sovjetski zvezi. Na pot bomo odšli 25. junija. Obiskali bomo Moskvo, Leningrad in Kijev. Nagrade sem izredno vesel, saj se mi še sanjalo ni, da bom lahko tako kmalu obiskal kraje, o katerih sem toliko bral«, je ob koncu povedal svetlolasi fant ter poudaril, da bo to njegov prvi obisk v tujini.

P. POTOČNIK

Zaprli bodo Aleševčevo ulico

LJUBLJANA, 30. maja — Pri upravi ljubljanske Toplarne smo zvedeli, da bodo delavci Slovenija ceste začeli predvidoma 1. junija letos polagati glavno toplovodno cev v Šiški. Toplovod bo potekal od tovarne Tiki, čez tovarniško dvorišče in po Aleševčevi ulici, do železniške proge Ljubljana—Jesenice.

Med delom bo del Aleševčeve ulice zaprt in ga bodo predvidoma odprli šele okoli 10. septembra letos.

R. R.

Zvedeli smo

Človekoljubna akcija

● TOLMIN — V tednu RK so v tolminski občini za socialno ogrožene občane zbrali 18.859,25 dinarjev. Prodajali so bloke z oznako Rdečega križa, značke, hranilnike in balončke. Učenci osnovnih šol pa so zbirali star papir, S prodajo papirja so zbrali 2000 dinarjev.

Nova cena

● TOLMIN — Tečaj prve pomoči za bodoče voznike motornih vozil je letos opravilo že 336 tolminskih občanov. Odslej pa velja tudi nova cena za tečaj in sicer 100 dinarjev.

A. P.

Iz Gorenj prvi

● POSTOJNA — Prizadevni organizatorji balinarskega kluba »Erazem« iz Belskega pri Postojni so te dni organizirali na baliniščih motela Erazem tradicionalni balinarski turnir vaških ekip, ki se ga je udeležilo osem ekip.

Zmagala je ekipa iz Gorenj pri Postojni, za katero so nastopali Požar, Mrhar, Klemenc in Križman. Drugo mesto je zavzela ekipa iz Studenega, tretja je bila Predjama.

E. D.

Dražje češnje — cenejše jagode

● IDRIJA — Na tukajšnji tržnici vsak dan nudijo dovolj češenj, ki stanejo 13 din, kar je za 3 din več kot v Tolminu, kjer so jih dobili le 250 kilogramov. Jagode so cenejše za 5 din kot v Idriji.

A. P.

Sadike naprodaj

TOLMIN — V zelenjavni trgovini so dobili sadike zélene, paprike, paradižnika, cvetače, majarona in bazilike. Sadike stanejo od 0,10 do 0,40 din, le majaron je po 0,50 din.

A. P.

Vsakdanje skrbi

Tesna pristanišča

Na obali v 10 letih trikrat več čolnov, v pristaniščih pa je zanje manj prostora - V Izoli ga je še največ - Portorož nima zavarovanega pristana

Lastniki avtomobilov so v obalnih mestih neredko v zadregi. Parkirnih prostorov vse bolj primanjkuje in ob konicah je zanje težko najti počivališče.

Še na slabšem so lastniki bencinskih konj, ki poganjajo čolne vseh vrst po morja široki cesti.

»V zavarovanih pristaniščih zanje ni prostora, zunaj njih pa je človek v večnem strahu, če mu ga ne bodo razbili valovi. Kadar se morje razbesni, ne pozna milosti.«

V Kopru je bilo nekdaj več pristanišč za čolne. Ko so zgradili luko, je ostalo le pristanišče ob avtobusni postaji.

V Izoli je pravzaprav še največ prostora. Sidrišče pa tudi ni urejeno.

V Piranu lastniki novih čolnov komaj čakajo, da je prost kakšen privez. Tudi tu je pristanišče dokaj neorganizirano. Če bi bil večji red, bi gotovo lahko dobilo stalno zavetje tu še nekaj desetin čolnov.

Portorož nima zavarovanega pristanišča, ob pomolu bolj ali manj trdno zasidrani čolni so vedno v nevarnosti, da jih bo hudo neurje treščilo ob obalo.

V vseh štirih središčih ob slovenski obali si leto za letom več ljudi želi odriniti od brega. Slovenci smo po tisoč letih prišli do morja, a večidel ostajamo le na bregu.

Pristanišča so najizrazitejši znaki obmorskih mest. Nekaj resnice je v besedah, da so nerazvita pristanišča v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu odraz naše slabo razvite pomorske miselnosti. Tu se končujejo in začenjajo morske poti. Brez njih je morja široka cesta le slabo izhojena pot.

GUSTAV GUZEJ

PRISTANIŠČE MORA IMETI TUDI DVIGALO ZA ČOLNE — V Kopru, Izoli in Piranu ga imajo, a povsod na dokaj neprimernem mestu. V piranskem pristanišču (na sliki) je to dvigalo na prostoru, kjer je težko postaviti čolne tako, da ne bi ovirali prometa na glavnem pomolu. Foto: G. Guzej

Jeseni zbor učiteljev

Septembra se bodo v N. Gorici srečali nekdanji partizanski učitelji

Pod pokroviteljstvom vseh občinskih skupščin Primorske bo 2. septembra letos v Novi Gorici srečanje partizanskih učiteljev, ki so med NOB poučevali na Primorskem. Ker bi se skupščine ob 30-letnici obnovitve slovenske šole na Primorskem rade oddolžile vsem nekdanjim partizanskim učiteljem s primernim priznanjem, pozivajo vse partizanske učitelje in prosvetne referente, naj najkasneje do 15. julija letos pošljejo na naslov ZZB NOV Nova Gorica odboru za organizacijo srečanja partizanskih učiteljev tele podatke: priimek in ime, dekliško in partizansko ime; kje je poučeval; ali je bil prosvetni referent; sedanji naslov.

V poštev pridejo vsi, ki so med vojno kjerkoli na osvobojenem ali zasedenem ozemlju (tajni krožki) zbirali in poučevali mladino po načelih OF.

Prijavijo naj se tudi tisti, ki se po osvoboditvi niso posvetili učiteljskemu poklicu.

PRIPRAVLJALNI ODBOR:

Odeja je še kratka

Za šolski center v Tolminu v prvi etapi potrebnih 30 milijonov

TOLMIN, 30. maja — Odbor za ureditev šolskega centra v Tolminu je na današnjem sestanku obravnaval idejni načrt o ureditvi tega centra. Ker je ta načrt narejen tako, da bo prva etapa ureditve šolskega centra veljala 30 milijonov dinarjev, (telovadnica in učilnice osnovne šole ter gimnazije), so se na sestanku dogovorili, da Inštitut za kovinske konstrukcije, skupaj z mariborsko tovarno Metalna, znova prouči, koliko bi bilo mogoče zgraditi z 20 milijoni dinarjev. Toliko denarja bodo namreč zbrali Tolminci s krajevnim samoprispevkom in iz drugih virov. Hkrati so zadolžili projektantsko skupino, da v Splošnem gradbenem podjetju Nova Gorica naroči načrt, koliko bi za ta denar zgradili z železobetonskimi izdelki tega podjetja. Komisija se bo znova sestala v začetku septembra. Tolminci namreč želijo, da bi začeli graditi šolski center v aprilu prihodnjega leta.

P. POTOČNIK

Dežurne službe · Kinematografi · Obvestila · Predavanja

Kinematografi

SPORED ZA ČETRTEK

KINO IDRIJA: amer. barv. CS film KO ZAZVONI OSEM ZVONOV, ob 17.45.

KINO SOČA — NOVA GORICA: amer. barv. film V VRTINCU, ob 18. uri I. del, ob 20. uri I. in II. del skupaj.

KINO SVOBODA — SEMPETER: franc. barv. film MORILEC TRKA OB ZORI ob 18. in 20. uri.

LJUBLJANA

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni film CARMEN JONES. Režija: Otto Preminger. Glav. vl.: Dorothy Dandridge, Harry Belafonte, Pearl Bailey, Olga James.
Prodaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION: PREMIERA francoske barvne VV ljubezenske drame OGENJ LJUBEZNI (Les Feux de la Chandeleur). Prod.: Societe Nouvelle de Cinema, 1972. Glasba: Michel Legrand. Scenarij: Pierre Uytterhoeven po romanu Katherine Paysan. Režiser: Serge Korber. V glavnih vlogah: Annie Girardot, Bernard Fresson, Claude Jade, Bernard Le Coq in drugi. Film je lansko leto zastopal Francijo na filmskem festivalu v Cannesu. Tednik »Willy Brandt v Jugoslaviji«. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

POLETNI KINO DOM JLA: francoska barvna VV komedija PODARI JI TUDI LUNO Z NEBA. Režija: Philippe de Brocca. Igrajo: Philippe Noiret, Valentina Cortese idr. Tednik št. 20. Predstava ob 20.30.

KINO KOMUNA: ob 15. uri ameriške risanke PODVIGI SLAVNEGA POPAJA z dodatkom risank o Tomu in Jerryju, Magooju idr.
Ob 17., 19. in 21. uri JACK LEMMON, Barbara Harris in Jason Robarts v ameriški barvni komediji VOJNA MED MOŠKIMI IN ŽENSKAMI. Prod.: Cinema Center Film, 1972. Režiser: Melville Shavelson. Film z vrha top lestvice najbolj gledanih filmov v ZDA revije »Variety«. Brez tednika!
Ob 10. uri MATINEJA italijanske barv. VV satire MIMI KOVINAR z dobitnikom najvišjega priznanja, igralcem G. Giannintjem na letošnjem film. festivalu v Cannesu. Zadnjikrat!

KINO SLOGA: Edgar Allan Poe spet na filmskem platnu — v ameriški barv. grozljivki UMORI V ULICI MORGUE. Kdo je skrivnostni morilec? Režiser: Gordon Hessler. Glavne vloge: Jason Robarts, Herbert Lom, Christine Kauffmann idr. Tednik št. 20. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Ni primerno za otroke! Film se izteka!

KINO VIČ: Ugo Tognazzi v italijanski barvni CS komediji POLICIJSKI KOMISAR PEPE. Režija: E. Scola. Igrajo še: Giuseppe Mafioli, Silvia Dionisio idr. Brez tednika! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA: FRANCO NERO in ELI WALACH v ameriško-italijanskem barvnem CS pustolovskem vesternu UBIJALCI IZ YUME. Prod.: Titanus, 1972. Režija: Duccio Tessari. Tednik št. 21. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA: italijanski barvni VV pustolovski film SCARAMOUCHOVE PUSTOLOVŠČINE. Režija: Piero Pierotti. Igrajo: Christian Hay, Eleonora Rosi Drago in drugi. Kratki film! Predstavi ob 17. in 19. uri.
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO KRIŽANKE: ameriški barvni CS film KRVAVI PLEN. Režija: Gordon Flemyng. Igrajo: Jim Brown, Julie Harris, Diahann Carroll, Ernest Borgnine, Gene Hackman. Izredno dobro zgrajena kriminalka z dinamičnimi in neprikovanimi preobrati, ki daje posebno vrednost solidna režija in vrsta odličnih igralcev. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom.

KINO TRIGLAV: nemška barvna seksualna komedija JAVNA HIŠA. Film ni primeren za otroke! Igrajo: Karin Jacobsen, Herbert Fleischmann, Gisela Peltzer. Zadnjikrat! Predstave so ob 16., 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic je od 15. ure dalje.

KINO VEVČE: ameriški barvni pustolovski film RDEČI GUSAR. Igrajo: Burt Lancaster, Eva Bartok, Nick Cravat. Predstava je ob 20. uri.

KINO ZALOG: ameriški barvni fantastični film POLET NA MARS. Igrajo: Darren McGavin, Nick Adams, George DeVries. Predstava je samo danes ob 20. uri.

Nov samski dom gradijo

LJUBLJANA, 30. maja — Stanovanjsko podjetje Dom je na Taboru (poleg doma samskih delavcev in doma upokojencev) začelo graditi dvanajstnadstropno stolpnico s samskimi stanovanji. V stolpnici bo 144 garsonjer. Dela izvaja gradbeno podjetje Tehnika. Dom bo predvidoma končan do maja prihodnjega leta.

L. J.

RADIO STUDENT

12.00—12.25 Glasba; 12.25—12.33 Poročila, obvestila; 12.33—13.00 Glasba; 16.00—16.05 Glasba; 16.05—16.13 Poročila, obvestila; 16.13—16.30 Glasba; 16.30—17.00 Kulturni kolaž; 17.00—17.30 PP; 17.30—17.35 Poročila; 17.35—18.00 Glasba.

Mladinski center Zgornja Šiška

je odprt od 16. ure dalje. Na voljo sta šah in namizni tenis, odprta pa sta tudi MINI CASINO in BIFE.

Mladince in mladinke opozarjamo na petkov plesni večer in DISCO, ki bo v soboto in nedeljo z začetkom ob 20. uri.

HALA TIVOLI
ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

KOPALIŠČE ILIRIJA že pričakuje kopalce vsak dan od 9. ure dalje.

ELEKTRIČNI AVTODROM (vožnja za dve osebi: 3 din) in OTROŠKI VRTILJAK (vožnja: 2 din) sta odprta vsak dan od 8. do 22. ure.

ZLATI KLUB: približuje se poletna kopalna sezona in gotovo vam ni vseeno, kaj si bodo o vašem zunanjem izgledu vašega telesa mislili drugi kopalci! Na voljo vam je ZLATI KLUB. Na razgibovalnih napravah si boste pridobili vzdržljivost in gibkost, na masažnih napravah vitkost in lep videz kože, čemur bo pripomogla tudi uporaba savne; koža pa bo zagorela z rednim sončenjem na solariju. Ni še prepozno! ZLATI KLUB je odprt: ŽENSKE — torek in petek od 8. do 14. ure ter 15. do 21. ure, sobota od 8. do 10. ure; MOŠKI: sreda od 15. do 21. ure, četrtek od 8. do 14. ure, sobota od 10. do 12. ure. Vsa pojasnila tudi dobite v tem času po tel. 317-468.

stopoteka

je na voljo mladim, starejšim od 18. leta danes od 20. ure do poldneh. Vstopnina je 10 din, pri čamer pa imajo dekleta ob torkih, sredah in četrtkih (torej tudi danes) 50 % popusta.

Posebno obvestilo pridelovalcem koruze

Na posevkih koruze se je v večji meri pojavila švedska muha. Sporočila o škodi ki jo povzroča smo prejeli iz Brežic, Radgone in Murske Sobote

Kritičen čas za koruzo je od vznika pa do pojava šestega lista. V tem času je nalet prve generacije švedske mušice, ki odlaga jajčeca iz katerih se izležejo ličinke, katere se hranijo z najnežnejšimi deli rastline koruze.

Znaki prisotnosti švedske muhe so zviti, zlepljeni in deformirani listi pri mladih rastlinah. Listi so preluknjani, venejo in se sušijo. Če imajo rastline uničen rastni vrh — srčiko, so uničene ali jim propade glavno steblo, poženejo pa stranska stebla in koruza raste grmičasto.

Pridelovalcem koruze svetujemo, da pregledajo svoje posevke in čim opazijo na rastlinah prve zgoraj opisane znake naj takoj poškropijo koruzo z enim naslednjih insekticidov:

nuvacron 20 % EC v količini 1 liter na hektar
lebaycid E-50 % — 1,5 l/ha
dipterex SL-50 % — 1,5 kg/ha
ultracid E-40 % — 1 l/ha

Koruzi je treba dati čim ugodnejše rasne pogoje, da hitreje preživi kritičen čas. Posevki naj bodo čisti in dobro prehranjeni.

Kmetijski inštitut Slovenije

Poročilo protiperonosporne službe

Vinogradnikom Dolenjske, Bele krajine, Haloz, Slovenskih Goric, Virštanja, Rogaške Slatine in Mestnega vrha pri Ptuju sporočamo, da je sedaj čas za škropljenje vinske trte proti peronospori.

Ravno tako je sedaj čas za škropljenje trte v okolici Dutovlja, Tomaja, Šepul in Šnarja pri Sežani.

Vinogradnike ostalih vinogradniških okolišev Štajerske pa opozarjamo da pohitijo s škropljenjem in ga čim preje končajo.

Za to škropljenje priporočamo: 0,2 % Dithan M 45 ali Mycodifol ali Antracol ali Ortho phaltan.

Skopivu proti peronospori je obvezno treba dodati še 0,2 % Cosana ali 0,12 Karathana da bomo trte istočasno zavarovali tudi pred oidijem.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod SRS